THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT.

Forty-Third day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 24th July, 1962

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

CULTIVATION OF BANJARA LANDS IN DEVARAKONDA TALUK

721—

* 753 Q —*Sri P Parvathareddy (Peddavoora)* :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state

(*a*) the acreage of all kinds of banjar lands being cultivated in Devarakonda taluq, Nalgonda district;

(*b*) the total amount of penalty levied on these lands durmg 1961-62 ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :—

(*a*) Acres 21,948-17 Guntas.

(*b*) Rs. 17,453 34 nP

(శ్రీ పి పర్వత రెడ్డి —ఈ తావాన్లు ఒక జిల్లాలోనే ఒక చోట అయిదు రెట్లు ఒక చోట పది రెట్లు, ఒక చోట యిరవై రెట్లవరకు విధించబడుతున్నాయి. దీనికి ప్రత్యేకంగా రూల్సుఏమైనా ప్రభుత్వంచేసివుంచిందా?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డి .—ఈ సంవత్సరం ఏమీచేసివట్లులేదు. 20 రెట్లవరకు ఆయా ప్రాంతాల పరిస్థితులనుబట్టివుంటుంది. మూడు, నాలుగు రెట్ల వరకు కూడావుంటుంది.

3738—1

(శ్రీ పి. పర్వతరెడ్డి :—దాదాపుగా బంజరుభూములలో పేదహరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్నారు. మా తాలూకాలో వందరూపాయిలవరకు తావాన్లు విధించబడ్డాయి. ఆవిధంగాగాకుండా ఒక క్రమమైనపద్ధతిలో పానుభూతితో ఆలోచించి విధించడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

(శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి :—అదిసాధ్యంకాదు. ఎందుకంటే ఆక్రమించుకోరాదని డిక్లేర్ చేసిన ప్రభుత్వ భూములను ఆక్రమిస్తే ఎక్కువ లెవీవేస్తారు. Objection లేని కొన్నిప్రాంతములలో పెనాల్టీలులేకుండా వదిలిపెడుతున్నారు.

(శ్రీ పి. పర్వతరెడ్డి :—ఈ సంవత్సరం పట్టాలకొరకు దరఖాస్తులు పెట్టారు. ఇప్పుడు జమ్మబంది జరుగుతూండడంచేత ఆ ఫైల్స్ పూర్తిచేసిపంపలేదు. అందువల్ల అవిరాలేదు. ఇప్పుడు చాలాఎక్కువగా వారిపై తావాన్లు విధిస్తున్నారు పేదవారు చేసుకుంటున్నా వీటిపై తావాన్లు పడకుండా చూడవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

(No answer)

CHARCOAL BURNING IN DISTRICTS.

722—

*935 Q —*Sri K. Rajamallu* (Chinnur).—Will the hon Minister for Forests, Fisheries and Animal Husbandry be pleased to state.

the names of the charcoal burning districts in Andhra Pradesh, with special reference to the Telangana region ?

The Minister for Forests, Fisheries and Animal Husbandry (*Sri M. Pallam Raju*).—Adilabad, Nizamabad, Warangal, Khammum and Nalgonda districts in the Telengana area and Nellore, Chittoor and Cuddapah districts in the Andhra Region.

అదిలాబాద్ జిల్లాలోమాత్రం పూర్తిగా నిలిపి వేయబడింది తక్కిన ఆన్ని జిల్లాలలో అవకాశముంది.

(శ్రీ కె. రాజమల్లు —అదిలాబాదుజిల్లాలో బొగ్గుకాల్చడానికి ఆటంకం కలిగించడానికి కారణంఏమిటి? ఎందుకుఅట్లా చేయవలసివచ్చింది?

(శ్రీ యం. పల్లంరాజు —పూర్తిగా నిలిపివేశామని మనవిచేశాము. ఆంధ్ర జిల్లాలలో కడప, చిత్తూరు, నెల్లూరుజిల్లాలలోకూడ నిలిపివేయడమైనది. అక్కడ బొగ్గుకొల్చి మద్రాసు, బొంబాయిప్రాంతాలకు తీసుకపోయి అమ్ముతున్నారు. అందువలన అక్కడ కొలిమిలసంఖ్య విపరీతముగా పెరిగిపోతున్నది. అందువలన యీ నిర్ణయం అవలంబించవలసివచ్చినది.

(శ్రీ కె. రాజమల్లు.—అక్కడ, ఆ పరిశ్రమలో వేలమంది పనివారు ఉన్నారు. దీనివలన వీరంతా నిరుద్యోగులైనారు అంతేగాక ప్రభుత్వానికి అయిదుమండి వదిలక్షలవరకు నష్టం వస్తున్నదని ఆఫీసర్లు అంటున్నారు. అది నిజమేనా?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు.—శుద్ధ అబద్ధం. మహావుంటే సంవత్సరానికి నాలుగైదువేలు వుండవచ్చును. దీనివలన బీదవారికి కట్టె తక్కువఖరీదుకు దొరకడానికి అవకాశముంటుంది. అందువలన యిదినిలిపివేయబడింది.

శ్రీ కె. రాజమల్లు.—పదివేలమంది పనివారు దీనిపై బ్రతుకుతున్నారనే విషయం ప్రభుత్వానికితెలుసా?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు.—పదివేలమంది అయితే, అటిలాబాదులోని అడవి నంతా ఆరుమాసాల్లో తగలబెట్టేసుగలరు.

శ్రీ కె. రాజమల్లు.—మంత్రిగారికి సమాచారం యివ్వడంలో డిపార్టు మెంటులోని ఆఫీసర్సు మిస్‌గైడ్ చేసినట్లుగా నేను భావిస్తున్నాను. మద్రాసుకు పంపించినప్పటికి, బొంబాయికి పంపించినప్పటికి, దీనివలన ఎంతోమంది పనివారికి మనం పనికల్పించినవారము అవుతున్నాము. ఇంతమంది నిరుద్యోగులు అవు తున్న యీ విషయాన్ని ప్రభుత్వం గమనించడం ఎంతయినా అవసరం. తిరిగి దీనినిగూర్చి ఆలోచించి, వారికి పనికల్పించడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ యం పళ్లంరాజు.—ఆ ప్రశ్నకు సమాధానంచెప్పలేము. అడవిని పెంచడం కష్టంగాని, పెంచినఅడవిని కాల్చడం చాలా తేలికఅయినపని.

శ్రీ మహమ్మద్ తహశీల్ (భద్రాచలం):—మద్రాసు, బొంబాయి రాష్ట్రా లకు బొగ్గుపోతున్నది అంటున్నారు చానిని నిషేధించి, అలభద్రప్రాంతంలోనే దానిని అమ్మడానికి పర్మిషన్ యిచ్చి, అక్కడ బొగ్గు తిరిగి కాల్చే ప్రయత్నం ఎందుకుచేయకూడదు?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు.—ఇంటర్ స్టేట్ ట్రాన్స్‌పోర్ట్ అవడానికి కాన్‌స్టి ట్యూషన్ ఒప్పుకోదు. అందుచేత ఆ పనిచేయడానికి వీల్లేదు.

శ్రీ పి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి(నందికొట్కూర్):— కర్నూలుజిల్లాలో బొగ్గు కొట్టడానికి ఏర్పాట్లుచేస్తారా?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు.—అందుకు కొన్ని నిబంధనలున్నాయి. డి.యఫ్. పర్మిషన్ ఇస్తాడు కాల్చుకోవడానికి.

శ్రీ కె. రాజమల్లు.—అడవిమొత్తం కాల్చివేయడంకాదు. ఎక్కడయితే వేస్ట్‌టింబర్ వుంటుందో దానిని ముక్కలుగా కొట్టి, బొగ్గుగా మార్చుతారు. మంత్రిగారు అడివిని కొట్టేస్తున్నారు అంటున్నారు అదికాదు అందువలన దీనినిగూర్చి తిరిగి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు.—కొట్టినకొమ్మలుకూడా వేస్ట్‌గాఉపయోగించుకోవచ్చును. అదంతా అక్కడనుండి ఎగుమతిఅయిపోయి, ఆ ప్రాంతంలో కట్టెల ధర విపరీతముగా పెరిగిపోతున్నది.

† Question Nos 723 (*1079) and 724 (*1081)·—

PATH ACROSS UPPUTERU AT PEDDAPAVANI VILLAGE.

725—

*23 Q.—*Sri S. Vemayya* [Put by Sri Mohammad Tahseel] — Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(*a*) whether the Government are in receipt of the representation dated 8-12-1961 from Sri S. Vemayya, M.L.A., regarding the construction of a 600 feet path across Upputeru at Peddapavani village, Kandukur taluq, Nellore district; and

(*b*) if so, the action taken thereon?

The Minister for Irrigation and Power (*Sri A. C. Subba Reddy*)·—
(*a*) Yes, Sir.

(*b*) The petition has been referred to the Chief Engineer (Irrigation) in original.

ANICUT TO THE RIVER CHAMPAVATHI NEAR ANDHRAIN VIJAYANAGARAM TALUQ.

627—

*239 Q.—*Sri G. Suryanarayana* [Put by Sri T. Sanyasi Naidu (Gajapathinagaram)] —Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(*a*) whether any proposal is under consideration of the Government for the construction of an anicut to the river Champavathi near Andhra in Vijayanagaram taluq, Visakhapatnam district;

(*b*) if so the amount granted by the Government therefor; and

(*c*) the acreage of land to which water will be supplied in Vijayanagaram and Salur taluqs respectively?

Sri A. C. Subba Reddy — (*a*) Yes, Sir.

(*b*) The estimates are yet to be received from the Chief Engineer's Office. Therefore the question of providing funds for the scheme does not arise now.

(*c*) The scheme will provide irrigation facilities to 6,600 acres in Vizianagaram, Salur and Bobbili taluqs.

(శ్రీ టి. సన్యాసినాయుడు:— ఎస్టిమేషన్ ఎంత ?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి.— 33 లక్షల 50 వేల రూపాయిలు.

---

‡Not put and not answered in the House. Hence the questions and answers are included in the proceedings at the end of the question Hour.

(శ్రీ) టి. సన్యాసినాయుడు.— ఎన్ని ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుంది ?

(శ్రీ) ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — 6,600 ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుందని మాత్రమే యిక్కడ సమాచారం వుంది.

AMOUNT ALLOTTED FOR MEDIUM IRRIGATION SCHEMES

727—

*372 Q —*Sri V. Viswesvara Rao [Put by Sri Mohammad Tahseel]*:— Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) the amount allotted for medium irrigation schemes during 1961-62 and 1962-63 ;

(*b*) what are the schemes taken up in 1961-62 ;

(*c*) the number of schemes sanctioned and executed in 1961-62 ; and

(*d*) the amount lapsed in 1961-62 ?

Sri A C Subba Reddy —

(*a*) 1961-62—Rs 144 47 Lakhs, 1962-63—Rs 147 87 Lakhs.

(*b*) & (*c*) A statement is laid on the Table of the House

(*c*) The total expenditure on Medium Schemes during 1961–62 is Rs. 133 29 lakhs as against the allotment of Rs. 144.47 lakhs. The expenditure figures are provisional subject to final adjustment in supplemental accounts.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE.

The following are the particulars of Medium Irrigation Schemes which were sanctioned and taken up for execution during 1961—62.

S. No.	Name of the Scheme.
1.	Torrigedda Pumping Scheme.
2.	Remodelling Bandamattu Channel.
3.	Narayanapuram Anicut.
4.	Nagavalli Right Side Channel Scheme.
5.	Vegavathi Anicut Scheme.
6.	Seethanagaram Anicut.
7.	Paidigam Project.
8.	Denkada Project.

(1)	(2)
9.	Paleru Bitragunta Scheme.
10.	Mallimadugu Reservoir.
11.	Kalangi Reservoir.
12.	Nakkalagandi Reservoir.
13.	Lower Sagileru Project.
14	Pincha Project.
15	Siddalagandi Project.
16.	K. C. Canal.
17.	Zurreru Project.
18.	Chennarayaswamigudi Project.
19.	Swarna Project.
20.	Musi Project.
21	Koilsaggar Project.
22.	Sarlasagar Project.
23.	Bhimanapalli Project.
24.	Salivagu Project.
25.	Sirala Project.
26.	Jutpalli Project.
27.	Laknapur Project.
28.	Ramadugu Project.
29.	Kinnerasani Project.

SRISAILAM PROJECT

728—

*686 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu [Put by Sri K. Mara Reddy]*:— Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(*a*) whether Central Government agreed for the execution of Srisailam project in Kurnool district; and

(*b*) if not, the reasons therefor?

Sri A. C. Subba Reddy —(*a*) The approval of the Government of India for Srisailam Hydro-Electric Project report is awaited.

(*b*) Does not arise.

(*c*) Does not arise.

(శ్రీ కె న్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల).— మంత్రిగారు యీ మధ్య శ్రీశైలం వరకు వెళ్లినట్లు వున్నది. [పెసిడెంటుగారుకూడ అక్కడవున్నట్లున్నది. దీనికేమైనా చలనంకలిగేలా కనుపించిందా ?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి.—వారి నక్కడ రిసీవ్ చేసుకోడానికి వెళ్లాను, ఆ తరువాత విషయం చెప్పలేను.

MEDIUM SIZED PROJECT OVER CHINA-PALERU AT MAMADALA VILLAGE.

729—

*745 Q.—*Sri N Srinivasa Reddy* [Put by Sri Mohammad Tahseel]:—Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(*a*) the stage at which the proposal to construct a medrum-sized Project over the China-Paleru at Mamadala village, Nalgonda taluq and district during the second five year plan period stands;

(*b*) whether it is a fact that the project had been surveyed twice or thrice; and

(*c*) if so, the reasons for not commencing the work so far ?

Sri A. C Subba Reddy :—(*a*) It was dropped.

(*b*) Yes.

(*c*) In view of reply to part (*a*) this does not arise.

EXTENSION OF ELECTRICITY TO CERTAIN VILLAGES IN VIJAYAWADA TALUQ.

730—

*419 Q —*Sri V. Veeraswamy Rao* [Put by Sri Mohammad Tahseel].—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(*a*) whether the Government, propose to sanction extension of electricity to Kodur and Vallatur villages in Vijayawada taluq Krishna district; and

(*b*) if so, when ?

Sri A. C. Subba Reddy :—(*a*) and (*b*) The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. It is reported that the scheme for extension of supply to Vallatur village in Vijayawada Taluk, Krishna District was sanctioned in November, 1961 and the scheme for extension of supply to Koduru village in the same taluk and district was sanctioned in October, 1961.

ELECTRIC LINE BETWEEN ILLENDU AND KOTHAGUDEM

731—

*770 Q.—*Sri J. Vengala Rao* (*Vemsoor*) :—Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(*a*) whether the dispute between the Singareni Collieries and the Electricity Department regarding the line between Illendu and Kothagudem has been settled; and

(*b*) if not, when the same will be settled?

Sri A C Subba Reddy :—The matter relates to the State Electricity Board as ascertained from them the reply is as follows:

(*a*) Not yet.

(*b*) The matter is under examination of the State Electricity Board in consultation with the Chief Engineer for Electricity (Projects and Board)

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు:— ఇప్పటికే 4 సంవత్సరాలైంది ఆ 20 మైళ్ల లైను కన్‌స్ట్రక్ట్ చేయడానికి కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుచేశారు అది ఐడిల్‌గా వుంది. ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు పట్టుతుంది?

(శ్రీ) ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — ఒక కాన్ఫరెన్సులో తీర్మానం అయింది. ఇక ఆచరణలో పెట్టడమే ఆలస్యం.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు.— కొత్తగూడెంనుంచి బూరుగంపాడు వరకు.

(శ్రీ) ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — కొత్తగూడెంకు సంబంధించి తగాదాలోవుంది. అది తీర్మానం అయినట్లే. ప్రభుత్వం వెంటనే తీసుకొని యింకొక వూరికి కలపాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం:— సింగరేణి కాలరీస్, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు—రెండుకూడ ప్రభుత్వానివే కదా ఇంక డిస్ప్యూట్ ఏమిటి?

(శ్రీ) ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — ఆ లైను కాలరీస్‌దా లేక బోర్డుదా అని. ఆ రెండూ ఆటానమస్ బాడీస్ అందువల్ల వారిద్దరివద్ద తగాదాలో వుంది. చీఫ్ ఇంజనీరు అక్కడకు వెళ్ళి చూచి, ఒక నోట్ పంపించాడు.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —అటానమీ యివ్వడం తగాదాలు తెచ్చుకోడానికా? రెండూ ప్రభుత్వానివేకదా. ఇంకా తగాదా లెందుకు?

మిష్టర్ స్పీకర్ — వారిలోవారు తగాదాలు పెట్టుకొంటున్నారు.

(శ్రీ) జె. వెంగళరావు — ఈ లైను తగాదా 4 సంవత్సరాలనుంచి వదుస్తోంది. ప్రభుత్వంవారు కొన్ని లక్షలు ఖర్చుచేసి కొత్తగూడెం నుంచి బూరుగంపాడుకు లైను వేసి, డీసెల్ సెట్స్ పెట్టి loss తో నడుపుతున్నారు.

తగాదావల్ల వచ్చే నష్టంలో క్రొత్తలైను వేసుకోవచ్చు. కనుక, కాలయాపన చేయకుండా ప్రభుత్వం యిప్పుడైనా పరిష్కారం చేస్తుందా?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — ఈ నష్టంలో కొత్తలైను వేసుకోవచ్చునే విషయం నాకు తెలియదు త్వరగా బూరుగంపాడుకు కలపాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశం.

ELECTRIFICATION OF VILLAGES IN SATTENAPALLI TALUK.

732—

*869 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* [Put by Sri Tenneti Viswandham] —Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state.

the stage at which the electrification of the villages of Madala, Gollapadu, Muppalla, Pakalapudu, Rentapala, Pisapadu, Krosur, Achemepta, Bellamkonda, Pedanemalipuri and Gudlavalli of Sattenapalli taluq in Guntur district stands?

Sri A C Subba Reddy -The matter relates to Andhra Pradesh State Electricity Board It s reported as follows

Madala The scheme has been sanctioned and will be taken up for execution subject to availability of funds

Muppala. The village was electrified on 30-3-1962.

Pedanemalipuri Scheme for electrification has been investigated and it is under finalisation in the field

The rest of the villages. The feasibility of extending supply to these villages is under investigation.

(శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం.—ఇన్వెస్టిగేషన్ అంటే ఏమిటి? Remunerative nature దేనా?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఎంత ఎస్టిమేటు అవుతుంది, రెమ్యూనరేటివ్ అవునా, కాదా అని చూస్తారు

(శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం.—ఇవన్నీ ఒక తాలూకాలో వున్నాయి. నేనిదివరకే చెప్పినట్లు యివన్నీ కలిపి ఒకే స్కీము క్రింద treat చేసి రెమ్యూనరేటివ్ అవునో, కావో పరిశీలించడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి.—మొన్ననే చెప్పాను, తాలూకా అంతా ఒకే స్కీమ్‌గా తీసుకొని చేయడానికి వీలవుతుందో లేదో ఆలోచించడమవుతుంది.

(శ్రీ వి (శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి):—ప్రశ్నలోని మిగతా గ్రామాలగురించి మంత్రిగారి దగ్గర information లేదా?

(శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:— మూడు గ్రామాల విషయం చెప్పి మిగతా వాటిగురించి the rest of the villages అనే దానిక్రింద చెప్పాము.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —గవర్నమెంటు ఆర్డరులో శాసన సభ్యులు రిప్రజెంటు చేశారని అందుచేత reconsider చేసారని వ్రాసి ఉన్నది. ఏ శాసన సభ్యులు ? ఆ ప్రాంతంలోని మిగిలిన శాసన సభ్యులనుకూడా consult చేశారా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు —తర్వాత ప్రశ్న విశ్వనాధం గారిది, రెండూ కలిపి సమాధానం చెబితే వీలుగా ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్, అట్లాగే.—

RECOMMENDATIONS TO LOCATE THE SUBORDINATE JUDGE'S COURT AT VIZIANAGARAM

736—

*1408 Q —*Sri Tenneti Viswanatham* —Will the hon Minister for Law and Information be pleased to state:

(*a*) whether the Government have recently sanctioned a Subordinate Judge's Court to be located at Vijayanagaram (Visakhapatnam district);

(*b*) if so, whether the Government based their order on the recommendation of the District Judge, Visakhapatnam and of the High Court of Andhra Pradesh;

(*c*) what are the recommendations made by them;

(*d*) whether this question was considered by the Government some time during 1961 or the early part of this year and whether the Government then declined to sanction the said court;

(*e*) if so, for what reasons; and

(*f*) what are the supervening reasons for the present decision?

Sri P. V. Narasimha Rao —(*a*) Yes, Sir.

(*b*) The Government order is based on the recommendation of the High Court.

(*c*) The High Court agreed with the District Judge, Visakhapatnam and recommended the establishment of a Sub-Court at Vijayanagaram for a period of 2 years with jurisdiction limited to Vijayanagaram Munsiff.

(*d*) In Novermber 1961 the Government merely deferred the proposal.

(*e*) For reasons of economy.

(*f*) In the interest of public and in order to reduce the heavy pendency a sub-court was sanctioned for a temporary period.

1960 నుంచి విజయనగరంలో సబ్ కోర్టు స్థాపించాలని బి. (శ్రీ) రామమూర్తి, అప్పటి కలెక్టరుగారినుంచి representations వస్తూవచ్చాయి. హైకోర్టువారిని అడిగాము.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం:—ఇద్దరు శాసన సభ్యులు రిప్రజెంట్ చేసారని మంత్రిగారు చెప్పారు. విశాఖపట్నంలోని శాసన సభ్యులను కూడా consult చేసారా ?

(శ్రీ) పి వి. నరసింహారావు —దీని పరిశీలన శాసన సభ్యులు చెప్పినంత మాత్రాన జరుగలేదు. That was only an excuse, హైకోర్టుమంచి ప్రపోజల్సు వచ్చాయి, చోడవరం నుంచికూడా requests వచ్చాయి. హైకోర్టువారు స్పష్టంగా చెప్పారు—in view of the number of cases at Chodavaram there is no justification for having a Sub-Court at Chodavaram అని, విజయనగరంలో సబ్‌కోర్టు ఉండాలని హైకోర్టువారు చెప్పారు. 1961లో చేయలేక పోయాం—for matters of economy. వరుస పెట్టి ఈ విధంగా representations చేస్తూనే ఉన్నారు ఈ సంవత్సరం పరిశీలించి ఫైనాన్సు మినిస్టర్ గారు ఒప్పుకున్నారు circulation లో ఎంతోమంది అడుగుతున్నారు. Bar Association నుంచి resolutions ఎన్ని సార్లో వచ్చాయి. హైకోర్టువారు ఇదివరకే ఒప్పుకున్నారు, గవర్నమెంటు కూడా ఒప్పుకున్నది, Reasons of economy వల్లనే ఊరు కున్నాము ఆర్థిక మంత్రిగారు ఒప్పుకున్న తరువాత మొన్ననే inauguration జరిగింది.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —మరెక్కడైనా మన రాష్ట్రంలో ఒక్క మునిసిఫ్‌కి jurisdiction confine చేసిన సబ్‌కోర్టు ఉందా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు.— వేరే ప్రశ్న అడిగితే జవాబు చెబుతాను.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం.— Economy కోసం మానామని అన్నారు. అపుడు గవర్నమెంటు ప్రపోజల్ defer చేసారుకదా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు —Last time defer చేసారు 1960 నుంచి నడుస్తోంది ఒకసారి పరిశీలన చేసినతరువాత defer చేసారు. District Judge, Highcourt ఒప్పుకున్నతరువాతకూడా ఇప్పుడే ఎందుకు, కొంతవరకు ఆగుదాం అనుకున్నారు మొన్నటి మార్చిలెలో శ్రీరామమూర్తిగారు, అప్పుడు దొరగారు represent చేసినమాట వాస్తవమేకాని Bar Association నుంచి పబ్లిక్ నుంచి చాలా representations వచ్చాయి ఇలా persistent గా వస్తున్నాయి కనుక పునరాలోచించడం సమంజసం అనుకునే స్థాపించడం జరిగింది.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —ఆర్డరులో విశాఖపట్టణంలోని ఇద్దరు శాసన సభ్యులనుంచి representation వచ్చిందని ప్రాసిఉన్నది, అప్పుడు విశాఖపట్నంలోని వారినికూడా consult చేస్తే బాగుంటుందని తోచలేదా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు.—ఆర్డరులో వారి రిప్రజెంటేషన్ వైవ అని ఉనప్పటికి, కేవలం వారి రిప్రజెంటేషన్‌పైననే ఇవి జరుగలేదు, మొదటి నుంచి జరుగుతూ వచ్చాయి. హైకోర్టు, జిల్లా జడ్జి ఒప్పుకున్న తరువాతనే జరిగింది. కేవలం శాసన సభ్యుల representation మీదనే ఆధారపడి ఉంటే విశాఖపట్నంలోని శాసనసభ్యులనుకూడా విచారించి ఉండేవారము. అది కేవలం నిమిత్తమాత్రమే. అంతవరకే దాని ఉల్లేఖన జరిగింది అనుకుంటాను.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —నిమిత్త మాత్రమే అయితే ఆర్డరులోకూడా వ్రాయవలసిన అగత్యంలేదు. Pendency అన్నారు విశాఖపట్నం సబ్‌కోర్టులో pendency పెంచుఅయినదని రిపోర్టు ఉన్నదా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు —Pendency ని బట్టే హైకోర్టువారు నిర్ణయం చేసి పంపారు. చోడవరంలో అవసరంలేదు అన్నారు. విశాఖపట్నంలో చాలా ఉన్నదికాబట్టి విజయనగరంలో పెట్టాలన్నారు వేరే detailed report ఉన్నది, కావాలంటే చదివి వినిపిస్తాను

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —విశాఖపట్నం సబ్‌కోర్టులో old suits ఏ మాత్రం ఉన్నాయి ?

Sri P. V Narasimha Rao —The High Court agreed with the District Judge, Visakhapatnam and recommended that a temporary Sub Court may be established at Visakhapatnam as an experimental measure for a period of two years and that there was no justification for the establishment of a Sub Court at Chodavaram When the High Court's proposal was put to the Finance Department, that department advised deferring the same.

ఇది 1961 లో జరిగింది కేసుల విషయంలో—71 Appeals, 304 original suits.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —అదికాదు, long - pending వి ఏమాత్రం ఉన్నాయి. రెండు సంవత్సరాలుగా pending గా ఉంటే pendency అనము. అందువల్ల మరొక కోర్టు పెట్టాలని అనము. 4, 5, 6 సంవత్సరాలుగా pendency ఉంటే క్రొత్త కోర్టు వేసుకోవలసిన అగత్యం ఉందని అంటారు అటువంటివి ఏమాత్రం ఉన్నాయి.

Mr Speaker —For over two years ఉన్నవి చెప్పండి.

Sri P V Narasimha Rao —Those details are not available but the total number is 71 appeals and 304 suits and on he basis of this number, the High Court opined that the establishment of Sub Court is necessary.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం —విజయనగరం సబ్‌కోర్టులో ఎన్ని suits ఉన్నాయి ? ఆరుకంటే పెంచు ఉన్నాయా ?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు —ప్రస్తుత పరిస్థితి తెలియదు. వేరే ప్రశ్న వేస్తే తెప్పిస్తాను. మొన్ననే ప్రారంభం అయింది.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం — చిన్న jurisdiction లో కోర్టులు పెట్టడం చాలా uneconomic అని భావిస్తారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao —It is only as an experimental measure that it is there. After one year, the matter can be re-examined and if it is found that it is not necessary, it will be wound up.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం :— మాకు మునసబ్ కోర్టులలో అనుభవం ఉంది. Work లేనిచోట కోర్టు వేయడంవల్ల work వున్నచోటనుంచి అక్కడకు

work పంపడం అలవాటు దానినుండి పార్టీలకు వక్కీళ్లకు ఇబ్బంది అవుతుంది. అటువంటివి చేయకుండానైనా ఆలోచిస్తారా?

(శ్రీ పి వి. నరసింహారావు — విశ్వనాధంగారు అడిగారుకనుక general question అయినా మనవిచేస్తున్నాను తెలంగాణాలో దీనిపై ఒక question వచ్చింది. ఉన్న కోర్టులలో sufficient work లేదనే నేరారోపణ వుంది Sufficient అవునా, కాదా అనేది relative అయినప్పటికి, పని ఉన్నా లేకపోయినా litigant public ఉన్నంతవరకు వారి అందుబాటులో కోర్టు ఉండడం అవసరమని ఒక consideration ఉంది Institutions, pendency consideration ఒకటి ఉంది. కేవలం institutions, pendency ల బట్టే పెడితే ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుతుందనే consideration కూడా ప్రభుత్వంముందు వుంది. ఇవన్నీ ఆలోచించినమీదటనే కోర్టు పెట్టడం అవసరమని తోస్తూంటే ఒకచోటనుంచి మరొకచోటకు పంపటం జరుగుతూంటుంది విశ్వనాధంగారికి ఈ విషయాలు తెలియనివి కావు అనుకుంటాను.

(శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం — అక్కడ ఏదో ఒక కోర్టు పెట్టారు. పెట్టిన తరువాత కాదనను Sufficient work లేదనే కారణంచేత విశాఖపట్టణంనుంచి కేసులను నెలనెలకు తరలించడంవల్ల లిటిగెంట్సుకి వకిల్సుకి ఇబ్బందిగా వుంటున్నది. తరలింపు లేకుండా చూస్తారా?

(శ్రీ పి వి నరసింహారావు — తరలింపు ఏమీ జరిగినట్లు లేదు అటువంటివి జరిగితే విశాఖపట్నంలో యిబ్బందిగా వుందని ప్రభుత్వానికి రిప్రెజెంటేషను చేయబడితే తప్పకుండా ఆలోచిస్తాం

(శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — ప్రత్యేక రిప్రెజెంటేషను అక్కరలేదు. అక్కడ లిటిగెంట్సుకి దగ్గరగా వుండడానికి కోర్టు పెట్టారు, Sufficient work లేదనే కారణంచేత కేసులు తరలించితే యిబ్బంది కలుగుతుంది. ఉదాహరణకు నరసీపట్టణంలో మునసబు కోర్టు పెట్టారు అక్కడ sufficient work లేదు. లేకపోవడంవల్ల చోడవరంనుంచి 30 మైళ్ళు పంపిస్తున్నారు లిటిగెంట్సు వెళ్ల వలసి వస్తోంది తరలింపు పాలసీ మానివేస్తే బాగుంటుంది.

(శ్రీ పి వి నరసింహారావు — అధ్యక్షా, ఒక కోర్టునుంచి ఇంకో ఏరియాకు తరలించడం ప్రభుత్వం చేసేదికాదు. అది internal arrangement డిస్ట్రిక్టు జడ్జిగారి అనుమతితో చేస్తారు తరలింపు కేవలం ఒక కోర్టులో కేసులు తక్కువగా వున్నాయనే కారణంచేత జరుగదు ఒక కోర్టుకు సంబంధించిన ఏరియా యింకో కోర్టుకి సమీపం వుండవచ్చు. అక్కడకు వెళ్ళితే సౌకర్యం వుండవచ్చు. అటువంటి సందర్భంలో తరలింపు జరుగుతుందని prima facie అనుకుంటున్నాను. కాని కేవలం ఒక కోర్టులో పని తక్కువగా వుందని యింకొక కోర్టుకి సంబంధించిన జూరిస్డిక్షన్‌లో వున్న కేసులను తరలించడం జరుగదు అయినా అటువంటివి జరిగితే జరుగకుండా చూడడానికి అభ్యంతరం లేదు,

AGRICULTURAL ENGINEERING GRADUATES OF KHARGAPUR.

737—

*1059 Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* (Put by Sri P V Krishna Reddy).—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state;

(*a*) the number of Agricultural Engineering graduates of Khargapur who were appointed as Assistant Engineers in Agriculture Department and Soil Conservation as per G O No. 180, Agriculture dated 12-8-1959; and

(*b*) whether the special rules amended as suggested by the above G O be placed on the Table of the House?

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy):—(*a*) There are no Agricultural Engineering Graduates appointed as Assistant Agricultural Engineers so far

(*b*) Amendments to Special Rules as per the G O. have not been finally issued.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం:— కాపట్లలో ఆ కోర్సు లేదా?

(శ్రీ) ఎ. బలరామిరెడ్డి — లేదు వారు చెప్పినట్లు వారు highly qualified. అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటుకి సంబంధించిన విషయాలలో వారికి ఎక్కువ సంబంధం ఉంటుంది. ట్రాక్టర్ల విషయం, వ్యవసాయ పనిముట్లు విషయం, బుల్‌డోజర్ల విషయం ఎక్కువగా శిక్షణయిస్తారు అందువల్ల 1959 లో 1801 G. O. ప్రకారం అగ్రికల్చరల్ ఇంజనీర్సును తీసుకోమని జి. ఓ. యిస్యూచేశారు. ఆ మాదిరిగా చేయడం జరిగింది.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం - ఆక్కడనుంచి వచ్చినవారిని పర్మనెంటు చేసే అవకాశం ఉన్నదా?

(శ్రీ) ఎ. బలరామిరెడ్డి - పర్వీసు కమీషనువారు అప్లికేషన్సు పిలిచారు. కేవలం academic qualification కాకుండా experience కూడా ఉండాలని Director of Agriculture ఒక నిబంధన పెట్టినారు ఒక సంవత్సరం సివిల్ ఇంజనీరింగులో తరిఫీదు పొంది, 2—3 సంవత్సరాలు soil conservation లో experience ఉండాలనే నిబంధన పెట్టారు ఆ క్వాలిఫికేషను వారికి లేని కారణంచేత యింతవరకు సర్వీసు కమీషను regularize చేయలేదు. ఆ క్వాలిఫికేషన్సు వారికి వచ్చిన తరువాత వారిని ఇంజనీర్సుగా appoint చేయడానికి అభ్యంతరం లేదు.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం - నాలుగయిదు సంవత్సరాలుగా ఉంటే experience చాలదా? Experience in civil engineering ఉన్నవారు కాపట్లలో ఉన్నారా?

(శ్రీ) ఎ. బలరామిరెడ్డి:- ప్రశ్న అదికాదు రెండువిధాలైన క్వాలిఫికేషన్లు ఉండాలి B Tech. ఇంజనీరింగు క్వాలిఫికేషనుతోపాటు ఒక సంవత్సరం

సివిల్ ఇంజనీరింగులోకూడా వారికి experience ఉండాలి. రెండు సంవత్సరాలు soil conservation లో అనుభవం ఉండాలి వారికి నాలుగు సంవత్సరాలు Soil conservation లో మాత్రం అనుభవం ఉంది. Civil engineering లో అనుభవంలేదు అందుకని absorb చేయలేదు. వారు ప్రభుత్వానికి రిప్రజెంటేషన్ చేసినారు అదికూడా పరిశీలనలో ఉంది. Exemption యిచ్చి వారిని సాధ్య మయినంత త్వరగా ఇంజనీర్సుగా తీసుకొనడానికి వీలుందా లేదా అనే విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తున్నది. పరిశీలన చేసిన తరువాత వారి విషయం consider చేస్తాము.

(శ్రీ) తెన్నేటి విశ్వనాధం - నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా ఉన్నారు. వారిని శాశ్వతం చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

(శ్రీ) ఎ. బలరామిరెడ్డి - వారిని చేయకూడదని ఏమీలేదు. క్వాలిఫికేషను లేని దానివల్ల డైరెక్టరు అభ్యంతరం చెప్పినారు గవర్నమెంటు ఆలోచన చేస్తున్నది ఒక సంవత్సరం అనుభవం అనే క్వాలిఫికేషను లేకపోయినప్పటికీ ఇంజనీర్లుగా వేసుకోవచ్చునా లేదా అనే విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తున్నది. సానుభూతిగా ఆలోచన చేస్తున్నామని మనవి చేస్తున్నాను

PRICES OF ESSENTIAL FOOD STUFFS.

738—

*1285 Q.—*Sri K. Rajamallu*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(*a*) the present rate of increase in prices of essential food stuffs in the market;

(*b*) why the price of rice is moving rapidly upward when the State is said to be surplus in (paddy) rice; and

(*c*) whether it is a fact that a great volume of paddy and rice was exported by rail from Andhra Pradesh to Madras, Mysore and Kerlala?

Sri A. Balarami Reddy: -(*a*) Taking the year 1952-53 as the base period, the rate of increase during the periods 1960-61 and 1961-62 in the price of certain essential foodgrains is as follows:—

Commodity	Base year 1952-53 price per maund	Price per maund in 60-61	Rate of increase in 60-61	Price per maund in 61-62	Rate of increase in 61-62
	Rs	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
Paddy, II sort ..	9 96	14.11	41.6%	14.13	41 9%
Rice, II sort .	16.68	22.07	32.3%	22.19	33%
Ragi	8 10 (54-55)	13.91	71.7%	13.69	68.3%
Jowar ..	11 94	14 60	22.2%	13.69	14.6%
Redgram . .	12.48	16 57	33 3%	15 40	23.9%
Greengram .. .	15 69	19.13	21.5%	17 80	14%

(*b*) The price of rice is not moving rapidly upward.

(*c*) 1,45,384 tons of paddy were exported to places outside the State during the period January to May 1962

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి —52-53 సంవత్సరంలో 9.93% ఉండేది 60-61లో 41.6%కి పెరిగింది 61-62లో 41.9%కి పెరిగింది. ఈ రెండు సంవత్సరాల తేడా 0.3% అట్లాగే Second sort లో 60-61లో 32.3% ఉంటే 61-62లో 33% ఉంది. ఇక్కడ చాల కొద్దిగా 0.7% మాత్రమే పెరిగింది ఎక్కువగా పెరుగలేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంక రాగి, జవార్ వగైరాకూడా వివరాలున్నాయి. అవన్ని చదవడానికి చాలసేపు పడుతుంది. ఒక Commodity విషయం కావాలంటే చెబుతాను.

(శ్రీ కె. రాజమల్లు —కొద్దిగా పెరిగిందని అంటున్నారు. మార్కెట్టులో విపరీతంగా పెరిగింది. దీనిని తగ్గించడానికి ఏమి ఏర్పాటు చేస్తున్నారు?

(శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి —మార్కెట్టు ధరలనుబట్టి అందజేస్తున్నాము. విపరీతంగా ధరలు పెరిగితే అరికట్టడానికి రెండు వేల fair price shops పెట్టాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది 1,025 షాపులు పనిచేస్తున్నాయి కలెక్టర్సు ధాన్యం ధర పెరిగితే ప్రభుత్వ ఉత్తరువులకోసం నిరీక్షించకుండా షాపు ప్రారంభించడానికి ఏర్పాట్లు చేసినాము అటువంటివి జరగదని మనవి చేస్తున్నాము.

Soil Testing Laboratories in Panchayat Samithis

739—

*1824 Q *Sri G. C. Kondaiah* (Nellore) :-Will the hon. Minister for Agricuture be pleased to state

whether the Government propose to establish the soil testing laboratories in all panchayat samithi headquarters for purposes of testing the quality of the soil and for guiding the ryots with regard to the improvements to the soil and for the appointment of suitable technical personnel to man them?

Sri A. Balarami Reddy –No, Sir.

(శ్రీ జి.సి. కొండయ్య —అధ్యక్షా, సాయిల్ రిసెర్చి సెంటర్సు ఎక్కడెక్కడ ఉంటాయి?

(శ్రీ ఎ బలరామిరెడ్డి—రాజేంద్రనగర్‌లో ఒకటి, బాపట్ల వ్యవసాయ కళాశాలలో ఒకటి ఉన్నాయి ఈ రెండూ బాగానే పనిచేస్తున్నాయి. గత సంవత్సరం వారు చేసిన పనిగురించి వివరాలు కావాలంటే యివ్వడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను.

(శ్రీ జి సి. కొండయ్య:—ఈ రెండు సెంటర్సు ద్వారా ఆంధ్రదేశంలో వివిధ రకాల భూములను సెట్టు చేయడానికి వీలుందా?

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి —వారు చేసేవనే అది. అన్ని ప్రాంతాల భూమిని సారం విషయం పరిశీలనచేసి ఏమి ఎరువులు వాడాలో సిఫారసు చేస్తారు. 61-62 సంవత్సరంలో 4423 శాంపిల్సు analyse చేయడానికి రాజేంద్రనగర్ లో వచ్చాయి. బాపట్ల సెంటరులో 3740 శాంపిల్సు సర్వేచేశారు. వాటి ఫలితాలు రైతులకు అందజేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు కోరిన ప్రకారం ప్రతి పంచాయతీ సమితిలో సాయిల్ టెస్టింగు లేబొరేటరిని పెట్టాలంటే అది అధిక వ్యయంతో కూడినపని. ఎందుకంటే ఒక్కొక్క సెంటరుకు 44,170 రూపాయలు ఖర్చవుతుంది 380 పంచాయతీ సమితులకు 1,65,84,600 రూపాయలు establish చేయడానికి ఖర్చవుతుంది. వాటిని run చేయడానికి ప్రతి జిల్లాకు ఒక Soil Chemist కేంద్రంకూడా ఏర్పాటు చేయవలసి వస్తుంది. దానికి 6,43,400 రూపాయలు ఖర్చవుతుంది. మొత్తము 1 కోటి 74 లక్షల 28 వేలు. దీనిని నడిపేదానికి ప్రతి సంవత్సరము ఖర్చు 33 లక్షల 72 వేలు దీనినిబట్టి చూసినప్పుడు ప్రతి పంచాయితీ సమితిలో సెంటరును ఏర్పాటుచేస్తే 2 కోట్ల రూపాయలపైన ఖర్చు అవుతుందని ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశము. అందువల్ల ప్రభుత్వము అటువంటి పని చేసే ఆలోచన లేదు.

(శ్రీ భావన్నారావు —Soil testing వ్యవసాయోత్పత్తికి కారణము అని చెపుతూ వుంటారు. కాబట్టి జిల్లాకు ఒకటి అయినా Soil Testing Station పెట్టినట్లయితే అధిక పంటలు పండించడానికి వీలుఅవుతుంది పొచ్చుగా ప్రభుత్వము invest చేయడానికి అవకాశములేకపోతే రైతులమీద ఎకరానికి ఒకరూపాయో, 2 రూపాయలో విధించినా అభ్యంతరంలేదు. ప్రతివారు soil testing కు బాపట్లకుగాని, రాజేంద్రనగర్ కుగాని పంపేటప్పటికి చాల ఆలస్యము జరుగుతోంది ఆలస్యము అయినందుకు ప్రభుత్వాన్ని నిందించడము లేదు. Soil testing కు చాలమంది పంపిస్తారు. ఒక్కొక్కటి test చేయడానికి 2, 3 రోజులు పడుతుంది. కాబట్టి జిల్లాకొకటి స్థాపించడానికి వీలుంటుందేమో పరిశీలిస్తారా ?

(శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ప్రతి జిల్లాలోను ఒక్కొక్క కేంద్రాన్ని పెట్టే ఆలోచనలేదు. ఇంతకుముందు మనవిచేసినట్లు రెండు కేంద్రాలు పనిచేస్తున్నవి. ఇంకొకటి package programme కి సంబంధించి West Godavari లో పెట్టాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నాము అదికాకుండా రాజమండ్రిలో పొగాకు research చేసేదానికి ఒక కేంద్రము పనిచేస్తున్నది. ఇంకొక రెండు సెంటర్సు పెట్టాలని కేంద్రానికి ప్రతిపాదించాము. ఇప్పుడున్నవి జాగ్రత్తగా పనిచేస్తున్నదీ లేనిదీ చూసిన తరువాత, అవి సంతృప్తికరముగా పనిచేస్తే కొత్త సెంటర్సును పెట్టేదానికి permission ఇస్తాము అని కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు ప్రతిపాదించారు. Correspondence జరుగుతోంది. వారి ఆమోదం వచ్చిన తరువాత ఇంకొక 2 సెంటర్సు పెట్టడానికి వీలువుంటుంది. అన్ని జిల్లాలలోను పెట్టడానికి వీలుకాదు. Soil testing pit అనే దానిని ప్రతి పంచాయితీ సమితికి ఇవ్వాలని ఆలోచనలో వుంది. సుమారు 1 లక్ష 50 వేలు ఖర్చు అవుతుంది అని అంచనా వేశారు. ఇవన్నీ ఆలోచనలో వున్నవని మనవిచేస్తున్నాను

(శ్రీ టి. నరసింహారెడ్డి (జమ్మల మడుగు)—రాయలసీమ ఏరియాలో ఒక సెంటరును పెడతారా?

(శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి—కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు ఇంకొక రెండు సెంటర్సుకు అనుమతి ఇస్తే ఒకటి రాయలసీమలో పెట్టేడానికి పరిశీలన చేస్తాము అని మనవి చేస్తున్నాను

SURVEY ON NARANJA RIVER

740—

*1410 Q —*Sri M. Bagareddy* :—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state.

(*a*) whether it is a fact that the Engineering Section of the Agriculture Department, has conducted the survey on Naranja river near Buchvelli village, in Zahirabad taluq of Medak district, for lift irrigation purpose in the year 1960-61 , and

(*b*) if so, whether any detailed survey maps have been prepared; and

(*c*) if not, the reasons for the delay ?

Sri A Balarami Reddy :—(*a*) Preliminary survey has been conducted by the survey party of the Agricultural Department on Naranja River near Buchvelli village (Mirjapur Block) Zaheerabad taluk Medak district for lift Irrigation purpose during 1960-61 and 1961-62

(*d*) A detailed Survey map has been prepared.

(*e*) Does not arise.

(శ్రీ యమ్. భాగారెడ్డి—ఈ స్కీమును Block కు గాని, పరిషత్తుకు గాని, ఆ village కి గాని convey చేశారా? ఎందుకంటే ఆగ్రామ ప్రజలు ప్రభుత్వము యొక్క డబ్బు లేకుండానే ఈ స్కీమును implement చేయదలచుకొన్నారు. ఎన్నిసార్లు వ్రాసినా ఈ స్కీము prepare కాలేదని reply వచ్చింది. కాబట్టి వెంటనే convey చేయమని చెపుతారా?

(శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి—ఈ స్కీము complete అయినదని చెపుతున్నాను. ఆ ప్రాంతములో వున్నవారు భరించేటట్లుగావుంటే దీనిని ఆలోచనచేసేదానికి ప్రయత్నము చేస్తాము ఆ వివరాలు నాదగ్గర లేవు. Maps కూడ తయారు అయినవి. ఉత్సాహము కనపరిస్తే తొందరగా ఏర్పాటు చేసేదానికి ప్రయత్నము చేస్తాము అని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri Ranichandra Rao Deshpande (Narayankhed) :—Will the hon. Minister be pleased to state whether any similar survey was conducted on Manjra near Pampa river in the same district ?

Sri A Balarami Reddi :—No, Sir. In other districts there are schemes which are ready. For instance, in Karimnagar district there is one scheme that has been investigated and for various reasons that scheme has been dropped. In Khammam district, there are two schemes ready now with all details, maps, etc., but the rules to establish these centres are under consideration and as soon as the rules are finalized we will try to implement these schemes.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Mr. Speaker -The hon. Member Sri G. Ramaswami Reddi who gave notice of this Short Notice Question is not in the House.

Sri T Narasimha Reddy :—I put the question on his behalf, Sir.

Mr Speaker —No When Members send short notice questions, I expect them to be present when the questions are called in the House, for otherwise all the trouble which the Government takes for getting information would not be worthwhile. Hereafter at least, I expect the Members to be present when they send short notice questions.

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

MATCHING GRANTS TO THE PANCHAYATS

723 -

*1079 Q.—*Sri D. Gopalaraju*.—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state ·

(*a*) whether the Government are aware that Planning Council has decided recently at the seminar held at Mussori that the State Government should give matching grants to the panchayats equal to the house tax collected by them to build up their finances ;

(*b*) if so, whether all the panchayats in the State have been advised in he matter ; and

(*c*) if not,why ?

A —(*a*) No, Sir.

(*b*) and (*c*) Do not arise.

SURCHARGE ON LAND REVENUE BY THE PANCHAYAT SAMITHIS

724—

*1081 Q.—*Sri D. Gopalaraju* (Nagari) :—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state:

Whether the Government have any proposal to authorise levying surcharge on the land revenue by the Panchayat Samithis ?

A The Nayudupet, Amadalavalasa and Samalkot Panchayat Samithis resolved to obtain the permission of the Government to levy a surcharge on land cess at 25% of the demand and the proposals sent by the Samithis are now under consideration.

DETAILED SURVEY FOR THE VAIKUNTAPURAM LIFE IRRIGATION SCHEME, GUNTUR TALUQ AND DISTRICT.

740—A

S. N. Q. No. 2121–*X.*

Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state:

(*a*) whether the detailed survey for the Vaikuntapuram Lif Irrigation Scheme Guntur taluq and district has been ecompleted ;

(*b*) if so, the estimated expenditure therefor,

(*c*) the acreage of the ayacut thereunder,

(*d*) the names of the villages to be benefitted, and

(*e*) when the work will be taken up during the Third Five-Year Plan ?

A.—(*a*) Yes, Sir.

(*b*) Rs. 48.39 lakhs.

(*c*) 17,000 acres

(*d*) The villages that will be benefitted by the Scheme are —

(1) Vaikuntapuram.
(2) Harischandrapuram.
(3) Barrupalem
(4) Abbarajupaleml
(5) Rayapudi
(6) Pedapasiml
(7) Kondamarajupalem
(8) Nelapudi.
(9) Uppalapadu
(10) Ayiravolu.
(11) Numukonda
(12) Velapaudi.
(13) Malkapuram
(14) Mandaam.
(15) Yerrapalem.

(*e*) After the estimates for the schemes are finalised and the approval of the Government of India is obtained.

ANSWERS TO UNSTARRED QUESTIONS

Licences for Major and Medium Scale Industries.

41—

318 Q.—*Sri B Sriramamurthy* —Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(*a*) how many licences were issued during 1961-62 for the major and medium scale industries in the State, and

(*b*) what are the industries and the details thereof ?

A.—(*a*) 54 and 9 firms have been licensed during the period January 1961 to December 1961 and January 1962 till to date respectively under the Industries (Dev. & Reg) Act, 1951 for setting up new industries as well as manufacture of new items in the existing industrial undertaking in Andhra Pradesh

(*b*) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

LICENSES ISSUED DURING JANUARY, 1961 TO DECEMBER 1961 UNDER THE INDUSTRIES (DEVELOPMENT AND REGULATION) ACT, 1951— IN ANDHRA PRADESH

Sl.No	Name of the Industry	Location	Products & Capacity.
(1)	(2)	(3)	(4)
1	M/s Sunderdas & Company, Bombay L/86 (2)/18/61 Chem IV, dated 6-1-1962	Warangal	.. 19,200 T.P.A. of Chip Board
2.	M/s Indian Detonator's Limited, Hyderabad L/19 (10)/4/60 CH III, dated 7-1-1961.	Hyderabad	. (1) 24 millions Nos. P.A. of fuse heads. (2) 24 million Nos. P.A. of Electric Detonators (3) 40 million Nos. P.A. of ordinary detonators.
3.	Sri A Vishweswara Rao, Gudivada, Krishna District, L/D-A (5) (26) MES/61, dated 19-1-1961	Gudivada, Krishna District	10,080 T.P A. of Cast Iron Spun pipes.
4	M/s Somani Industrial Enterprises, Calcutta L/I-A (4) (29) MEI/61, dated 20-1-1961	Visakhapatnam.	30,000 T.P.A. of Cast Spun Pipes.
5	M/s Family Welfare Co-operative Industrial Society, Ltd, Vijayawada, Krishna District. L/86 (3)/1/61 Chem IV, dated 5-2-1961	Vijayawada	72,000 gross boxes P.A. of matches.
6	M/s Shri Ram Mills, Bombay. L/19/4/2/61, Ch II, dated 15-2-1962.	Visakhapatnam.	7,500 T.P.A. of Polystyrene and 10,000 T P.A. of Styrene Monomer.
7.	M/s. Deccan Sugars & Abkari Co, Ltd, Samalkot, East Godavari District L/25/N-34/61, dated 20-2-1961.	Samalkot	.. Expansion from 500 to 800 tons cane crushing per day.
8.	M/s Shakkar Udyog (P.) Ltd., Bombay L/I-A (3) (22) MEI/60, dated 1-2-1961.	Hyderabad	.. Malleable Iron castings (capacity to be assessed later).
9.	M/s. Andhra Pradesh Fertilisers and Chemicals, Ltd., Kothagudem, Khammameth District. L/18 (1)/6/61 Ferts, dated 28-4-1961	Kothagudem, Khammameth District.	1,02,000 T.P.A. of Urea.
10.	M/s International Minerals and Chemicals Corporation, California, Chemical Co., Visakhapatnam.	Visakhapatnam.	(1) 86,500 M.T.P.A Ammonrem Phosphate.

Sl No	Name of the Industry	Location	Products & Capacity
(1)	(2)	(3)	(4)
11.	M/s Andhra Sugars, Ltd, Tanuku, West Godavari District L/19 (2) (8) NICH (1)/61, dated 9-3-1961	Tanuku, West Godavari District.	600 T P A of Choloro-Acetic Acid
12.	M/s Jay Engineering Works, Ltd, Calcutta L/13 (5)/1/61 LEI (A), dated 21-3-1961	Hyderabad	1 LaNos. P A of sewing machines
13	M/s Sri Pharma Ltd, Vijayawada. L/22/63/61, CH III, dated 28-3-1961	Vijayawada	(1) 1,20,000 Nos P A of Pethadine Hydro-Chloride Tablets. (2) 1,20,000 Nos P A of Pethadine Hydro-Chloride Ampoules
14	M/s Shri Ram Mills, Ltd, Bombay L/26/(1)(7)/61, Chem II, dated 26-10-1961	Visakhapatnam	15 Lac Gallons P A of Alcohol
15	M/s Scientific Engineering House (Private) Limited, Hyderabad L/17/3/61 LEI (A), dated 1-8-1961	Hyderabad	Rs 6 15 lacs worth P A. of surveying instruments
16	M/s Anam Electrical Manufacturing Company, Kadiam, East Godavari District L/19 (86) IA (11)/56, dated 24-4-1962.	Kadiam, East Godavari Dis-	3,000 T P A of A C.S R. Conductors
17	Sri V Nimbkar, Bombay L/I A (3) (8)/61-E 1 (M), dated 23-6-1961.	Hyderabad	4,800 T P A of Ferrous Alloy Steel Forgings
18	M/s Sree Ramachandra Spinning Mills, Pandalapaka, East Godavari District	Pendalapaka, East Godavari District	From 7,044 Spindles 9,044 spindles (2,000 spindles).
19.	M/s. A. K Cements, Hyderabad L/35 (1)/18/61, Cement, dated 23-11-1961	Bhongir, Nalgonda District	167,620 T.P.A. of Cement.
20	M/s East Anglia Plastics India, Ltd, Calcutta L/19 (4) (5)/61, Chem II, dated 3-6-1961	Visakhapatnam or Vijayawada or Rajahmundry.	2,400 T P.A. of Cellulose Acetate Flakes
21.	M/s. International Equipment Corporation Limited, New Delhi. L/15 (3)/5/LEI (A)/61, dated 6-12-1961.	Hyderabad	Rs. 18 50 lacs worth P A of weighing machines
22	M/s. International Equipment Corporation Limited, New Delhi L/8B (2)/22/MEI/6, dated 29-11-1961.	Hyderabad	600 Nos. P A. of Electric

(1)	(2)	(3)	(4)
23	M/s International Equipment Corporation Limited, New Delhi L/8/A-9/29/61 MEI, dated 1-8-1961	Hyderabad	Jacketted Glass lined equipment (capacity to be fixed later)
24	M/s. Alphin Studios, Hyderabad L/20 (3) (2)-NA/Ch/ (1)/61, dated 28-4-61	Hyderabad	(1) 25,000 sq meters P.A. of sensitized paper (2) 12,000 sheets P.A. of sensitized perspex Astralon and Plexi Glass. (3) 36,000 sheets P A. of sensitized Glass Plates (4) 36 tons P A of sensitized Alluminium Sheets.
25	M/s Foods, Fats & Fertilisers (Private) Limited, Madras L/18 (1) 12/61 Fertilisers, dated 6-9-1961	Tadepalligudem W G District	1,000 T P A of Mixed Fertilisers.
26	M/s Mysore Fertilisers Co Ltd, Madras. L/19/(11)/12/61 A & I, dated 7-7-1961	Kovvur, W G District	(1) 600 T P A of Endrin (2) 150 T P A of Chlordane. (3) 50 T P A of Heptachlor
27	M/s Electric Construction and Equipment Company Ltd, Calcutta L/15 (1)-15 /EEI/61, dated 26-6-1961	Visakhapatnam	(1) 60,000 Nos P A of Singles Phase Electricity Metres. (2) 18,000 Nos P A of Poly Phase Electricity Metre.
28	M/s Electric Construction and Equipment Company Ltd, Calcutta L/5/1/34/EEI/61, dated 15-6-1961	Visakhapatnam	(1) 1,50,000 K.V A. P.A. of Transformers. (2) Rs. 66 lac worth P.A. of Switchgear
29	M/s Andhra Steel Corporation (P) Limited, Calcutta L/I A (7) (36) MEI/61 E1(M), dated 29-6-1961	Visakhapatnam	1,800 T P A. of Steel structurals and Oil & Water tanks
30	M/s Thungabhadra Industries Ltd, Kurnool L/28 (1) 12/60 Ch II, dated 4-11-1961	Kurnool.	20,000 T P A. of Cotton Seed Oil.
31	M/s Indian Commerce and Industries Co, Private Ltd., Madras L/I A (7) (11) E1(M)/61, dated 22-8-1961	Ramavarapadu, Krishna District.	(1) 1,500 T.P A. of Steel Structurals. (2) 900 T P.A of Tanks.
32	M/s K C.P. Ltd, Vuyyur. L-26(1))2)/61 Chem. II dated 22-6-1961.	Vuyyur, Krishna District.	10,20,000 gallons P.A.of alcohol.
33.	M/s T H Gangappa & Sons, Secunderabad L/24 (1) (47) Ch. (1) 61, dated 7-4-1961.	Hyderabad.	(1) 1,500 T P A of writing and printing paper (2) 1,500 T.P.A of Pulp.

34	M/s Sri Nageswara Rao, Madras L/27 (4) (7)/61 Ch II, dated 14-8-1961	Eluru, West Godavari District	50 T P D of Wheat Products
35	M/s The Jeypore Sugar Co, Ltd, Madras L126 (2) (2)161, Chem II, dated 31-7-1961	Chagallu, East Godavari District	1,800 T P A of Food Yeast
36	M/s Indo-Burma Trading Corporation, Bombay L/28 (1) N-151/61, dated 7-8-61	Bhimavaram, East Godavari District	2,000 T P A of Rice bran oil,
37	M/s Andhra Sugars, Ltd, Tanuku L/25-N-58/61, dated 7-8-1961	Tanuku, West Godavari District	From 1,000 tons to 1,250 tons per day of cane crushing
38	M/s Sri Pharma Limited, Vijayawada L/19 (11)/15/61 A & I, dated 28-10-1961	Vijayawada, Krishna District	75,000 Lbs P A of D D.T Water Dispersible oil bound paste
39	M/s Sri Sarvaraya Sugars, Limited, Chelluru, East Godavari District L/26 (2) (1)/61 Ch II, dated 19-6-1961	Chelluru East Godavari District	1,800 T P A of Food Yeast.
40	M/s Biological Products, Ltd, Hyderabad L/22/801/61 Ch III, dated 5-6-1961	Hyderabad	(1) 240 Litres P A of Tetanous Toxoids. (2) 120 Litres P A. of Diphtheria & Whooping Cough Vaccines (3) 120 Litres P A. of Rabbies & Distemper vaccines. (4) 360 Litres P.A of Cholera & Typhoid vaccines.
	M/s Kirlampudi Sugar Mills, Limited, Pithapuram, East Godavari District L/25/9-52/61, dated 3-8-1961	Pithapuram, East Godavari District	From 1,000 to 1,300 T P. D. of Cane crushing
42	M/s Sri Sarvarava Textiles, Ltd, Kakinada, East Godavari District L/23 (1)/161/61. Tex (B), dated 30-11-1961	Kakinada, East Godavari District	From 17,600 spindles to 23, 600 spindles.
43	M/s Sree Akkamamba Textiles, Limited, Tanuku, West Godavari District L/23 (1)/160/61 Tex (B), dated 30-11-1961.	Tanuku, West Godavari District.	From 17,280 spindles to 23,280 spindles
44.	M/s Thirupathi Cotton Mills, Renigunta, Chittoor District L/23 (1)/119/61-Tex (B), dated 23 5-1961.	Renigunta, Chittoor District.	30 Nos of Cotton Waste Blanket looms.
45.	M/s Thirupathi Cotton Mills, Ltd, Renigunta, Chittoor District L/23 (1)-49/61, dated 9-8-1961.	Renigunta, Chittoor District	1,200 spindles for Cotton

46.	M/s Hemalatha Textiles, Ltd., Guntur L/23 (1)/162/61-Tex (B), dated 30-11-1961.	Peddakakani, Guntur District	From 12,000 spindles to 18,000 spindles
47.	M/s. Azamjahi Mills, Limited, Hyderabad L/23 (1)/159/61-Tex. (B), dated 30-11-1961	Warangal	From 36,136 spindles to 42,136 spindles
48.	M/s. Nizamabad Co-operative Sugar Factory Limited, Nizamabade L/259-77/61, dated 27-11-1961.	Jankampet, Nizamabad District	1,000 T PD. of cane crushing.
49.	M/s K L Varadarajan, Combattor. L17 (5)159-AEI dated 29-8-1961	Hyderabad .	3,000 Nos P A. of Mopeds.
50.	M/s Indian Metallurgical Industries, New Delhi L/7(5) 65 61 E I dt 31-7-1961	Hyderabad or Bombay.	60,000 Nos. P A. of Propellor Shafts
51.	M/s. Nizam Sugar Factory, Ltd Hyderabad L/19 (14)/60-Ch II, dated 16-6-1961	Bodhan, Nizamabad District	900 T P A of Carbon dioxide Gas
52.	M/s Andhra Sugars, Limited, Tanuku L/19 (2) (11)-NUCH (1)161, dated 22-6-1961	Tanuku, West Godavari District	2,250 T P A of cellulose Acetate Flakes
53	M/s Sree Rama Sugars, and Industries, Limited, Bobbili, Srikakulam District L/22-9-25-165/60, dated 16-10-1961	Boobbli, Srikakulam District.	3 lac gallons per annum of Tinctures, and Spirits.
54.	M/s Mittal & Sons, Calcutta L/I A (1) N-32/61, dated 10-4-1961	Visakhapatnam.	4,800 T P.A. of Steel Billets.

N.B.,—T P A —Tonnes per annum.
P A.— Per annum.
T P D —Tonnes per Day.

LICENCES ISSUED DURING JANUARY 1962 TILL TODATE UNDER THE INDUSTRIES (DEVELOPMENT AND REGULATION) ACT, 1951.

Sl.No.	Name of the undertaking	Location.	Products & Capacity.
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	M/s. Foods, Fats & Fertilisers, (P), Ltd , Madras. L/27 (3) (1)/62, Ch II, dated 6-1-1962.	Tadepalligudem, West Godavari District.	600 T.P.A of Malted Milk Foods.
2.	M/s Raghunath Metal Industries, Chittoor L/12/(2)/56/62, dated 2-3-1962.	Hyderabad	.. (1) 2,50,000 Nos. P.A. of Screw Taps. (2) 2,50,000 Nos P.A. of adjustable tap wrenches. (3) 2,50,000 Nos. P.A. of Dies (4) 2,50,000 Nos. P A of Die Holders.

3.	M/s Thirupathi Cotton Mills, Limited, Renigunta, Chittoor District L/23 (1)/208/62-Tex (B), dated 24-3-1962	Renigunta, Chittoor District	From 12,000 to 21,000 spindles
4.	M/s Andhra Steel Corporation, (P.) Limited, Calcutta L/I A. (3)/(58)/62-EI (M), dated 15-2-1962	Visakhapatnam	1,200 T P A of Chilled Iron Shots and Grits
5	M/s Indian Drugs & Pharmaceutical Limited, New Delhi L/22/112/62 Ch III, dated 9-3-1962	Hyderabad	850 T P A of Sulpha Drugs
6	M/s Kamani Brothers (P), Limited, Bombay L/I A (7)/(21)/62, E1 (M), dated 15-2-1962	Hyderabad	(1) 4,000 T P A of Transmission Towers (2) 4,000 T P A of Structurals
7	M/s Sree Sarvaraya Sugars, Limited, Madras L/26 (1) (4)/62, Ch II, dated 3-3-1962	Chelluru, West Godavari District	(1) 4,80,000 gallons P A of Alcohol (2) 600 T.P A of acetone
8.	M/s Sri Rama Das Motor Transport Company, Limited, Kakinada, East Godavari District Letter No AE Ind 7 (114)161, dated 28-2-1962	Kakinada, East Godavari District	15 Nos. P M. of Bus, Lorry Station Wagon Bodies
9.	M/s. Siri Pharma Limited, Vijayawada L/27 (3) (3)/61, CH II, dated 4-4-1962.	Vijayawada, Krishna District	144 T P A of Malted Milk Foods

N.B —T P.A.=Tonnes per annum

P.A. = Per annum

T.P.D.=Tonnes per Day.

Harijan Hostels.

42—

484 Q —*Sri P. Gunnayya* :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state.

(*a*) the district-wise number of Harijan hostels in the State ;

(*b*) the district-wise amount of additional grant sanctioned there for till the end of March during 1961-62 ; and

(*c*) the district-wise number of students for whom such grant were given ?

A:—(*a*), (*b*) and (*c*) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

ANDHRA REGION.

Number of additional Boarding grants sanctioned during the year 1961-62.

S. No	Name of the District	No. of Harijan Hostels	Additional grants sanctioned	No. of boarders for whom additional grants are sanctioned	Remarks
1	Visakhapatnam	..	..	..	
2.	Srikakulam	17	12,750	85	
3.	East Godavari	67	50,250	335	
4.	West Godavari	105	65,500	437	
5.	Krishna	83	39,900	266	
6.	Guntur	88	87,900	586	
7.	Nellore	57	1,25,550	837	
8.	Kurnool	86	91,500	610	
9.	Anantapur	34	26,850	179	
10.	Cuddapah	26	21,750	145	
11.	Chittoor	12	7,050	47	
	Total ..	575	5,29,050	3,527	

TELENGANA REGION.

No. of additional boarding grants sanctioned during the year 1961-62.

S. No.	Name of the District	No. of Harijan Hostels	Additional grants sanctioned	No. of boarders to whom grants sanctioned	Remarks.
1.	Hyderabad	15	23,100	154	
2.	Khammam	15	19,050	127	
3.	Nizamabad	8	10,650	71	
4.	Medak	10	13,950	93	
5.	Warangal	18	15,750	105	
6.	Mahaboobnagar	11	29,550	197	
7.	Karimnagar	2	6,900	46	
8.	Nalgonda	26	62,250	415	
9.	Adilabad	..	..	..	
		101	1,81,200	1,208	

BEGGAR HOME

43—

1323 Q —*Sri G. C Kondiah* —Will hon the Chief Minister l pleased to state :

(*a*) the number of beggar homes functioning in Andhra Pradesh

(*b*) the names of places where they are functioning ;

(*c*) the number of persons residing in the various beggar homes respectively ;

(*d*) the expenditure spent on various beggar homes annually ;

(*e*) the procedure as to how these beggars are brought to the homes ; and

(*f*) the amount so far spent on Kurnool Beggar Home?

A.—A statement is laid on the Table of the House

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

(*a*) There are four Beggar Homes now functioning in Andhra Pradesh under the control of Social Welfare Department

(*b*) Two Beggar Homes in Hyderabad City, one for Men and the other for women located at Purani Hawali and Old Malakpet, respectively. One Beggar Home at Warangal (Naimnagar) One Beggar Home in Kurnool Town.

(*c*) Present strength in each home as on 15-6-1962 :

1.	Men Beggar Home, Hyderabad . .	45
2.	Women's Beggar Home, Hyderabad .. .	80
3.	Beggar Home, Warangal	39
4.	Beggar Home, Kurnool . .	25

(*d*) Annual expenditure incurred during the year 1961-'62 on each Beggar Home is as follows :

			Rs.
Normal :	1.	Beggar Home (Males), Hyderabad ..	27,350
	2.	Beggar Home, (Women) Hyderabad ..	29,400
Plan :	3.	Beggar Home, Warangal	9,735
	4.	Beggar Home, Kurnool . ..	6,909

(*e*) In the absence of Beggary Act in the State, beggars are being admitted into the existing homes, when brought by local Police or philonthrophic organisations or local leaders or institutions for the blind. Also deserving cases recommended by any well wishers are admitted. The Superintendent of these homes also personally verify

and admit deserving cases into the homes if they come across such persons in their daily routine work.

(*f*) The amount spent on Kurnool Beggar Home since its opening n 1961, till 31-3-1962 is Rs 6,909/-. Expenditure paritculars for the months of April and May, 1962 are yet to be received

DECLARATIONS FILED UNDER SECTION 5 OF ANDHRA PRADESH CEILING ON AGRICULTURAL HOLDINGS ACT 1961.

44—

1054 Q—*Sri A Venkateswar Rao*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(*a*) the number of persons who have filed declaration under section 5 of Andhra Pradesh Ceiling on Agricultural Holdings Act, 1961;

(*b*) how many cases have been disposed of so far determining the ceiling area of the declarants; and

(*c*) what is the total extent of land found in excess of ceiling area in district?

A.—

(*a*) 10,536

(*b*) 2,939

(*c*) *Acres Guntas

Nizamabad District 1–5

Adilabad 455 Family Holdings.

LAND REVENUE

45—

1066 Q—*Sri S. Vemaiah* –Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

The district-wise amount of land revenue realised in the current year for the last two months (February and March 1962) during the special drive of the land revenue collections in the State?

A:—The special drive for land revenue collections has been started only in May, 1962. Hence the question of realising land revenue in the months of February and March 1962 as a result of the special drive for the said collections does not arise.

MINOR IRRIGATION PROGRAMME IN CHITTOOR DISTRICT

46—

1105 Q.—*Sri A. P. Vajravelu Chetty*. -Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state.

---

*These figures relate only to cases so far enquired into.

(*a*) the amount of allotment to Chittoor district under additional minor irrigation programme for 1960-61 ;

(*b*) the amount spent out of the allotment ;

(*c*) whether the full amount was spent ; and

(*d*) if not, the reasons therefor ?

A:—

(*a*) Rs. 3,50,000

(*b*) Rs. 3,05,161

(*c*) No please.

(*d*) The balance of Rs 44,839 could not be spent due to non-completion of works by the close of the financial year.

MINOR IRRIGATION PROGRAMME IN ANANTAPUR DISTRICT

47—

1119 Q.—*Sri A. P Vajravelu Chetty* —Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(*a*) the amount of allotment to Anantapur district under minor Irrigation Programme for 1960-61 ;

(*b*) the amount spent out of this allotment ; and

(*c*) if the full amount was not spent, what are the reasons for the same ?

A:

(*a*)Rs. 2,50,000

(*b*) Rs. 2,49,010

(*c*) The unspent balance is only Rs. 990 which is negligible.

CO-OPERATIVE COLLECTIVE FARMING SOCIETIES.

48—

516 Q —*Sri V. Visweswara Rao* —Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state :

(*a*) the number of Co-operative Collective Farming Societies formed in the state during 1960-61 and 1961-62 ;

(*b*) the total membership of these societies and the amount of capital provided ;

(*c*) the area of land cultivated ;

(*d*) whether there is any difference between the Government farming societies and collective farming societies with regard to the work ; and

(*e*) if so, what ?

A.—(*a*) Two co-operative collective farming societies were registered during 1960-61 and 18 societies in 1961-62.

(*b*) Total number of members of these societies during 1960-61 was 67 and during 1961-62 1244. No share capital is provided by Government.

(*c*) The two collective farming societies started in 1960-61 cultivated 210 acres and the societies started in 1961-62 have not cultivated any area as they are recently started.

(*d*) and (*e*) There are no co-operative farming societies in the state which are directly managed by Government. Presumably the member is referring to co-operative joint farming and collective farming societies. In a co-operative joint farming society, small land holders pool their land for the purpose of joint farming and cultivation by the society In a co-operative collective farming society the lands are not owned by members and they are cultivated on the society's account by its members for which they are paid wages.

ASSETS AND PUBLIC DEBT LIABILITY OF THE STATE.

49—

1102 Q.—*Sri A. P. Vajravelu Chetty* —Will the hon. Minister for Finance and Co-operative be pleased to state :—

(*a*) The total assets and Public Debt Liability of the State as on 31-3-1961 and 31-3-1962 ; and

(*b*) whether the Government propose to float any development loan in 1962-63.

A.—(*a*) The total assets of the Government cannot be accurately assessed in monetary terms as they consist of investments in shares and securities, loans and advances to various local bodies, commercial concerns, banks, buildings, land, communications, forests, irrigation projects, etc. The Public Debt liability of the State as on 31-3-1961 was rupees 218 76 crores and as on 31-3-1962 Rs. 244.10 crores.

(*b*) Yes, please.

DY. RANGERS PROMOTED AS RANGERS.

50—

1070 Q.—*Sri D. Gopalaraju* : Will the hon. Minister for Forests Fisheries and Animal Husbandry be pleased to state :

(*a*) the number of Dy. Rangers promoted as Rangers in Forest Department in the State during the year 1961-62. and 1962-63 ; and

(*b*) the number of Harijans out of them ?

A:—

		During 1961-62	*During* 1962-63
(*a*) Andhra	..	Nil	5 on regular basis and 10 on temporary basis.
Telangana		5 on temporary basis	Nil.
(*b*)		Nil	

PRICES INDEX AT IMPORTANT TOWNS.

51—

388 Q.—*Sri V. Visweswara Rao*—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state .—

(a) the prices index at important towns in the State during 1961 and 62; and.

(*b*) the steps the Government propose to take to regulate the prices ?

A.—(*a*) The information is furnished in the statements appended herewith.

(*b*) The steps taken to regulate the prices mainly consist of opening of fair price shops and distribution of commodities like wheat and wheat product etc., on permit system through retail dealers at the prices fixed by the Government.

STATEMENT

STATEMENT SHOWING THE C P I NOS FOR WORKING CLASSES AT HYDERABAD CITYFOR THE YEAR 1961-62.

Base —August 1943 to July, 1944—100.

Sl No.	Consumption Group	April 1961	May 1961	June 1961	July 1961	Aug. 1961	Sept 1961	Oct 1961	Nov 1961	Dec. 1961	Jan 1962	Feb. 1962	March 1962	Average
1.	Food	229	229	232	235	235	238	237	237	238	231	230	230	233
2.	Fuel & Lighting .	210	209	208	209	209	209	209	209	209	209	209	209	209
3.	Clothing	140	141	142	140	141	141	141	141	141	141	140	140	141
4.	Rent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
5.	Miscellaneous ..	242	245	246	245	245	243	243	241	241	241	241	232	242
6.	Intoxicants ..	169	169	169	169	169	169	169	169	169	169	169	169	169
7.	General Index number	210	210	212	214	214	218	215	215	212	211	211	209	212

STATEMENT SHOWING THE C.P.I. NOS. FOR WORKING CLASSES AT WARANGAL CENTRE FOR THE/YEAR 1961-62

Base : August 1943 to July 1944—100.

Sl. No.	Consumption Group	April 1961	May 1961	June 1961	July 1961	Aug. 1961	Sept. 1961	Oct 1961	Nov 1961	Dec 1961	Jan 1962	Feb. 1962	March 1962	Average
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Food	237	240	250	250	239	240	237	245	237	237	246	248	242
2.	Fuel and Lighting	178	185	187	168	161	187	187	187	187	187	187	187	182
3.	Clothing	183	183	183	183	183	183	184	184	183	183	183	183	183
4.	Rent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
5.	Miscellaneous	225	224	224	223	222	225	225	223	223	223	223	223	224
6.	Intoxicants	357	357	357	357	357	357	357	357	357	357	357	357	357
7.	General Index Number	228	237	237	236	227	230	228	234	228	228	234	236	231

STATEMENT SHOWING THE C.P.I. NOS. FOR WORKING CLASSS AT NIZAMABAD CIRCLE FOR THE YEAR 1961-62.

Base August 1943 to July 1944—100.

Sl No	Consumption group	April 1961	May 1961	June 1961	July 1961	Aug. 1961	Sept 1961	Oct. 1961	Nov 1961	Dec 1961	Jan. 1962	Feb. 1962	March 1962	Average
1.	Food	238	238	237	239	241	244	247	251	249	239	237	240	241
2	Fuel and Lighting ..	222	230	230	241	242	243	237	242	242	242	242	240	238
3.	Clothing	202	208	208	208	208	208	208	208	208	20	208	210	208
4.	Rent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
5.	Miscellaneous ..	243	241	241	239	237	238	239	239	241	243	247	247	241
6.	Intoxicants ..	294	294	294	294	294	294	294	294	294	294	294	294	294
7.	General Index number .	226	227	230	232	23	235	237	240	238	232	231	238	238

STATEMENT SHOWING THE C P.I. NOS. FOR LOW PAID EMPLOYEES AT VISAKHAPATNAM CENTRE FOR THE YEAR 1961—62.

Base : July 1935 to June 1936—100.

Sl No.	Consumption Group	April 1961	May 1961	June 1961	July 1961	Aug 1961	Sept 1961	Oct 1961	Nov. 1961	Dec. 1961	Jan 1962	Feb 1962	March 1962	Average
1.	Food	528	524	522	536	532	537	538	538	538	538	538	537	534
2.	Fuel and Lighting	421	421	421	419	442	442	442	442	442	442	442	442	435
3.	Clothing	512	512	512	512	512	515	516	516	516	516	516	536	516
4.	Rent	239	239	239	239	239	239	238	239	239	239	239	239	239
5.	Miscellaneous	378	368	358	358	358	358	358	358	358	358	358	359	361
6	General Index numbers	465	461	459	467	467	470	471	471	471	471	471	472	468

STATEMENT SHOWING THE C.P.I. NOS. FOR LOW PAID EMPLOYEES AT ELURU CENTRE FOR THE YEAR 1961-62.

Base : July 1935 to June 1936—100.

Sl. No.	Consumption Group	April 1961	May 1961	June 1961	July 1961	Aug 1961	Sept 1961	Oct. 1961	Nov. 1961	Dec. 1961	Jan. 1962	Feb. 1962	March 1962	Average
1.	Food .. .	558	564	564	565	570	578	570	564	567	561	559	569	565
2.	Fuel and Lighting ..	494	495	495	495	495	495	495	495	495	495	495	49	495
3.	Clothing	598	598	598	598	598	593	598	598	590	590	590	590	592
4.	Rent	269	269	269	269	269	269	269	269	269	269	269	269	269
5.	Miscellaneous ..	596	595	595	595	595	595	595	595	595	595	595	595	595
6.	General Index number .	540	547	547	548	551	553	551	548	549	545	544	550	548

AMOUNT SPENT BY PARVATIPURAM SAMITHI FOR ROADS

52—

473 Q.—*Sri P. Gunnayya* :—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state:

(*a*) The amount spent by the Parvatipuram Samithi, Srikakulam district during 1961-62 towards the laying of roads ;

(*b*) the villages between which the roads had been laid;

(*c*) the number of Minor Irrigation tanks under Parvatipuram Samithi ;

(*d*) the amount spent for the repairs of the said tanks during 1961 and upto the end of March in 1962.

(*e*) whether the Parvatipuram Samithi has prepared any schemes for the benefit of the Harijans, Yerukalas, Oilmakers, Pot-makers, Blacksmiths etc ;

(*f*) if so, the villages in which the said schemes have been implemented ;

(*g*) the schemes through which the said Samithi helped the ryots (till March 1962) during the year 1961-62 ;

(*h*) whether the societies for tanners and brickmakers have been started ; and

(*i*) if so, the expenditure incurred therefor ?

A —(*a*) Rs. 3,880.

(*b*) 1. Venkampeta (under progress). } Connecting from Parvatipuram to Narayanapatnam.

2. Karadavalasa under progress). } Connecting to Vizianagaram to Central Province Road Vizianagaram-Rayagadha Road.

3. Sivini Under progress)

4. Vikrampuram (under progress).

5. Gumada (Completed).

6. Seethamambapuram (under progress).

7 Addapuseela (under progress). .. Parvatipuram to Palakonda road.

8. Garugubilli (Under progress) .. Ullibhadra to Garugubilli village.

9. Gottivalasa (Completed) .. Ullibhadra to Gottivalasa village.

(*c*) 842.

(*d*) Rs. 26,070 during 1961-1962.

Rs. 32,499 upto 31-8-1962.

(*e*) Yes, Sir.

(*f*) The only scheme *i.e.*, Demonstration-*cum*-Training Centre in Bamboo Rattan products with 10 trainees was started at Pedabondapalli village for Harijans and Yerukulas. Proposals are pending approval with higher authorities for the remaining schemes for the benefit of oil-makers blacksmiths,etc.

(*g*) Besides the normal acivities of the Samith towards agriculture for the benefit of the ryots the following schemes also were implemented

(*i*) An amount of Rs 12,410 12 was sanctioned under Intensive Mannure Scheme(in the shape of fertilisers to the needy ryots).

(*ii*) An amount of Rs. 4,500 was also sanctioned under the New Wells Subsidy Scheme

(*h*) No Sir

(*i*) Does not arise.

DRINKING WATER WELLS.

53

473 Q *Sri P. Gunnayya* : Will the Hon. Minister for Planning be pleased to state :

(*a*) the district-wise amount of grant sanctioned to the Zilla Parishads for the sinking of drinking water wells in the State till March during 1961-62;

(*b*) the district wise figures of the number of wells sunk ; and

(*c*) the district-wise figures of the amount of expenditure incurred thereon ?

A (*a*) It is not possible to answer in the absence of the Member in the absence under which scheme for programme the information is required ;

(*b*) Does not arise ;

(*c*) Does not arise.

EDUCATIONAL SCHOLARSHIPS

54

1027 Q —*Sri Mohd. Ismail* Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

The amount spent towards educational scholarships in the year 1961, community-wise and district-wise ?

A The scholarships awarded by the Education Department are based on merit-*cum*-poverty test, but *not* on the community-wise and district-wise basis

TUNGABHADRA HIGH LEVEL CHANNEL

55—

867 Q —*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* —Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(*a*) whether the Government will be pleased to place a copy of the settlement (or if not a summary thereof) arrived at the inter-State meeting held at Bangalore in June 1956 relating to the Tungabhadra High Level Channel between the then Mysore Chief Minister, Sri K Manjappa and the then Andhra Deputy Chief Minister Sri N Sanjivareddy, and

(*b*) how far it was implemented till now ?

A.—(*a*) & (*b*) A summary of the Proceedings together with the stage of their implementation is placed on the Table of the House

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(*a*) Summary record of the Proceedings of the Inter-State Conference on the Tungabhadra High Level Canal held at Residency Building, Bangalore on 18th June, 1956.

The Conference was held under the Chairman ship of Shri V. T. Krishnamachari, Deputy Chairman, Planning Commission and the following participatted —

Government of Andhra

1. Shri N. Sanjeeva Reddy, Deputy Chief Minister for Andhra

2. Shri V. V Subramaniam, I.C.S, Secretary, P.W.D.,

3. Shri L Venkatakrishna Iyyer, I S.E, Special Chief Engineer for Irrigation

Government of Mysore

1. Shri Kadidal Manjappa, Minister for Revenue and Public Works.

2. Dr. R. Nagan Gowed, Minister for Agriculture.

3. Shri D. K Srinivasachar, I.A.S, Secretary, P.W.D.

4. Shri Balasubramaniam, Secretary, Planning.

5. Shri Ananthachar, Chief Engineer

6. Shri D'sa, Chief Electrical Engineer,

Government of India

1. Shri Kanwar Sain, I.S.E., Chraiman, Central Water & Power Commission, New Delhi.

2. Shri S Swayambu, Chief Natural Resources Division, Planning Commission, New Delhi

3. Shri Ripudaman Singh, I S.E, Deputy Secretary, Ministry of Irrigation & Power, New Delhi.

4. Shri George Ommen, Director (Dam Designs) Central Water & Power Commission, New Delhi.

Tungabhadra Board:

1. Shri B. K Gokhale, I.C S. (Retd.) Chairman, Tungabhadra Board.

2 Shri A R. Venkataraman, I S.E. Chief Engineer (Irrigation Branch) & Secretary, Tungabhadra Board

(1) The Deputy Chairman enquired from the State Engineers what would be the quantity of water available for release through the High Level canal. The Chief Engineers of both Mysore and Andhra stated that a figure of 50,000 million cubic feet would be a reasonably correct estimate and this was also confirmed by Shri A. R. Venkataraman It was however agreed that allowing for some marginal adjustment, the availability could be taken to be in the range of 45 to 50 T. M Cft.

(2) After exchange of views, it was unanimously agreed that the waters of the High Level Canal should be shared in the ratio of 35:65 between Mysore and Andhra

(3) In regard to the implementation of the Scheme, it was agreed that the execution of all the common works in respect of the High Level Canal should be undertaken by the Tungabhadra Board and that the Chief Engineer of the Board should undertake immediately the planning and design of the canal with such changes as may be required as a result of the sharing now agreed to. In doing this the Chief Engineer of the Board should act as the convenor and evolve the designs in close conculsation with the Chief Eningeers of Andhra and Mysore.

(4) It was also agreed that the sharing of the cost of the common works of the canal should generally be on cusec-mile basis.

(*b*) *State of implementation of the decisions:*

(1) As a result of the agreement, the High Level Canal Scheme was taken up for exceution.

(2) In 1956, an estimate on Tungabhadra Project High Level Canal Scheme for Rs 25 35 crores was sent to Central Water and Power Commission. The scheme was to serve 1,36,000 acres in Mysrore and

8,21,540 acres in Andhra The Commission suggested reduction in the cost by deleting the Pulivendla scheme and ayacut under Cuddapah South Canal below Papangi river, which were suggested to be taken up separately. Due to this alteration, the ayacut in the Andhra area was reduced by 70,000 acres from the original figure of 8,21,540 acres. eres.

(3) Accordingly an estimate for Rs. 21 90 crores as per modified proposals was forwarded jointly by the Government of Andhra and Mysore to the Government of India in 1957. The Planning Commission, while principally agreeing for the project, suggested to take up the scheme in two stages, each for nearly half the benefits of the full scheme. The scheme was split up and the stae I estimate amounting to Rs 13 00 crores was sent to Government of India which was sanctioned in their letter No. NRC 2/7/59 dated 9th April, 1959

(4) The full scheme of Rs 21 90 crores will benefit an ayacut of 1,86,000 acres in Mysore and 2,51-540 acres in Andhra Pradesh The first stage of the scheme now in execution brings under irrigation an area of about 68,000 acres in Mysore and about 1,19,115 arees in Andhra Pradesh

(5) The work on the scheme was started in 1956-1957 and is progressing satisfactorily. Construction of main canal in the Board area from Mile 0/0 to Mile 68/6 in is progress. In the Andhra area, the works on Mid-Pennar Regulator North and South Canals are in brisk progress. The main canal from mile 68/6 to Mile 116 and Uravakonda cut is under detailed investigation. The first stage scheme was originally programmed to be completed by the end of Third Five Year Plan. The expenditure on the scheme to the end of the Second Pla is Rs 230 57 lakhs. The scheme is expected to be completed in the IV Plan and if more funds become available, even by the end of Third Plan, partial benefits of the scheme utilising Pennar waters are expec ed to be given from 1963-64 onwards on completion of the first stage of the Mid-Pennar Regulator.

ELECTRICITY SCHEMES IN PODILI TALUK

56—

901 Q.—*Sri K Guruswamgrady*—Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(*a*) the names of the villages for which estimates have so far been prepared for electricity schemes in Podili taluk, Nellore district, and

(*b*) if so, the estimated expenditure therefore ?

A.—(*a*) and (*b*).—

Names of the villages.	*Estimated cost*
	Rs.
Nadipalem, Kambalapadu, Chinnarikatla, Pedarikatla, Yedavapalli	10,19,200
Amudalapalli, Chintagumpalli, Arravaram .	95 480
Uppalapadu Goginenivaripalem (hamlet) .	82,600

MINOR AND MEDIUM SIZED IRRIGATION PROJECTS IN FIRST FIVE-YEAR PLAN IN MEDAK DISTRICT

57—

1014 Q —*Sri M Baga Reddy* —Will the Hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) the number and names of minor and medium sized irrigation projects included in the First Five-Year Plan of the State in Medak district; and

(*b*) the number and names of the projects of which survey has been conducted and the names of the projects sanctioned ?

A —(*a*) No Minor and Medium sized Irrigation Projects were included in First Five-Year Plan of the State in Medak district.

(*b*) Does not arise.

MINOR AND MEDIUM SIZED IRRIGATION PROJECTS IN SECOND FIVE-YEAR PLAN IN MEDAK DISTRICT.

58—

1015 Q.—*Sri M Baga Deddy* —Will the Hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) the number and names of the Minor and Medium sized irrigation projects included in the Second Five-Year Plan of the State in Medak district ,

(*b*) the names of the projects, surveyed and found remunerative; Plan , and

(*c*) the names of the projects sanctioned and yet to be sanctioned ?

A.—(*a*) No Minor Irrigation schemes were included in the Second Five-Year Plan in Medak district. Two Medium Projects were included, one in Nakkavagu and the other Nallavagu.

(*b*) Nallavagu Project.

(*c*) Sanctioned Nil. Yet to be sanctioned ; Nallavagu.

NEW ROADS IN KHAMMAM DISTRICT

59—

768. Q —*Sri J. Vengala Rao* . Will the Hon. Minister for Buildings and Communications be pleased to state :

(*a*) the number and names of new roads in Khammam district the construction of which has been included in the Third Five Year and

(*b*) the reasons for not starting so far the survey programme for the said roads.

A.—(*a*) Nil, Sir. The reason for not including any new schemes in the Third Five-Year plan is that the Plan ceilings for Highways Department in the Third Plan is so meagre that it is not even sufficient to meet the cost of the spill-over works of the Second Five-Year Plan.

(*b*) Does not arise

Although not included in the Third Five-Year Plan the Government have allotted some funds under the Telangana surpluses and against this allotment the following works are taken up,

	Rs.
(1) Constructing Hume Pipe Culverts on Khammam-Yellandu Road	98,000
(2) Constructing R C C. Slab bridges on Khammam-Yellandu Road	1,35,000
(3) Constructing minor culverts on Mahaboobabad-Yellandu Road	83,000
(4) Constructing Burugampad to Eturnagaram Road	5,00,000

EXTENSION OF SERVICE TO THE POST OF DIRECTOR OF MEDICAL SERVICES

60—

1228 Q —*Sri P V Ramana* —Will the hon Minister for Health and Medical be pleased to state

(*a*) whether extension service after the usual date of retirement has been given to the present incumbent of the post of Director of Medical services ; and

(*b*) if so on what conditions and for what period ?

A —(*a*) The answer is in the negative,

(*b*) Does not arise

DEFUNCT SOCIETIES

61—

710 Q—*Sri P. Rajagopal Naidu* —Will the hon Minister for Industries be pleased to state

(*a*) the number of societies treated as defunct under Societies Registration Act. 1960 during 1961-62 ; and

(*b*) the number of societies registered during 1961-62 under the Hyderabad Public Societies Registration Act ?

A —(*a*) Nil Sir,

(*b*) 215 (Two hundred and fifteen)

SMALL SCALE INDUSTRIES

62—

1276 Q —*Sri G. C Kondaiah* —Will the hon. Minister for Industries be pleased to state

(*a*) how many Small Scale Industries are there in Andhra Pradesh with Government Loans from 1959 to 1961 December,

(*b*) what are the places where these industries are operating and who are the owners ; and

(*c*) how much money so far was spent by the Government on these industries ?

A —(*a*) 165

(*b*) A statement is laid on the Table of the House;

(*c*) Rs 12,77,900.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Statement showing the particulars of Small Scale Industries granted loans in the Andhra Area under the State Aid to Industries Act from 1st January 1959 to 31st December 1961.

S. No.	Name of the Loanee	Address	Name of the Industry	Amount sanctioned.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
				Rs
1.	Sri Karri Papa Rao ..	. Raos Pen Works, Rajahmundry,	Pen works	2,000
2.	Sri K. Vasudeva Rao	. 22/80 Bandar Road Buckingham pet, Vijayawada.	Tyre works	4,000
3.	Sri Macha Aukamma .	. Saibaba Trunk Factory, Rajas Garden, Guntur.	Trunk Factory .. .	3,000
4.	Sri R. Ramachandra Rao ..	.. R.P. Saradhi & Sons Canal Road, Vijayawada.	Kalamkari Printing ..	4,000

(1)	(2)	(3)	(4)
5.	Chintalapati Suryanarayana Prop. Kalpana Scientific Glass Works.	Vijayawada ..	.. Scientific glass works
6.	Kantamvari Purnachandra Rao Prop. Poorna Industries.	Gandhinagar, Vijayawada .	.. ..
7.	V. Raja Ratnam Naidu, Sri Venkateswara Prabhakara Rice Mills.	.. Nandragunta, Chittoori District	. Rice Mills ..
8.	M/s Murali Krishna Motor Works	Rajahmundry ..	. .
9.	Gaddauru Jonathaw Prop. Sawbhagya Leather Industries.	Prakasam Road, Vijayawada.	.. Leather. . .
10.	Smt. P Ramanayamma, Venkateswara Engineering Works.	Bellary Road Kurnool	Engineering Works .
11.	M/s. Bharati Type Foundry Private Ltd.	Buckingham pet, Vijayawada	Type foundry .
12.	M.P. Ranga Nayakulu, Sarada Printing Press.	. Anantapur ..	Printing Press .
13.	M. Vligappa, New Mysore Footwear	. No. 4 Vital Buildings' Anantapur	Footwear
14	T.M Nagappa, Prop Radhakrishn Tibmer Depot.	Tirumancharla Guntakal, Anantapur.	Timber depot

(1)	(2)	(3)	(4)
15	M.V. Krishna Reddy, Pro. Technocasting.	Navealakh gardens, Nellore	Techno Castings.
16.	Kalayanan Ranga Rao, Prop. Narayana & Co.	Narsaraopet, Guntur District	Camp furniture.
17.	R.V. Narayana Moorthy, Prop. Raynor Pen works	Near Hindu College, Guntur	Pen works
18.	Sanda Govindappa, Cloth Merchant	Uravakonda	Readymade dress
19.	Annakotaiah, Kanyakaparameswari Trunk Manufacturing Co.	Lalapet, Guntur district	Trunk Menufacturing Co.
20.	Lanksetty Narasimha Rao, Pro. Kanakadurga Engineering Works	Masulipatnam	Engineering Works
21.	Sri Venkata Rao & S. Gangdiah National Mechanical Works	Opp. Monispet, Tenali, Guntur district.	Machanical Works
22.	Galla Veeraswamy & Galla Venkateswarlu, Prop. Venkateswara Band Co.	Jaggayyapet	Musical Instruments
23.	Sreenivasulu Setty, Prop. Satyanarayanaswamy Gining Factory	Kanekal, Rayadurg taluk	Oil Mills

(1)	(2)	(4)	(4)
24.	Muvvarapu Narasimha Rao, Andhra Cement Pipes and Buildings Products.	Guntur ..	Cement Pipes and Buidings Products.
25	Kosuri Appa Rao, Mount Kilas Pen Co.	Bimavaram, West Godavari district.	Pen Works
26.	Colluri Veerabhadra Rao , C/o. Venkataswamy & Sons, Timber Maerchnts Contractor and Saw Mill Owners.	Visakhapatnam .	. Furniture
27	N Chinnaswamy Prop. Maruti R C C Spun Pipe Engineering Works.	.. Kanakapuram, Trunk Road, Nellore	Engineering Works
28	Kodali Venkatakrshnaiah, The National Engineering and Cottage Industries Works.	Mangalagiri, Guntur district	Engineering
29.	Boddu Simhachalam, Ananda Industries Aluminium Works.	Innespet, Rajahmundry	. Aluminium Ware
30.	S.A. Rauf, Prop. Select Trading Co.	.. Satyanarayanapet Hindupur, Anantapur district.	Printers & Book Binders
31.	Abdul Rahim Baig, Prop. Modern Auto Reconditioning Works.	Trunk Road, Guntur	Engineering

(1)	(2)	(3)	(4)
32	Shaik Tangella and Shaik Hussain Prop. New India Iron Safe Manufacture Co.	Morispet, Tenali, Guntur District.	Iron Safe Manufacture
33	B. Rangappa	18/56, Railway Feeders Road, Tadipatri, Anantapur District	Engineering Workshop
34.	M/s Sandal Oil Distilleries	Kuppam, Chittoor District	Sandal Oil
35.	Rekapalli Pardhasarathy Kalamkari Manufacture.	Muslipatam	Printing
36.	Pentala Balaramiah, Bharat Manures Development Co.	Chirala, Guntur District	Manures
37.	Manchikanti Subbarayagupta and Sri M. Balasubbaiah Prop. Bombay Slate Factory.	P B No 15, Markapur, Kurnool District.	Slate
38.	Dasari Sambaiah, Prop. Brass Works	Jampeta, Rajahmundry	Brass Works
39.	D. Rama Rao, Prop. & P. Rama Rao & Son.	Besant Road, Vijayawada	Engineering Workshop
40.	K.V. Pattabhi Ramaiah, Prop. Bharat Mechanical Works.	Vijayawada	Mechanical

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
41	Yelamachinili Nagabhusanam, Sri Krishna Welding Works and Saw Mills.	Eluru	Weldings Works	5,000
42	Abdul Subham General Engineering and Welding Works.	.. Mangalagiri Road, Guntur	. General Engineering Works	4,000
43	A L Abdul Aziz, Prop S.A K Tannery	Post Box No 41 Eluru	. Tannery..	25,000
44.	R Sambasivareddy, Prop. Aruna Engineering	8/8, Almospet, Cuddapah	Engineering Works ..	10,000
45.	Ratnam Modaligar, Prop Dhanalaxmi Motor Engineering Works.	Chittoor	Do.	34,000
46	Varada Satyanarayana, Prop Fountain Pen Works	Velpur Road, Tanuku, West Godavari district	. Pen Works . .	1,200
47	P. Subramanya Sastry, M/s Rajendra Mechanical Works	. Governorpet, Vijayawada	. Engineering Works ..	5,000
48.	K Anasuyamma, Prop Confectionery Works.	18/220, Gandla Street, Cuddapah	.. Confectionery	5,000
49.	C.V. Ramiah, B B. Dressings	.. 6/15, Gunduvari Street, Rajahmundry	Dress Manufacturing	5,000
50	C Lakshmana Raju	. 12/46, Vadlapalem, Tadipatri	China Clay	5,000

51.	Basha Mohinuddin *alias* P.M. Awarr Nickle Plating Works	Madras Road, Cuddapah	Nickle Plating	4,000
52.	K. Venkata Rao, Sarswati Pen Works	12/997, A.V N. College Road, Visakhapatnam	Pen Works	2,000
53.	B Sri Rama Reddy, S/o B. Laxmi Narasimhulu.	Santaveluru		4,000
54	Ambati Balaswami Reddy, Prop. Vijayalaxmi Engineering.	Rentachintala	Engineering Works	8,000
55.	Putchala Appa Rao, Prop. Rama Motor Industries	Rajahmundry	Do.	10,00
				6,42,100

Statement Showing the Particulars of Small Scale Industries Granted Loans in the Telangana Area Under the Hyderabad State Aid (Small Scale and Cottage) Industries Act from 1st January 1959 to 31st December 1961

S No.	Name of Loanee	Address	Name of Industry	Amount Sanctioned
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
				Rs
1	M A Sattar .	. Warangal .	. Tannery	25,000
2.	Kashinathan	Geeta Power Press, Warangal	Printing Press	14,000
3	M A. Gafoor ..	Nizam Shahi Road, Fashiguni Lane, Hyderabad	Cement Tables etc , Manufacturing	9,000
4.	L. B. Batt, Prop. Weldon Cycle Co	. Troop Bazar, Hyderabad	Cycle Seat Manufacturer	5,000
5	M. Laxmaiah, Prop. M/s Modern Foot Wear Mart.	Kingsway, Secunderabad	Foot Wear	6,000
6.	Shankerji, S/o Shiddoji .	. Jiyaguda, Hyderabad	. Tannery .	10,000

7.	Jagadishershad, Prop Bapu Oil Mills	Miralam Mandi, Hyderabad	Oil Mills	16,000
8.	Syed Yaseen	Hyderabad Repowering Service, Nizamshahi, Hyderabad	Automobiles Works	10,000
9.	Ramkrishna, Prop. M/s. Indian Press	Afzalgunj, Hyderabad	Litho Works	8,000
10.	B.V. Narasimha Rao	Prop Andhra Mechanical and Agricultural Industry.	Oil Mills Parts Manufacturing Karimabad Road, Warangal.	20,000
11	Govind Ram, Prop. Hindustan Button Factory.	Suleman Ki Chowdi, Hyderabad	Button Manufacturing.	8,000
12.	Y. Vallab Reddy.	Nagarjuna Sagar, Nalgonda	Dairy Farm	20,000
13.	Surendar Reddy	Modern Electrical Works, University Road.	Electric Fans etc, Manufacturing.	13,000
14.	M/s. S.T. Ganeshlal and Bros.	Macha Bolaram, Hyderabad	Tannery	10,000
15.	M. Veeraiah, Prop. M. Krishna Murthy, Workshop.	Ranigunj, Secunderabad	Automobile Workshop.	13,000
16.	G.S. Shettee, Prop. Hard Case Engineering Works.	Do.	Iron and Steel Works	10,000
17.	Sarvasri Mohd. Shariff Vazir Mohd. Chand, Prop. Praja Book Binding Works.	Isamia Bazar, Hyderabad	Book Binding Works	5,000

(1)	(2)	(3)	(4)
18	Chota Rajanna	Jiyaguda, Hyderabad	Tannery
19	Lachanna S/o Tippanna	Market Road, Mahbubnagar	Foot Wear
20.	Guru Sheema Rao, Prop. M/s. Jiya Rao and Sons.	Vyshya Building Kachiguda, Hyderabad	Leather Goods
21.	Vishwanatham S/o Ranaji	Jiyaguda, Hyderabad	Tannery
22.	K Rama Reddy	429, Nallakunta, Hyderabad	Pharmaceutical Works
23.	Srimathi Chand Bibi	Ismailgalli, Hyderabad	Tailoring embrodiery
24.	Md Ismail Shariff S/o Shaik David	Old Office, House Abid Road, Hyderabad	Auto Works Shop
25.	K. Narasaiah, R.D.G Siddanpathi Prop Nagarjuna Printing Press	Nalgonda	Printing Press
26.	G. Upender Rao, Prop M/s. S.V.S. Engineering Works	Jublipura, Khammamet	Engineering Works
27.	Sadu Sathiyya S/o Sivayya	Old Mallapalli, Hyderabad	Foot Wear
28.	Kalyani Mallappa S/o Pakirappa	Afzalgunj, Goal Bunglow Hyderabad	Do.

(1)	(2)	(3)	(4)
29.	D S Kamath, Prop. M/s. unifursyndi chte	Sultan Bazar, Hyderabad	Iron and Steel Furniture
30	Rama Chandra Rao S/o Ranoji	Jiyaguda, Hyderabad	Leather Tannery
31.	Mirza Mohsin Baig S/o Mirza Ahmed Baig	Nallakunta, Hyderabad	Cycle parts Manufacturing
32.	Appalaswami Prop Andhra Technical and Mechanical Works	Rani Gung, Secunderabad	Mechanical Works
33.	M. Rangiah S/o Nambaiah	Hussainialam, Hyderabad	Lamp Turner
34.	Hanumaiah S/o Narayan Swamy	Hussainialam, Hyderabad	Button Manufacturing
35.	M.P. Srinivasulu, Prop. Sarvodaya Press	Mahankah Street, Secunderabad	Printing Press
36.	P. Sankariah, Proprietor National Printing and Binding Works.	Karimnagar.	Printing Press.
27.	Md. Khaja Proprietor Khaja Bakery.	Asif Nagar, Hyderabad.	Bakery.
38.	Md. Jaffer Hussain, United Glass Works.	Ameerpet, Hyderabad.	Glass Works Manufacturing
39.	B. Narasimharao, S/o B Lakshmiah.	Bolakpur, Secunderabad.	Moulding Works.

(1)	(2)	(3)	(4)
40	Meer Mahbub Ali, S/o Meer Md Ali.	Aziz Baig, Chaman, Hyderabad	Furniture Works
41	Meer Khaiser Ali Khan, S/o Meer Asker Ali Khan.	Alivella, Hyderguda, Hyderabad	Fancy articles manufacturing
42.	Md Mohiuddin, S/o Gulam Muhammed	Opp. Market Rambazaar, Hyderabad.	Bakery Manufacturing
43	Md Syed, Prop Syed Turning Works	Ramgunj, Secunderabad.	Turning Works.
44	S.B. Deshpande, Prop. Radio Waves.	Sultan Bazaar, Hyderabad	Radio Assembling
45.	Mahadevmal, Prop Jai Hind Cycle Industry	Kattalamandi, Hyderabad.	Cycle Parts
46.	Syed Mohiuddin, S/o Syed Karimuddin.	Chavarahajinsi, Hyderabad.	Plastic article manufacture.
47.	Meer Iqbal Ali, S/o Meer Nazeer Ali	Ram Bazaar, Hyderabad.	Riksha Hubs etc
48	Manekar Sainappa, S/o Pentappa	Goulguda, Hyderabad	Footwear Manufacturing.
49.	Wazir Ali, Prop. Deccan Book Binding	Chatta Bazaar.	Book Binding.
50.	Md Mahmood, S/o Md Siddik	Motigalli, Hyderabad.	Silver and Golden thread Embroidery.

(1)	(2)	(3)	(4)
51.	Masood Yar Khan, Prop Hindustan Mechanical Works	Mahaboobg inj, Hyderabad.	Lathe Mach ne Works.
52	Dharma Sundaraj, S/o Ganna Prakasham	Aurangabad Village, Medak dist	Cement Tiles Works.
53.	M. Bramaiah, S/o Narasimhulu,	Inside Lal Darwaza, Hyderabad	Blacksmith
54.	Bhagavan, S/o Mukarji	Musheerabad, Hyderabad	Foundry Workshop
55	Smt Sardar Unnisa Begum, W/o Syeed Khan.	New Agapura, Hyderabad	Hair Oil
56.	Dawar Hussain Khaja, Prop. M/s Saba & Co , Chappel Road, Hyderabad.	Chappal Road, Hyderabad	Neon sign manufacturing
57.	Isri Narayana Mathur, Prop M/s Skips Trading Corporation	Charminar, Hyderabad.	Skips Trading
58.	S Rangaiah & A. S Rajagopal, Partners, M/s Gopal Brothers	Rangamahal Road	Mechanical Workshop
59.	K. Lakshman Rao	Balnagar, Hyderabad.	Leather
60.	Rajaiah, S/o Krishnaiah, Prop. Lakshmi Saibaba Engineering Works, Musheerabad, Hyderabad	A-1-59, Azamabad, Near Charminar Chowrasta, Hyderabad.	Engineering Work.

	(2)	(3)	(4)	(5)
61	Sri Md Hibbatullah Partner Unani Tibbi Board, Reg No. 248.	Afzalgunj, Hyderabad	Unani Medicine Manufacturing	3,000
62.	Abdul Aziz Khan, S/o Qumaruddin Khan	Viccaji Compound, Abid Road, Hyderabad	Mechanical Workshop	1,500
63.	Srinivasa Vishnu Gokhle Prop. Popular Printers	B-1-775, Gunfoundry, Hyderabad	Printing Press	2,000
64.	Gopal Singh, Qulbagh, Sultan Bazaar	Sultan Bazaar, Hyderabad	Engineering Works	3,000
65.	Sri Lingaiah, S/o Linga Murthy, Prop. Sri Krishna Printing Press.	Dokalavari Street, Secunderabad	Printing Press	2,000
66.	Asha Singh, S/o Sooba Singh	Distillery Road, Secunderabad	Band saw manufacturing	6,000
67.	T. R. Muthu Krishna Rao, & Sons,	General Bazar, Secunderabad.	Metal Works.	4,000
68.	Ganeshlal Prop, Ganesh Das and Co.,	55, Mahatma Gandhi Road, Secunderabad.	Engineering Industry,	4,000
69.	Deccan Cycle and Allied Industry,	Bank Street, Hyderabad	Engineering Industry	7,700
70.	K. Janardhana Chari, Sultan Bazaar, Hyderabad	Hyderabad,	Survey Instruments	4,400

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
71.	R. Amolak Chand, Andhra Cycle Industry	Singhvee Bhavan, Tilak Road, Hyderabad.	Cycle Parts	7,500
72.	G. Upendra Rao, M/s S. V. S. Engineering Works,	Jublipura, Khammamet	Engineering Works	7,500
73.	R K Vishnatham, S/o Ramakrishnaiah	Ranigunj, Secunderabad	Engineering Works	8,000
74	Bashir Ali Khan, S/o Md. Ibrahim	National Trading Engineering Works, Chanchalguda, Hyderabad.	Furniture Works	8,000
75.	RamaChandra Rao, Hindu Industrial Works	15-2-598, Mahaboobgunj, Hyderabad	Agricultural Implements	10,000
76	Shamsuddin, Prop. Always Steel Works	H. No. 22-8-167, Inside New Bridge Chatta Bazaar, Hyderabad.	Engineering Works	8,000
77.	Drake Deccan Industry,	Outside Dabirpura, H.No 17-6-207 Hyderabad.	Batteries	10,000
78.	Abdul Kareem Khan	474-A, Class New Colony Agapura Hyderabad.	Electrical Casing Industry	9,000
79.	Md Khasim and Smt. Ghousia Begum	17-4-604, Shaik Faiz Kaman, Hyderabad.	Furniture Works.	8,000

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
80.	Osman Amzad Ali Khan,	Adilabad District, Itchoda	Engineering	3,000
81.	Md. Giasuddin Deccan Industries	23-5-45 Jalalkucha Hussain Alam, Hyderabad.	Hair Pin Manufacturing	3,000
82.	Shaik Ahmed.	H No 13-45-38, Subsezemandi, Hyderabad	Engineering	2,000
83.	Abdul Rahman Baig, Boyanapalli	70 Boyanapalli Pensionline, Secunderabad	Engineering.	2,500
84	Abdul Karim, S/o M Gulam Murtuza	Bhongir, Nalgonda Dist	Engineering Works	3,000
85.	Mirza Md Taqui	2-3-98 outside Dabirpura Hyderabad	Do.	3,000
86.	Maqbool Hussain	152-Syeedabad, Kurmaguda, Hyderabad	Sports goods Manufacturing	2,500
87.	Venkateswara Engineering Works Nizamabad	Nizamabad	Engineering Works	3,000
88.	Chinthalpuri Narasimha, s/o Venkatswamy	206, Adiah Nagar, Secunderabad	Engineering Works	9,000
89	Abdul Sattar Ansari, Prop Auto parts Manufacturing Co	Basheerbagh.	Auto parts accessories Manufacturing.	16,500

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
90	M. Narsimharva, Prop National Engineering Works.	Karimabad, Warangal Dist	Engineering.	10,000
91	Shaik Mahaboob	Itchoda, Adilabad Dist	Timber and Saw Mills	20,000
92.	Pola Krishna Moorthy, Prop Pusupati hardware.	Station Road, Warangal	Hardware Industries	25,000
93	M/s Scientific Engineering House	Industrial Estate, Sanathnagar	Scientific Instruments	24,000
94.	K. Viswanatham	Kalasiguda, Secunderabad	Brass Copper Utensils.	5,000
95.	Lank Ananta Reddi Partner Bollam Venkatanarasaiah and Co.	Industrial Estate, Warangal	General Engineering	25,000
96.	Chunnilal and Agarwal, Sarat Tube and Printers	Industrial Estate, Sanathnagar	Drums, pipes manufacturing	25,000
97.	Anisetty Balaraj	Kumarapalli Street, Sagarreddi, Hanumakonda	Cement Concrete Pipes	8,000
98.	K. Prabhakara Rao	6228 Regimental Bazar, Secunderabad.	Welding Works	2,000
99.	J. Sankarlal	Ghansibazar	Carpentry.	2,700
100.	J. Veera Swamy	Kasikunta, East Fort, Warangal	Tiles, Bricks	1,500
101.	Syed Mohammood	17-1-175 Rambazar, Hyderabad	General Engineering	8,000

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
102.	A. Rajamouli . .	Peddapendyal, Warangal, Dist.	Photo frame .	2,500
103.	M.A. Gafor ..	16-8-58 Gachi Bowli, Chanchalguda, Hyderabad.	Furniture .	3,000
104.	Syed Hussain Zaidi Prop : Bamboo Crafts, House	Charminar, Madina Building Shop 91 Hyderabad.	Bamboo, Crafts	3,000
105	Narayana Rao ..	. 85-74 M.G. Road, Secunderabad	General Engineering..	3,000
106.	Laxamiah ..	45 New Bhoiguda, Secunderabad.	Leather Works	2,500
107	V.R. Kuppu Rao of Dhanalaxmi, Type Foundry	1-7-388 Bakaram Musirabad, Hyderabad.	Type foundry . .	3,000
108.	Pacha Rama Rao, Proprietor Venkata Ramana Match Factory.	6-1-804, Kairatabad, Hyderabad	Match factory .	3,000
109.	Meer Ashraf Ali, Naya pool, State talkies Raod.	Hyderabad	Hindustan Medicines ..	1,500
110	K Purusotham Rao, Proprietor Porus Radios.	Porus radios Troop Bazar, Hyderabad.	Radio & Television ..	3,000
				6,35,800
				6,42,100
				12,77,900

NEERA SOCIETIES

63—

554 Q.—*Sri M. Muniswamy:*—Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state ;

(*a*) the district-wise number of Neera Societies in the State ;

(*b*) the total number of share-holders in the said Societies ;

(*c*) the market facilities given to these societies ?

A.—A statement showing the particulars is placed on the Table of the House.

Statement placed on the Table of the House.

STATEMENT SHOWING THE PARTICULARS OF DISTRICT WISE NUMBER OF NEERA SOCIETIES IN THE STATE.

S. No.	Name of the District	No. of Neera Societies	Membership
1	Anantapur	73	3,682
2.	Kurnool	87	5,892
3.	Cuddapah	80	1,402
4.	Chittoor	11	1,121
5.	Nellore	11	850
6.	Guntur	31	1,750
7.	Krishna	52	3,395
8	West Godavari	38	5,952
9.	East Godavari	60	6,567
10.	Visakhapatnam	14	820
11	Srikakulam	29	2,485
		436	33,066

(*b*) The total Number of shareholders in the said Societies :

The membership of the above societies (No. of shareholders) stands at 33,066.

(c) *Marketing facilties given to these societies* :

The members of the Neera Societies are permitted to sell Neera as beverage at places selected for the purpose The societies assist the members in disposing of the Neera tapped by them by selling the

same through the Neera Depots or Bhavans opened and run by the societies. In the latter case, the restrictions on the quantity of Sweet Toddy that may be possessed by the societies under a permit is relaxed by Government.

SALE PRICE OF HOUSES IN KHAIRTABAD AND MALLEPALLY

64—

458 Q —*Sri V. Rama Rao* —Will the hon Minister for Municipal Administration and Housing be pleased to state

(*a*) whether the Government finalised the sale-price of the house (2/R Ts and 3/R Ts) constructed under the Low Income Group Housing Scheme in Khairtabad and Mallepally during 1955-56,

(*b*) if so, how much, in respect of each 2/R.T and 3/R T,

(*c*) the details as to how the above price has been arrived at for each house *viz.*,

(*i*) construction cost of each of the houses 2/R.Ts and 3/R Ts. built under the Low Income Group Housing Scheme during 1955-56;

(*ii*) cost of land, per square yard, included in the sale-price of the houses for each 2/R Ts and 3/R T at Mallepally and Khairtabad, separately,

(*iii*) cost of internal fittings *viz*, water, electricity and drainage (sanitary fittings) separately, on the average for each 2/R T. and 3/R T. and

(*iv*) cost of incidental charges, if any, included in the sale-price of the house, towards external fittings or betterment charges, on the average per2/R T and 3/R T., respectively ?

A —(*a*) to (*c*), A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Statement showing the finalisedsale price, cost of construction, internal fittings etc , in respect of the Low Income Group Houses in Mallepally and Khairtabad colonies.

Name of the Colony	Type of House	Cost of Construct-tion	Cost of land per sq yds	Cost of internal connections			Incidental charges	Finalised sale prices
				Water supply	Electricity	Drainage		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Mallepally	.. 2 R. T. with asbestos roofing for verandas.	3,004.62	3.50**	192 87	179.87	217.05	718 72	5,279 08
Do.	.. Do. — with R.C.C. roofing.	3,053.79	3.50	192 73	182 25	198 79	713 34	5,309 36
								5,309 36
Do.	.. 8 R.Ts.	4,512.92	3 50	207.65	152.00	245 91	1,116.66	6,518.06
2. Khairtabad	.. 2 R.Ts.	3,616.84	3 50	207 56	171 17	212.52	484.98	5,686 26

No 8 R. Ts. at Khairtabad

** The cost of land is worked out after excluding the land left for roads, parks and community purposes

* In addition to the cost of items specified under Cols. 3 to 8, the following items are included in the finalised sale price indicated inc col , 9 .

(*a*) Interest payable to Government of India on the loan amount drawn for the period covered for the construction of the houses

(*b*) 1% of the total cost is charged to meet unforeseen charges which may arise subsequently and which the Board has to meet. Finalised cost varies from house to house with reference to the actual area of the house site

VILLAGE HOUSING PROJECT SCHEME

65—

997 Q —*Sri K. Rajamallu* :—Will the hon Minister for Municipal Administration and Housing be pleased to state

(*a*) whether any amount under the Village Housing Project Scheme (sponsored by the Ministry of Works, Housing and Supply, Government of India Master Plan) was made available to Adilabad district, during 1960-61 and 1961-62,

(*b*) if so, the names of villages to which the said amount was disbursed and the houses constructed therein, and

(*c*) the number of villages (district-wise) in Andhra and Telangana regions where the above scheme was implemented thereon during 1960-61 and 1961-62?

A.—(*a*) Yes, Sir.

	1960-61	1961-62
Rs.	60,000	Nil
Rs.	80,000	Nil

(*b*) *Name of Village* — *Houses completed*

Khanapur Block :

1.	Khanapur	8
2.	Kondkur	Nil
3.	Bellal	Nil
4.	Annerpet	28
5.	Pandavapur	Nil
6.	Narayanpur (Hamlet of Bellal)	

Chinnur Block :

1.	Ravalpalli	Nil
2.	Rapanpalli	Nil
3.	Devalwada	Nil
4.	Rampur	Nil

(*c*) Please see the enclosed statements.

Statement showing the number of Villages (District-wise) taken up for implementation during the years 1960-61 *and* 1961-62 *in Andhra and Telangana Regions under the Village Housing Projects Scheme.*

	Name of District	1960-61		1961-62	
		Blocks	Villages	Blocks	Villages
	ANDHRA REGION.				
1.	Srikakulam	2	8	2	8
2.	Visakhapatnam .	2	7	3	13
3.	East Godavari	3	12	4	15
4.	Krishna .. .	3	9	4	17
5.	West Godavari .. .	3	10	3	10
6.	Guntur ..	3	15	3	15
7.	Nellore . .	3	15	3	15
8.	Chittoor	4	9	4	14
9.	Cuddapah ..	4	14	5	18
10.	Anantapur ..	2	4	3	8
11.	Kurnool . ..	4	18	4	18
	Total for Andhra	32	121	38	151
	TELANGANA REGION.				
12.	Khammam	1	5	1	5
13.	Warangal .. .	2	8	2	8
14.	Nalgonda . .	4	10	5	12
15.	Karimnagar . .	2	10	2	10
16.	Adilabad	2	10	2	10
17.	Medak . .	2	8	3	14
18.	Nizamabad	2	10	2	10
19.	Mahaboobnagar ..	3	13	4	18
20.	Hyderabad	3	15	4	20
	Total for Telangana .	21	89	25	107
	Grand Total for Andhra Pradesh	53	210	63	258

Distribution of Seeds

66—

856 Q —*Sarvasri G C. Venkanna and V. K. Adinarayana Reddy*.—Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state :

the types of seeds and their quantity distribution in the State under the " Scheme for Mutliplication of Paddy and other seeds " during the years 1960-61 and 1961-62 ?

A—A Statement showing the types of seeds and their quantity distribution in the State under the Scheme, is placed on the Table of the House

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Statement showing the Quantities of Improved seed Distributed during the years 1960-61 *and* 1961-62.

Sl No	Improved Seed distributed	Andhra		Telangana		Andhra Pradesh	
		1960-61 Ts Kgs.	1961-62 Ts. Kgs.	1960-61 Ts Kgs.	1961-62 Ts. Kgs.	1960-61 Ts. Kgs.	1961-62 Ts. Kgs.
1.	Paddy	7,490–306	8,034–608	2,764–666	3,617–496	10,254–972	11,652–104
2.	Millets	1,060–754	346–351	332–247	172–726	1,393–001	519–007
3.	Pulses	25–788	17–040	1–281	1–028	27–069	18–068
4.	Weat	..	..	25–401	2–641	25–401	2–641
5.	Maize	..	..	17–278	9–748	17–228	9–748
6.	Groundnut	519–201	1,318–532	26–417	17–370	545–688	1,335–902
7.	Castor	.	.		..	14–407*	362–878*
8.	Seasamum	..	..		..	0–087*	17–250*
9.	Cotton	358–047	.	191–779	..	549–826	296–000*
	Grand Total ..	8,454–096	9,716–581	3,359–064	3,021–004	12,827–604	14,207–658

* Regionwise figures not available.

DISTRIBUTION OF IMPROVED SEEDS

37—

857 Q.—*Sarvasri G. C. Venkanna, V. K. Adinarayana Reddy and D. Nagireddy*.—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

the total quantity of improved seeds distributed under the "Comprehensive scheme for multiplication and distribution of improved seeds" in the years 1960-61 and 1961-62 ?

A.—

	Tons	*Kgs*
1960-61 . . .	12,827	604
1961-62 .. .	14,207	658

SUPPLY OF CHEMICAL FERTILISERS IN NELLORE DISTRICT.

68—

899 Q.—*Sri K Guruswamireddy*.—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state .

(*a*) the block-wise figures of the quantity of the Chemical fertilisers supplied in Nellore district during 1961-62 , and

(*b*) the quantity of the fertilisers allotted for the year 1962-63 ?

A.—(*a*) and (*b*) —A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

Clause (a)

The quantities of Chemical fertilisers supplied in Nellore District during 1961–62 in each block are shown below

Statement showing the quantities of Chemical Fertilizers supplied in Nellore District during 1961–62 in each Block.

(Figures in Metric Tons)

Sl No.	Name of the Block.	Ammonium Sulphate	Urea	Ammonium Sulphate Nitrate	Calcium Ammonium Nitrate.
1	2	3	4	5	6
1.	Venkatachalam .	166 850	71 820	31 900	122.990
2.	Indukurpet	142 545	57.838	23 215	102.080
3.	Thotapalligudur .	195.700	85 580	30 700	70.280
4.	Atmakur .	98 278	38.332	12 260	24.150
5.	Cheyerla ..	69.805	28.702	10.535	27.200

6.	Gudur ..	87.730	43.162	16.110	49.120
7.	Butchireddipalem .	166.635	88.500	17.825	56.000
8.	Podalakur .	80.105	7.182	2.485	24.000
9.	Naidupet ..	103.020	50.948	18.540	62 000
10.	Venkatagiri ..	84.022	50.900	13.700	63.000
11.	Dara ..	16.085	9.084	3.345	13.500
12.	Tallur	13.335	8.534	3.345	13.360
13.	Kondapi ..	42.450	15 400	10.930	11.000
14	Veligandla ..	20.850	10.060	3.750	19.680
15.	Kanigiri ..	37 700	17.820	6.200	25.750
16.	Udayagiri ..	27 910	12 664	4.570	15.340
17.	Podili ..	16.720	8.208	2.740	13.400
18.	Chinakraka ..	71 310	35 184	13.170	40.600
19.	Kavali	80 070	39 288	14.690	48.690
20.	Varikuntapadu ..	21 965	10.586	4.055	15.900
21.	Sullurpet ..	104.375	46.280	17.325	58.300
22.	Kovur ..	160.015	69.042	25.795	120.600
23.	Butchi ..	191 200	81.680	31.000	102.600
24.	Tarlupadu ..	10.175	4.530	1.925	15.150
25.	Allur	195 190	82.180	31.000	99.620
26.	Kandukur .	65 085	18 694	6 994	21.200
27.	Gudur ..	68 590	31 476	12 780	26.540
28.	Rapur ..	26.180	13.112	4.560	15.900
29.	Nellore Municipal area.	10.245	3.578	1.015	32.130
30.	Gudur Municipal area	3.490	1.552	0.610	9.400

Clause (b) :

The quantities of fetihzers allotted to each block for the year 1962-63 are shown below : -

Statement showing the quantity of fertilizers allotted for the year 1962-63.

(Figures in Metric Tons).

S No	Name of the Block	Quantity allotted
1	2	3
1.	Venkatachalam	1088 940
2.	Indukrpet	956.640
3	Thotapallıgudur	1313 100
4.	Atmakur	414.420
5.	whejerla	452.850
6.	Gudur	670.895
7.	Butchireddıpalem	731.226
8	Podalakur	93.720
9.	Naıdupet	815.665
10.	Venkatagıri	801 690
11.	Darsı	140.350
12.	Tallur	133 575
13.	Kondapı	282.695
14.	Velıgandla	166 085
15.	Kanigiri	240.500
16.	Udayagıri	193.085
17.	Podılı	115.710
18.	whınakraka	567.995
19.	Kavalı	628.170
20.	Varikıntapadu	178.340
21.	Sullurpet	727.885
22.	Kovur	1028.430
23.	Butchi	1212.750
24.	Tarlupadu	74.295
25.	Allur	1227.150
26.	Kandukur	1227.150
27.	Gudur	276.44
28.	Rapur	186.750
29.	Nellore Municipal are	33.600
30.	Gudur Municpal area	19.875

LABOUR STRIKES

69—

526 Q.—*Sri V. Viswesvara Rao* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(*a*) the number of labour strikes that took place in 1960-61 and 1961-62 in the State together with the number of labour days lost ; and

(*b*) what will be the cost of labour days lost ?

A.—

(*a*)

Year,	*Number of Strikes.*	*Number of man days lost.*
1960-61 .. .	59	1,02,289½
1961-62	49	1,37,291

(*b*)

Year.	*Wages lost.* Rs. nP.	*Production lost.* Rs. nP.
1960-61 .	6,52,329.23	30,87,067.00
1961-62 .	4,57,561 56	40,23,466 12

LABOUR DISPUTES

70—

606 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(*a*) the number of awards given in labour disputes during 1961-62 ;

(*b*) the number of awards implemented thereof ; and

(*c*) whether a copy of the Report detailing the work turned out by the Special Officer, Evaluation and Implementation be placed on the Table of the House ?

A.—

(*a*) 83.

(*b*) 80.

(*c*) There is no report as such regarding the work turned out by the Special Officer, Evaluation and Implementation. However, a detailed note on the work of the Special Officer is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Note on the work of the Special Officer, Evaluation and Implementation.

Out of 83 awards given in Labour Disputes during the year 1961-62, only 8 complaints of non-implementation of the awards have been received. On the intervention of the Labour Department 5 out of 8 awards have been implemented and action is being taken in respect of the remaining three.

Wide publicity was given to the Code by the Special Officer convening meetings of employers and unions at Guntur and Visakhapatnam. During his tours he contacted important representatives of employers and workers organisations and impressed on them the need for observance of the Code in their day to day dealings Working under way to transate the Code and other relevent material into Telugu and Urdu so that attractive pamphlets could be got out for distribution to employers and unions.

A circular letter was also issued to employers and employees informing them of the constitution of the local committees at Guntur and Visakhapatnam and requesting them to refer any matter relating to non-implementation of Labour Laws, awards and settlements of breaches of the Code to the respective committees to enable these bodies to contact the concerned parties and suitably advise them to set right the breaches.

The State Government have sanctioned 5 Inspectors stationed at important areas during December, 1961, to take prompt preventive steps by intervening at an early stage and prevent differences errupting with major troubles and to implement the awards passed in Labour Disputes without any further loss of time The Inspectors are stationed at Hyderabad, Warangal, Kurnool, Guntur and Visakhapatnam.

The Special Officer was also deputed to go to Madras and Kerala States in September, 1961 to study the procedure and methods adopted by the Implementation Machinery in those States.

The unions are also persuaded to accept the code at the time of registration of the union under the Indian Trade Unions Act.

During the year 1961-62, 42 cases of non-implementation of awards and agreements and 18 cases of non recognition of unions under the Code of Discipline have been received The efforts of the state Evaluation and Implementation Unit have resulted in getting awards and agreements implemented in 38 cases and in recognition being granted in 12 cases. Out of 14 cases in which appeals were preferred by the parties against the awards of the Labour Courts or Industrial Tribunal as the case may be, three cases have so far been settled out of court.

At the State level two Evaluation and Implementation Committees, tripartite in character, have been constituted, one for public and the other for private sector with the Minister for Labour as Chairman and the Special Officer as Secretary.

The State Private Sector Committee met four times and the State Public Sector Committee met thrice.

Two local Evaluation & Implementation Committees one at Guntur and the other at Visakhapatnam with the Special Officer as Chairman have also been set up. The local committee at Guntur met four times and the local committee at Visakhapatnam met once.

To Supplement the Code of Discipline and to reduce inter-union rivalry a code of conduct was evolved at the 16th Indian Labour-

Conference held in Nainital in May 1958. For this purpose a State Committee has been proposed with representatives of the Central Organizations of workmen at State level under the Chairmanship of the Minister for Labour.

The Government of India have published the Wage Board reports in respect of Textile, Sugar and Cement industries and the State Government have been asked to get the recommendations implemented in the units located in their States.

There are 13 Textile Mills, 11 Sugar Mills and 5 Cement factories in our State, and out of the above 10 Textile mills 9 Sugar mills and all the 5 Cement factories have so far implemented the Wage Board recommendations. Action is being taken to get the managements in respect of other factories to implement the recommendations.

ANNOUNCEMENTS

re ELECTION TO THE COMMITTEE ON SUBORDINATE LEGISLATION

Mr Speaker I have to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to the Committee on Subordinate Legislation for a period of one year from today

1. Sri P Narayana Reddi,
2. Sri V. Visweswara Rao,
3. Sri A. Venkateswara Rao,
4. Sri Poola Subbaiah,
5. Sri L. Venkata Reddy,
6. Sri Rebala Dasaradharama Reddi,
7. Sri P. Ramachandra Reddy,
8. Sri Bandari Janakiram,
9. Sri A Vasudeva Rao,
10. Sri Ch. Ramaiah Chowdary,
11. Sri E Ayyapu Reddi,
12. Sri Ch. Gangi Setty.

As the number of candidates validly nominated is equal to the number of vacancies to be filled, *viz.* Twelve, I hereby declare them to have been duly elected to the Committee on Subordinate Legislation.

Under Rule 193 of the Andhra Pradesh Assembly Rules, I hereby nominate Sri E. Ayyapu Reddi to be the Chairman of the above Committee.

re ELECTION TO THE COMMITTEE ON ESTIMATES -

Mr Speaker -I have to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to the Committee on Estimates for the financial year 1962-63.

1. Sri G. Latchanna,
2. Sri M Ramagopal Reddy,
3. Sri P. Venkateswarlu,
4. Sri Vanka Satyanarayana,
5. Sri V Srikrishna,
6. Sri Arutla Ramachandra Reddy,
7. Sri Bh Nagabhushana Rao,
8. Sri K. V. Narayana Reddy,
9. Sri Krishnamraju Bahadur,
10. Sri C Rajanarasimha,
11. Sri G Sanjeeva Reddy,
12. Sri G. Raja Ram,
13. Sri J. Vengal Rao,
14. Sri P. O Satyanarayana Raju (Kosigi)
15. Sri Kammili Apparao,
16. Sri Ganapa Ramaswamy Reddy,
17. Sri L Lakshmana Das,
18. Sri T V Raghavulu,

As the number of candidates validly nominated is equal to the number of vacancies to be filled in, *viz* Eighteen, I hereby declare them to have been duly elected to the Committee on Estimates for the financial year 1962—63

Under sub-rule (3) of rule 185 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I hereby nominate Sri T V. Raghavulu to be the Chairman of the above Committee

re : ELECTION TO THE COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS

Mr. Speaker —I have also to announce to the House that the following candidates have been nominated for election to the Committee on Public Accounts for the financial year 1962-63 :

1. Sri P. Rajagopal Naidu
2. Sri K Govinda Rao,
3. Sri T Nagi Reddy,
4. Sri K L Narasimha Rao,
5. Sri G Rama Rao,
6. Sri Vavilala Gopalakrishnayya,
8. Sri N Amarnatha Reddy.
8. Sri G. Viswanatha Reddy.
9. Sri B. Sreeramamurthi.
10. Sri C Madhava Reddi,
11. Sri P. Mahendra Nath,
12. Srimati B. Rukmini Devi,
13 Sri Peta Bapayya,
14. Sri G. Ranga Raju,
15. Sri T Papa Rao,
16 Sri Md Ismail,
17. Sri P Gunnayya,
18. Sri Srinivasa Reddy.

As the number of candidates validly nominated is equal to the number of vacancies to be filled, *viz* Eighteen, I hereby declare them to have been duly elected to the Committee on Public Accounts for the financial year 1962-63.

Under rule 166 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly rules I hereby nominate Sri T. Nagi Reddy to be the Chairman of the above committee.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker:—The House will now resume discussion on the Demand for Excise.

The Chief Minister (Sri N Sanjeeva Reddy).—It will be helpful if you can indicate the time for closure, voting, etc.

Mr. Speaker:—It is now 9.20 a m. There is another Demand, Labour and Transport, to be introduced today. So, we will close the debate on Excise by 11.30, including the reply by the hon Minister for Excise and Prohibition.

(శ్రీ) పి సుందరయ్య (గన్నవరం) — లేబర్ డిమాండ్ ముఖ్యమైనది కాబట్టి రేపుకూడా రెండు గంటలు దీనికి ఇవ్వాలి. జనరల్ ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ తరువాత వస్తుంది కాబట్టి దానిలో రెండు గంటలు తగ్గించవచ్చు.

Mr. Speaker —I don't mind ; otherwise, we cannot sit in the evening because there is a Joint Select Committee meeting in the evening

Sri N. Sanjeeva Reddy.—Tomorrow we can take 2 hours for the Demand on Labour and Transport.

Mr Speaker:—Yes.

(శ్రీ) వి. రామచంద్రారావు (మెడ్‌చెల్) —లాండ్ లెవీ ఎన్‌హాన్స్‌మెంట్ బిల్లుకు సంబంధించిన సెలక్టు కమిటీలోని కొందరు సభ్యులు విత్‌డ్రా అయినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ వార్త పత్రికలలో చదవటం సంభవించింది. ఎవరు ఎవరు విత్‌డ్రా అయ్యారో, ఎందుకు అయ్యారో తెలియజేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—I am not in a position to give you any information as to why they have withdrawn. When the report is received we will know the whole thing.

Sri Tenneti Vishwanatham:—Whether they have withdrawn, is it a fact ?

Mr. Speaker:—That you must have read in the papers; that is the information which the hon. Member is bringing to my notice.

Sri G. Latchanna—I rise on a point of Order, Sir.

Mr. Speaker—Why a point of Order on this?

(శ్రీ) జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :— ఈ హౌస్ ఒక సెలక్టు కమిటీని ఏర్పాటు చేసినప్పుడు ఆ సెలక్టు కమిటి నుండి ఎవరైనా మెంబర్ విత్‌డ్రా అయినప్పుడు, హౌస్ కంటిన్యుయస్ సిట్టింగులో వున్నప్పుడు తిరిగి ఆ సెలక్టు కమిటీ చైర్‌మన్ గారు ఆ విషయం హౌస్‌కు చెప్పవలసిన అవసరం లేదా ? విత్‌డ్రా అయిన వారికి తాము ఎందుకు విత్‌డ్రా అవవలసివచ్చిందీ హౌస్‌కు చెప్పుకోటానికి అవకాశం లేదని తమరు భావిస్తున్నారా?

(శ్రీ) ఎన్. సంజీవరెడ్డి —ఆ బిల్లు వచ్చినప్పుడు వివరంగా చర్చించటానికి వీలవుతుంది, అప్పుడే విత్‌డ్రా అయినవారు ఎందుకు అయ్యారో చెప్పటానికి

వీలుంటుంది. ముందు ఆ బిల్లు ఇక్కడకు రావాలిగా. The select committee is not the final authority బిల్లు ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు మంత్రిగారు ఎందుకు ఎవరు విత్‌డ్రా అయ్యారో తమ రిమార్క్స్‌లో చెబుతారు. ఏ డ్రా అయిన వారు తాము ఎందుకు అయినది చెబుతారు

Mr. Speaker —Whatever it may be, as it is I am not in a position to give any information.

(శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నేను ఇన్ఫర్మేషన్ అడగలేదండి. ఏ హౌస్ అయితే సెలక్ట్ కమిటిని కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసిందో ఆ హౌస్ సిట్టింగ్‌లో వున్నప్పుడు ఆ సెలక్టు కమిటి స్టేజ్‌లో మార్పు వచ్చినప్పుడు అది హౌస్‌కు ఇన్‌ఫారమ్ చేసే బాధ్యత సెలక్టు కమిటి చైర్‌మన్‌కు వున్నదా లేదా అన్నది నా పాయింట్.

Mr Speaker —I think you must have been supplied with copy of the Rules and you must have gone through them I do not know whether the rules provide for any information being given As far as I know, no member of the select Committee can resign; there is no provision even for resignation, whereas in Lok Sabha Rules there is definite provision for a Member of the Select Committee to resign; any Member of any Parliamentary Committee can resign, whereas in our Rules there is no such provision So far as some Committees are concerned, the Speaker has, of course, got powers to discharge a Member for some specific reasons. So far as Select Committees, Committee on Estimates, Committee on Public Accounts and Committee on Privileges, are concerned, no Member can resign also, there is no provision for resignation, if they do not want, they can of course abstain themselves from attending the meetings.

(శ్రీ జి. లచ్చన్న :—తమరు చెప్పినట్లుగా రూల్స్‌లో స్పెసిఫిక్‌గా ప్రొవిజన్ లేదు.

Mr Speaker —There is definite provision in the Lok Sabha Rules, a Member can resign from any Parliamentary Committee.

Sri G. Latchanna .—The Speaker may have power under Rule 263 of the Rules, which reads: "All matters not specifically provided in these rules and all questions relating to the derailed working of these rules shall be regulated in such manner as the Speaker may from time to time direct" ఏదైనా ఒక యాస్పెక్ట్‌లో దానికి అవసరమైన రూల్ ప్రొవైడ్ చేయనిసందర్భం వుంటుందనే ఉద్దేశంతో దానిని పరిరక్షించటానికి రెసిడ్యుయల్ పవర్స్ 263 రూల్‌లో వుంది. దానికింద అవకాశం ఉంటుందేమోనని నా భావం.

Mr. Speaker :—Very good. Please put it in writing and give me notice I will consider about it. Whatever you read, you put in writing.

Sri G. Latchanna :—I gave my letter to you.

Mr Speaker — You must have given it in the office, to the Secretary. I will consider it

Sri G. Lachanna:— Can I take it that if I give it to the office it does not.. ..

Mr Speaker—When the Members send notices to the Secretary, they will come to me in due course in a day or two

Sri G Latchanna —No paper given in the Chamber

Mr. Speaker —No It is sent to the office for scrutiny, whether it is in order or not

Sri G Latchanna —Am I to give another letter?

Mr. Speaker —I will consider about it. You have given it to me yesterday, if I remember correct I did not go through the whole thing myself. If I remember, it is some kind of resignation you have sent. Is it not so?

Sri G Latchanna.—I gave a letter requesting you to give me permission to explain to the House why I have withdrawn from the Joint Select Committee.

Mr Speaker.—You will get some endorsement

*(శ్రీ బి శ్రీరాములూ ర్తి (విజయనగరం) — సెలక్ట్ కమిటీలో ఏ విషయాలు జరిగినా సెలక్ట్ కమిటీయే నిర్ణయాలు చేస్తుంది. సెలక్ట్ కమిటీలో జరిగిన విషయాలను, సెలక్ట్ కమిటీముందు వున్నవిషయాలను శాసనసభలో చెప్పే సాంప్రదాయం వున్నదా? అది విత్‌డ్రాయల్ కానివ్వండి, రిజిగ్నేషన్ కానివ్వండి, ప్రొసెస్టు కానివ్వండి ఎంతవరకు వాలిడ్, ఎంతవరకు ఏలువ ఇవ్వాలనేది వేరేవిషయం కాని ఎంత ఇవ్వవలసినా సెలక్ట్‌కమిటీ ఇస్తుంది, లేకపోతే లేదు. అంతేకాని సెలక్ట్‌కమిటీ ముందువున్న విషయాలు శాసన సభలో చర్చించే సాంప్రదాయం సరైనదికాదు. It is highly improper and in no way can it come before the House It is my submission

Mr Speaker —There is no discussion at all The hon Member Sri G Latchanna wants to know whether under the residuary powers of the Speaker I can consider the matter and allow him to raise that issue

(శ్రీ బి శ్రీరామమూ ర్తి —దానిలో ఏదైనా ఖాళివుంటే ఆ ఖాళీని నింపాలా లేదా అన్న ప్రశ్న శాసనసభ ముందుకు వస్తుంది. ప్రస్తుతం దానిలో ఖాళీలేదు. ఖాళీ లేనప్పుడు అక్కడ జరుగుతున్న ప్రొసిడింగ్స్‌లో వుండే ప్రొసెస్టుకాని, సెన్సర్ కాని, లేక వ్యతిరేకత, నిరసనకాని చూపించే పద్ధతి ఏమి వున్నప్పటికి అది సెలక్ట్‌కమిటీకే సంబంధించింది సెలక్ట్ కమిటీనుండి శాసన సభకు వచ్చినతరువాత ఏమి చేయాలి, ఏమి చేయకూడదు అని ప్రశ్న అప్పుడు ఉదయిస్తుంది తప్పితే ఇప్పుడు ఎరైజ్ కాదు ఇప్పుడు ఇది ఏ రూపంలోనూ శాసన సభముందుకు రాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

Mr Speaker —Anyhow, Mr Latchanna has given notice I have not gone through his letter. I will just see what the point is, which he has raised and I will consider what action should be taken.

(*Sri G Latchanna again rose to speak.*)

Mr Speaker —I am not permitting any discussion. You may give notice and I shall consider,

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1962-63
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. II—EXCISE DEPARTMENT—RS 1,07,0[illegible],000.

*శ్రీ ఇ. సుబ్బారావు (కూచినపూడి) —

అధ్యక్షా ! Prohibition మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టినటువంటి ఈ Demand ను నేను బలతరచ లేనందుకు చాలా విచారిస్తున్నాను ఎందువల్లనంటే, ఇప్పుడు ఆంధ్రలో Prohibition పెట్టాము ఇక్కడ తెలంగాణాలో లేదు. ఇప్పుడు మనం పెట్టినటువంటి Prohibition successful గా ఉన్నదా లేదా అనేటటువంటిది మొదటి ప్రశ్న. అలా successful గా కానట్లయితే తెలంగాణాకు కూడా అది extend చేయవలెనా అనేది రెండవ ప్రశ్న ఇది successful గా ఉన్నదా లేదా అనే దానిని విచారించ వలసిందిగా ప్రభుత్వంవారు రామమూర్తి కమిటిని వేసి ఉన్నారు. ఈ కమిటివారు ఏమి చెప్పుతున్నారంటే 1956 వరకు ఉన్నటువంటి statistics చూచినట్లయితే సంవత్సరానికి ఈ prohibition offences పెరుగుతున్నాయి, ఈ prohibition చాలా failure అని తెలుస్తుంది. అందువల్ల వారు కొన్ని recommendations చేశారు. "Toddy may be allowed without permit" అని మనము introduce చేసినటువంటి ఈ నీరా పద్ధతి successful గా లేనందువల్ల ఈ నీరా పద్ధతిని తిసివేయ్యాలని చెప్పుతూ The system of forming co-operative societies to tap neera and sweet juice and make jaggery should be abandoned and the existing societies cancelled as their working has been a thorough failure and has led to much corruption." అని రామమూర్తి కమిటివారు చెప్పారు. అనికూడా కాకుండా, Three men committee ఒకదానిని వేశారు ఆ కమిటీవారు At the very outset it must be mentioned that the introduction of Prohibition has created unemployment among thousands of tappers and other workers engaged in the industry in each village and district and subjected them to poverty and starvation as they have been deprived of their profession handed on to them by their ancestors for centuries past. Both under Indian rulers as well as under the British Government the tapping of sago and palm trees is a national necessity as it has increased our national wealth and removed poverty .. " అని చెప్పుతూ వారుకూడా prohibition failure కాబట్టి prohibition ఎత్తి వేయాలని recommend చేసినారు అయినప్పటికి మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవారు ఎత్తి వేయడానికి వీలులేదని చెప్పుతున్నారు. ఈ విషయంలో నాకు ఒకటి తోస్తున్నది. తుగ్లక్ పరిపాలించేటప్పుడు, రాజధాని ఢిల్లీ నుంచి దౌలతాబాదుకు మార్చినట్లయితే బాగుంటుందని మార్చారు కాని మార్చిన తరువాత అక్కడ బాగుండలేదని మళ్ళీ తెలుసుకొన్న తరువాత నైనా మరల ఢిల్లీకి మార్చినారు. కాని ఈ ప్రభుత్వంవారు prohibition fail re అని తెలిసినప్పటికి కూడ ఏదో policy అని చెప్పుతూ, వారి నిర్ణయాన్ని మార్చడానికి ఇష్టపడడంలేదు. అందువల్ల వీరి policy ఏమి బాగుండలేదని మేము మనవిచేస్తున్నాను ఇకపోతే, ఈ prohibition introduce చేసినప్పుడు వీరు ఒకటి ఆలోచించవలసి ఉండవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ prohibition వల్ల పది లక్షల మంది కారి శాతల కాలంనుంచి ఈ profession మీద బ్రతుకుతున్నటువంటి వారికి ఈ నాడు unemployment వస్తుంది వీరు గుర్తులో

పెట్టుకోలేదని మనవిచేస్తున్నాను ఇటువంటి ఇనాం భూమిందార్లను తీసివేసినప్పుడు, వారికి compensation ఇచ్చాము కాని వీరి విషయంలో తాతల కాలంనుండి ఉంటున్న వృత్తినుంచి వీరిని తీసివేసేటప్పటికి, వీరు ఏ విధంగా బ్రతకాలనేది విచారించ కుంటే. నిర్దాక్షిణ్యంగా వీరిని వదలిపెట్టారని మనవిచేస్తున్నాను ఈ నీరా, తరు వాత అది కాదు, వీరికి పొలాలు ఇస్తామని, వేరే వృత్తి చూపిస్తామని లోగడ చెప్పినారు. కాని వారు చెప్పినటువంటిది అంతా మరచిపోయినారని మనవి చేస్తున్నాను వారికి ఎక్కడ కూడా పొలాలు మాత్రము ఇవ్వలేదు. కొద్దో గొప్పో ఎక్కడనో నాసైటీలుగా form అయి అక్కడ ఏమైనా పొలాలు ఆక్ర మించినట్లయితే, అక్కడ నుంచి వారిని తొలగిస్తున్నారని చెప్పుతున్నాను. ఉదాహరణకు, గుంటూరు జిల్లాలో, తెనాలి తాలూకాలో అన్నవరం అనే గ్రామంలో సుమారు 20 మంది ex-Tappers ఒక society గా form అయి అక్కడ 22 ఎకరాలు లంక భూమిని ఆక్రమించు కొన్నారు. దానిని వారికి ఇవ్వవచ్చునా ఇవ్వకూడదా అని Executive Engineer గారు పరిశీలించిన తరు వాతనే ఇవ్వవచ్చునని చెప్పిన మీదటే వీరికి అది ఇచ్చినారు కాని కొంతమంది కాంట్రాక్టరు పెద్దలు Superintending Engineer గారిని తీసుకు వచ్చి అది ఇవ్వ డానికి వీలు లేదని తిరిగి orders వేయించారు. తరువాత వారు ప్రభుత్వానికి appeal చేయగా, Chief Engineer వెళ్ళిచూచి అక్కడ ఉన్నటువంటి విషయాలు చక్కగా report చేయవలసిందని ప్రభుత్వం వారు చెపుతే, ఈ Chief Engineer గారు హైదరాబాదునుండి అక్కడికి స్వయముగా వెళ్ళిచూచి తప్పకుండా ఇది ఇవ్వడానికి వీలు అవుతుందని, cultivation కు అది వీలు అయ్యేటటువంటి భూమే నని వారు certify చేసి report పంపించినట్లు తెలుస్తున్నది. కాని ఆ report వచ్చిన తరువాత, గవర్నమెంటు వారు దానిని grass అమ్ముకోవడం కోసం పంచాయితీ బోర్డుకు ఇచ్చేశారు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా మొట్ట మొదటే వారికి ఇవ్వదలచుకొంటే, ఇక్కడ నుంచి Chief Engineer ను పంప వలసినటువంటి అవసరం ఉండేదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. వారిని అక్కడికి పంపి, వారు ex-tappers నే అది ఇవ్వాలని చెప్పినప్పటికి కూడాను, పంచాయితీ బోర్డుకే ఇచ్చేశారు. ఈ మధ్య దాని విషయంలో పెద్ద rioting జరిగి ఖూనీలు కూడా జరిగినాయని మనవిచేస్తున్నాను ఈ మధ్య ఒక ప్రశ్నకు Industries Minister సమాధానం చెప్పుతూ రేపల్లి తాలూకాలో ఒక నీరా plant పెట్ట బోతున్నామని చెప్పారు దాంట్లో 294 మందికి ఉద్యోగాలు దొరికే అవకాశం ఉన్నవి, అందులో 20 మంది technicians, మిగిలినవారు ఇతర పనివారు అని చెప్పారు. కాని, ఇందులో మిగిలిన వారు అంటే ex-tappres కు అవకాశం ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను వారు 120 మందిని మాత్రం provide చేస్తామని చెప్పారు. అట్లు కాకుండా, ex-tappers కే ఆ ఉద్యోగాలన్నీ ఇవ్వాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఇక Corruption విషయం చూచినట్లయితే, Department లో పనిచేస్తున్న వారు ఎవైనా పొలాలు కొంటే, దీనికి మీరు డబ్బు ఎక్కడ సంపాదించారని వారిని అడిగితే మేము Gandhi Fund లో నుంచి ఖర్చుపెడుతున్నామని చెప్పుతున్నారు.

అందువల్ల గాంధీగారికి కూడా ఈ అపకీర్తిని అంటగడుతున్నారు ప్రతి వారికి తెలుసు ఈ prohibition failure అని. దీనివల్ల రివిన్యూ చాలా పోతుంది. ఇప్పుడు ఆంధ్రలో prohibition వల్ల సుమారు 17 కోట్లు రూపాయలు మనకు నష్టం వస్తున్నది. తెలంగాణాలో కూడ ప్రవేశపెట్టినట్లయితే మరో 15 కోట్లు, లోటు వస్తుంది. కాబట్టి ఈ Prohibition ఎత్తి వేయడం చాలా అవసరం. సాంఘికంగా చూచినప్పటికి, ఈ prohibition పెట్టినందువల్ల ప్రతి ఇంటిలోను సారాబట్టీలు వెలసినాయి. ఆంధ్రలో ఆడవారిదగ్గర నుంచి ప్రతివారు ఈ offences చేస్తున్నారు. ఈ offences ప్రతి సంవత్సరము పెరుగుతున్నాయి. ప్రాగుడు తీసివేసినట్లయితే వీదవాళ్లు బాగుపడతారని దీనిని ఎత్తివేసినాము, కాని దానివల్ల ప్రభుత్వానికి నష్టమే కాకుండా, ప్రాగుడు కూడా ఎన్నో రెట్లు ఇప్పుడు పెరిగి పోయింది. మనం అనుకున్నటువంటి ఆశయం నెరవేరలేదు. ప్రాగుడు మితిమీరి పోయింది. ఇప్పుడు దానిని control లో పెట్టాలంటె prohibition తీసివేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత తెలంగాణాలో ఉన్న toddy shops లో 50 per cent cut చేశారు. దాని వల్ల toddy tappers చాలామంది నిరుద్యోగంలో పడక తప్పదు. దాని మూలాన, arrack కు ప్రాముఖ్యత పెరిగిపోతోంది. ఎక్కడ చూచినా illicit arrack తయారు చేస్తున్నారు. అది విషపూరితమైనటువంటిది. దానిని ప్రాగడంవల్ల గుండె ఆగిపోయి మరణం సంభవిస్తుంది. ఆరోగ్యం పూర్తిగా చెడిపోతోంది. అందువల్ల ఈ prohibition ను తీసివేసి మన ఆదాయాన్ని పెంచుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను ఈ prohibition వల్ల పేద ప్రజలు బాగుపడకపోగా ఆశాఖలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తులు బలిసిపోతున్నారు మనకు వచ్చేటటువంటి revenue ఈ prohibition staff కు చెందుతున్నదని తెలుసుకొని ఈ prohibition ఎత్తి వేయాలని ప్రభుత్వం వారికి, మంత్రిగారికి మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞత తెలియ జేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ బి. రాములు (చొప్పదండి) —అధ్యక్షా, ప్రొహిబిషన్ విషయమై గౌ॥ మంత్రిగారు తెచ్చిన డిమాండు, అందులో నీరా సంబంధమైన విషయమై ఆంధ్రలో పైలట్ స్కీమ్ను ఏర్పాటు చేస్తామని—అది ప్రభుత్వ యాజమాన్యం కాకుండ ప్రైవేటు సంస్థల కార్యకర్తలద్వారా అజ్మాయిషీ చేస్తామనే సూచన చాలా బాగున్నదని—నేను బలపరుస్తున్నాను. తెలంగాణాలో కూడ ప్రొహిబిషన్ కావాలని గౌ॥ సభ్యులు చెప్పారు. మద్యపాన నిషేధం తేవాలి అనేదానిలో గాంధీ గారి సిద్ధాంతం ప్రకారం అందరితోపాటు పనిచేసేవారిలో నేను కూడ ఒకడిని. అయితే ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్న 40 లక్షల గీత పారిశ్రామికులలో నీరా సొసైటీలద్వారా 75 వేలమందికే ఉపాధి లభించింది మిగతా 39 లక్షల మందికి పని చూపించుటకు వీలు ఆలోచించినట్లు సూచన లేదు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో కూడ 20 లక్షలమంది పారిశ్రామికులు ఉన్నారు. ప్రొహిబిషన్ వల్ల 8 కోట్ల ఆదాయం నష్టం వస్తుందని మంత్రిగారు సూచిస్తున్నారు.

ఆ నష్టానికి కొత్త పన్నులు వేయాలనే ఆలోచన గాక, ఇక్కడ కూడా 20 లక్షల మంది నిరుద్యోగులవుతారనేది బాగాగమనించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఆబ్కారీ బకాయీలకు జుల్మానాలు గురించి 5రి ఈశ్వీవరకు ఉన్న వారికి 5 సంవత్సరాలు ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్సు ఇచ్చి చివరి ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్ మాఫీ ఇవ్వాలని జి ఓ. తీసింది 60-61 లో కొంత అవకాశం యిచ్చింది ఆ జి ఓ ప్రకారం కొంతమంది పెద్ద కంట్రాక్టర్సు లాభంపొందారు. కాని గ్రామాలలో ఉండే సాధారణ గీతపనివారికి ఇంటిమేషన్ అందకుండ, ఆ అవకాశం వినియోగించు కోనేందుకు వీలులేకుండ, ఆ జి. ఓ. సమాప్తం అయినది. బకాయీల విషయం పునరాలోచించాలి, చెట్లపన్నుద్వారా బకాయి, బైరక్‌ద్వారా బకాయీ, పెనాల్టీస్—ఈమూడు రకాల బకాయీలు, చెట్లపైన రెంటల్స్ ప్రభుత్వానికి చెల్లించాలి పెనాల్టీస్ విషయం కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఉన్నవి చివరి ఇన్‌స్టాల్‌మెంట్ మాఫీ ఇవ్వాలని ఇచ్చిన జి ఓ తిరిగి ప్రవేశపెట్టాలని గౌ॥ ముఖ్యమంత్రి గారికి, మంత్రిగారికి, మెమోరాండంలు ఇచ్చాము పరిశీలిస్తామన్నారు పెనాల్టీస్ విషయమై పరిష్కారం చేసేందుకు రెంటల్స్ ఎంతవరకు వాస్తవంగా బకాయీలు ఉన్నవి, పరిశీలించటానికి నాన్—అఫిషల్ బాడీతో సలహా సంఘం ఏర్పరచి బకాయీలు తేల్చాలని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో గీత పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలు యివ్వాలని కీ. శే కళా వెంకటరావుగారు ఆబ్కారీ శాఖా మాత్యులుగా ఉన్నప్పుడు 100, 150, గ్రామాలలో మాత్రం వారి నాయకత్వంలో ప్రారంభించారు. ఇప్పుడు తెలంగాణా ప్రాంతంలో 1 వెయ్యి గీత పారిశ్రామిక సంఘాలు నడుస్తున్నవి ఈ సంవత్సరంకూడ 300 సంఘాలు ఇచ్చారు అందుకు సంతోషిస్తున్నాము. నూటికి 6¼ చొ॥ పెంచాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. పెంచితే లక్షల రూపాయల భారం గ్రామ సంఘాల మీద పడుతుంది. 6¼% పెంచినది ఉపసంహరించాలని కోరుతున్నాను—గీత పారిశ్రామిక సంఘాల రెన్యుయల్ తేది 20-7-62 అని మంత్రిగారు నిర్ణయించారు ఈ పదిరోజుల గడువులో 300 గ్రామ సంఘాలు రిజిస్టరు చేసుకొనుటలో నేమి, జనరల్ బాడి సమావేశం చేసి కొత్త బాడీని ఎన్నుకొని ప్రభుత్వానికి తెలుపుటలో నేమి, ఈ గడువు ఆగస్టు 15 వరకు పొడిగించాలని రీజియనల్ కమిటీ తీర్మానం పాస్ చేసింది. అప్పటివరకు పొడిగించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

పట్టాదార్ల రిజర్వేషన్ గురించి ప్రభుత్వం చెట్లు ఇచ్చినప్పుడు తక్కువ చెట్లు ఉన్నచోట పట్టాదార్లకున్న రిజర్వేషన్‌వల్ల పేచీ ఏర్పడుతోంది. ప్రభుత్వం మామ్లూ సంఘానికి ఇచ్చిన తరువాత ఆ గ్రామంలో పూర్తి చెట్లు దొరకపోతే, పట్టేదార్లు చెట్లను రిజర్వు చేసుకొంటున్నామని, సంఘానికి ఇవ్వము అని ఎన్నో బాధలకు గురిచేస్తున్నారు—అందువల్ల 100, 80, గ్రామ సంఘాలు రిజిస్టరు కాకుండ ఉన్నవి. గత సంవత్సరం మిగిలి ఉన్నవి. ఎక్కడైనా చెట్లు తక్కువ ఉన్నప్పుడు తప్పకుండ మంజూరు యిచ్చేందుకు వీలుగా, (పట్టేదార్ల రిజర్వేషన్ అడ్డు రాకుండా) జి ఓ ప్లాన్ చేయాలని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ దామోదర రెడ్డి (షాద్‌నగర్) :—అధ్యక్షా, ఆబ్కారీ, మద్యనిషేధ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను. మంత్రిగారు యిచ్చిన నోటు అన్ని విషయాలు దృష్టిలో ఉంచుకొని ఇచ్చారు. కాని అవి అమలులోకి వచ్చేవరకు కొన్ని చిక్కులు సంభవిస్తున్నవి. మద్యపానంవల్ల ప్రజల ఆరోగ్యము, ఆర్థిక, సాంఘిక, నైతిక సంబంధాలు చెడిపోతున్నవని అందరికీ తెలుసు. మనచుట్టూ ఉన్న రాష్ట్రాలలో మద్యనిషేధం అమలులోకి తెచ్చారు, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో తెచ్చారు ఒక్క తెలంగాణా 9 జిల్లాలో ఇది నడుస్తోందంటే అది మంచి విషయం కాదు. దానివల్ల మిగతా జిల్లాలలో మద్యనిషేధ చట్టం అమలు జరుపుటలో ఎన్నో కష్టాలు వస్తున్నవి, ఎన్నో లోపాలు జరుగుచున్నవి. అందువల్ల తిరిగి త్రాగుడు ప్రారంభించాలనే విషయం సమంజసమైనదికాదు. అయితే మనం దార్లు చూపిస్తున్నాము. నీరాషాపు పెట్టుకొనుటకు పర్మిషన్ యిస్తున్నారు. కొన్ని జిల్లాలలో మద్యనిషేధం అమలు జరుపుతూ కొన్ని జిల్లాలలో నిషేధం లేకుండా చేయుటవలన ఆ చట్టం సక్రమంగా అమలు జరుగుటలేదు. అన్ని రాష్ట్రాలలో అమలు జరుపుతున్నప్పుడు తెలంగాణాలో ఉంచుట ఉచితంకాదు. తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ పెడితే, ప్రభుత్వానికి 8 కోట్ల రూపాయల ఆదాయం రాకుండాపోతుందని, కొన్ని లక్షలమంది ప్రజలు నిరుద్యోగులు అవుతారని చెబుతున్నారు ఎనిమిదికోట్ల రూపాయల ఆదాయంకోసంచూస్తే-తెలంగాణాలోని ప్రజలయొక్క ఆర్థిక సంపదను నాశనముచేసినవారమవుతామని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో కూలివాడు రోజుకు రూపాయి సంపాదిస్తే అందులో 12 అణాలు కల్లుత్రాగుతున్నాడు. ఆవిధంగా మనం తెలంగాణాలోని తొమ్మిదిజిల్లాల ప్రజలయొక్క ఆర్థికసంపదను నష్టముచేసినవారము అవుతున్నాము కాబట్టి తెలంగాణాప్రాంతంలోకూడ వెంటనే యీ మద్యపాన నిషేధచట్టం అమలులోకి తీసుకువస్తేనే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము. మనము ఎంత ప్రయత్నముచేసినా దొంగసారా బట్టీలను తీరికట్టలేకుండా ఉన్నాము. ధూలుపేట, కొత్తగూడెం, ఎల్లెందు, బెల్లంపల్లి గ్రామాలలో యీ దొంగసారాబట్టీలు విపరీతంగా తయారవుతున్నాయి ఈ దొంగసారాబట్టీలు ప్రతిగ్రామంలో, ప్రతిగుడిసెలో నడుస్తున్నాయి వాటిని అరికట్టటానికి తీవ్రంగా ప్రయత్నించాలి. ఇదివరకు హైదరాబాద్ ప్రభుత్వకాలంలో ఏ గ్రామంలోఅయినా గొంగసారాబట్టీ పెడితే, తొలుత ఆ గ్రామ పతందార్లను బర్తరఫ్ చేసేవారు. దొంగసారాబట్టీలను అరికట్టటం – ఆ గ్రామపంచాయితీ, ఆ గ్రామంలోని పతందార్లు సహకరిస్తే అయ్యేకార్యక్రమం అది. పంపూర్ణంగా ప్రభుత్వమే అరికట్టాలంటే అయ్యేపని కాదు. అందుకని ఆ కాలంలో ఏ గ్రామంలోఅయినా దొంగసారాబట్టి పట్టుబడిందంటే—తొలుత ఆ గ్రామ పటేల్ పట్వారీలను బర్తరఫ్ చేసేవారు. కాబట్టి ఇప్పుడుకూడ యీ దొంగసారా బట్టీలు అరికట్టే అధికారం ఆ గ్రామపంచాయితీకి, పటేల్ పట్వారీలకు అప్పగిస్తే దొంగసారాబట్టీలు నడవకుండాఉంటాయి. తెలంగాణాలో యీ సంవత్సరం ప్రొహిబిషన్ పెట్టే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి లేనట్లు కనుపిస్తున్నది. తెలంగాణాలో

ఎన్ని కేపర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఉండాలనే విషయంగురించికూడ మంత్రిగారు చెప్పినారు. ఇంతకుపూర్వం ఒకటిరెండు తాలూకాలకు కలిపి ఒక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఇచ్చినారు. అవి అంత లాభదాయకంగా లేవు; గ్రామగ్రామంలో చిన్న కేపర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు పెట్టాలి, వాళ్లకు ఆ గ్రామంలోని చెట్లు ఇవ్వాలి—అని మంత్రిగారు తాము ఇచ్చిన నోట్‌లో తేట పర్చినారు అవి అధిక సంఖ్యలో ఇవ్వలేదు ఎక్కడైతే గ్రూపులున్నవో అవి విడదీయలేదు. కొన్ని గ్రామాలకుకలిపి ఎక్కడైతే గ్రూపులున్నవో అవి విడదీయదలచుకోలేదని వారు ఇంతకుపూర్వము సెలవిచ్చారు. ఆ గ్రూపులను విడదీసినందువల్ల నష్టం ఏమి ఉన్నది? ఈ సంవత్సరం 800 సొసైటీలు ఏర్పాటు చేయబోతున్నామని సూచించారు. గతసంవత్సరం కేపర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ క్రమంగా చేసుకోలేదనిచెప్పి, 186 గ్రామాలలో సొసైటీలు ఏర్పాటు చేయలేదు. ఇప్పుడు అక్కడున్న ప్రజలు సొసైటీలు ఏర్పాటుచేసుకోవాలంటే చాలా కష్టము కాబట్టి ప్రతిగ్రామానికి ఒక్కొక్క కేపర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ పెట్టి దానికి ఆ గ్రామంలో ఉన్నచెట్లు అప్పగిస్తే బాగుంటుంది అంతే గాని 20 గ్రామాలకు 30 గ్రామాలకు కలిపి గ్రూపులుపెట్టి ఏదైతే వేలం వేస్తున్నారో దానివల్ల చాలా చెడుపరిణామం వస్తున్నది వాళ్లకు తక్కువ చెట్లు ఇవ్వటంవల్ల ఎక్కువ కల్లు రాక, ఆర్టిఫిషియల్ కల్లు తయారుచేస్తున్నారు. వారు ఉలవలు, మైదాపిండితో కల్లు తయారుచేసి ప్రజల శరీరం చెడగొడుతున్నారు కాబట్టి చిన్నచిన్న కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ప్రతిగ్రామానికి ఏర్పాటు చేసి, ఆ గ్రామంలోని చెట్లు వాటికి అప్పగిస్తే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశ్యం. ఇంతకుపూర్వం ఏర్పడిన సొసైటీలు తిరిగి తీర్మానంచేసి పంపకపోతే, ఆ సొసైటీలను రద్దుచేస్తామని చెప్పటం సమంజసమైన విషయంకాదు ఇప్పుడు వాటికి ఇవ్వబడిన గడువును పొడిగించి వాటినుండి తిరిగి తీర్మానం తెప్పించుకొని—ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. అధికసంఖ్యలో యీ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలను ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

* జి లచ్చన్న —అధ్యక్షా, ఈ ఎక్సైజ్ డిమాండ్‌మీద చాలామంది గౌరవసభ్యులు మాట్లాడుతూ, యీ ప్రొహిబిషన్ మంచిదా, చెడ్డదా అన్న విషయాన్ని చర్చించారు ప్రొహిబిషన్ ఉండాలనే సిద్ధాంతం మంచిదే, అది తప్పకుండా అనులుజరపాలని కొందరు వాదించారు. ఆ సిద్ధాంతంగురించి యీ నాడు ఎవరికీ ఎటువంటి భేదాభిప్రాయంలేదు. మన మంత్రిగారు ఇతర దేశాలగురించి కూడ చెప్పారు నేను ఇతరదేశాలగురించి మనవిచేయదలచుకోలేదు. ప్రొహిబిషన్ సిద్ధాంతంవిషయంలో ఎవరికీ భేదాభిప్రాయంలేదు కాని ఆచరణలో అది ఎంతవరకు విఫలమైందనేది మనమంతా గ్రహించాలి. 20 సంవత్సరాలకిందట మొట్టమొదట ప్రొహిబిషన్ కడపజిల్లాలో అమలుజరప బడింది. అక్కడ ఎంతవరకు అది అమలుజరపబడుతున్నదో, దానివల్ల ప్రజలు ఎంతవరకు లాభం పొందుతున్నారో ప్రొహిబిషన్ తప్పకుండా ఉండాలని చెప్పిన గౌరవసభ్యులు దామోదరరెడ్డిగారు స్వయంగావెళ్ళి పరిశీలించమని కోరుతున్నాను. అది ఎంతమంచి సిద్ధాంతం అయినప్పటికీ, దానిని క్రమంగా

ఆచరణలో పెట్టలేకపోవటంవల్ల కల్తీకల్లు అమ్మబడి ప్రజలకు అనేక కొత్తరోగాలు వస్తున్నవి విఫలమైపోయిన ప్రొహిబిషన్‌ను ప్రభుత్వం రద్దుచేయాలని కోరుతున్నాను గాంధీగారు యీనాడు బ్రతికిఉన్నట్లయితే ఈ ఘోరమైన చేతకానివనిని తప్పకుండా విరమించుకోమని చెప్పిఉండేవారు యుద్ధానంతరం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు ఏర్పడినపుడు–అవి సక్రమంగా కంట్రోల్స్‌ను అమలుజరపలేకపోయినపుడు – కంట్రోల్స్‌వల్ల అరాచకం పెరిగిపోయినపుడు – యీ కంట్రోల్స్‌ను సక్రమంగా అమలుజరపటంజేతకాకపోతే రద్దుచేయండి అని ఆనాడు గాంధీగారు బహిరంగంగా ప్రకటించారు కాబట్టి ప్రొహిబిషన్ ఆచరణలో ఎట్లా అమలు జరుగుతున్నదో గమనించాలని కోరుతున్నాను. ప్రొహిబిషన్ మాలుగు భావాలతో, వాలుగు ఉద్దేశాలతో అమలుజరపబడింది అని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇందులో ఏ ఒక్క ఆదర్శం వెయ్యి వంతులలో ఒక పైసం అయినా ఆచరణలో సాధ్యం అయిందా అనే విషయం మనం పరిశీలించాలి. ఈనాడు దేశంలో దొంగ సారాయి ఉత్పత్తి విపరీతంగా పెరిగిపోయి Prohibition వద్దు అంటున్న ప్పుడు గౌరవ సభ్యులకు ఒక సందేహం కలగవచ్చు Tappers కు వృత్తులు పోతాయని వద్దంటున్నారు అని సమాజంలో 100కి 20 మంది బాగు పడినప్పుడు 100కి 30 మందిగా ఉన్న tappers నిరుద్యోగులైనా నాకు సమ్మతమేనని మనవి చేస్తున్నాను బాగుపడిన వారు 20 మంది, 10 మంది అయినా ఉన్నారా అనే విషయం పరిశీలించాలి. ఈనాడు ప్రభుత్వం S S. L C వరకు free education ఇప్పించి అందరినీ చదివించే విధానం చురుకుగా జరిపించడం లేదు 2, 3 తరాల తరువాత ప్రతి వారు చదువుకోక తప్పదు చదువుకొన్న కుఱ్ఱవాడు, నిలువెత్తు బంగారం ఇస్తామన్నా చెట్టు ఎక్కడానికి ఒప్పుకోడు చెట్టు ఎక్కే వృత్తి ఉండదని మేము ఆత్మతృప్తిపడుచున్నామని ఎవరైనా అనుకుంటే పొరపాటు అని మనవి చేస్తున్నాను చెట్టు ఎక్కే వృత్తి పోవాలి, పోతుంది. దానికి సమాజంలో గౌరవంగాని మర్యాదగాని లేదు వేరే గతిలేక ఈ వృత్తిమీద ఆధారపడుతున్నాడు. గీత వృత్తి తీసివేస్తే prohibition అమలై పోతుందనే భావం ప్రమాదకరమైన భావం అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు వంట సారాఅవల్ల సమాజం సర్వ విధాలుగా నాశనం అవుతున్నది గౌరవనీయ మంత్రి గారికి యాభైన్నర్లంది ప్రజలకు తెలుసు. Prohibition Sub-Inspector నెలకు రెండు వేల రూపాయలు సంపాదిస్తున్నాడు. రెండు వేల రూపాయలు Sub-Inspector కు లంచం ఇవ్వగలిగిన పరిస్థితులలో ఈనాడు సమాజం ఉన్నది అంటే అంత కంటే ఎన్ని రెట్లు రూపాయలు ఈ దొంగ సారా ద్వారా దుర్వినియోగం అవుతున్నవో తమరే పరిశీలించవలసి ఉంటుంది. రామమూర్తి కమిటి report ను ఒక సారి పరిశీలించండి స్త్రీలను ఉపయోగిస్తున్నారు ఆడ పిల్లలయొక్క చెరుగులలో దొంగ సారా సీసాలు పెట్టి ఇంటింటికి బట్వాడా చేయిస్తున్నారు. సమాజం యొక్క నైతిక ప్రవృత్తి ఏవిధంగా దిగజారి పోతున్నదో చూడండి. గౌరవ సభ్యులు విశ్వనాథం గారు చెప్పినట్లు Prohibition Officers లైసన్సులు పుచ్చుకొని విందులు, గోవిందులు చేస్తుంటే మనం prohibition, prohibition అని చెప్పుకుంటూ ఉండడం ఆత్మవంచన చేసుకోవడం కాదా? Constitution లో

చట్ట రీత్యా prohibition అమలు పెడితే తీయలేని పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ legal difficuly ఎట్లా అధిగమించడం అనే సమస్య ఉన్నది. లేదని నేను అనను, దానికి ఆలోచి-చండి ఈ నాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం అనేక సవరణలు తెచ్చిపెట్టింది. Constitution లో ఎక్కడైతే బాగాలేదు అనుకుంటున్నదో అక్కడ సవరించడం, ఎక్కడైతే అవసరం అనుకుంటున్నదో అక్కడ చేర్చడం జరుగుతూనే ఉన్నది. సమాజాన్ని నైతికంగా, సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా, ఆరోగ్య రీత్యా సర్వ విధాల నాశనం చేస్తున్నటువంటి ఈ విధానమును సవరించడం అవసరం. మన ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడంలో తప్పు ఏమి ఉన్నది ఎందుకు చెప్పకూడదు? నిజంగా నమ్మకం ఉన్నది అంటారా నమ్మకం ఉన్నట్లు చేయండి. లైసెన్సు పుచ్చుకొని త్రాగితే తప్పు లేదని licence లేకుండా త్రాగిన వాడు శిక్షార్హుడు అని ఆలోచిస్తున్నది. ప్రభుత్వం సామాన్య ప్రజల దగ్గరనుంచి పిండుతున్న డబ్బు, ఇంకా పిండదలచుకున్న డబ్బును ఏమి చేస్తున్నది? జైలులో ఈ నాడు 60, 70 వరకు ప్రొహిబిషన్ ముద్దాయిలు తప్ప మరొకరు లేరు. వారి యొక్క భోజన వసతులు, నదుపాయములు, ఈ administrative cost నంతా ఎవరి డబ్బునుండి భరిస్తున్నారు? ఈ రోజున sales tax, ఇంకా ఇతర taxes అనేకం వసూలు చేస్తున్నారు ఆఖరికి అడుక్కునే అనాధ కూడ మనకు sales tax ఇస్తున్నాడు. Experimental క్రింద మేము ఒక మారు ఈ మాట అన్నాము కాబట్టి మేము పుచ్చుకుంటే పుచ్చుకుంటాము ఈ విధానం రద్దు చేయము అనే వాడన చాల ప్రమాదకమైనటువంటి, విపరీతమైనటువంటి పరిణామాలకు దారితీస్తుందన మనవి చేస్తున్నాను. త్రాగుడు కావాలని కాదు. 3, 4 తరాల తరువాత బంగారం ముద్దలు పంచిపెట్టినా గీత వృత్తికి పోవడానికి ఇష్టపడరు. గీతవృత్తి ఉండాలని కాదు పోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను వేరే గత్యంతరం లేక దీనిమీద ఆధారపడి ఉన్నాడు. ఈనాడు గీత పనివాడియొక్క కొడుకు 3rd form చదువుతున్నవాడిని చెట్టుగీతకు వెళ్ళమంటే— వాడి ప్రాణం అయినా యిస్తాడుగాని చెట్టుగీతకు వెళ్ళడు. పరిస్థితిని గమనించండి. గీత పని వాళ్ళగురించి prohibition వద్దంటున్నాము అనే భావం ఎవరిలోనైనా ఉంటే విరమించుకోవాలని, అటువంటి భావం మాకు ఏమాత్రం లేదని మనవి చేస్తున్నాను ఈ మధ్యలోనే 800 సొసైటీలకు లైసెన్సులు యిచ్చాము అన్నారు. మంత్రిగారితో మనవి చేసుకున్నాను అందరికి న్యాయంగా అన్ని జిల్లాలకు సమానంగా పంచుతామని అన్నారు నిన్ననే జాబితా ఒకటి supply చేశారు. ఈ జాబితాలో వరంగల్—42, నల్గొండ-40, కరీంనగర్-48, మహబూబ్‌నగర్—49, నిజామాబాద్-30, మెదక్-40, ఆదిలాబాద్-16 ఖమ్మం-16, హైదరాబాద్ 17. Equality ఉన్నదో లేదో సభ్యులందరికీ ప్రత్యక్ష నిదర్శనమే అయితే ఒక విషయం చెప్పవచ్చు. ఆయా జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి individual shops యొక్క సంఖ్యనుబట్టి proportionate గా భాగించాము. అంటే ఎంత strength ఉన్నదో మాదగ్గర ఆ సంఖ్యలేదు. మొత్తంమీద పంపకం చేసినారు కొంత మంది స్నేహితులు వచ్చి బాధపెట్టారో ఏమో అందువల్ల యిచ్చారు అని అనుకోడానికి ఆస్కారం యిచ్చినది ఈ జాబితా అని మనవిచేయక తప్పదు. అందు

చేత సమానమైన దృక్పథం అవలంభిస్తున్నాం అని చెప్పడానికి యిందులో అవ కాశంలేదు ఈ మధ్య calling attention notice కు మంత్రిగారు సమాధానం యిచ్చారు. ఆ సమాధానం తమరు పరిశీలించే ఉంటారు ఇప్పుడున్న గ్రూపులు రద్దు చేశాము ఆ గ్రూపులు రద్దుచేసి వేలంవేస్తే 9 లక్షల రూపాయలు అద నంగా లాభంవచ్చినట Individual shops కు కూడ లాభం ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ సంవత్సరం వేసిన రు. 6-4-0 చాలదు. గవర్నమెంటుకు నష్టం వస్తున్నది కాబట్టి ఆ నష్టాన్ని భర్తీ చేసుకోడానికి మరొక 6-4-0 వేస్తాము అంటున్నారు. ఈ పోలిక ఎట్లా ఉన్నదో తమరే పరిశీలించండి గ్రూపులలో లాభం వచ్చినది కాబట్టి individual society మీద అదనమైన levy వేస్తామంటున్నారు ఇది న్యాయమా? అప్పటికే మనవి చేశాను. 2 మాసాలు time ఉన్నది. August September ఇప్పుడు 1,012 Village Co-operatives నడుస్తున్నాయి అంటు న్నారు ఒకటో రెండో పరిశీలించండి గత సంవత్సరం ఏవిధంగా వ్యవహారం నడిపారు. చెట్టు పన్ను ఎంతకట్టినారు. వారియొక్క కొట్టు పన్ను ఎంత? వారి ఖర్చులు ఎంత? ఎంతమంది దానిమీద పనిచేశారు వారు ఎంత వ్యాపారం చేశారు వారి ఖర్చులుపోను వారియొక్క labour బోను ఎంతమిగిలింది అని లెక్క చెప్పండి ఒకరోజు పట్టదు మేము నెత్తి నోరు కొట్టుకొని మొరపెట్టుకొని 20 రోజులనుంచి అవస్థపడుతుంటే ఏసేమిరా వల్లకాదు, మా డిపార్టుమెంటు ఒప్పుకోదు అంటారు డిపార్టుమెంటు ఒప్పుకున్న పనినే నడిపించాలంటే ఈ శాసనసభ మంత్రివర్గం అంతా దండగేమోనని నా మనవి పరిశీలించి రు. 6-4-0 ఎక్కువచేయండి వ్యవధి యివ్వడానికి కూడ సందేహిస్తున్నారు ఎందుకో వాకు అర్థం కాలేదు. గత రెండుమూడు సంవత్సరాలనుంచి తమకు తెలుసు. సెప్టెం బరు 20వ తేదీన auction కావలసిన పాపు సెప్టెంబరు 25వ తేదీకి వాయిదా వేసినవి ఉన్నాయి. అక్టోబరు 1వ తేదీనుంచి official year ప్రారంభం అవు తుంది. ఇప్పుడు July నడుస్తున్నది. August వరకు renewal దరఖాస్తులకు పొడిగించండి. గ్రూపులవల్ల ప్రజలకు లాభంలేదు అని statement చేశారు. గ్రూపులు విడదీయమంటే విడదీయరు. గ్రూపులలో ఉన్న సొసైటీల వాళ్లు స్వార్థం చూసుకుంటున్నారు పేదవాళ్ళకు లాభంలేదు అని ఏ ఒకరిద్దరో చేసిన మోసానికి అన్నిటిని వేలం వేయుటకు మాకేమి అభ్యంతరం లేదనే ఈ ధోరణి, ఈ విధానం ప్రభుత్వంయొక్క ప్రధాన సూత్రాలకు, పదే పదే శాసనసభలో ప్రకటించిన policy కి ప్రత్యక్ష విరుద్ధమైన విధానమని మనవి చేస్తున్నాను దానిని విచారించి, రు. 6-4-0 ను తగ్గించడం, వ్యవధి యివ్వడం గురించి మంత్రిగారు తప్పకుండా పరిశీలన చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్ రామగోపాల రెడ్డి (మైదారం).—అధ్యక్షా, Prohibition scrape చేయాలనే ప్రతిపాదనలు వస్తున్నాయి కాని ఆటువంటి ప్రతిపాదనలు సాధ్యంకావు. కాంగ్రెసుపాలసీకి సంబంధించిన మూలసూత్రం అయినప్పటికి దానిని తెలంగాణాకు వర్తింప చేయాలనే ఉద్దేశం తగదు అని వేనమనవిచేసు కుంటున్నాను. మద్యపాననిషేధ చట్టం రాకముందు 100 కి 20 మంది త్రాగే వాళ్ళు ఉండిరి. ఇప్పుడు దేశంలో 100 కి 70, 80 మంది త్రాగేవాళ్ళు ఉన్నారు.

ఆంధ్ర ప్రాంతంనుండి హైదరాబాదు వచ్చేవారు, యితరపనులు ఏవైనా వుంటే ఉండవచ్చునుగాని, ముఖ్యంగా దీనికొరకు మాత్రం వచ్చేవారు లేరు పోలేదు ఏ హోటల్లో చూచినా వారే కనబడుతున్నారు. ఇటువంటిపరిస్థితిలో దీనిని తెలంగాణా ప్రాంతములలోకూడ ప్రవేశ పెట్టాలి అనుకుంటే, అది ఆంధ్ర ప్రాంతంలో జరుగుతున్న అవినీతిపనలన్ని తెలంగాణాలోకూడా తాండవ మాడగలవుఅని మనవి చేస్తున్నాను అందువలన, మద్యపాన రద్దువిషయం, వేరే మార్గాలు యోచించాలి. స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు పూర్వం ఆర్యసమాజం మద్యపాన నిషేధంకొరకు ప్రచారం చేసింది. క్రిస్టియన్ మిషినరీస్ నుండి కాంగ్రెసు వైపునుండి పెద్దఎత్తున ప్రచారాలు జరిగాయి. అప్పుడుత్రాగేవారిని చాలా హీనంగా చూసేవారు సెక్యులర్ స్టేట్ పర్వడుటచె ఆర్యసమాజం ఎంటి సంస్థల ప్రాబల్యం చాల తగ్గిపోయింది. ఇందులో వున్నవానికి గౌరవం లేకుండా పోయింది తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు సూచించినట్లుగా పరోపదయ నామకులకు తగుసహకారం, ప్రోత్సహంయిస్తే మద్యపానం నిషేధించడం అవసరం లేకుండావే ప్రజలుత్రాగుడు మానివేయగలరు మంత్రిగారు చేప్పినట్లుగా త్రాగుడువలన గృహజీవనం చెడిపోతున్నది. కొట్లాటలకుమాత్రం కారణం కాదని వేను మనవిచేస్తున్నాను. త్రాగుడే కొట్లాటలకు కారణం అయితే అమెరికా, ఇంగ్లండు మొదలైన దేశాలలో త్రాగికొట్టుకోరే? ఇక్కడ కొట్లాటలకు ప్రధాన కారణం బీదతనం. కుటుంబంలో ఒకరు ఎక్కువ తిన్నరని ఒకరు ఎక్కువ ఖర్చు చెతుతున్నరని, ఒకరు పనిచేస్తులేరని కుటుంబంలో కలహాలాజరపుతున్నాయి. యిటువంటి కొట్లాటలన్ని బీదతనం నుండే వస్తున్నాయి, త్రాగుడువల్ల కాదు. Administration చాలా efficient గా నడవవలసి వుంది. ఇంతకుముందు కె. వి రంగారెడ్డిగారు ఉన్నప్పుడు చాలా సమర్థవంతంగా వుండేది. ఆఫీసర్సు మంచిగానే ప్రవర్తిస్తు వుండేవారు మధ్యకాలంలో కొన్ని పొరపాట్లుజరిగాయి. శ్రీ అప్పారావుగారు మంత్రిగావచ్చారు సమర్థులు, నీతి నిజాయితికి పేరు గాంచినవారు. చక్కగా పరిపాలన సాగిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. డిపార్ట్ మెంటులో, అవినీతికి కారణంవున్నది ప్రభుత్వానికి రావలసిన ఆదాయంతో కూడ నష్టం అయిపోవుచున్నది. Tree tax ఎన్ని చోట్లనో ఎగవేస్తున్నారో తెలుసు తేదు. మంత్రిగారు కరీంనగరం వచ్చినప్పుడు టూపర్సుతోను, ఆఫీసర్సుతోను కలిసిమాట్లాడారు. అడేవిధంగా ప్రతితాలూకా హెడ్ క్వార్టర్సుకు వెళ్లి Tappers తో కలసి మాట్లాడితే పరిస్థితులు కొంతవరకు మెరుగుఅయ్యేఅవకాశాలు ఉన్నాయి. ఇప్పుడువస్తున్న Tree tax యింకా 25/- వరకు పెరగడానికి అవకాశమున్నది. దీనిని గురించి అలోచించవలసిందిగా కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి చినమెంకన్న (ఉరవకొండ) — అధ్యక్షా, నిన్నటినుండి ఎక్సయిజ్ డిమాండ్లపై చర్చ జరుగుతున్నది. ఏ వుద్దేశంతో మద్యపాన నిషేధం ప్రారంభించబడిందో అది నెరవేరకపోవడమేగాక, విఫలమైనదని చెప్పడానికి చాలా విచారిస్తున్నాము. దీని వలన మన ఆదాయానికికూడా ఎంతో నష్టంవస్తున్నది. అందువలన మరోవైపు నుండి ప్రజలపై అనేక రకాలైన టాక్సులు విధింపబడుతున్నాయి. దీనిని గూర్చి చాలామంది గౌరవ సభ్యులు అంతకుముందు మాట్లాడినారు. ఈ చట్టం

తీసుకురావడంవలన మన ఆశయం ఎంతవరకు నెరవేరిందనే విషయం యీ సమయంలో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతయినావున్నది ఆర్థికంగా గాని, సాంఘికంగాగాని, నైతికంగాగాని, ప్రజలు ఏమైనా బాగుపడ్డారా! ప్రభుత్వం యీ విషయం ఆలోచించాలి. జరిమానాలు జైలు శిక్షలు ఎవరికెక్కువగా విధించబడ్డాయి, ధనికులకా, బీదలకా, ధనికులెవరో లేరు, అంతా బీదవారే. ఇది బీదలను శిక్షించడానికి తయారైన శిక్షవలెవుంది లంచంయివ్వడానికి శక్తివున్నవారు తప్పించుకుంటున్నారు. ఈ చట్టాన్ని సక్రమంగా ప్రభుత్వం అమలు చేయలేక పోతున్నది. అందుకు నేనొక సూచన చేయదలచుకున్నాను ఇది ప్రవేశపెట్టగానే అనంతపూర్ జిల్లాలో అమలుజరపడంలో అందోళన చేసినవారిలో నేనుకూడా ఒకడిని. అయితే యిప్పుడు యిది ఎలా అమలు జరుపబడుతోంది, అమలు జరిపేవారికి ఏమైనా ఆశయాలున్నయా, అనే విషయాలు ఆలోచించాలి వారికి ఏవిధమైన ఆశయాలులేవు. జాతీయోద్యమంలో పాల్గొన్న మహానీయులెందరో వున్నారు. ప్రాణాలకైనా తెగించి యీ శాసనాన్ని సక్రమంగా అమలు జరపడానికి యింకావారు తయారుగావున్నారు. అటువంటివారిని ఆహ్వానించండి. రిక్రూట్ చేసుకోండి, వారికి అధికారాన్ని యివ్వండి కొంతవరకైనా అప్పుడు పరిస్థితి మెరుగుకాపడానికి అవకాశముంటుంది దీనిని గూర్చి సీరియస్‌గా ఆలోచించవలసిందిగా తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నీరాఅంగళ్లు పెడుతున్నాము. అయితే యీ నీరాసొసైటీలలో సభ్యులెవరు, వీటివల్ల ఎవరు లాభంపొందుతున్నారు అనేది ఆలోచించాలి. టాపర్స్ అసలు మెంబర్స్‌గానే లేరు. వారేమీ ఆదాయం పొందడంలేదు. ధనికులే కొన్ని పేర్లు ప్రాపకొఱకి, కో-ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటువారిని కట్టుకొని రిజిష్ట్రీ చేయించుకొని లాభాలు పొందుతున్నారు. టాపర్స్‌కు ఆసలు ప్రవేశమే లేదు. అందువల్ల ఆయాప్రాంతాలలో టాపర్స్ ఎవరో విచారించి వారినే సభ్యులుగా చేర్పించి, రిజిష్ట్రీ చేయించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నీరా అంగళ్లలోదొరికే నీరాయేనా లేక కల్లా అనేది చూడవలసి యున్నది. అది కల్లే. కల్లు త్రాగగానే కైపు వస్తుంది. ఒకప్రక్క కల్లు అమ్మిస్తూ కల్లు త్రాగారని డాక్టరుదగ్గరకు తీసుకుపోయి, తరువాత శిక్షలు వేస్తున్నారు. త్రాగడం వారికి అలవాటై పోయింది. మనం కాఫీ, టీలు త్రాగుతుంటాము ఇక్కడ కాఫీ అంగళ్లు పెట్టి త్రాగకూడదు అంటే మనం ఊరుకుంటామా? ఏదోవిధంగా త్రాగుతాము. అదే విధంగా కల్లు త్రాగడం జరుగుతోంది. అందువల్ల వాటిలో నీరాగానే అమ్మే ప్రయత్నంచేయాలి. తగుకట్టుదిట్టాలు చేయాలి అది నీరాయా కల్లా అనేది పరీక్ష చేసే వర్ధతి లేదు. దీనికి ఒక పరిష్కారమార్గం కనిపెట్టాలనే ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ జి. గంగారెడ్డి (మధోల్)—అధ్యక్షా, మద్యనిషేధం పద్ధతిని తెచ్చిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సలహాలు చెప్పదలచుకున్నాను దీనిమీద చాలమంది గౌ సభ్యులు మాట్లాడారు, గీతపారిశ్రామికులగతి ఏమి కావాలి అంటున్నారు. వారివిషయం ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు అన్నారు పాపం. ఒక్క మనిషి గీసి తయారుచేసిన కల్లుతో 20 కుటుంబాలు నాశనమైపోతున్నాయి.

అయితే, మాట్లాడిన సభ్యులు వారివిషయం ఏమీచెప్పలేదు గీత పారిశ్రామికుల గతి ఏమికావాలి అంటున్నారు. గీతగీసుకొనే వృత్తి వున్నదంటున్నారు. అయితే యీనాడు మెహిందీలోపల వ్యభిచారం చేయడంకూడ వృత్తిగానే వున్నది అంధేరీనగిరీ చౌపట్‌రాజ్ అన్నట్లుగా వున్నది. బందిపోటు దొంగ ఒక యింటిగోడకు కన్నం త్రవ్వి లోపలకు వెళ్లేసరికి యజమాని కనుపించాడట. దొంగిలించిన సరుకు యజమాని తీసేసుకుంటే, సరుకు తీసేసుకున్నావు, ఎరి నేను మెహనత్ చేసినదానికి ఏమి యిస్తావు అన్నాడట ఇప్పుడు యీ వృత్తి వల్ల ప్రజలకు నష్టం వస్తోందని తెలిసికూడ వారిగతి ఏమిటి అంటున్నారు ఇది చాల ఆశ్చర్యం కలుగజేస్తోంది. ఒక్కరికోసం 40 మందిని చంపేయడం ఏమి న్యాయం? కల్లు చాలమంది త్రాగితే దవాఖానాలు ఎక్కువగా కావలసి వుంటుంది. కల్లు త్రాగినవారికి వచ్చే రోగాలకోసం దవాఖానాలలో మంచాలు ఎక్కువ చేయాలి పూర్వం విధవావివాహాలు జరిగేవి కావు కొంతమంది సంఘసంస్కర్తలు వచ్చారు తిరిగి విధవావివాహాలు ప్రారంభించారు. అంతకుపూర్వం సహగమనాలుండేవి ఇప్పుడు యీ మగడువద్దు, ఆ మగడు వద్దు అంటున్నారు దీనికి సంబంధించి నేటికి 90 కేసులుంటాయి పెళ్లి చేయకుండా మానేస్తే నే బాగుండుననిపిస్తోంది మనం నీరా కోట్టాలు పెట్టాము. అవి దినదినానికి అభివృద్ధి అవుతున్నాయి. మద్యపాననిషేధం సరిగా జరగడం లేదని రద్దు చేయాలంటున్నారు. అయితే పోలీసువారున్నాకూడ దొంగతనాలు జరుగుతున్నాయని అసలు పోలీసువారినే ఎత్తేస్తామా? మద్యం త్రాగినవారు మంచిచేసినా, చెడుచేసినా ఒళ్లు తెలియకుండా తీవ్రంగా చేస్తారు. చంపాలనుకుంటే గట్టిగానే కొట్టి చంపుతాడు. ప్రేమించినట్లయితే ప్రేమలో రెండు కాళ్లు పట్టుకొని యీడుస్తాడు ఏమతంగాని, ఏసాంప్రదాయంగాని ఒప్పని యీ పనికి 8 కోట్లు రూపాయలు వస్తాయని చేయడం మంచిదికాదు మద్యనిషేధం కట్టుదిట్టంగా అమలు జరిపినప్పుడే దేశం వృద్ధిలోకి వస్తుంది. పూర్వం హైదరాబాదు స్టేటులో హాక్కేమాలికానా వుండేది. ఒక చెట్టు చెడిపోతే ప్రభుత్వం జుల్మానా వేసేది. చెట్టును ఎన్ని అంగుళాలలోతుగీసినదీ లెక్క వుండేది. ఒక్క రేవా రెండు రేవులా అనేది వుండేది. ఇప్పుడు మొవ్వుదాకా గీసేసినా అడిగేవారు లేరు. అది నిగరానా చేసేవారికి తెలుస్తుంది కంచెయే చేను మేస్తే యిక కంచె ఎందుకు? హాక్కేమాలికానా సరైన పద్ధతిలో దొరకడం లేదు. గీతపారిశ్రామికుల సంఘం అంటున్నారు. అట్టి సంఘం నిజంగా వున్నదా? వారు ఛాతీమీద చేయి వేసుకొని మాట్లాడాలి. ఈ లేబర్ ఎందుకు వచ్చింది, కూలీలు ఎందుకు వచ్చింది? మనం మూర్తి ఆకారానికి నైవేద్యం పెడుతున్నాముగాని ఒక్క మెతుకైనా తినడం లేదు. నడుం కట్టుకొని, కత్తి పట్టుకొని గీస్తున్నవారి సంఖ్య ఎంతవుంది? ఏ ప్రాంతంలో, ఏగ్రామంలో ఎంతమంది వున్నారు?

Sri M. Subba Reddy, (Nandyal) Mr Speaker, Sir, I oppose this prohibition policy of the Government because it is a policy which is not liked by the people and which is pursued by the Government without the consent of the people and without their co-operation.

After all prohibition is intended for the good of the people Only ten per cent of the people take to drinking habit Out of the ten per cent, five per cent of them are able to adjust themselves and look after their families They are not in any way causing or doing anything which is detrimental either to their interests or to the interests of their families, So, what remains will be only five per cent Of the five per cent, only a few can be said to be irredeemable. A few of them can also be redeemed For the sake of two or three per cent, should we forgo so much of revenue? Is it desirable? Is it commensurate with the loss that is caused to the Government? I would say it is not. It is not a good policy because this Government is trying to raise revenues by other means and this Government wants to impose additional assessment on land. Most of the people in Andhra, say about 90 per cent, are making a living on agriculture and this Government is seeking to impose additional assessment This Government wants to redeem only five per cent of the people at so much cost Why should the Government impose taxes which cause great burden to 90 per cent of the people It is not at all desirable The present policy of prohibition is also not working well It is making people not only immoral but lawless also Most of the children and some women are doing this business as carriers At every stage they are breaking the laws The laws are not properly implemented The officials who are convincing and the middlemen who are manufacturing illicitarrack are benefitted by this prohibition policy. It looks as though this prohibition policy is pursued by the Government only for the sake of the officials and middlemen Most of the officials are corrupt. They are making thousands and thousands This is a fact known to everybody. Every Sub-Inspector makes a thousand or two through this prohibition policy And what is more, there is no prohibition in Telargana. There is prohibition in Rayalaseema and Circars. Is it possible that a law can be administered in two different ways? Suppose I get drunk or possess liquor bottles, is it possible to find fault with me in Telangana When I take some liquor bottles to Kurnool, the police men can catch me because there is prohibition. It is absurd. It must either be introduced here or scrapped there. There cannot be a Minister for Excise as also for Prohibition. Either there must be a Minister for Prohibition or Excise This is incompatible. So, what I would suggest is that it is undesirable that this kind of legislation should be continued It is high time that this Act is repealed. In order to raise some more money, it is better that this Act is repealed. It would be also better if the proposed additional assessment on land is dropped for the present because the ryots, as it is, are not able to make any money The poor ryot who has got three or four acres cannot educate his children because he will not be able to save a thousand or two Therefore, I oppose this Demand and I thank you Mr Speaker for the opportunity given me.

(శ్రీ) కె సూర్యనారాయణ, (అమలాపురం):—అధ్యక్షా, సిద్ధాంత రీత్యా చెడ్డది అని కాక అనులు చేయడంలో మధ్యపాననిషేధం పూర్తిగా అపజయం పొందిందనే కారణంచేతనే నేను ఈ ప్రొహిబిషన్ డిమాండును వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఒకప్పుడు సమాజం బాగుపడుతుందని, నీతి వర్ధిల్లుతుందనే

పవిత్ర ఉద్దేశంతో ఈవిధానాన్ని అవలంబించి ఉండవచ్చును. కాని ఆచరణలో చూస్తే అదిపూర్తిగా అపజయం పొందింది అన్న తరువాత ప్రతిష్ఠకోసం పెనుగులాడుతూ దానినే ఆనుసరించాలని చెప్పడంలో అర్థంలేదు దానివల్ల సమాజానికి ఏమైనా లాంఛకలిగిందా అంటే కనిపించడంలేదు. పూర్వకంటే త్రాగుబోతులు సంఖ్య పెరిగింది. అలాగే దొంగ సారాయి కాపు కుటీర పరిశ్రమ క్రింద తయారైనది, ఇక దానిని గురించి ఎందుచేత ప్రభుత్వం ఇంత పట్టుదల వహిస్తోంది అంటే ఒకవైపు గాంధీగారు చెప్పారు కాబట్టి ఇది తుచ తప్పకుండా ఎంతనష్టం వచ్చినప్పటికి ఆచరణలో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలని చెప్పడం ఒకటి—కాని ప్రజలలోవుండే అభిమానం ఏమిటంటే దొంగసారాయి బట్టీలు ధనవంతులే పెట్టించి కూలీలచేత కాపించి అందువల్ల వచ్చేలబ్ధి వారే పొందుతూండడంవల్ల ఇది capitalist class monopoly క్రింద తయారైనది, వారి interests కు భంగంవస్తుందనే అభిప్రాయంతోనే ప్రభుత్వం దానిని scrap చేయడానికి అంగీకరించడం లేదని సర్వే సర్వేత్రా తెలిసిన విషయం ప్రపంచంలోని ఏదేశంలోను జయప్రదంకానిది కేవలం మతరీత్యా, ఆచారరీత్యా వారికి మనుకు తేడా ఉంది కాబట్టి ఇక్కడ జయప్రదం అవుతుందని చెప్పడం నాకు ఏమీ అర్థం కావడంలేదు. మానసికప్రవృత్తులను బట్టి జయం పొందడమో, అపజయం పొందడమో తేలుతుంది కాని కేవలం ఊరికే మతరీత్యా, ఆచారరీత్యా మానవుల ప్రవృత్తి మారుతుందని చెప్పడం సబబైన విషయంకాదు ఇది శాసనరీత్యా అమలు జరపడం సాధ్యంకాదని స్పష్టమైపోయింది ఇదిపూర్తిగా అపజయం పొందిందనేది నిర్వివాదమైన విషయం కాబట్టి ఈమద్యపాననిషేధాన్ని అమలు జరపడంలో కొన్ని మార్పులను నేను సూచించదలచుకున్నాను దొంగ సారా త్రాగుతూండడంవల్ల సమాజ ఆరోగ్యం పూర్తిగా చెడిపోతోంది అందువల్ల అనేకమంది అకాల మరణానికి గురికావలసివస్తోంది కాబట్టి దానిని ప్రభుత్వం మొండి పట్టుదలతో ఆచరణలో పెట్టాలంటే సమాజం యొక్క ఆరోగ్యాన్ని పణ్ణు చేసినదనే ఘోరమైన నేరానికి గురికావలసి వస్తుందని నేను హెచ్చరిస్తున్నాను. సారాయి అయినట్లయితే బాగా కైపు చేస్తుంది. అందువల్ల అనేకనేరాలు చేయవచ్చు, కాబట్టి దానిని నిషేధించడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకున్నదంటే అర్థం ఉంది. కల్లు విషయంలో చూస్తే అట్టేకైపు చేసేదికాదు. అందులో 3% కంటె alcoholic content లేదని చెబుతున్నారు. అందుచేత సారాయి నిషేధించినా కల్లును అమలులో ఉంచితే కొంతవరకైనా కాపు సారాయి త్రాగడం తగ్గిస్తారు. అందువల్ల సమాజ ఆరోగ్యం వృద్ధి చెందడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను ఇక నీరా వేరు మీదుగా గల్లే యీ ప్రభుత్వం అమ్మిస్తోందని అనుకోవలసివస్తుంది. ఎందుచేతనంటే నీరా సాయిటీలని చెప్పుకోవడమే తప్ప నీరా మాత్రం గీయడం లేదు, కల్లేగీసి నీరా పేరుతో అమ్ముతున్నారు ఆ విధముగా ప్రజలను మోసగించడం జరుగుతోంది. వాస్తవిక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆచరణలోపెట్టడం కోసం ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయడం చాల అవసరం. అందుచేత నీరా సొసైటీలను రద్దుచేసి తెల్ల కల్లుగీసుకొనడానికి అనుమతియిస్తే

చాలవరకు దొంగ సారా కాచడం తగ్గుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి యీ విధానం అమలు పరచడంవల్ల కోటాను కోట్లు రూపాయిలు నష్టం వస్తుంది. దీనిని భర్తీచేయడం కోసం మొట్ట మొదట సేల్సుటాక్సు వేశారు. ఇదివరకు ఎన్నడూ కూడా వసూలు చేయని సర్వసంగ పరిత్యాగులైన సన్యాసులదగ్గర అడుక్కుతినే భిక్షుకుల దగ్గర పన్ను వసూలుచేయడం ప్రారంభించారు ఈ ధనం ఏ విధముగా వినియోగపడుతోందని చూస్తే ప్రాగుబోతులను ఉద్ధరించడం కోసం ఖర్చు పెడుతున్నామని చెబుతున్నారు అదయినా సార్థకమయినదా అంటే సార్థకమయినట్లు కనిపించడం లేదు పూర్వంకంటే ప్రాగుబోతుల సంఖ్య అనేక రెట్లు పెరిగింది

(శ్రీ జె. నరసింగరావు (శిర్పిల్ల).—అధ్యక్షా, ఎక్సయిజుశాఖా మాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ నేనుకొన్ని అభిప్రాయాలను తెలుపుతున్నాను. ప్రొహిబిషనుగురించి చాలమంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. వివరాలలోకి పోక ఒక విషయం మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. ప్రొహిబిషను మంచిదే అయినప్పటికీ అది సరిగా అమలు జరగడంలేదు కాబట్టి రద్దుచేయాలని చెబుతున్నారు. అందరూ ఒప్పుకొన్నమీదటనే శాసనం అయినది కనుక దానిని అమలు జరిపేబాధ్యత శాసన సభ్యులందరిపైన ఉన్నది సరియైన పద్ధతిలో జరగడం లేని కారణంచేత శాసనం తీసి పారేయాలనడం సమంజసంకాదు. దొంగతనం నేరం అని శాసనం చెబుతోంది చేసిన వారిని శిక్షిస్తున్నాము. అయినప్పటికీ కొన్ని చోట్ల దొంగతనం జరుగుతూనే ఉన్నది. ఆకారణంచేత దొంగతనం నేరమని చెప్పేశిక్షాస్మృతిని రద్దుచేయడం న్యాయంకాదు కదా. అదే విధముగా ప్రాగేవారు ప్రాగుతున్నారని ప్రొహిబిషను రద్దుచేయాలనడం సమంజసమా అని అడుగుతున్నాను, సరిగా అమలు జరగడానికి కృష్ణాజిల్లాలో పైలట్ స్కీముగురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. అటువంటి స్కీముద్వారా అధికారులను, అనధికారులను కమిటీ సభ్యులుగావేసి వారి సలహా ప్రకారం చేస్తే సరియైనపద్ధతిలో జరుగుతుందని భావిస్తున్నాను. తెంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు ప్రొహిబిషను తెచ్చే ఉద్దేశ్యం యిప్పుడు లేదని మంత్రిగారన్నారు. ఒకవేళ తెచ్చినప్పటికీ యిప్పటినుంచి నీరా సొసైటీలను తెలంగాణాలో ఖాయంచేస్తే ప్రొహిబిషను వచ్చినప్పుడు కష్టాలురాకుండా పోతాయి. ఇప్పటినుంచి నీరా సొసైటీలను పెట్టాలని సూచిస్తున్నాను. తెలంగాణాలో యీ సంవత్సరం 800 సొసైటీలు యిచ్చామని చెప్పారు. ఇంకా ఎక్కువ సొసైటీలు యిస్తే బాగుంటుంది. గూప్స్‌అనే పద్ధతి బాగులేదు. దానివల్ల పెద్ద కంట్రాక్టర్లు లాభపడతారు. డబ్బుండదుకాబట్టి చిన్నవారు పోటీచేయలేరు. ఆదాయం ఎక్కువ వస్తుందని వేలంపేస్తే illicit tapping ఎక్కువగా జరుగుతుంది. పాటడబ్బు ఎక్కువగా పెరిగితే కంట్రాక్టర్లు గ్రామాలకుపోయి చిన్న కంట్రాక్టర్లకు ఎక్కుడబ్బుపైన యివ్వడంవలన illicit tapping తప్పకుండా జరుగుతుంది. గీత వనివారల సొసైటీలకుయిస్తే చిన్న చిన్న tappenns లాభపడతారని మనవిచేస్తున్నాను. కొత్త సొసైటీలను ప్రారంభించినప్పుడు అని

చిన్న చిన్న తప్పులుచేస్తే తీసివేయాలనడం సమంజసంకాదు చిన్న చిన్న సొసైటీలను ప్రోత్సహించాలని మనవిచేస్తూ శలవుతీసుకుంటున్నాను.

* శ్రీ ఎస్. ఆర్. దాట్ల (అత్తిల్లి) —అధ్యక్షా, మొదటిలో ఎక్సయిజు ఒకే భాగంగా ఉండడంకంటె ఎక్సయిజు డిమాండు, ప్రొహిబిషను డిమాండు రెండుగా విభజిస్తేమంచిది. ఒకటి డబ్బు సంపాదించేది; రెండవది డబ్బు రాకుండా ఆరికట్టడానికి మాత్రం ఉపయోగించేది. ఈ రెండు సందర్భాలలోను ఒకటి లోపించింది. అదేమంటే మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కూలీల తరువాత గీత పారిశ్రామికులసంఖ్య లక్షలకొలది ఉన్నది. వారి శ్రేయస్సు కోసం ప్రభుత్వ కర్తవ్యం ఏమిటనే ఆలోచన లోపించినది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 1957-58 సంవత్సరంలో గత కార్మికులకు కోఆపరేటివు సొసైటీలను పెట్టాలని నిర్ణయం జరిగింది 1959-60లో పెద్ద పెద్ద సొసైటీలయితే లాభంలేదు, చిన్న సొసైటీలు పెట్టాలన్నారు మొత్తం సొసైటీలు అవసరంఅయితే 5684 ఈమూడు నాలుగు సంవత్సరాలలో 1012 సొసైటీలను మాత్రమే ఏర్పాటుచేశారు. దానిలోకూడా 569 సొసైటీలకు మాత్రమే గత సంవత్సరం ఆబ్కారీ యివ్వడం కోసం ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంది. అయితే దానిలో ఉన్న చిక్కు ఏమంటే 399 మాత్రమే తీసుకోవడం జరిగింది ఇప్పుడు తిరిగి 300 యిస్తున్నారంటే గతంలో మింగేసిన 186 పోను 114 మాత్రం అదనంగా యిస్తున్నారన్నమాట. ఏర్పాటు చేయబడ్డ 1012 సొసైటీలలో యింకా 329 మిగిలి ఉంటాయి. మొత్తం 1012 సొసైటీలకు యివ్వడం తప్పని సరిగా అవసరం. దాని గురించి చర్యతీసుకోవాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను ఎవరో ఆఫీసరును పంపించితే ఆయన అషామాషీగా నాలుగు సొసైటీలనుచూచి లాభం వస్తున్నదని అంచనావేస్తే దానిని ఆధారం చేసుకొని అద్దె నూటికి 6.25 పెంచడంన్యాయం కాదు. గత సంవత్సరం rentals ఎక్కువగా ఉన్నాయని భరించలేక 186 సొసైటీలు వదలిపెట్టారు. ఆ పరిస్థితులలో rentals యింకా పెంచడం న్యాయంకాదు శ్రీ లచ్చన్నగారు చెప్పినది నిజంగా లాభాలు వస్తున్నాయో లేదో తెలుకొని యిచ్చుకోగలరని సంపూర్తి పడిన తరువాత పెంచాలిగాని ఆషామాషీగా ఊహాగానాలపై ఆధారపడి పెంచడం ధర్మంకాదు. అందుచేత 1012 సొసైటీలకు తప్పనిసరిగా ఈ సంవత్సరమే మామ్లూ యిచ్చివేయాలి. అద్దె పెంచడం అవసరమో కాదో enquiry చేయించి సంతృప్తి పడిన తరువాత పెంచడం గురించి ఆలోచించవలెనుగాని యిప్పుడు ఆపుచేయాలని నా సూచన. బకాయిల విషయము. 1947-48 లో బకాయిలు 4 కోట్ల, 48 లక్షలు పైచిల్లర వుంది. 1958 లో మాఫీ చేసిన తరువాత తయారుచేసిన లెక్కల ప్రకారము చూస్తే 3 కోట్ల, 66 లక్షలు వుంది. ఈనాటివరకు వున్న బకాయిలు 3 కోట్ల, 12 లక్షల 21 వేలు అని చెప్పారు. ఎవరెవరు ఎంత ఇవ్వాలో ఒక list తయారు చేసిన సభముందు పెడితే అందరికి అర్థము అవుతుంది D. T. ఇటాలియా వారు-చాల బీదవారు అనుకొంటాను-60 లక్షలు బకాయీ వున్నట్లు చెప్పుకొంటున్నారు. పింగళి వెంకటరెడ్డిగారు 30 లక్షలు బకాయీ వున్నట్లు చెప్పుకొంటున్నారు. ముందువున్న మంత్రిగారు మాఫీ చేశారు అని, అలా మాఫీ

చేయడం తప్పు. వసూలు చేయాలని కీ॥ శే॥ కళా వెంకటరావుగారు అన్నారు అని రకరకాలుగా చెప్పుకొంటున్నారు, బాలరాజ్ గౌడ్‌గారు ఇంచుమించు 3, 4 లక్షలు బకాయి వున్నారు. వారు హైదరాబాదు కాంగ్రెసు సంస్థకు Cashier. ఇంతకాలము నుంచి ఈ బకాయిలను ఎందుకు వసూలు చేయడము లేదు దీనిలో రాజకీయాలు వున్నవి అనుకొంటే ఏమైన తప్పు వుందా? ఆస్థిమీద రాబట్టుకొంటామని వారి ఆస్థిని కూతుళ్ల పేర, కొడుకుల పేర బ్రాసి వుంటారు. సీలింగు పెడతామని అన్నపుడు అంతా తలో కాస్త పంచుకొన్నారు. కౌలుదారీ ఆక్టు తీసుకొని వస్తున్నాము అంటే కౌలుదారులను భూములనుంచి తప్పిస్తున్నారు. ఆస్థిని అన్యాక్రాంతము చేశారని cheating case పెడితే అన్ని రూపాయలు గలగలా రాలుతాయి అవసరమయితే అనధికారుల సహాయముకూడ తీసుకొని, ప్రభుత్వానికి నష్టము లేకుండా చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. Prohibition గురించి అంతా చెప్పారు దీనిని మూడు దృక్పథాలలో చూడాలి. మన మనస్సులోని ఆశయము విజయము పొందినదా? ఈ వృత్తిని ఆశ్రయించినవారికి ఇంకొక వృత్తి కల్పించగలిగామా? దీనివల్ల వచ్చిన నష్టాన్ని పూడ్చుకొన గలిగామా అనేవి మూడు కోణాలున్నవి విజయము పొందలేదనే దానిలో అందరికి ఏకాభిప్రాయమే కొంచెము తగతమ భేదాలు తప్ప. గౌరవనీయ కాంగ్రెసు సభ్యులు, ఇక్కడ మాట్లాడివలసి వచ్చినపుడు ఒకటి, లాబీలకి వెళ్లి మాట్లాడేది మరొకటి. ఈ సిద్ధాంతాన్ని గాంధీగారు చెప్పారు. పోనిద్దూ ఏమి చేస్తాము. మనము తీసివేయాలని అన్నా వారు వూరుకొనరు ఇది Policy కి సంబంధించిన విషయము. అని రకరకాలుగా లోపలవున్నది చెప్పుకోలేక పోతున్నారు. ఇది విజయము పొందినదా అంటే చాల బాగా విజయము పొందినదని నా అభిప్రాయము. కాని తలక్రిందులుగా నష్టాన్ని విపరీతముగా తీసుకొని వచ్చినది. రామమూర్తి కమిటీ సిఫార్సులను తిరగవేయ వక్కరలేదు. 10 12 గ్రామాలలోని లెక్కలు తయారుచేశాను. నేనుకూడ నిక్కరు, చొక్కా వేసుకొని బ్రాటిచెట్టు క్రింద నిలబడి కుండలు బద్దలు కొట్టినవాణ్ణే. దీనిని అమలు పరచడము కోసము ప్రయత్నము చేశాము. దానికి బదులుగా టీ పాపులు పెట్టించాము బోడా పాపులు పెట్టించాము. జరిమానాలు వసూలు చేశారు. తృప్తికరముగా 2 సంవత్సరాలు సాగినది. తరువాత ఏమీ సాగలేదు. కొన్ని పేటలలో ఏమైన తగాదాలు వచ్చినపుడు అవి తీర్చడానికి రాత్రిళ్లు కూర్చోవడానికి వీలుండదు. తెల్లవారకట్ల 3 గంటలకు లేచి తగాదాలు తీర్చుకొనవలసి వుంటుంది. గున్నయ్యగారు మాట్లాడుతూ ఇదివరకు పెళ్ళిళ్లు అయితే కుండలు మాల పల్లెలలోకి వచ్చేవి. ఇప్పుడు లేకుండా పోయినవి అని చెప్పారు. అది నిజమే. కుండలు రావడము లేదు. కాపుసారా tubes వస్తున్నవి. అవి వారికి కనిపించలేదేమో! ఒక గ్రామంలో 1945-46, '47-'48 లెక్కలు ప్రకారము సారా పాట రు. 150/- 175/-, రు. 200/-లు అప్పుడు బ్రాగేవారి సంఖ్య 15 నుంచి 28 వరకు వుండేది. ఇప్పుడో 20 బట్టీలున్నవి. రోజువారి విడుదల 100 శేర్లు. బ్రాగేవారి సంఖ్య 600 నుంచి 800 వరకు వున్నది. ఏ మాసాలకు ఇచ్చే పోలీసు మామూళ్లు రు. 1000/- లు. ఇంకొక గ్రామములో

చూస్తే సారాపాట ఒకసంవత్సరం రు 200/- ఇంకొక సంవత్సరము రు 250/- తరువాత రు. 440/- లు. అప్పుడు రోజువారి విడుదల 8 శేర్లు మాత్రమే. ఇప్పుడు 150 శేర్లు విడుదల అవుతోంది. అప్పుడు త్రాగేవారి సంఖ్య 40 మంది నుంచి 50 మంది ఇప్పుడు 1000/- మంది. ఇప్పుడు labour classes కాకుండా ధనవంతులుకూడ త్రాగడము అయిపోయినది కులభేదాలు లేకుండా అంతా త్రాగుతున్నారు. పిల్లలు, ఆడవారు త్రాగడము జోరు అయినది. మద్యపాన నిషేధ చట్టములేని తెలంగాణాలో త్రాగుడు పెరిగినమాట నిజమే. ఈ చట్టము అమలులోవున్న ఆంధ్రలో మరీ ఎక్కువ పెరిగినవి మద్యపాన నిషేధ చట్టము అమలువున్న ప్రాంతములోనే లేనిప్రాంతంకన్న 22 % ఎక్కువగా వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఒక కమిటీ వేసినట్లయితే రుజువు అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కాపు సారాయివల్ల దేశానికి చాల అనర్థకము వుంది తరువాత ఉద్యోగస్థులలో లంచగొండితనము పెరుగుతోంది. గతములో గీతవృత్తివారు దొంగసారా బట్టీలు పెట్టినమాట నిజమే. Prohibition Department వారు వారికి లాభముకోసమని దొంగచాటుగా కల్లు, సారాయి అమ్ముకొనడానికి అవకాశము కల్పించినమాట నిజమే. పెద్దచేప వచ్చి చిన్నచేపలను మింగివేసి, తిమింగలం అయిపోయినట్లు పుంతలలోను, గడ్డిమేట్లదగ్గర బట్టీలు లేవు పట్టణాలలో మేడలలో తయారు చేస్తున్నారు. దొంగచాటుగా సారాకాచే చిన్నబట్టీవాడు ఎంత ఇస్తాడు అంటే రు. 25/- లు ఇస్తారు అని prohibition వారు చెబుతారు. ఈ పట్టణాలలో తయారుచేసేవారు రు 400/ లు ఇస్తామని చెప్పి వారిని పట్టివేయమంటారు నూటికి 80 లాలూచీ కేసులుగా నే వుంటున్నవి అని మనవిచేస్తున్నాను గౌరవనీయులైన ప్రముఖులెవరువచ్చినా ఈ పలుకుబడిగలవారే వారి ఎదుట గౌరవంగా నిలబడేది. గ్రామాలలో పలుకుబడిగలవారే సారాబట్టీలు పెట్టుకొని, జీతగాళ్ళను పెట్టుకొని సారాకంపెనీలను నడిపిస్తున్నారు. గీతకార్మికులు ఎవరూ నడిపించటంలేదు. ఎవరైనా నిజాయితీగల ఉద్యోగస్తుడు నేను లంచం పుచ్చుకోను, strict గా వుంటాను అంటే అతడిని శంకరగిరి మాన్యాలు పట్టిస్తాను చూడు అన్నవిధంగా ఆ పలుకుబడిగల వారు ప్రవర్తిస్తూ వుంటే వారు చెప్పినప్రకారం మామూళ్ళు పుచ్చుకోవాలి, వారు చెప్పిన ప్రకారం చిన్నచిన్నబట్టీలవారిని అరెస్టుచేయాలి. వారుచెప్పిన ప్రకారం సారా అమ్మేవారికి సహాయం చేయాలి. అలాంటివాడే ఉద్యోగస్తుడుగా వుంటున్నాడు. Strictగా వుంటే ఉద్యోగం పోతుంది కాబట్టి వచ్చేదాన్ని పోగొట్టుకోవటం ఎందుకని వారు పుచ్చుకొంటున్నారు. ఆ విధంగా ఆ సారాబట్టీలు పెద్దవారిచేత, పలుకుబడిగలవారిచేత నడపబడుతున్నాయి విశ్వనాధంగారు పైలట్ స్కీమ్‌గురించి చెప్పారు. ఇది ఆచరణ సాధ్యం చేద్దాం అన్న నమ్మకం కల్గినవారుకూడా ఆచరణలో అసాధ్యం అని తెలుసుకొని 100 కి 90 మంది ఆ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకొన్నారు. ఇది సాధ్యంకాదు, అనవసరంగా దేశానికి వచ్చేడబ్బు పాడుచేసుకోవటం ఎందుకు అని అనుకొంటున్నారు. పైవారు ఏమనుకొంటారో అని కొందరు అలాగే వున్నా చాలామంది ఈ అభిప్రాయానికే వచ్చారు. విశ్వనాధంగారు

నమ్మకంవున్నవారితో చేయించండి అన్నారు నమ్మకం వున్నవారు ఏమి చేస్తారు? వారికి T. A లు ఇవ్వాలి, జీపులు ఇవ్వాలి రాజకీయ భాధితులకు అయిదు ఎకరాలు ఇస్తామంటే ఆనాడు జస్టిస్ పార్టీలోవుండి కాంగ్రెస్ వారి వీపులు పగలగొట్టించినవారంతా నేడు కాంగ్రెస్ వారయ్యారు. అలాగే రేపు ఈ పైలట్ స్కీముపేస్తే దానికి కొలతబద్ద పదండి?—నేను ఒకసారి అనంతపురం జిల్లాలోని పెనుకొండకు వెళ్ళాను అక్కడ నాకు తెలిసిన విషయం అక్కడి బట్టీదార్లు ఆ గ్రామ కాంగ్రెస్ ప్రెసిడెంటుకు నెలకు 120 రూపాయలు ఇవ్వాలిట ముందు ప్రొహిబిషన్ అనేది ప్రొహిబిషన్ డిపార్టుమెంటుకు ఇచ్చాము. దానివల్ల లాభం లేదనుకొని పోలీసు డిపార్టుమెంటువారికి ఇచ్చాము. అదికూడా లాభం లేదనుకొని ప్రొహిబిషన్ కమ్ ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంటుకు ఇదికూడా లాభంలేదని అనుకొంటున్నాము ఇన్నిటివల్ల లాభం లేదనుకొన్నప్పుడు పంచాయితీలకు ఇద్దామా లేక నమ్మకం వున్నవారిని ఏర్పాటు చేద్దామా అని అనుకొన్నా ప్రయోజనం వుండదు. తినేవారంతా తింటున్నప్పుడు మనంమాత్రం ఎందుకు తినకూడదని చాలామంది దానిలో ప్రవేశించి ప్లానును బ్రద్దలుకొట్టటానికి అవకాశం వుంది. ఇక no more pilot scheme అందుచేత దీనిని రద్దుచేయటం ఒక్కటే మార్గం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది పాలసీ సిద్ధాంతమని కాంగ్రెసు వారు అంటున్నారు. అయితే దేశం మొత్తంమీద ఈ చట్టం ఎన్ని ప్రాంతాలలో వున్నదని అడుగుతున్నాను Area మొత్తంగాచూస్తే 8, 52, 896 చ. మైళ్ళ విస్తీర్ణములో వుంది. అంటే మొత్తం area లో 27.8 % జనాభాబట్టి 12 కోట్ల మందికి సంబంధించివుంది ఇదే వారి పాలసీ అయితే మొత్తం అన్ని ప్రాంతాలకు ఎందుకు వర్తింపచేయలేదని అడుగుతున్నాను. నేడు High command లో వున్నవారిలో ఎక్కువమందికి చెందిన U. P. లో 52 జిల్లాలువుంటే 11 జిల్లాలలోనే దీనిని ప్రవేశపెట్టారు. 19.75 % ఏరియాలోనే ప్రవేశపెట్టారు. ముందు వారి U P. లో సంపూర్ణంగా అమలు జరిపి పిదప అందరికీచెబితే బాగుంటుంది. ఏదో ప్రిస్టేజ్‌కోసం ప్రభుత్వం ప్రజలను ఇబ్బందిపెట్టటం మంచిదికాదని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి, కాంగ్రెస్ సంస్థకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఇక తాటిబెల్లంనుండి పంచదార తయారు చేస్తామని చెబుతున్నారు. ఖాది బోర్డువారు ప్రభుత్వం యిచ్చిన డబ్బును తాత్కాలికంగా ఉపయోగించుకోవటం తప్పితే అది నిజమైన భుక్తిమార్గంకాదు. It is a temporary measure అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్యారీ కంపెనివారు దానిలో పంచదారచేసి వదలిపెట్టారు. తాటిబెల్లంలో 76 % తీపివుంటే చెఱకు బెల్లములో 98.7 % వుంటుంది. అందుచేత దానినుండి వచ్చేదిగుబడి ఎక్కువగా వుంటుంది. బెల్లంనుండి పంచదార తయారు చేసినపిదప వచ్చే మాలుక్యూల్స్‌నుండి స్పిరిట్, ఆల్కహాల్ మొనలైనవి తయారు చేయవచ్చును. ఇదివరకు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో ప్యారీ కంపెనివున్నప్పుడు ఇంచుమించు 80 వేల పుట్లు తయారు చేసేవారు. ఇప్పుడు 8 వేలపుట్లు తయారు చేస్తే కొనేదాతలేడు చేసిన బెల్లం అమ్ముడుకాకుండావుంటే పొలైటీలు చేసేది ఏమిటి? బెల్లాన్ని మనం తయారుచేసి మన జాతీయవంపథను ఉపయోగించుకోవాలంటే ఆంధ్రలో ఒక ఫ్యాక్టరీపెట్టి బెల్లంనుండి పంచదార తయారు

చేయాలి. దానినుండి వచ్చిన మాలుక్యూల్స్‌లో స్పిరిట్, ఆల్కహాల్ తయారు చేయాలి. అలాచేసే సాహసం ప్రభుత్వానికి లేకపోతే ప్రైవేటు పెట్టుబడిదారులకు ఇచ్చినా ఎవరికీ అభ్యంతరంలేదు

ఇక చివరివిషయం—విదేశాలనుండి వచ్చే సారా మన దేశంలో పెరిగి పోతున్నదని గమనించాలి హైదరాబాదులో ఎప్పుడో పాతకాలంలో ఎంత విదేశీసారా అమ్ముడుపోయేదో ఇప్పుడు అంతకన్న ఎక్కువ అమ్ముడుపోతోంది. ఆడవాళ్ళు, పిల్లలు సారాను తిసుకు వెడుతున్నారు. గతంలో సైకిల్ ట్యూబ్స్‌లో వెడుతూండేది. ఇప్పుడు వాన్స్‌లో, చిన్న కార్లలో వ్యాపారం జరుగుతున్నది. హైదరాబాదునుండి చిన్న కార్లలో మా ప్రాంతాలకు వెళ్లే విదేశీసారాయి ఎంతో లెక్కవేస్తే అప్పుడు ఈ ప్రొహిబిషన్‌వల్ల లాభం, ఎంత చక్కగా అమలు అవుతున్నదీ అర్థమవుతుంది. అందువల్ల ప్రొహిబిషన్ వల్లమన దేశంలోని సారాను అరికట్టలేక పోవుటయేగాక విదేశీ సారాయినికూడ దిగుమతి చేయించి మన జాతీయ సంపదను దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు కనుక అసలు ప్రొహిబిషన్ రద్దు చేస్తే మంచిదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*ప్రొహిబిషన్, ఎక్సైజు మంత్రి (శ్రీ ఎం. ఆర్ అప్పారావు) – అధ్యక్షా, ఈ డిమాండు ప్రవేశపెట్టిన తరువాత, నిన్న ఉదయము ఈవేళ కుడా discussion జరిగింది చాలామంది మిత్రులు మాట్లాడారు. నేను చెప్పవలసినటువంటి విషయా లన్నికూడాఈ అచ్చువేసిన పుస్తకములో చాలావరకు చెప్పి ఉన్నాను. చాలామంది ఆవిషయాలనుగురించే మాట్లాడినారు అందుచేత ఎక్కువగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. 2,4విషయాలు మాత్రం ఎక్కువగా చెప్పినటువంటివి ఉన్నాయి. చాలా మంది Congress Members మాత్రమే కాకుండా Opposition sidesనుండి మాట్లా డినవారుకూడా ముఖ్యంగా prohibition మంచిదని ఆదర్శమయినదని నైతికంగా ఆర్థికంగా సాంఘికంగా లాభముకలుగ జేసేదేనని చెబుతున్నారు. అయితే practical గా ఇది ఆచరణ యోగ్యముకాదు కాబట్టి దానిని తోసివేయవలసిందని చెబుతున్నారు. మొత్తానికి అందరూ కూడా ఇది మంచిదని చెప్పినందుకు చాలా సంతోషము. ప్రపంచములో ఇతర చోట్లకు మనకు ఈ విషయములో భేదమున్నదని తెలుస్తున్నది. ఇతరదేశాలలో మద్యపానము అనేది social custom గా relegious custom గా తీసుకొంటున్నారు. కాని మన దేశంలో త్రేతాయుగ పూర్వం నుంచి ఉన్నప్పటికికూడా, అది దొంగతనంలాగే ఒక దురభ్యాసం మాదిరి ఒక తప్పుపని మాదిరి పరిగణింప బడుతున్నది. దురభ్యాసాలలో ఇది కూడా ఒకటిగా మనం అనుకొంటున్నాము. ఆందుచేత అమేరికాలో ఇది fail అయింది గనుక ఇక్కడా కూడా fail అవుతుందని చెప్పడానికి వీలు లేదని చెప్పడానికి కారణం కూడా ఇదే, మహాత్మగాంధిగారు కూడా చెప్పింది ఇదే. ఇతర దేశాలలో prohibition fail అయితే వారికి మనకు చాలా తేడా ఉన్నది. ఎక్కడైన జయప్రదం అయితే మనదేశంలోనే కావాలి. మనమే మార్గదర్శకంగా దానిని చూపించవలెనని అన్నారు. ఇతర విషయాలలో కూడా మన దేశము చాలా మార్గదర్శకంగా అయినదని చెప్పడానికి సందేహంలేదు. మనం

రాజకీయంగా చూచుకొన్నట్లయితే, సత్యము అహింస సిద్ధాంతాలపైన స్వరాజ్యం సంపాదించు కొన్నాము అటువంటిది ప్రపంచములో ఎక్కడా కూడా జరగలేదు అనిమనకు తెలుసు రక్తపాతము లేకుండా స్వరాజ్యము వచ్చింది. గత చరిత్రలో ఎప్పుడు కూడా అటువంటిది జరగలేదు నైతికంగా మహాత్మగాంధి గారు చూపించిన మార్గములో మనము స్వరాజ్యము తెచ్చు కొన్నాము. అట్లాగే మద్యాపానమును నిషేధించడానికి కూడా పూనుకొన్నాము ప్రపంచములో అన్ని మతాలు సూచిస్తునటువంటి ఉత్తమమైన ఆచరాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలంటే ఇది తేలిక అయింది కాదని అందరికి తెలుసును మనకు స్వరాజ్యం వచ్చినప్పటినుంచే కాకుండా, అంతకు ముందు 1937 నుంచి కూడా మద్రాసులో ఉన్నప్పుడు మొట్ట మొదటదీనిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేశాము అప్పుడు అది కొంతకాలము జయప్రదం అయిందని అందరు కూడా చెబుతున్నారు. దాట్లా గారు కూడా చెప్పినారు. విశ్వనాథం గారు కూడా మొదట అది జయప్రదం అయింది తరువాత అనేక కారణాలవల్ల అది జయప్రదం కాలేదు కాబట్టి మాఉద్దేశాన్ని మార్చు కొన్నాము అని చెప్పారు. అయితే ఇది పూర్తిగా జయప్రదము అయిందని నేను చెప్పను. కాని ఇది పూర్తిగా తీసివేయండి, దీనివల్ల ఎటువంటి లాభము లేదు, ఇది తీసివేస్తే తప్ప వేరే మార్గము లేదు అని అప్పుడే చెప్పవలసిన అవసరం రాలేదని నాయొక్క ప్రభుత్వము యొక్క All India కాంగ్రెసు యొక్క అభిప్రాయముగా ఉన్నవని మనవి చేస్తున్నాను. మిత్రులు అనేకమంది చెప్పినట్లుగా కొన్ని మానవ దురభ్యాసాలు ఉంటాయి, జూదము, దొంగతనము ఇటువంటివి మద్యపానము కూడా అటువంటి ఒక దురభ్యాసమే ఇప్పుడు జూదము చేస్తే శిక్ష చేస్తున్నాము, దొంగతనము చేస్తే శిక్ష విధిస్తున్నాము. ఉదాహరణకు దొంగతనము చూడండి. పూర్వము ఎప్పటి నుంచో కూడా పోలీసు స్టేషన్లు ఉన్నాయి అయినప్పటికీ దొంగతనాలు జరుగుతునే ఉన్నాయి, murders కూడా జరుగుతూనే ఉన్నాయి కాబట్టి policestations తీసివేయాలని అనుకొంటున్నాను అని ఒక మిత్రుడు చెప్పారు. కాబట్టి అటువంటి ముఖ్యమైన ప్రాథమిక విషయాలలో మనము తొందరపడి తీసివేయడం అనేది కాకుండ, దీనిని ఎట్లా అమలుచేయాలి అని ఆలోచించి దానిని అమలు చేయడానికి ప్రయత్నించాలి ధర్మ భిక్షంగారు మాట్లాడుతూ, ఇది చాలా మంచిదేగాని దీనివల్ల ఆంధ్ర ప్రాంతములో 35 కోట్లు నష్టం వస్తున్నది, తెలంగాణాలో కూడ పెట్టినట్లయితే మొత్తము 45 కోట్లు నష్టం వస్తుంది కాబట్టి దీనిని తీసివేయాలని చేప్పారు. propoganda ద్వారా మద్యపానాన్ని తొలగించే విషయంలో అన్ని పార్టీలవారు, కమ్యూనిస్టు సభ్యులు సహకరిస్తాను ని చెప్పారు. కాని, ఇప్పుడు ఈ Prohibition ను తీసివేసే పరిస్థితి వచ్చిందనేది మాత్రం నేను ఒప్పుకొనడం లేదు. దీనిని ఏవిధంగానైనా, ఇంకా ఎక్కువగా ప్రయత్నంచేసి జయప్రదం చేయవలసిందేనని చెబుతున్నాను. తరువాత ధర్మభిక్షంగారు ex-tappers co-operative societies కు ఎక్కువగా ఇవ్వాలని చెప్పినారు, ఈ ఆలోచన జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వము యొక్క policy కూడా అదే. అయిదు వేలలో, దాదాపు ఒక వెయ్యింటిని సొసైటీలకు ఇప్పుడు పర్మాటు చేసినాము.

ఇవి చిన్న చిన్న సొసైటీలు, ఇంకా పెద్ద పెద్ద సొసైటీల విషయంలో కూడా ఆలోచించి, ఏమి చేయాలో enquire చేయించి ఆ తరువాత దాన్ని గురించి నిర్ధారణమైన policy గవర్నమెంటు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నదని ఆలోచిస్తుంది ఇంకా అనేకమంది మిత్రులు co-operative societies గురించి చెబుతున్నారు. అది కూడ ఆలోచన చేయబడుతుందని చెబుతున్నాను తరువాత arrears విషయంలో, ఈ arrears చాలా ఉన్నయని ధర్మబిక్షంగారు అన్నారు చాలామంది మిత్రులు కూడా అదే చెప్పారు. ఈ arrears Police Action దగ్గర నుంచి కూడా వస్తున్నాయి. Police Action లో చాలామంది నష్టపడ్డారు రెండు మూడు నెలలకు పైగానే దుకాణాలు ఓపి జరగకుండా కారణంచేత గవర్నమెంటు పూర్వము పది సంవత్సరముల క్రిందట నుంచి విచారించి నష్టం వచ్చినచోట 65 percent తగ్గించామని అన్నారు. అయినప్పటికి మళ్ళీ ఈ సొసైటీలను గురించి ఆలోచించి ఇప్పుడు పది తగ్గించవలసింది లేదని ఉద్దేశంతోనే ఇప్పుడు ఉన్నంతవరకు వెంటనే వసూలు చేయవలెనని అందుకు special staff వేసినారు బీదవాళ్ల విషయంలో కొంత తగ్గించవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెప్పారు ఆ విషయంలో గవర్నమెంటు తీసుకొన్నటువంటి చర్యలు గురించి పుస్తకములోని ఉపన్యాసములో చెప్పిందే మళ్ళీ ఒకసారి గౌరవ సభ్యులకు చదివి వినిపిస్తాను.

"రాజకీయ పరిణామాలు, అల్లర్లు ప్రతికూల ఆర్థిక పరిస్థితులు మొదలైన అనేక కారణాలవల్ల ఆబ్కారీ బకాయిలు పెరిగిపోతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతములో బకాయిలు పెరిగిపోవటం, 1947-48 (1357 ఫసలీ) నుంచి ప్రారంభమయింది. 1957-58 (1367 ఫసలీ) అంతానికి మిగిలిపోయిన బకాయిల మొత్తం రూ. 3,66,90,000 లు. యీ బకాయిలను రాబట్టుకోడానికి డిప్యూటీ తహసీల్దారు మొదలైన వారితో ప్రత్యేక సిబ్బందిని నియమించటం అవసరమని ప్రభుత్వం భావించింది బకాయిల చెల్లింపును ముఖ్యంగా పెద్ద మొత్తాలు బాకీవున్న వారి విషయంలో సులభతరం చేయడంకోసం కాంపౌండింగు రుసుము, అక్రమంగా చెట్లు గీసినందుకు, ఇతర నియమాల నుల్లంఘించినందుకుగాను విధించిన జరిమానాలు మున్నగువాటిక్రింద 1958 అక్టోబరు 15వ తేది నాటికి చెల్లించవలసి ఉన్న ఆబ్కారీ బకాయిలన్నిటిని కొట్టివేయవలెనని ప్రభుత్వం 1958 ఫిబ్రవరిలో ఆదేశించింది, అయితే కంట్రాక్టరు, లైసెన్సు రుసుము, అద్దెలు, చెట్లపన్ను లేదా హక్కుమాలికానా క్రింద చెల్లించవలసిన బకాయిలను చెల్లించని సందర్భాలలో మినహాయింపు యివ్వబడలేదు. అట్టి సందర్భాలలో 1958 అక్టోబరు 15 తేదీనాటికి పేర్కొడియున్న బకాయిలన్నిటిని ఐదు సంవత్సరవాయిదాలతో చెల్లించవచ్చని, అయితే, కోరినప్పుడు కొత్త సెక్యూరిటీ ఇవ్వవలసి ఉంటుందని ప్రభుత్వము ఉత్తరువు నిచ్చింది. పై మినహాయింపుల దృష్ట్యా మిగిలిపోయిన బకాయిలన్నిటిని మళ్ళీ లెక్కకట్టవలసిందని తెలంగాణాలోని జిల్లా కలెక్టర్లకు ఆదేశించడం జరిగింది.

ఆ తరువాత అనేక విజ్ఞప్తులు వచ్చినందువల్ల 1959 అక్టోబరు 1వ తేదీ నాటికి జరిమానాలతో సహా 5,000 రూపాయలకు తక్కువ బాకీ ఉన్నవారికి 1960 జులైలో మరొక అవకాశం ఇవ్వబడింది. బకాయిలు మూడు సమాన వార్షిక వాయిదాలలో చెల్లించడానికి ప్రభుత్వం అనుమతించింది. మొదటి వాయిదాను 1960 నవంబరు 30వ తేదీన, మూడవ వాయిదాను 1962 నవంబరు 30వ తేదీన చెల్లించవలసి ఉంటుంది. మొదటి రెండు వాయిదాలను సకాలంలో చెల్లించినట్లయితే, ఆఖరి వాయిదాను 1962 నవంబరు 30వ తేదీన లేక అంతకు ముందు వసూలు చేసేటప్పుడు మొత్తం జరిమానాను రద్దుచేసి, వాయిదా పైకంలోనుంచి ఆ మొత్తాన్ని తగ్గించాలనికూడా నిశ్చయించబడింది. ఈ సదుపాయం వర్తించగల బకాయిదార్లలో అనేకమంది దీన్ని వినియోగించుకోనందువల్ల మొదటి వాయిదా చెల్లింపులేదని ప్రభుత్వం 1961 ఫిబ్రవరి మాసాంతందాకా పొడిగించింది. ఈ బకాయిలను వసూలు చేయడం కోసం 1962 సెప్టెంబరు వరకు తొమ్మిది జిల్లాలలోను ప్రత్యేక కార్యక్రమం నిర్వహించబడింది.

ఈ మాదిరిగా చాలాసార్లు బకాయిలుగల వారందరికికూడా చెల్లించడానికి అనేక సావకాశాలు ఇచ్చి చివరకు ఇప్పుడు గట్టిగా వసూలు చేయడానికి ఏర్పాటు జరుగుతున్నది ఇన్ని సంవత్సరాలయినందువలన తప్పకుండా అవి వసూలు చేయడం జరగుతుంది తరువాత నరసప్పగారు మాట్లాడుతూ, మద్యపానంవల్ల నూటికి 70 మందిగా ఉన్న బీదవారు వారి ఆదాయాన్ని అంతా దానికి ఖర్చుపెట్టి తినడానికి తిండిలేక చాలా బాధపడుతున్నారు. హరిజనులు, tribal people దీనివల్ల ఇంకా ఎక్కువగా నష్టపడుతున్నారు, ఈ prohibition జయప్రదం చేసినట్లయితే, గవర్నమెంటు ప్రత్యేకంగా ఈ tribal welfareకు, social welfareకు డబ్బు ఇవ్వ నక్కరలేదు, వారు సంపాదించుకొన్న డబ్బుతోనే వారు కల్లు త్రాగకుండా ఉన్నట్లయితే, ఆడబ్బుతోనే వారు ఎక్కువగా లాభము పొందుతారని వారు చెప్పారు విశ్వనాధంగారు "Remedy is worse than the disease" అనేది quote చేశారు. ఈ prohibition అనే remedy, drinking కంటే worse అన్నారు. Prime Minister గారు చెప్పింది ఏదో quote చేస్తూ వారు ఏదో ఒప్పుకొన్నట్లు చెప్పారని అన్నారు. ఢిల్లీలో పెట్టలేదు. కాబట్టి ఢిల్లీలో మాదిరె మనము ఆచరించాలి, ఢిల్లీలో 1, 2 రోజులే prohibition ఉన్నది...

(శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం:—ఢిల్లీలో పెట్టలేదనిచెప్పలేదు. ఢిల్లీలో ఉన్నది ఇక్కడ పెట్టమని అన్నాను.

(శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:—ఢిల్లీలో మోప్తరుగా 1, 2 రోజులు పెడితే బాగుంటుందని అన్నారు, అయితే ఢిల్లీకంటె ముందే అప్పుడు మద్రాసులో విశ్వనాధంగారే ప్రవేశ పెట్టారు. అది అప్పటినుంచి ఆచరణలో ఉన్నది. అందుచేత, విశ్వనాధంగారు, దానిని పెట్టినవారు ఇంకా మారలేదు కదా.

(శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం — Difficulty ఉంటే, vary the procedure, అని Prime Minister గారు చెప్పారు. అందుచేత మనము ఢిల్లీ procedure ఆచరిస్తామని చెప్పాము.

శ్రీ ఎం ఆర్ . అప్పారావు:—దీనిని ఇప్పుడు మార్చే ఉద్దేశం లేదు. అయితే వారు ఇంకొకటికూడా చెప్పారు. Prosecutions విషయంలో, real offenders ను కాకుండా చాలా బీదవాళ్లను, కూలివాళ్లను చేస్తున్నారు అని. మరి ఎక్కువగా పిరే దొరుకుతుంటారు ఎందుకంటే, దొంగతనం చేసేది ఎవరైనా ఆకన్నంలో దూరినవారే పట్టుకొంటారు కాని వెనుక background ఎవరు ఉన్నారు. అనేది courtలో prove కావలసియుంటుంది. అయినా అదికూడా మనముenquiry చేయవలసియున్నది ఆ విషయంలో వారు చెప్పినదానితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. అయితే ఈ విషయంలో real offenders తప్పుకొంటున్న మాట నిజమే. దానిని ఏమాదిరిగా చేయాలో ఆలోచించి Law కూడ amend చేయాలనుకొంటున్నాము. విశ్వనాథంగారిలాంటివారు సలహా యిస్తే ఏమాదిరిగా ఆచరణలో పెట్టాలనేది తప్ప, real offenders ను పట్టుకోవాలనేదానితో ఏకీభవిస్తున్నాను పైలట్ స్కీము అనేది విశ్వనాథంగారు suggest చేశారు. "Association" అని వ్రాశారు—అది చాలదు—పూర్తిగా వారికే ఇవ్వాలని విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. ఇంకా ఆ వివరాలు చూడలేదు. ప్రత్యేకంగా సలహాలు ఉంటే పంపాలని కోరుతున్నాను. అది జయప్రదం అవుతుంది నమ్మకం లేనివారిని చేయమంటే మనస్ఫూర్తిగా చేయటానికి అవకాశం వుండదు. సర్వోదయ వర్కర్సుకుగాని, ఎవరైనా ప్రొహిబిషన్ యందు నమ్మకం వున్నవారికి అప్పజెప్పితే జయప్రదం అవుతుంది బ్రిటిష్ పరిపాలనలో కాంగ్రెసు స్వరాజ్య పోరాటంలో కల్లు సారా దుకాణాలు పికెట్ చేయుటవలన జయప్రదం అయినది పైలట్ స్కీమ్ మంచిదని చీఫ్ మినిస్టరుగారు కూడ అన్నారు. అది జయప్రదమైతే ఒక మార్గం కనబడుతుంది, అంతటా ప్రవేశపెట్టటానికి వర్కర్సు దొరుకుతారో లేదో తెలియదు కాబట్టి ముందు ఒకటి రెండు బ్లాక్సులో ప్రవేశపెట్టాలని జయప్రదం చేయాలని అనుకొంటున్నాము విశ్వనాథంగారుగాని, ఇతర మిత్రులుగాని పథకాన్ని పంపితే చూసి finalise చేస్తాము. జయప్రదం చేయటానికి సహాయం చేస్తామని మెంబర్సు చెప్పారు తప్పక అందరూ సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. నీరా సంఘాలలో నీరా వ్రాగుటలేదని, కల్లుగా తయారవుతోందని నీరా సంఘాలు జయప్రదం చేయటానికి వాటితో Sugar centrifugals పెట్టి షుగర్ తయారుచేయాలని విశ్వనాథంగారు చెప్పారు అందుకుగాను ఒక్కొక్క నీరా సొసైటీకి 1 వెయ్యి చెట్లు ఉండేట్లు ఇచ్చి కొన్ని ఏరియాస్‌లో ప్రయత్నం చేయాలని చెప్పారు. నూజివీడులో, రేపల్లెలో నీరానుంచి షుగర్ తయారు చేసే plants పెట్టాలనుకొంటున్నాము. రేపల్లెలో Sugar plant వచ్చింది. స్థలం acquire చేశారు అక్కడ 250 మందికి పని దొరుకుతుందని అనుకొంటున్నాను. అక్కడ తయారయ్యే షుగర్‌కు చెరుకుతో తయారయ్యే షుగర్‌కు ఎక్కువ తేడా కనపడదు. ఇంకా improve చేయటానికి వెంకటయ్యగారి స్కీము ఉన్నది. వారి సలహా తీసుకోవాలని అనుకొంటున్నాము. వారు improve చేసిన ప్రకారం నీరానుంచి తయారుచేసే చక్కెరకు Sugar factory లో తయారయ్యే చక్కెరకు తేడా తెలియదు. Khadi and Village Industries Board క్రింద

1 ton Sugar factories లో తయారయ్యేదానికంటె ఇది ఇంకా బాగుంటుంది అన్నారు. చక్కెరకొరకు చెరుకు పండించుటకంటె, తాటిచెట్లను ఉపయోగించటానికి, తద్వారా tappers కు ఉపాధి కల్పించటానికి స్కీముకొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు —బై ప్రొడక్ట్సు తయారు చేయటానికి ప్లాను ఉన్నదా?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు —అది ఇంకా ఏమీ లేదు. వివరాలు ఇప్పుడు చెప్పలేను బై ప్రొడక్ట్సు తయారుచేయవచ్చునని అనుకొంటాను. వెంకటయ్యగారి స్కీము వున్నది వారిని అడుగుదామనుకొంటున్నాను. మెంబర్సు కూడ సలహాలు యిస్తే తీసుకొనుటకు సిద్ధముగా వున్నాను

రామారావుగారు మాట్లాడుతూ తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ పెట్టితే 8 కోట్లు నష్టమవుతుంది కాబట్టి పెట్టకూడదనే వాదన సరైనది కాదని, "Rob Peter to pay Paul" అన్నట్లు బీదవారినుంచి డబ్బు తీసుకొని డబ్బు ఉన్న కంట్రాక్టర్సుకు యివ్వటం జరుగుతోందని అన్నారు 30 కోట్లు ఖర్చుపెట్టితేగాని గవర్నమెంటుకు 8 కోట్లు రావటంలేదు ఈ 30 కోట్లు బీదవారినుంచి వసూలు చేసి వారు సంపాదించే రోజు కూలీ 1-8-0 లో ఇంటివద్ద పిల్లలకు తిండికేమి లేకుండాచేసి 1-4-0 కల్లుకు ఖర్చుపెడుతున్నారు కాబట్టి ప్రభుత్వానికి 8 కోట్లు ఆదాయం రావటానికి ప్రజలకు 30 కోట్లు నష్టం వస్తోందని, వారి ఆరోగ్య, ఆర్థిక, సైతికాభివృద్ధి ఆలోచించాలి కాబట్టి ప్రొహిబిషన్ జయప్రదం చేయటానికి ప్రయత్నించాలని, ఆదాయం వస్తోందనేది చూడకూడదని చెప్పారు.

సుబ్బారావుగారు మాట్లాడుతూ రామమూర్తి కమిటీ చేసిన రికమెండేషను ప్రకారం ప్రొహిబిషన్ జయప్రదం కాదుగాబట్టి తీసివేయాలని, tappers లోని నిరుద్యోగం ఎక్కువగా వున్నదని, గవర్నమెంటు solve చేయలేదని solve చేయడానికి కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ద్వారా, నీరాద్వారా ఉపాధి కల్పించాలని చెప్పారు. ఇదివరకే చెప్పాను. నీరా కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్ పెట్టినది కూడ అందుకే Tappers నిరుద్యోగం పరిష్కారం చేయుటకే పెట్టాము. పూర్తిగా solve అయినదని చెప్పను ఇప్పుడు 78 మందిని employ చేశాము ఇంకా చాలమంది ఉన్నారు అన్నారు దానికి pilot scheme, sugar plant, ఇంకా తాటి ఇతరపరిశ్రమలు—ఇటువంటివి ఉన్నాయి. ఈ స్కీముద్వారా ex-tappers ను rehabilitate చేయటానికి ఇంకా ఇతర మార్గాలుంటే చూడటానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది.

కరప్షన్ ఎక్కువగా ఉన్నదని చెప్పారు. అరికట్టటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి వచ్చిన complaint విచారించి, కొన్నికొన్ని విషయాలలో పెద్ద పెద్ద ఆఫీసర్సుమీద కూడ X'Branch, Anti-Corruption Branch విచారించి చర్యతీసుకొనుట జరుగుతోంది. Corrupt Officials ను శిక్షించటానికి ప్రభుత్వం action తీసుకొంటోంది

Illicit distillation ఉన్నదన్నారు ఆంధ్రప్రాంతంలో ప్రొహిబిషన్ తీసివేస్తే దొంగసారా తయారుచేయటం పోతుందన్నారు. కాని ప్రొహిబిషన్ లేని హైదరాబాదులో ధూళిపేట మొదలైనచోట్ల దొంగసారా కాచటం ఉన్నట్లు కనబడుతోంది ఇప్పుడున్న punishment రు. 50, 100, జరిమానా చాలదు. కొన్ని వేలరూపాయలు సంపాదిస్తున్నారు, deterrent punishment మహారాష్ట్ర, మైసూరు చట్టాలలో ఉన్నట్లు ఉండాలి, ఇప్పుడున్న మనచట్టం అమెండ్ చేయాలని అంటున్నారు భయంకరమైన punishment ఉండాలి, దొంగసారా కాచే వారికి శిక్షవిధించేమాదిరిగా చట్టం అమెండ్ చేయాలన్నారు. అది ఆలోచనలో ఉన్నది.

బి. రాములుగారు మాట్లాడుతూ గవర్నమెంటు బకాయిలు పెనాల్టీస్ తీసేసి వసూలు చేయాలని చెప్పారు. ఇదివరకు చెప్పాను. 7, 8 సంవత్సరాల నుంచి ఎన్నివాయిదాలు యిచ్చినా చెల్లించలేదు. ఇంకా మైము యివ్వటానికి సావకాశం లేదు. ఇప్పటికే 10 సంవత్సరాలైనది.

శ్రీ యస్ ఆర్. దాట్ల — 20 వేలకు మించిన arrears ఉన్నవారి లిస్టు ప్రకటించటానికి వీలున్నదా?

శ్రీ యమ్ ఆర్. అప్పారావు —ఇప్పుడులేదు. తరువాత ప్రశ్న వేస్తే చూసి పంపిస్తాను.

శ్రీ డి. సూర్యనారాయణరాజు —ఇరవై వేలుదాటి ఎరియర్స్ ఉన్నవారి శ్ , ప్రకటిస్తారా?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు —ఆ లిస్టు ఉన్నదికాని ప్రస్తుతం నాదగ్గర లేదు. గౌరవసభ్యులు తర్వాత వేరే ప్రశ్న వేస్తే తెప్పించి ఇవ్వగలను "300 సొసైటీలు ఇచ్చారు; అనిచాలవు, ఇంకా ఎక్కువ ఇవ్వాలి" అన్నారు. ఈ సంవత్సరం 300 సొసైటీలు ఇచ్చాము. వీటిలో ఉన్న డిఫెక్ట్స్ఏమిటో స్టడీచేసి, వాటిని సరిదిద్దటానికి ఒక ఆఫీసర్‌నో, ఒక కమిటీనో వేసే విషయం ఆలోచిస్తాము. ఆక్షన్‌లో పెద్దపెద్ద సొసైటీలు వచ్చినవిగాని, చిన్న సొసైటీలు రాలేదని అంటున్నారు. ఈ విషయం పరిశీలిస్తేగాని తెలియదు. 6¼ పర్సెంట్ చాలా ఎక్కువంటున్నారు. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు ఇచ్చినందువల్ల గవర్నమెంట్‌కు డబ్బు నష్టం రాకుండా ఉండేటట్లు మనం చూడవలసిఉంది. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకుకూడ పెచ్చు నష్టం లేకుండా చేయాలి. అందుచేత 6¼ పర్సెంట్ తగ్గించటం సాధ్యం కాదు. 6¼ పర్సెంట్ ఎక్కువ కాదు ఇప్పుడున్న పరిస్థితులుబట్టి 6¼ పర్సెంట్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఇవ్వటానికి ఏమీ ఇబ్బంది ఉండదు. ఇబ్బంది లేకుండా మనం చేయవచ్చును. అయినప్పటికీ పరిశీలిస్తాము. కాని పరిశీలించేంతవరకు వేయకుండా ఉండటానికి అవకాశం లేదు రెన్యూవల్ మైమ్ 20వ తారీఖువరకు ఇచ్చాము రెన్యూవల్ మైమ్ ఆగస్టువరకు చేయమన్నారు. ఇదివరకే పాతసొసైటీలకు ఆ మైమ్ ఇచ్చిఉన్నాము. కొత్త సొసైటీలకు మైమ్ కావాలంటే ఆలోచించవచ్చును.

(శ్రీ) డి. సూర్యనారాయణ రాజు —ఇదివరకే నిర్మించబడిన 1012 సొసైటీలకు మాత్రం సైమ్ ఇవ్వండి.

(శ్రీ) ఎం. ఆర్. అప్పారావు —నేను ఇదివరకు ఉన్నటువంటి సొసైటీలను గురించే చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు కొత్తగా సొసైటీలు ఫారమ్ చేసేది లేదు. వాళ్లు ఇచ్చిన సైమ్ సరిపోయిందనే అంటున్నారు సైమ్ చాలనందువల్ల బాధపడినవారుగాని, నష్టపడినవారుగాని ఎవరూ కనపడటంలేదు. 24 వ తారీఖున ఆక్షన్ మొదలుపెడతాము. గెజిట్ పబ్లికేషన్స్ అన్నీ అయినవి. ఇప్పుడు అవన్నీ మార్చాలంటే కష్టము. కాబట్టి కొత్త సొసైటీల విషయం ఆలోచిస్తాము పట్టాదారులు యీ సొసైటీలకు చెట్లు ఇవ్వటంలేదని, కొన్ని చెట్లు నరికివేస్తున్నారని, కాబట్టి వారికి ఇష్టము ఉన్నా లేకపోయినా వారినుండి చెట్లు తీసుకొనే ఏర్పాట్లు చేయాలని రాములుగారు చెప్పారు. అట్లా తీసుకోవటానికి లీగల్‌గా సావకాశం ఉండదనుకొంటున్నాను. రైతుల స్వంతచెట్లను మనం బలవంతంగా ఇప్పించటానికి సావకాశం ఉండదు. అయితే ఒకటి చేస్తున్నాము. వేలానికిముందే ఏ పట్టాదారు ఎన్ని చెట్లు ఇస్తారని అడిగి, ఆ చెట్లు తీసుకొని సొసైటీలకు ఇస్తున్నాను. కొంతమంది పట్టాదారులు అప్పుడు ఇవ్వకుండా తర్వాత ఇస్తామని అన్నప్పటికీ, ఆ చెట్లు తర్వాత తీసుకోకుండా చేస్తున్నాము. ఇదివరకు అట్లా ఇస్తున్నారు. పట్టాదారులు మొదట చెట్లు ఇవ్వకుండా పోవటం, తర్వాత ఇంకా ఎక్కువ డబ్బు తీసుకొని ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. ఆవిధమైన కంప్లయింట్స్ వచ్చినందువల్ల—సంవత్సరం మొదట ఇచ్చిన చెట్లు తప్ప మధ్యలో ఐదారు వేలలు పోయిన తర్వాత పట్టాదారులు చెట్లు ఇస్తామంటే తీసుకోకుండా ఉండే ఏర్పాటు చేశాము. దానివల్ల పట్టాదారులు యీ చెట్లు యివ్వకుండాపోవటం అన్నది అరికట్టబడుతుందని అనుకొంటున్నాము. దామోదర రెడ్డిగారు ఇలిసిట్ డిస్టిలేషన్ తగ్గించటానికి ఎక్కువ కృషిచేయాలని, ధూల్‌పేట మొదలైన చోట్ల స్పెషల్ పోలీసునుపెట్టి దొంగసారాబట్టీలను అరికట్టాలని అన్నారు. ధూల్‌పేట మొదలైన స్థలములలో దొంగసారాబట్టీలను అరికట్టటానికి స్పెషల్ పోలీసులను పెట్టే ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ధూల్‌పేటలో స్పెషల్ పోలీసులను పెట్టటంకూడ జరిగింది. అక్కడ కొంతవరకు దొంగసారాబట్టీలను అరికట్టే కార్యక్రమం కొంతవరకు జయప్రదం అయింది. అయితే ఆ బట్టీలు ధూల్‌పేటనుండి ఇంకో చోటికి మార్చారని రిపోర్టులు వస్తున్నవి. ఇలిసిట్ డిస్టిలేషన్ జరుగుతున్నచోట్ల స్పెషల్ స్టాఫ్‌ను పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నాము. కొందరు గౌరవసభ్యులు ప్రొహిబిషన్ విజయవంతం చేసే అధికారం గ్రామ పంచాయితీలకు ఇవ్వాలని చెప్పగా, మరికొందరు గ్రామపంచాయితీలకు ఇచ్చినందువల్ల ప్రయోజనంలేదని అన్నారు. ఆ విషయంలోకూడ ఏమిచేయాలనేది ప్రభుత్వఆలోచనలో ఉంది. కల్లులోకూడ ఏమోమందులు కలిపి అమ్ముతున్నారని అది విషపూరితమై చాలామంది చనిపోతున్నారని చెప్పారు. ఆవిధంగా ఎక్కడ జరుగుతున్నదో విచారించి, అటువంటి పద్ధతులు జరగకుండా చూడటానికి చర్యలు తీసుకొంటాము. ప్రొహిబిషన్ సిద్ధాంతరీత్యా చూస్తేమాత్రం మంచిదేనని అన్నప్ప

గారు అన్నారు కాని ఆచరణలో ఆది సరిగా అమలుజరగటంలేదని, అదువల్ల ప్రొహిబిషన్ రద్దు చేయాలని చెప్పారు గాంధీగారు బ్రతికి ఉన్నట్లయితే ప్రొహిబిషన్ తీసివేయమని అనేవారేనని లచ్చన్నగారు అన్నారు గాంధీగారి వారసులు అయిన వినోబాభావేగారు ప్రొహిబిషన్ తీసివేయమని అనటంలేదు ప్రొహిబిషన్ కట్టుదిట్టంగా అమలుజరిపే విషయంలో మేము వారిసలహాలుకూడ తీసుకొంటున్నాము. కేపర్స్ ఎవరూకూడ ఎప్పుడూకూడ తమకు చెట్లుఎక్కి గీసేపనియే ఉండాలని అనటంలేదని, వారుకూడ విద్యనేర్చుకొని, వైజ్ఞానికంగా, సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా అభివృద్ధిఅయ్యేందుకు తగు వసతులు కల్పించబడాలని, వారికికూడ కొంత భూమి ఇస్తే దున్నుకొని పంటలు పండించుకొని జీవిస్తామని, వారు కోరుతున్నారని లచ్చన్నగారు అంటున్నారు థర్డ్ ఫారమ్ చదువుకొన్నవాడు-ఆరు రూపాయల బహుమతి ఇస్తామన్నా-చెట్టు ఎక్కడు; అందువల్ల కేపర్స్‌ను అభివృద్ధిచేయాలి ఎప్పుడూ గీతపనే తమ వృత్తిగా ఉండాలని వారు కోరటంలేదు—అని వారు అన్నారు. వారు చెప్పినదాంతో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. కేపర్స్ ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, వైజ్ఞానికంగా (విద్య నేర్చుకొని) అభివృద్ధిపొందటానికి ఏ స్కీమ్ను అమలు జరపాలో శ్రీ లచ్చన్నగారు తెలియజేస్తే, ప్రభుత్వానికి ఉన్నటువంటి అర్థిక స్థోమతబట్టి, ఆ స్కీమ్ను తప్పకుండా అమలుజరిపి కేపర్స్ అభివృద్ధికి తోడ్పడుతుందని మనవిచేస్తున్నాను "ప్రజలకు ఎక్కువ నష్టము గలుగుతున్నది యీ కల్లువల్లకాదు, దొంగసారావల్లనే పెచ్చునష్టము కలుగుతున్నది, దొంగసారా కాచేవారిలో గౌడులు ఎవరూలేరు. ఎవరుపడితేవారు దొంగసారా కాస్తున్నారు ఈ దొంగసారా కాయటం అరికట్టబడితే ప్రొహిబిషన్ జయప్రదం అవుతుంది" అని కొందరు గౌరవసభ్యులు చెబుతున్నారు. తెలంగాణాలో కేపర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలకు డిస్ట్రిబ్యూషన్ సరిగా చేయలేదని అంటున్నారు; రాజకీయకారణాలతో గవర్నమెంట్ ఏదో చేస్తోంది అన్నారు గవర్నమెంట్‌తో సంబంధంలేకుండా, పూర్తిగా కమీషనర్, సెక్రటరీస్ యే కొన్ని ప్రిన్సిపుల్స్ పెట్టుకొని డిస్ట్రిబ్యూట్ చేశారు వారు ఏ ఏ ప్రిన్సిపుల్స్ పెట్టుకొని చేశారన్నది తర్వాత గౌరవసభ్యులు ప్రశ్నవేస్తే చెబుతాను. మిత్రులు రాంగోపాలరెడ్డిగారు ప్రొహిబిషన్ రద్దుచేయటానికి వీలులేదని చెబుతూ, తెలంగాణాలో ఇప్పుడు ప్రొహిబిషన్ పెట్టవలసిన అవసరంలేదని, తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ ప్రొపగాండా ద్వారా, వాలంటరీ అసోసియేషన్స్‌ద్వారా, సర్వోదయ సంస్థలద్వారా అమలు జరపాలని సలహా ఇచ్చారు. ఆ సలహాను పూర్తిగా అంగీకరించి ఆ మాదిరిగా చేయటానికి నేను సంసిద్ధంగా ఉన్నాను. కరప్షన్ ఎక్కువగా ఉన్నదని, ట్రీటాక్స్ సరిగా ఇవ్వటంలేదని, మినిస్టర్ గారు స్వయంగా అక్కడ టూర్ చేసి ఆ కేపర్స్, కష్టాలు తెలుసుకోవాలని అన్నారు. నేను వెళ్లినచోట్ల కేపర్స్‌ను కలుసుకొని వారి ఇబ్బందులు తెలుసుకొని తీర్చటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను ఈ ట్రీటాక్స్ ఎగవేయటానికి వీల్లేకుండా ఉండే ఏర్పాటుచేస్తాము. వెంకయ్యగారు మాట్లాడుతూ ప్రొహిబిషన్ ఉద్దేశం మంచిదేగాని, ఆచరణలో అది ఫెయిల్ అయిందని పేదవారినే పనిష్ చేస్తున్నారు కాని, డబ్బుగలవాళ్లని పెద్దవాళ్లని పనిష్ చేయటంలేదన్నారు. ఇందులో పేదవారని, డబ్బుగలవారని ఏమీలేదు,

దొంగసారా కాచేవారిని ఎక్కువగా శిక్షిస్తే, దొంగసారా త్రాగేవారు ఉండరు. కాబట్టి ఇప్పుడున్న చట్టమును సవరించి అయినా, దొంగసారా కాచేవారిని ఎక్కువగా శిక్షించే దానికి ఆలోచిస్తున్నాము ఇందులో బీదవాడని, భాగ్య వంతుడని లేకుండా, తప్పుచేసినవారినందరినీ శిక్షించటం జరుగుతున్నది లా వ్యతిరేకించిన అందరినీ పనిష్‌చేయటం జరుగుతున్నది

Prohibiton జయప్రదం చేయడానికి అందులో నమ్మకం ఉన్న వారికి అప్పజెప్పాలని, pilot scheme మంచిదని చెప్పారు. National movement లో పాల్గొన్న లేక సర్వోదయ మొదలైనవారుగాని, దీనిమీద నమ్మకంఉన్న వారు interest తీసుకొని జయప్రదం చేయడం మంచిదని వారు కూడ సలహా యిచ్చారు నీరా సొసైటీలలో ఒక tappers నే allow చేయాలని, tappers కాని వారిని allow చేయకూడదని అన్నారు. చాలమటుకు tappers కోరకే నీరా సొసైటీస్ పెట్టింది. tappers కానివారు ఒకరిద్దరు, presidents గా వస్తున్నారేమో అలా రాకుండా చేయడానికి సావకాశం ఉండదను కుంటాను. నీరా సొసైటీస్ గురించి జనరల్‌గా ఆలోచించినప్పుడు అది కూడ ఆలోచిస్తాము గోపిడి గంగారెడ్డిగారు prohibition తప్పకుండా ఉండితీరాలని అంటున్నారు. ఇది tappers కు empolyment. ఒక్కొక్క tapper వల్ల 20,30 బీద కుటుంబాలకు నష్టం వస్తుంది. ఒక గీత పనివారి కుటుంబం కోసం 20, 30 కుటుంబాల వాళ్ళకు నష్టం పెట్టకూడదు కాబట్టి tappers దృష్ట్యాకాకుండా ప్రజల దృష్ట్యా కూడ చూడాలి 8 కోట్లు నష్టం వస్తుందని కాకుండా దీనివల్ల వచ్చే రోగులు, కోర్టు కేసులు, మొదలైనవన్నీ చూసేటట్లయితే మనకు, ఈ 8 కోట్లే కాదు, యింకా కొన్ని కోట్లు నష్టం వస్తుంది. నైతికంగా గాని, ఆర్థికంగా గాని అనేక నష్టాలువస్తున్నాయి కాబట్టి 8 కోట్లు అనే ఈ నష్టమే దృష్టిలో పెట్టుకోకూడదు. ప్రజలు 30, 40 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అందులో గవర్నమెంటుకు వచ్చేది 8 కోట్ల రూపాయలే. Contractors మొదలైన వారికి పోయేది యింకా ఉన్నది మందులకు, కేసులకు పోయేదివున్నది. ఇదంతా చూస్తే అపారమైన నష్టం వస్తుంది కాబట్టి Prohibition వెంటనే అమలు చేయాలని చెప్పారు. చెట్లుకూడ చచ్చిపోతున్నాయి. సరిగా గీయడం లేదని చెప్పారు. అది కూడ ఆలోచించి చెట్లు చచ్చిపోకుండా ఏ మాదిరిగా చేయాలో ఆ మాదిరిగా చేయడానికి ఏర్పాటు చేస్తాము మల్లు ముఖ్యా రెడ్డిగారు Prohibition జయప్రదం కాలేదు. తీసివేయవలసింది యిది Law lessness ను immorality ని increaseచేస్తుందని చెప్పినారు. దీనివల్ల officials మొదలు benefit పొందుతున్నారని, ఒక్కొక్క S. I. 1,000 రూపాయలు తీసుకుంటున్నారని చెప్పారు. ఇది వారు తెలియజేసినట్లయితే వెంటనే action తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. Prohibition law కూడ amend చేయడానికి చూస్తున్నాము. Law amend చేసినప్పుడు Prohibition జయప్రదంగా అమలు జరగడానికి వీలు ఉంటుందని ఆలోచిస్తున్నాము. మా ర్య వా రా య ణ గారు కూడ Prohibitionpolicy మంచిదే అయినప్పటికి fail అయింది; prestige కోసం చూడకూడదు అని చెప్పారు. prestige కోసం చూడడం

లేదు. ప్రజల బాగుకోసం చేస్తున్నాము. తెలంగాణా ప్రజలకు 30 కోట్లు ఖర్చుపెట్టే శక్తి ఉన్నదా ? అంటే—కొంచెం పొచ్చు తగ్గుగా వారు సంపాదించేది అంతా దీనిమీద ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఇది prestige question కాదు. ప్రజలకు benefit కోసం ఆలోచిస్తున్నాము Illicit arrack మంచిది కాదు. అది చాల ప్రమాదమైనది. Toddy వల్ల ఏమి ప్రమాదంలేదు 3%, 4% ఆల్కహాల్ ఉన్నది. Toddy ని allow చేస్తే నష్టం వస్తుందని ఏమిటి అని అంటున్నారు. బీదవాళ్ళు ఎక్కువగా త్రాగేది toddy యే. ఈ Toddy వల్లనే ఎక్కువ నష్టపడుతున్నారు అని ఉద్దేశ్యం. దీనిని పూర్తిగా జయప్రదం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి కనుక ఒక్క Toddy ని allow చేయడానికి సావకాశం కన బడడంలేదు జె వి. నరసింగరావుగారు prohibition మంచిది అది fail అయిందని చెప్పడానికి వీలులేదు. fail అయినప్పటికీ జయప్రదం అయ్యేటట్లు చూడాలి గాని అదితీసివేయడానికి వీలులేదని చెప్పారు నీరా సొసైటీలలో చెడ్డ పెద్ద సొసైటీలు ఉన్నాయి. ఆ సొసైటీస్‌ను చిన్న సొసైటీస్‌గా group societies గా మార్చి Tappers కు యివ్వాలని చెప్పారు ఇదివరకు వారు నాతో ఈ విషయం discuss చేసి ఉన్నారు. అది ఆలోచనలో ఉన్నది. చాల నష్టం వస్తుందని అనుకుంటున్నాము. డబ్బు విషయమే చూడ కూడదు. Tappers విషయం కూడ చూడాలని చెప్పారు. అది కూడ ఆలోచిస్తాము. దాట్లగారు చెప్పిన విషయాలకు యిందాకనే సమాధానం చెప్పి ఉన్నాను. 5,046 సొసైటీలలో 1000 సొసైటీలకు యిచ్చారు. తక్కిన వాటికి కూడ యివ్వమన్నారు. అది నేను యిదివరకు చెప్పి ఉన్నాను Enquiry చేయించి ఏ మాదిరిగా యివ్వాలో ఏమి చేయాలో ఆలోచిస్తున్నాము, రు. 6–4–0 too-much గా ఉన్నదని అన్నారు Too much కాదని అనుకొనే గవర్నమెంట్ వేశారు. Too-much అవునో కాదో Enquiry చేస్తేగాని పూర్తిగా తెలియదు కాని అంతవరకు ఉండమంటే యిప్పుడు ఉండడానికి సావకాశం కనబడడంలేదు

(శ్రీ ఎస్. ఆర్ దాట్ల —Enquiry చేసిన తర్వాత న్యాయం కాదనితోచే తగ్గించడానికి వారికి అభ్యంతరము లేకపోతే మీకేమి అభ్యంతరములేదు

(శ్రీ ఎమ్. ఆర్ అప్పారావు.—Arrears వారు చెప్పినట్లుగా strict గా వసూలు చేయాల్సిందనే గవర్నమెంటు ఉద్దేశం కూడ. వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. Land revenue బాగా వసూలు అయింది. అట్లాగే యిదికూడ వసూలు అవడానికి చూస్తున్నాము. ఇది తీసి వేయమని, వసూలు చేయకుండా ఆపమని చాలమంది M. L As వచ్చి అడుగుతున్నారు. అది ఆపడానికి వీలులేదు కనుక గవర్నమెంటు వరకురాకుండా, ఎవరైనవచ్చి అడిగితే ఆపడానికి సాధ్యంకాదు అని చెప్పమని మిత్రులందరిని కోరుతున్నాను ఇదివరకు 20 మంది త్రాగితే యిప్పుడు 600 మంది త్రాగుతున్నారు. ఇదివరకు 8 సేర్లు అమ్మే చోట యిప్పుడు 180 సేర్లు అమ్ముతున్నారని దాట్లగారు కొన్ని Statistics యిచ్చారు. అవన్నీ enquiry చేసినప్పుడు తెలుస్తుంది ఈ statistics ను కూడ చూసి ఏ మాదిరిగా చేయాలో ఆలోచిస్తాము. Honest officers అందరిని transfer

చేస్తున్నారు. Dishonest people ను వేస్తున్నారని చెప్పారు. ఎవరైన dishonest గా ఉన్నట్లు నాదృష్టికి తీసుకవచ్చినట్లయితే ఆ dishonest officer ను transfer చేయకమేకాకుండా అతనిపైన immediate action తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము general గా Government policy honest officer ను encourage చేయాలని, dishonest officer ను punish చేయాలని. ఎక్కడైనా అటువంటి cases ఉన్నట్లయితే dishonest officer ను encourage చేసినట్లుగాని, honest officer ను usual course లో తప్ప special గా transfer చేసినట్లు ఉంటే—నాదృష్టికి తెస్తే తప్పకుండా విచారించి న్యాయం జరిపేటందుకు ప్రయత్నం చేస్తాము. Pilot scheme మంచిదే కాని జయప్రదం కాదని దాట్లగారు అన్నారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం—ఉద్యోగస్తుడు dishonest గా ఉన్నట్లయితే amended criminal Poceure Code క్రింద prosecute అవుతాడు. అందుచేత చెప్పడం చాలాకష్టం. ఆసెక్షన్ మార్పించినట్లయితే ఏ officer లంచాలు తీసుకుంటున్నారో ప్రజలు చెబుతారు. చెప్పినటువంటి వాళ్ళమీద చాల కేసులు pending గా ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎస్. ఆర్ దాట్ల—నేను pilot scheme మంచిది కాదనిచెప్పలేదు. అది ఆచరణలో ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితిలో objective conditions దానికి అనుకూలంగాలేవు అందుచేత time పాడవుతుందని చెప్పాను.

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు—అదేచెప్పారు. విశ్వనాధంగారుపదో చెప్పారు. లంచం యిచ్చి, తరువాత తీసుకున్నారని వాళ్ళనే పట్టిస్తే ఎలా? న్యాయంగా ఉంటుందా? ఇవ్వడముద్వారా encourage చేయకూడదు. తీసుకోవడము encourage చేయకూడదు,

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం—కొన్నాళ్ళక్రిందట Criminal Procedure code ను amend చేశారు గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు లంచం పుచ్చుకొన్నారు అనేటట్లయితే అదే ఒక offence.

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు—Law నాకంటె విశ్వనాధంగారికి బాగా తెలుసు ఆ సంగతి వారే ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. దాట్లగారు 27.8 percentage of land area, 36 percentage of the population మాత్రమే prohibitionలో ఉన్నది అన్నారు. అంటే ఎక్కువ భూభాగంలోకాని, ఎక్కువ population లో గాని prohibit on లేదు. అది నిజమే అయివుండవచ్చు. PThird lan లో All India Prohibition Committee కి దేశం అంతా మద్యపాన నిషేధ పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యం ఉన్నది. అది ఏమి అవుతుందో U. P. లో కొద్దిగా prohibition ఉన్నది. ఢిల్లీలో లేదని అన్నారు ఏమైనప్పటికి మనం మార్గదర్శకంగా ఉండాలి కాబట్టి అది చేస్తున్నాము. 1931-32లో సామర్లకోట factory లో, నేను చూసి నప్పుడు కాటిబెల్లంలోనుంచి పంచదార చేస్తూవుండేవారు కాలకాగుండేది. ఇప్పుడు ఆ మాదరిగా చేయవీవరంలేదు. వెంకటయ్యగారితో మాట్లాడితే

"అది cost ఎక్కువగా అవుతుంది Sugar cane లో నుంచి చేసిన sugar తో అది compete చేయలేదు. అట్లాచేయడం అనవసరం Sugar cane factory లో వేసినప్పుడు అందులో juice వస్తుందిగదా. ఆ juice బదులు నీరాను తయారు చేసి నీరానుంచి చక్కెర చేయవచ్చు నీరాను ఒకచోట collect చేసి, ఆనీరానంతను factory లో వేస్తే, పంచదార రసంకంటె నీరాలో ఎక్కువ percentage of Sugar ఉన్నదని చెప్పినట్లు నాకు definite గా గుర్తు ఉన్నది

(శ్రీ) ఎస్. ఆర్. దాట్ల—తీపిపాళ్ళ తేడావల్ల bye-product ఏదో ఒక రూపంలో ఉపయోగించుకోక పోయినట్లయితే మనం Success కాలేము ఉపయోగించుకుంటే మామూలు పంచదారకన్న ఎక్కువలాభం సంపాదించగలమనేదే నాpoint

(శ్రీ) యం ఆర్. అప్పారావు—అవును. దీనితో నేను ఏకీభవిస్తాను. 50 వేల పుట్లవరకు వుత్పత్తి చేసేవారు, యిప్పుడు తగ్గిపోయింది. అది నిజమే ఎందుకంటే-బెల్లానికికూడా మార్కెట్ లేదు దక్షిణ దేశంలో ఎవరో ఒకరు, యిద్దరుతప్ప తాటిబెల్లాన్ని కొనేవారు లేరు.

(శ్రీ) యస్. ఆర్. దాట్ల—అదికూడా దూడలకు కొంటున్నారు.

(శ్రీ) యం ఆర్ అప్పారావు—అవును, నేను చాలా విషయాలు చెప్పాను. మిత్రులంతా యీచర్చలో పాల్గొన్నారు Prohibition అవసరమని, మంచిదనికూడా చెప్పారు. దానిని ఎలా ఆచరణలో పెట్టాలి, అనే విషయంలో తప్ప పాలసీకి సంబంధించి ఎవరికీ భేదాభిప్రాయంలేదు. ఇందులో నమ్మకమున్న ఆఫీసర్సును నియమించమన్నారు నాన్-అఫిషియల్‌గా స్టేట్ అడ్వయిజరీ కమిటీ నొకదానిని కొత్త పంథాలలో ఏర్పాటు చేశాము ఈ డిమాండును ఆమోదించవలసిందిగా సభవారిని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ) యం సుబ్బారెడ్డి—మంత్రిగారు ఒక విషయానికి జవాబు చెప్పాలి రాష్ట్రంలో ఒక వైపున ఏమిచేసినప్పటికి నేరం కావడంలేదు, ఆ సరిహద్దుదాటి వెడితే అదే పెద్ద నేరంగా పరిగణింపబడుతున్నది. దీనినిగూర్చి మంత్రిగారేమి చెబుతారు?

(శ్రీ) యం ఆర్. అప్పారావు—జహుశా దీనిని తెలంగాణా ప్రాంతంలో కూడా దీనిని అమలు చేయమని వారి అభిప్రాయమనుకుంటాను. దీనినిగురించి కూడా ఆలోచన జరుగుతున్నదని మనవిజేస్తున్నాను.

DEMAND No. II - EXCISE DEPARTMENT

Rs. 1,07,09,000

Mr. Deputy Speaker —The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,07,09,000 for Excise Department by Re. 1

To disapprove the present policy of Excise and Prohibition.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker.—The question is:

To reduce the allotment of Rs 1,07,09,000 for Excise Department by Re. 1

To disapprove of the Government Policy.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker —The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,07,09,000 for Excise Department by Re. 1

To censure the Government's Prohibition Policy.

The cut motion was negatived

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs 1,07,09,000 for Excise Department by Rs. 100

1. ఆంధ్రప్రాంతంలో మద్యనిషేధం ఆచరణలో విఫలతకెంచెనప్పటికి చివరికి నష్టదాయకంగా పరిణమించినప్పటికి మద్యనిషేధ చట్టాన్ని ఎత్తివేయక పోవటంగురించి చర్చించుటకుగాను.

2. తెలంగాణా ప్రాంతంలో మద్యనిషేధచట్టం విస్తరింపజేసి, లక్షలాది గీత కార్మికుల నిరుద్యోగుల చేయటమేగాకుండా ప్రజలపై అధిక పన్నుల భారం మోప ప్రయత్నిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,07,09,000 for Excise Department by Rs.

1. ఆంధ్రప్రాంతంలో కావాలన్నచోట నీరా సహకార సంఘాలు నెలకొల్పక పోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

2. తెలంగాణా ప్రాంతంలో గీత పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలు గ్రామ గ్రామాన నెలకొల్పుటకు ఏర్పాట్లు చేయని ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker —The question is:

To reduce the allotment of Rs. 1,07,09,000 for Excise Department by Rs. 100

1. ఆంధ్రప్రాంతంలో నీరా సహకార సొసైటీలు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో గీత పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలుగా గ్రామ గ్రామాన నెలకొల్పుటలో జాప్యం చేస్తున్నందుకు చర్చించుటకుగాను.

2. తెలంగాణా ప్రాంతంలోవున్న పెద్ద గ్రూపులనుండి గ్రామాల విడదీసి గ్రామస్థాయిలో గీత పారిశ్రామిక సహకార సంఘాలు పెట్టుటకు సిద్ధపడని ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను.

The cut motion was negatived.

Mr Deputy Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs 1,07,09,000 for Excise Department by Rs.

1. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎక్సైజు ఎరియర్స్ పేర బీద గీత కార్మిక కుటుంబాల ఆస్తుల వేలం వేస్తూవున్న ప్రభుత్వ విధానమును చర్చించుటకుగాను.

2. తెలంగాణా ప్రాంతంలో సహకార గీత పారిశ్రామిక సంఘాల నెలకొల్పుటలో చూపుతువున్న జాప్యం గురించి చర్చించుటకుగాను.

3. గీత పారిశ్రామిక సహకార సంఘాల నిర్మాణం ఇష్టంలేని భూస్వాములు చెట్ల రిజర్వేషను అధికారాన్ని దుర్వినియోగపరుస్తున్నప్పటికి రిజర్వేషను హక్కును రద్దుపరచకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker.—The question is·

To reduce the allotment of Rs. 1,07.09,000 for Excise Department by Rs. 100

ఎ. ఆంధ్రప్రాంతంలో మద్యనిషేధం సంపూర్ణంగా అపజయమొందినప్పటికి నిషేధాన్ని ఎత్తి వేయకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

బి. అపజయమొందిన మద్యనిషేధాన్ని తెలంగాణ ప్రాంతంలో విస్తరింప జేయాలన్న ప్రభుత్వ తప్పుడు ప్రయత్నాన్ని చర్చించుటకుగాను

సి. మద్యనిషేధ చట్ట ప్రయోగం ద్వారా 15 కోట్ల రూపాయల ఆదాయాన్ని ఆంధ్రప్రాంతంలో కోల్పోయి అదనపు పన్నుల వేయ ప్రయత్నిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానమును చర్చించుటకుగాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker —The question is:
To reduce the allotment of Rs 1,07,09,000 for Excise Department by Rs. 100

1. తెలంగాణాలో మద్యపానం అబ్కారి—మంత్రాజు పద్ధతి రద్దు గావించి గీత కార్మికులకు సహకార సంఘాలకు అన్ని గ్రామాదులు యిచ్చే యేర్పాట్లు గావించనందులకు చర్చించుటకుగాను.

2. ఆంధ్రప్రాంతములో నిషేధం రద్దుగావించి గీత కార్మికులకు పని కల్పించనందులకు చర్చించుటకుగాను.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker —The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,07,09,000 under Demand No II-*Excise Department*"

The motion was adopted and the Grant made.

DEMAND No. XXVI-LABOUR & EMPLOYMENT Rs. 35,80,800

The Minister for Labour & Transport (Sri B. V Gurumurthy):- Sri, I beg to move.

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 35,80,000, under Demand No. XXVI-*Labour & Employment*"

Mr. Deputy Speaker —Motion moved.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి:-అధ్యక్షా, కార్మిక శాఖకు సంబంధించిన పద్దును శాసన సభకు సమర్పించే సందర్భంలో ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న కార్మిక విధానాలను, సాధించిన పనులను, భవిష్యత్ కార్య క్రమాలను గురించి మనవి జేస్తాను. ప్రభుత్వం యొక్క విధానంలోని ప్రధానమైన రెండు లక్ష్యాలను గూర్చి మొదట మనవి జేస్తాను

ఒకటి-పారిశ్రామిక రంగంలో శాంతి, సామరస్యం నెలకొల్పడం;

రెండు-కార్మిక న్యాయం చేకూర్చడం. ఇందుకు కార్మికులు ట్రేడ్ యూనియన్లలో, యితర కార్మిక సంఘాలలో సభ్యులుగా చేరాలి. ట్రేడ్ యూనియన్స్ చాలా కట్టుదిట్టంగా, పటిష్టంగా పనిచేయాలి, ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం అభివృద్ధి చెందాలి. అందుకుగాను అన్ని విధాలైన ప్రోత్సాహం, సహాయం యివ్వాలనే వుద్దేశం ప్రభుత్వానికి వుంది. అయితే సామాన్యంగా ట్రేడ్ యూనియన్స్ అంత బలీయంగా వుండక పోవడంచేత, ఆర్థిక స్థోమత బాగుగా కలిగిన యజమానులు అప్పు డప్పుడు అవార్డులను, లేక తీర్పులను, ఒప్పందాలను మన్నించకుండా అనవసరంగా వ్యవహార కాండను పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కార్మిక రంగంలో ఒక విధమైన అశాంతి ప్రబలుతుంది. ఒక చోట గనుక అశాంతి ప్రబలిందంటే అది దానికే పరిమితం కాదు. మొత్తం పారిశ్రామిక రంగమంతటా వ్యాపిస్తుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులును ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ సహించదు. ఏవిధంగా నయినా సరే వుత్పత్తి మాత్రం దెబ్బతినకుండా వుండాలి. ఎంత తగాదాలు వచ్చినప్పటికి వాటిని పరస్పర సద్భావాల సంప్రదింపులతో పరిష్కరించుకోవాలి. ఏ చిన్న కారణంతోనో ప్రతిసారి లిటిగేషన్‌కు దారితీస్తే, బలహీనమైన వారికి ఏవిధంగా సహాయపడాలనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. పారిశ్రామిక రంగంలో పారిశ్రామికులేమి, కార్మికులేమి పరస్పర సంప్రదింపులతో దైవందినంవచ్చే యిబ్బందులను, వేదీలను, అప్పటి కప్పుడు పరిష్కరించుకోవడం మంచిదని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. ఎప్పుడయితే ఆవిధంగా అవి పరిష్కారంకావో, అప్పుడు ఇండస్ట్రియల్ డిస్ప్యూట్ యాక్టును అమలరించి ప్రభుత్వం ఏయంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటుచేసిందో దానిని వినియోగించడ మవుతుంది. మొట్ట మొదట సంప్రదింపులు ఫలించకపోతే అది

conciliation కు అప్పగించబడుతుంది. అప్పుడు labour officer తన పలుకుబడిని, శక్తినంతా వుపయోగించి సఖ్యతను పెంపొందించడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. లేక యిద్దరూకలిసి ఒ రినికోరుకుంటే వారి తీర్పును మన్నించడానికి కూడా అవకాశం వుంది అదికూడా కాకపోతే adjudication కు refer చేయబడుతుంది. దానిని పైర్మఫేసీ కేసుగా ప్రభుత్వం భావిస్తే లేబర్ కోర్టుక, ట్రైబ్యునల్ కు refer చేయడం జరుగుతుంది. వారి తీర్పును ఒప్పుకోవలసి వుంటుంది ఈ సంవత్సరం అటువంటివి ఏడు అవార్డ్సు యివ్వబడ్డాయి. 130 కేసులలో conciliaton పల ప్రదమైనది. 88 కేసులు adjudication కు refer చేయబడినవి. ఆయా తీర్పులను అమలు జరిపేందుకు ఒక 'కోడ్' వుంది. యజమానులు, కార్మికులు పరస్పరం ఎదుటివారియొక్క బాధ్యతలు, హక్కులుగుర్తించాలి. సంప్రదింపులయిన తరువాత ఒప్పుకున్న విషయాలను మనస్ఫూర్తిగా అమలు జరపడానికి ప్రయత్నించాలి. All India labour conference లో యీcode of discipline ఒప్పుకోబడింది. ఇది అందరు ఒప్పుకున్నటువంటిది I.N T C. హిందూ మజ్దూర్, యితర కాంగ్రెస్ ప్రతినిధులు అందరు కలిసి ఒప్పుకున్న code యిది. యజమానుల కార్మిక సంఘాలు వున్నాయి కలెక్టివ్ బార్గైయినింగ్ తో తమ గ్రీవెన్సెస్‌ను, డిమాండ్లును చెప్పుకోడానికి యంత్రాంగం వున్నది. ఇది సక్రమమైన పద్ధతిలో వుండడానికి, అందరూ కలిసి అవార్డులు ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన్ ఏర్పడ్డది. అందులో యిమిడివున్న సూత్రాలను వారు అంగీకరించారు కాబట్టి సత్వరంగా ఆ తీర్పులనుకూడ ఒప్పుకొనే నైతిక బాధ్యత కూడ వారికికలదు.

(Mr Speaker in the Chair)

ఆ బాధ్యత నిర్వహించడానికి ఒక చిన్న యంత్రాంగంకూడ వేయబడ్డది. అది స్టేట్ ఇవాల్యుయేషన్ అండ్ ఇంప్లిమెంటేషన్ కమిటి. అటువంటివి రెండు సంఘాలు రాష్ట్రస్థాయిలో పనిచేస్తున్నాయి ఒకటి ప్రైవేటు సెక్టారుకు చెందినది, మరొకటి పబ్లిక్ సెక్టారుకు సంబంధించినది. డిప్యూటీ కమిషనరు హోదాగల ఒక అధికారి ఆ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూంటారు. ప్రయివేటు సెక్టారుకు చెందిన కమిటీ యజమానులకు, కార్మికులకూ మధ్య ఒప్పందాలు, ఒడంబడికలు చేసుకోడానికి సలహాలు యిస్తుంటారు ఇతర విషయాలలోకూడ ప్రయివేటు రంగానికి సలహాలు యిస్తుంటారు. ప్రభుత్వ రంగానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం తరఫునుంచి వుండే సభ్యులు వుంటారు డెప్యూటీ కమిషనరుగారే సెక్రటరీగా వుండి వ్యవహరిస్తారు. స్థానిక కమిటీలు ఒకటి విశాఖపట్టణంలోను, మరొకటి గుంటూరులోను వేయబడ్డాయి. అవికూడ సక్రమంగా పనిచేస్తున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. స్టేటు ఇవాల్యుయేషన్ అండ్ ఇంప్లిమెంటేషన్ కమిటీకి కొన్ని బాధ్యతలు వున్నాయి. కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన్‌లోని సూత్రాలకు, తీర్పులలో నిర్వచింపబడినవాటికి ఫాలో ఆఫ్ యాక్షన్ తీసుకోడానికి కావలసిన ఉత్తరవు లివ్వబడ్డాయి. రిజిస్ట్రేషను విషయంలో ఇవాల్యుయేషన్ ఆఫీసర్ శ్రద్ధ తీసుకొని యూనియనును ఏ పరతులపై రిజిష్టరు చేయాలో అట్లా చేస్తారు ఇంప్లిమెం

సెషన్‌లోకి రానివాటినన్నిటిని తీసుకొని వెంటనే అమలు చేయడానికి ఆ అధికారి ప్రయత్నిస్తుంటాడు. ఈ ఒప్పందాలవల్ల యీ సంవత్సరం చాల సత్ఫలితాలు కలిగాయని మనవిచేస్తున్నాను. వందమందికి ఎక్కువగావున్న కార్మికారాల్లో వర్క్స్ కమిటీ ఏర్పాటుచేయాలనే నిబంధనవున్నది. దీనినిగురించి 1104ఫ్యాక్టరీలలో వర్క్స్ కమిటీలు పనిచేస్తున్నవి అందులో కార్మికులనుంచి యజమానులనుంచి ప్రతినిధులువుండి రోజువారీగా వచ్చే సమస్యలను తీర్చడానికి పూనుకుంటారు. వేతనాలబోర్డు శిఫార్సులు కూడ అమలుచేయడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. అనేక పరిశ్రమలకు సంబంధించిన వేజ్‌బోర్డులు చేసిన శిఫార్సులను అమలు చేయడంలో డిపార్టుమెంటువారు విజయవంతమైనారు షుగర్ ఇండస్ట్రీస్‌లో, టెక్స్‌టైల్స్‌లో మొట్టమొదటిసారిగా అమలుజరుపబడ్డాయి. సిమెంటు ఇండస్ట్రీకి కూడ వర్తించబడ్డది ఒకటి రెండు ఫ్యాక్టరీలలో తప్ప మిగతా వారందరూకూడ వేజ్‌బోర్డులు చసిన శిఫార్సులను ఆచరణలో పెడుతున్నారు. ఇది రికమెండెటరీ బాడి కనుక లీగల్ పెలిడిటి లేదు అయినప్పటికీ నైతిక బలంతో కూడుకున్న వేజ్‌బోర్డుల శిఫార్సులను చాలవరకు అమలులోపెట్టడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను ప్రయివేటు రంగంలో ఒక యంత్రాంగమును నియమించాలనే ఉద్దేశంతో ఒక పారిశ్రామిక సంబంధాల సంస్థాన్ని వేయడానికి రూల్సు ఫ్రేమ్ చేయబడ్డాయి ఆ కమిటీ నియామకం కూడ జరుగవలసిన సమయంలో కొన్ని యిబ్బందులు రావడంవల్ల యింకా కాలేదు. అది త్వరలో అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇట్టిది కేరళలో యిదివరకు ఏర్పాటు చేయబడినది. అదే ఇక్కడ కూడ నియామకం చేయబడ్డది. ప్రభుత్వ రంగంలో యజమానులకు కార్మికులకు మధ్య పరస్పర సంబంధాలు సక్రమంగా వుండడానికి గాను ఒక టు టయర్ నెగోషియేటింగ్ కమిటీ ...ఫ్యాక్టరీ లెవెల్‌లోగాదు... యూనిట్ లెవెల్‌లో పనిచేస్తోంది. ఇంకొకటి స్టేట్ లెవెల్‌లో పని చేస్తోంది. యూనిట్ లెవెల్‌లో ఫ్యాక్టరీ మేనేజరు, కార్మిక ప్రతినిధి, లేబర్ ఆఫీసరు, సైకిపార్టైయిట్ కమిటీ వుండి పరిష్కారాలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది. అంతకుమించిన సమస్యలు స్టేట్ లెవెల్‌కు వస్తాయి డిపార్ట్‌మెంటల్ సెక్రటరీ, హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్టుమెంటు, లేబర్ కమిషనర్ వీరు కూర్చుని ప్రయివేటు రంగంలోవలె పబ్లిక్‌రంగంలో కూడ దానికి సంబంధించిన సమస్యలను పరిష్కారం చేయడానికి యీ కమిటీని నియామకం చేయాలనే ఉద్దేశం వున్నది. ఇది డిఫెన్సులో, రైల్వేస్‌లో సక్రమంగా పనిచేస్తోంది. నేను యీ మధ్యన ప్రొడక్టివిటీ కాన్ఫరెన్సును ప్రారంభించిన సందర్భంలో చూచాను. అక్కడ టు టయర్ నెగోషియేటింగ్ కమిటీ సక్రమంగా పని చేస్తోందని చెప్పారు. వేరే డిపార్టుమెంటులలో కూడ యిది మేనిపట్లయితే సవ్యంగా నడుస్తుందనే నమ్మకం డిపార్టుమెంటువారికి కలదు. ఇంగ్లండులో నిట్లి కౌన్సిల్స్ వున్నాయి. జాయింట్ కౌన్సిల్స్ అనేవి హైదరాబాదు, గుంటూరు, విజయవాడ, విశాఖపట్నంవంటి పెద్దపెద్ద మునిసిపాలిటీలలో ప్రవేశపెట్టాలని వున్నది. వాటిలో వచ్చే తగాదాలను పరిష్కరించడానికి ఆలోచన వున్నది.

దీనిని గురించి తొందరలో చర్యలు తీసుకుంటానుని మనవి చేస్తున్నాను. మార్కెట్ పరియాలలో పనిచేసే హామాలీలకు సంబంధించి ఏ చట్టమూలేదు. వారి స్థితిగతులను, కష్టసుఖాలను పరిశీలించి కష్టాలను నివారించడానికి వీలు గలుగజేయాలనే ఉద్దేశంతో ఒక కమిటీ నియమించడం జరిగింది. ఆ కమిటీ తమ శిఫార్సులను ప్రభుత్వానికి యింకా పంపలేదు. అదే విధంగా కాంట్రాక్టు లేబరుకు సంబంధించి ఒక కమిటీని నియమించాలని ప్రభుత్వం అనుకుంటోంది. ఇది ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్‌గాక దేశం అంతటికీ సంబంధించిన సమస్య. దీనిని పరిష్కరించడం అంత సులభమైన పనికాదు. అయినా వారి కష్టాలు ఏమిటి, ఏవిధంగా ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయబడుతున్నారు, నివారించడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలి అనేవి పరిశీలించి శిఫార్సులు యిస్తే ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది.

కేస్ స్టడీస్ ఇన్ లేబర్-మేనేజిమెంట్ రిలేషన్స్ వున్నది సాధారణంగా యజమానులకు కార్మికులకు మధ్య సామరస్యం వుండడం తక్కువ అయినప్పటికీ పరిశ్రమలలో, పారిశ్రామిక కేంద్రాలలో సవ్యంగా జరుగుతున్నట్లు ప్రభుత్వానికి తెలిసి, ఏయే కారణాలవల్ల వీరిద్దరి మధ్య మంచి సంబంధాలు కుదిరాయనేది తెల్సుకోడానికి ఒక కమిటీని వేసింది. ఐ. ఎల్. టి. డి. చీరాలలో వున్నది. వజీర్ సుల్తాన్ టుబాకో కంపెనీ వున్నది వీటిలో సవ్యంగా జరుగుతున్నది. వీటిలో యజమానులకు కార్మికులకు మధ్య దీర్ఘకాల ఒప్పందాలవల్ల సక్రమంగా జరుగుతున్నదా లేక కోడ్ ఆఫ్ డిసిప్లిన్ ఇద్దరూ అవలంబించడం చేత జరుగుతున్నదా అనేది తెల్సుకోడానికి కేస్ స్టడీ పూర్తిచేసి మిగతా పరిశ్రమలలో బ్రెండు ఏ విధంగా వున్నదో తెల్సుకోడానికి కేస్ స్టడీ కండక్ట్ చేయబడ్డది. ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసేవారికి tramways లోను రోడ్లపైన అనేక ప్రమాదకరమైన పరిశ్రమలలో పనిచేసే కార్మికులకు అప్పుడప్పుడు ప్రాణనష్టమైనా శారీరిక నష్టమైనా కలుగు తూంటుంది ప్రాణనష్టం కలిగినపుడు ఏ విధమైన సహాయం చేయాలి, ఏ విధంగా compensation ఇవ్వాలనేది ఇందులో ఉన్నది. దాని ఫలితంగా వందలాది కార్మికులు ఎవరైతే పనిచేస్తూండగా దెబ్బలు తిన్నారో, ప్రాణాలు కోల్పాయారో, వారికి వారి కుటుంబాలకు అనేక విధాలుగా సహాయ పడే చట్టం ఇది యజమానులవద్దకు వెడితే compensation ఇవ్వకుండా ఉన్నపుడు కోర్టులలో వ్యాజ్యాలువేసి కొట్లాడడానికి వెయ్యిరూపాయిలు బడ్జెటులో కేటాయించబడింది. రు. 50 లకు మించకుండా బీద పార్టీలకు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంలో 87 యూనియన్లు రిజిస్టర్ అయినాయి కొన్ని రద్దు అయినాయి, పోగా మిగిలిన బ్రేడ్ యూనియన్ల సంఖ్య 686. ఇవి తమయొక్క లెక్కలు ఇతర విషయాలు ఏవైతే అవసరంగా ఉన్నవో రిజిస్ట్రేషన్ ఉండడానికి ఈ సంవత్సరం ఇచ్చిన యూనియన్ల సంఖ్యను నేను మనవి చేసాను Standing orders అనేవి కేంద్ర శాసనం క్రింద ప్రతి ఫ్యాక్టరీలోను అమలులో ఉన్నాయి Minimum service conditions —సర్వీసుకు సంబంధించిన కనీస మరతులు ఇందులో విశదీకరించబడి ఉంటాయి. ఎన్నిగంటలు పనిచేయడం, ఏవేతనాలు ఉండడం, అన్నింటికి

యజమానులకు కార్మికులకు ఉండే కనీస మరతులు ఇందులో విశదీకరించబడి ఉంటాయి దానివల్ల కొంత cumbersome process ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతి ఫ్యాక్టరీవారు తమ standing orders ను certification కొరకు కమిషనర్ వద్దకు పంపవలసి ఉంటుంది కమిషనర్ చిత్తు standing orders అన్నింటిని చూసి certify చేసిన తరువాత అమలు చేయడానికి వీలుంటుంది. దీనివల్ల చాలా ఆలస్యం జరుగుతుంది. చాలా కష్టం సంభవిస్తుంది. Process cumbersome కాబట్టి కేంద్ర శాసనంబదులు ఈ రాష్ట్రం శాసనాన్ని కటిచేసి దానిని automatic గా apply అయే principle వెంబడే వర్తించే విధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. ప్రణాళిక పథకాలలో సాంఘిక సంక్షేమం గురించి చాలా ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది సాంఘిక సంక్షేమం, కార్మిక సంక్షేమం గురించి కేంద్రాలుఎక్కడయితే పారిశ్రామికంగా పట్టణాలు వర్ధిల్లినవో అక్కడ నియమించాలని ఆదర్శంగా ఉన్నది. దానికి కావలిసిన డబ్బు కేటాయించబడింది. ఇప్పుడు హైదరాబాదులోను మిగతా పారిశ్రామిక కేంద్రాలలోను ఇవికొన్ని పనిచేస్తున్నాయి రెండవపంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తికాకముందే 10 పారిశ్రామిక కేంద్రాలు పనిచేస్తున్నాయి ఇప్పుడుమూడవ పంచవర్షప్రణాళిక పూర్తిఅయే సరికి ఇంకొక 14 పూర్తిఅయే అవకాశం ఉన్నది. అయితే ఈ కేంద్రాలలో పిల్లలకు కావలసిన ఊయెలలు, స్త్రీలసంక్షేమ విషయాలు ప్రబోధనచేయబడతాయి, ఇంటా బైటా ఆడే (Indoor and outdoor) games, చదువు వచ్చిన వారికై రీడింగ్ రూమ్సు, చదువురానివారికి adult education—వయోజన విద్యాబోధన classes వేయబడినవి. Labour news statistics సంబంధించినంతవరకు ఈ రాష్ట్రంలో ఏ శాసనాలు వర్తింప చేయబడ్డాయి, ఏ తీర్పులు చేయబడ్డాయి. ఈ సంవత్సరం ఏ ఒప్పందాలు చేయబడ్డాయి—వీటిని గురించి సమగ్రమైన సమీక్ష ప్రతివెంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లేబర్ బుల్లిటన్‌లో వివరించబడుతుంది. అది కార్మికులకు, యజమానులకు, ప్రభుత్వానికి అందరికి అందుబాటులో ఉంటుంది. లేబర్ డిపార్టుమెంటులో ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు ఏమి జరుగుతున్నాయో వివరంగా విపులంగా విశదీకరించబడి ఉన్నవి. ఏవిధంగా రాష్ట్ర స్థాయిలో Indian Labour Conference వ్యవహరిస్తుందో అదేవిధంగా రాష్ట్ర స్థాయిలో State Labour Advisory Board అనేది ఒకటి నియమించబడింది. అందులో కార్మిక ప్రతినిధులు యజమానుల ప్రతినిధులు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు అందరు కలిసి ప్రభుత్వం అవలంబించబోవు విధానాలు ఏ సూత్రాలను బట్టి రూపొందించుకోవాలో అందుకు కావలసిన సలహాలు, రికమెండేషన్లు తరుచుగా ఇస్తారు. అవి చాలా comprehensive గా సమగ్రంగా ఉంటవి. Wage Board కు సంబంధించిన విషయాలు చెబుతారు. కార్మిక క్షేత్రానికి సంబంధించి వారు చెప్పే సలహాలన్నీ అందులో తీసుకోబడతవి. ప్రభుత్వం తమ విధానాన్ని సూచించినపుడు కాని మార్చినపుడు కాని క్రొత్తగా కార్యాచరణ చేసినపుడు వారు ఇచ్చిన సలహాలను చాలావరకు పాటించడం, మన్నించడం జరుగుతుంది. పారిశ్రామిక ప్రమాదాలు ఉద్యోగానికి సంబంధించిన ప్రమాదాలు అప్పుడప్పుడు ఫ్యాక్టరీలలో జరుగు

తూంటాయి. వాటిని నివారించుటకుగాను ఫాక్టరీలలో పనిచేసే కార్మికులు మంచి పరిస్థితులలో పరిశుభ్రమైన వాతావరణంలో వని చేస్తూండాలి వారికి కావలసిన సంక్షేమ విషయాలు అందులో సనుకూర్చబడాలని ఉద్దేశం. legislation కు సంబంధించినది పీలై నంతవరకు ఎంత వెలుతురు ఉండాలి, machines ఏవిధంగా instal చేయబడాలి, lay out చక్కగా ఉందా, నీటి వసతులున్నాయా లేదా, hours of work—పనిచేసే గంటలు సక్రమంగా పాటించ బడుతున్నవా లేదా చూచి లోటు పాట్లు వుంటే సరిదిద్దడానికి administer చేసే డిపార్టుమెంటు ఫాక్టరీ డిపార్టుమెంటు అని మనవిచేసుకుంటున్నాను. ఈ డిపార్టు మెంటు safety గురించి అనేక పరిశ్రమలలో పోటీలు జరుపుతున్నారు. వాటివల్ల కార్మికులకు యజమానులకు ప్రమాదం వాటిల్లకుండా competition పెడితే సాధ్యమైనంతవరకు accidents కాకుండా నివారించడానికి పోటీలు ఉద్దేశించ బడ్డవి. కనీస వేతనాలచట్టం ఇక్కడ అమలుపరుచబడ్డది. దానిక్రింద వేసిన wage committees తమతమ సిఫార్సులు చేసారు కనీస వేతనాలకు సంబంధించిన ఈ చట్టం వెనుక నాలుగు ప్రధాన ఉద్దేశాలు కలవు To stop sweating—పీలై నంతవరకు శ్రమను తగ్గించడం, అంటే పనికి తగినంత వేతనం ఉందా, లేదా అనేది ఒకటి. అవసరానికి తగిన వేతనం దొరకుతున్నదా, లేదా అనేది ఒకటి. వారు పరిశుభ్రమైన పరిస్థితులలో పనిచేస్తున్నారా, లేదా అనేది ఒక అంశము వారికి hours of work ఎక్కువ పనిచేస్తే తక్కువ డబ్బు ఇవ్వబడుతోందా అనేది ఒకటి. మానేజిమెంటులో పనిచేసేవారికి ఎంతవరకు trade unions లేవో, చాలా బలహీనంగా ఉన్నారో, వారికి ఒక విధమైన security కల్పించ జేస్తోంది. Industrial relations లో పారిశ్రామిక రంగంలో ఒకవిధమైన శాంతి నెలకొల్ప డానికి వియమించబడింది. ఈ వాలుగు ఉద్దేశాలతోను కూడిన minimum wages Act ఇంతవరకు కొన్ని రంగాలలో పని చేసినది. దానికి సంబంధించి ఎన్నో కార్ఖానాలు, rice mills, పొగాకు పరిశ్రమ, నూనె వగైరాలు అందులో చేర్చ బడ్డాయి. ఇపుడు minimum wages ఆ రంగాలలో వర్తింపు చేయడం జరిగింది. షెడ్యూల్సులో వేను చదివినవి పోగా ఇంకా మూడు సంస్థల తాలూకు ఉద్యోగాలు కూడా చేర్చబడ్డాయి. (1) సినీమాధియోటర్సు (2) ఫర్నీచరు హౌసెస్ (3) హోటల్సు, ఆఖరు రెండు అనగా ఫర్నీచరు హౌసెస్, హోటల్లకు సంబంధించి నంతవరకు కమిటీల నియామకం జరిగింది వారు తమ సిఫార్సులను కూడా జవరలుగా వర్తింపచేయడానికి కావలసిన నోటిఫికేషను జరిగింది. సినీమా వరకు వారు కొన్ని సిఫార్సులను చేసినారు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నవి. అతి త్వరలో అది కూడా ఆచరణలోకి వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను ఇవి పోగా యింకా కొన్ని ఉద్యోగాలను చేర్చడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఉప్పు గోడౌన్లు, లితో ప్రింటింగు ప్రెస్‌లు, మిగతా ప్రెస్‌లు, మెటల్ ఫౌండరీస్, ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరింగు వర్కుషాపు వీటిని యీ కేటిగరీలోకి కలపాలనీ యీ పరిశ్రమల్లో పని చేసేవారికి కనీస వేతనాలు వర్తింప చేయాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. షాప్స్ అండ్ ఎష్టాబ్లిష్మెంట్సు రెగ్యులేషను గురించి నేను యిది వరకే ఒకసారి మనవి చేశాము. మళ్లా అదే చెప్పవలసివస్తుంది. ఇంతవరకు

ఆంధ్రప్రాంతంలో ఒక చట్టం ఉంది. తెలంగాణాలో ఒక చట్టం ఉంది. రెండింటినీ సమగ్రంగా పరిశీలన చేసి, సమన్వయ శాసనాన్ని తొందరగా ప్రవేశ పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. ప్రభుత్వంయొక్క జూరిస్డిక్షన్ చిన్న దుకాణాలకు నలుగురు అయిదుగురు పనిచేసే దుకాణాల వరకు వ్యాప్తం అవుతుంది. చాలవరకు unorganized గా ఉన్న దుకాణాలలో పనిచేసే గుమాస్తాలకు కావలసిన సౌకర్యాలు దీనివల్ల లభిస్తున్నాయి Motor Transport Workers Act క్రింద running staff ను కూడా కలుపుకొని మోటారు ఇండస్ట్రీలో పని చేస్తున్నవారికి కావలసిన first aid, leave సౌకర్యాలు యింకా యితర రంగాలలో ఉండే కార్మికులకు ఏ సౌకర్యములు ఉన్నాయో అవన్నీ వీరికి కూడా ఉండేట్లు ఆ ఆక్టులో ఉద్దేశించబడినది ఈ మధ్యనే ఫిబ్రవరి మొదటి తేదీనుంచి అమలు జరుపబడుతున్నది. అదే విధముగా Maternity Benefits Act చేయబడినది. వేరు వేరుగా ఉండే చట్టాలను సమన్వయ పరచి ఒక చట్టం క్రింద వ్యవహరించబడుతోంది. ప్రసూతి శలవు సౌకర్యం పూర్వం ఏడు వారాలనుంచి యిప్పుడు 11 వారాలు లభిస్తున్నాయి. అదేవిధముగా నగదు యిచ్చే విషయాలలో పిల్లలు 16 వెలల వారయే వరకు వారు నియమించిన గంటలు పైముకంచె అదనంగా పోయి పిల్లలను చూసుకొనడానికి వీర్పాటు ఉన్నాయి. దీనివల్ల చాలా స్త్రీ కార్మికులకు లాభం కలిగిందని మనవిచేస్తున్నాను అయితే కొంత నష్టం కూడా కలిగిందమకుంటాను ఇదివరకు సులభంగా స్త్రీ కార్మికులను తమతమ ఇండస్ట్రీలలో పెట్టుకునేవారు యీ సౌకర్యం యిచ్చే భయం వెట్టినందువల్ల ఆపివేశారు. దీనివల్ల కొంత న్యాయం చేకూరినా ఉద్యోగరీత్యా స్త్రీ కార్మికులకు కొంత నష్టం కూడా కలిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. నేషనల్ ఎంప్లాయిమెంటు సర్వీసుకి సంబంధించి నంతవరకు కేంద్ర ప్రభుత్వంయొక్క సహకారంవల్లనే నిర్వహింపబడుతోంది. దానికి సంబంధించిన పాలసీ, కార్యక్రమాలు, సర్వీసెస్ కోఆర్డినేటు చేసి సమన్వయ పరచే పనులు, యివన్నీ కేంద్రప్రభుత్వమే చేస్తోంది. వారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సూచించగా వాటిని అమలు పరచడమే యీ రాష్ట్రంయొక్క కర్తవ్యముగా ఉంటుంది అయితే 60% కేంద్రప్రభుత్వం భరిస్తుంది రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మాత్రం 40% భరిస్తుంది. దీనిగురించి Employment Exchanges పనిచేస్తున్నాయి. ఉద్యోగం కోరినవారి పేర్లను రిజిస్టరు చేయడం, placements ఎక్కడైనా ఉంటే సీనియారిటీనిబట్టి పరిశీలన చేయడం జరుగుతున్నది. అంతేకాదు. Compulsory notification of vacancies కి ఒక చట్టం ఉంది. దానిని అనుసరించి తప్పనిసరిగా vacancies ని మాత్రం తెలియపరచేటందుకు వారిపైన ఒత్తిడి తీసుకొనిరావడానికి వీలుంది. అవన్నీ వచ్చినతరువాత మాచించడం మాత్రం జరుగుతుంది. యూనివర్సిటీకిగాని పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషనుకుగాని వర్తించదు. దాని క్రిందనే vocational guidance కొరకు చిన్న చిన్న యూనిట్లు పని చేస్తూంటాయి. శారీరకంగా మానసికంగా ఏ ఉద్యోగం ఎవరికి అనుకూలమో ఒత్తిచెట్టి సలహాయివ్వడానికి ఉపయోగపడుతుంది. అదే విధముగా విశ్వవిద్యాలయాలలో ఎంప్లాయిమెంటు బ్యూరోలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. వాల్తేరులో ఉంది. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలోకూడా ఒకటి ఉండవచ్చు ఏర్పాటు

చేయాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది ఎంప్లాయిమెంటు మార్కెట్టు సమాచారం, ఎంప్లాయిమెంటు మార్కెట్టుకి సంబంధించినంతవరకు ప్రభుత్వరంగంలో ప్రయివేటు రంగంలో ఇన్ఫర్మేషను తీసుకునిరావడం ఏ ఉద్యోగాల్లో ఖాళీ ఉన్నాయో, ఎక్కువ ఒత్తిడి చేనిపైన ఉన్నదో ఆ సమాచారాన్ని అందుబాటులోఉంచి ప్రైనింగుయిస్తే ఎందులో shortage ఉందో దానిని భర్తీ చేయడానికి వీలుండేటట్లు ఈ సమాచారం సేకరణ చేయబడుతోంది. మూడు నెలలకొకసారి తిరిగి సమాచారం తీసుకుని వస్తుంది ఎక్కడైతే వీలుందో అక్కడ పైలట్ స్కీములు వేయబడ్డాయి. అతి తొందరలోనే వాటి ఫలితాలుకూడా ప్రభుత్వం తెలుసుకొనడానికి వీలుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. సలహాకమిటీలుఉండే రాష్ట్ర స్థాయిలో యజమానులు, కార్మికుల ప్రతినిధులు, ప్రభుత్వ ప్రతినిధులుకలిసి ఏ ఉద్యోగాలలో ఖాళీలుంటవి. ఏ విధానాలు అవలంబిస్తే ఎక్కువ ఉద్యోగాలు యివ్వడానికి వీలుంటుంది అని ఆలోచించవచ్చు Employment Exchanges సమర్థవంతంగా నడవడానికి ఏ చర్యలు తీసుకోవాలనే సలహాలను యీ సంఘములు యివ్వడం జరుగుతుంది. అదికూడా సక్రమంగా పనిచేస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. దాని తరువాత ఉద్యోగుల ప్రభుత్వ భీమాపథకం గురించి నేను కొద్దిగా మనవి చేయాలనుకుంటున్నాను. Employees State Insurance Scheme, Workers Education Scheme, Productivity Centre, ఈ మూడు విషయాలగురించి ఆఖరులో ప్రస్తావించబడినది. ఈ మూడును యీ డిమాండుకు సంబంధించినవికావు. ఈ డిమాండులో వాటి ఖర్చులు కలియనివిషయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే దీనివల్ల కార్మికులకు చాల సహాయపడుతున్నది. వారికి వైద్యసౌకర్యం కలుగుతోంది, వారి కుటుంబాలకు ఎంతో మేలు కలుగుతోంది, 20 లక్షల ఆసుపత్రికి సనత్‌నగర్‌లో ముఖ్యమంత్రిగారు పునాది రాయి వేసినారు, ఆపని పూర్తిఅయినది ఎన్నోవిధాలుగా యీ స్కీము ఉపకరిస్తున్నది. 46 కేంద్రాలు ప్రారంభించబడ్డాయి. భారత ప్రభుత్వం రూపొందించిన యీ పథకాలద్వారా పనివారలకు విద్య గరుపబడుతోంది. పనివారలలో విజ్ఞానాన్ని, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, కర్తవ్యపరాయణత్వాన్ని, sense of responsibility, యివన్నీ వచ్చేటట్లుగా చేయడానికి కార్మికులు నేర్చుకునే విద్యను ఇతర కార్మికులకు చేర్చించేటట్లు విద్యాబోధన జరుగుచున్నది కార్మికులకు వారి ప్రతినిధులువచ్చి విద్యాబోధన గరుపుకొంటున్నారు. ప్రస్తుత ప్రాథమిక కేంద్రాలలో 1116 శిక్షకు హాజరవుతున్నారు. ఉత్పత్తిశక్తి (productivity) గురించి మిత్రులందరికీ తెలిసినదే. Productivity అనే theory యీ మధ్యనే మనదేశంలో వచ్చింది. అయితే productivity అంటే ఏమిటని తెలుసుకోవడానికి వాకు కుతూహలం కలిగి తెలుసుకోవడం జరిగింది. మనకు క్రొత్తయంత్రాలు instal చేయబడలేదు. Rationalization without tears అనే slogan బొంబాయిలో, అహమ్మదాబాదుతో కనబడుతుందిగాని మనకు వర్తించదు. మనకు క్రొత్తపరిశ్రమలు రావడంలేదు. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి ఎక్కువగా ఇండస్ట్రీలు రాలేదు. ఇప్పుడు అవి వస్తున్నాయి. Heavy Electrical plant, Synthetic

Drugs factory యీ ప్రాంతంలో యిప్పుడే వస్తున్నాయి ఇంతకుపూర్వం మాత్రం లేవు Era of Industrialisation, era of prosperity ఇప్పుడు మన ప్రాంతములో వస్తోంది. అవన్నీ సక్రమముగా పనిచేస్తే వేలాది ప్రజలకు ఉద్యోగాలు దొరుకుతాయి. దానిని అనుసరించి ancill ary industries వృద్ధి చెందుతాయి. దానివల్ల కూడ నిరుద్యోగసమస్య తీరుతుంది అనే ఆశవుంది. అన్ని machines working order లో వుండి, పనివారు అందరు వుంటే capital అంతావుంటే production పెరుగుతుందని ఒక theory వుంది తరువాత measurement study వుంది. నిపుణులు చెప్పిన దానిప్రకారము 40% output పెరిగింది. అది ఎంతవరకు నిజమో చెప్పలేను. మన రాష్ట్రములో industrial safety and Productvity Centre ను స్థాపించడము జరగబోతున్నది. దానికి Labour Department తరపునుంచి ఒక లక్ష రూపాయలు ఇవ్వబడినది. దానికి independent గా Organisation Council అని, Productvity Council అని వున్నవి. అవి పని చేస్తున్నవి. Labour Department ఆధ్వర్యాన నిర్వహించబడాలా లేక వారికి ఇవ్వాలా అని ఆలోచనలో వుంది. Labour Department తరపునుంచి లక్ష రూపాయలు ప్రభుత్వము ఇచ్చినది 60 వేల రూపాయలు యంత్రాలకు సంబంధించి industrialists ఇచ్చారు 40 వేల రూపాయల విలువగల machinery ఇవ్వడానికికూడ వారు ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. ఉత్పన్నము అయ్యేశక్తి బాగు అయితే మన ప్రాంతంలో వున్న industries లోనే 40% కాకపోయినా 15% అయినా పెరుగుతుంది అట్లా పెరిగితే దేశానికి సేవ చేసినట్లు చెప్పుకోక తప్పదు. ఇక్కడ Training Centres కూడ వుంటాయి. Machines ఏ విధముగా చేస్తే భద్రత వుంటుందోకూడ demonstrate చేస్తూవుంటారు. చిన్న మొత్తముతో కూడిన ఈ డిమాండు రాష్ట్రములో పనిచేయు కార్మికులకు సంబంధించినది. ఈ శాఖలో కమీషనరునుంచి క్రింద ఉద్యోగస్థులవరకు అందరు చిత్తశుద్ధితో, కార్యపరాయణతతో తమ కార్యాలను నిర్వర్తించుకొంటున్నారు. అందుచేత ఈ డిమాండును మనస్ఫూర్తిగా support చేసి ఆమోదించవలసినదిగా కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ కె నాగయ్య—అధ్యక్షా, Labour and Employment No. 26 మీద చర్చ ప్రారంభిస్తున్నాను. ఇది చిన్న పద్దు అయినప్పటికి ఆమోదించలేక పోయినందుకు చాల విచారముగా వుంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మొత్తముమీద Labour Department ఎంత బాగా, సక్రమముగా పని చేస్తున్నదీ మంత్రిగారు చెప్పారు. దానిలో సత్యము లేదని చెప్పను. కొంతమాత్రం సత్యం వుంది. కొంత సత్యం కాదు. మన రాష్ట్రాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే పారిశ్రామికముగా చాల వెనుకపడి వుంది. దానినిబట్టి నిరుద్యోగము ఎక్కువగా వున్నట్లు తెలుస్తుంది. మన రాష్ట్రములో కొంతమంది పూర్తి కాలము పనిచేసేవారున్నారు.

12 మాసాలు పూర్తిగా పనిలేక కొన్ని సీజన్లలో మాత్రము పనిచేసే వారున్నారు. వీరంతా నిరుద్యోగముతో బాధపడుతున్నారు. పొగాకు పరిశ్రమలో లక్షల కొలది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు ఒక మాసము పని ఉంటే 3 మాసాలు పని ఉండదు. తక్కిన కాలముఅంతా labour market చాల చవకగా వుంటుంది. Seasonal employment లో వున్నవారు కూడ చాల తక్కువ సంఖ్యలో వున్నారు. అందువల్ల ఇటు ప్రభుత్వము, అటు ప్రైవేటు పరిశ్రమల యజమానులు తక్కువ వేతనాలు ఇస్తున్నారు. వేతనాలు నిర్ణయములో సరియైన విధానము లేకపోవడము గమనించవలసివుంది డిల్లీలో జరిగిన Indian Labour Conference లో కొన్ని నిర్ణయాలు చేశారు మానవుడు బ్రతకాలంటే ఇన్ని వందల కాలరీల వేడి కావాలని నిర్ణయించారు. కుటుంబానికి 3 యూనిట్లు అని లెక్క వేశారు. ఇంటి అద్దె, వెలుతురు, గుడ్డలు లెక్క వెసి కనీసం 3000 కాలరీలు వేడి అవసరమని నిర్ణయము చేశారు. కొంతమంది 2600 కాలరీల కావాలని చెప్పారు. ఇంత అయినా లేకపోతే పనిచేసే పరిస్థితి వుండదని నిర్ణయము చేశారు. అవన్నీ మన రాష్ట్రములో అమలులో పెట్టవలసిన అవసరము వుంది. నెలకు రు. 125 లు వుంటేనేగాని మానవునికి జరిగే పరిస్థితి లేదని A. I. T. U. C. వారు 1930 లో చెప్పారు. I. L T. D వారు నెలకు 2600 కాలరీల వేడి రావడానికి రు. 93 లు వుండాలని అన్నారు. అటువంటి పరిస్థితిలో మన రాష్ట్రములోని కార్మికులకు కనీసము రు. 99 లు అయినా ముట్టే టట్లు చేస్తున్నదా అంటే చేయలేదు, అంతేకాదు, మంత్రిగారు మినిమమ్ వేజెస్ కమిటికి సంబధించి ఒక ప్రతిపాదన తీసుకువచ్చారు కష్టపడి పని చేసే మానవుడు జీవించాలంటే అతనికి కనీసం వేతనం వుండాలని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. కాని పరిశ్రమలకు పేయింగ్ కెపాసిటి లేదని, జీతాలు ఇచ్చే తాహతు లేదనే నెపంతో మినిమమ్ వేజెస్‌ను చాలా తక్కువ లెవెల్‌లో ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. కరువుభత్యం వుండదు. కరువు భత్యం బేసిక్ వేజ్ కలిపి మొతం అంతా ఇదేనని చెప్పి తక్కువ మొత్తాన్ని చూపటం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వమే తక్కువవేతనాలను ఇస్తున్నప్పుడు ఇక ప్రైవేటు యజమానుల సంగతి వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే హైవేస్‌లో నెలకు 99రూపాయలు ప్రభుత్వం ఇస్తున్నది. 99 రూపాయలతో బ్రతకటం ఎంత కష్టమో అందరకూ తెలుసు, అందువల్ల సరిపడ వేతనాలు ఫిక్స్ చేయాలి. రోజు రోజుకు మన దేశంలో వస్తువుల ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి దానికి అనుగుణ్యంగా వచ్చే రాబడి పెరగటంలేదు. మినిమమ్ వేజెస్ కమిటి చేసిన రికమెండేషన్స్‌ను అమలు పెట్టినట్లు లేదు. గుంటూరులో పొగాకు పరిశ్రమకు సంబధించిన కార్మికులకు మినిమమ్ వేజెస్ నిర్ణయించాలని చాలా కాలం నుండి ఆందోళన చేస్తే చివరకు ఒక ప్రైవేటుకమిటిని వేశారు. వారు కొన్ని నిర్ణయాలు చేయటం జరిగింది. వారు చేసిన రికమండేషన్స్‌ను స్టేట్ ఎడ్వైజరి బోర్డు ఆమోదించింది, ప్రభుత్వం దగ్గరకు వెళ్లింది. కాని అక్కడ వారి సిఫార్సులను ఆమోదించటానికి, అమలు పర్చటానికి ఎలాంటి ప్రయత్నము లేదు. ఆరికమెండేషన్స్‌ను అమలు పరచవలసిందని

గుంటూరు పట్టణంలో పెద్ద ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేసి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకరావటానికి ప్రయత్నించటం జరిగింది. అయినా ఇంతవరకు అమలు పరచటం జరగలేదు. సంవత్సరాల తరబడి ఆలస్యం అవుతున్నది, ఇంప్లిమెంటు చేయటంలేదు. ఎప్పటికి చేస్తారో కూడా తెలియదు. రోడ్ ట్రాన్స్‌పోర్టు వర్కర్స్‌కు సంబంధించి రూల్స్ ఫ్రేమ్ చేయాలి. వాటిని అమలు చేయటం ఇన్‌స్పెక్టర్ ఆఫ్ లేబర్ గారిది. వారికీ పని భారం ఎక్కువవటం వల్ల అవేమీ జరగటంలేదు పొగాకు పరిశ్రమలో గ్రేడింగ్, స్టెమింగ్ పని చేసేవారికి స్త్రీలకు రెండు రూపాయలు, పురుషులకు రెండురూపాయలపావలా నిర్ణయించారు త్రైపాక్షిక కమిటి నిర్ణయించిన దానిని భరించే తాహతు వారికిలేదనే కారణంతో పావలాను తగ్గించడం జరిగింది. ఎక్కడ యూనియన్స్ బలంగా వున్నాయో ఎక్కడ ఆర్గనైజింగా నడుస్తున్నాయో అక్కడవారు తెచ్చుకొంటున్నారు అంతేతప్ప ప్రభుత్వం బాధ్యత వహింపచేసింది ఎక్కడ లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ డిమాండు నిజంగా కార్మికులకు సేవచేయటానికి ఏమైనా సహాయం చేయటానికి పనికి వస్తుందా, అనే అనుమానం నాకున్నది. నిజంగా కార్మికులకు సహాయపడాలంటే అన్ని చోట్లా మినిమమ్ వేజెస్‌ను అమలుపరచాలి. అమలుపరచటానికి ఇంత వరకు లేని మెషినరినికూడ వెంటనే ఏర్పాటుచేయాలి. ఈనాడు ప్రభుత్వం చాలాచోట్ల కరువుభత్యం 50 రూపాయలు యిస్తుంది కాని రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లులో పనిచేసేవారికి 24 రూపాయలు యిస్తున్నారు మిగిలిన చోట్ల 50 రూపాయలు ఇస్తూ ఇక్కడ 24 రూపాయలు ఇవ్వటంలో కారణం కన్పించదు. ఎలక్ట్రిసిటి డిపార్టుమెంటులో ఇన్‌స్టలేషన్ వర్కర్స్ సుమారు 200 మంది ఉన్నారు వారు అటు వేకమిటికి కాని, ఇటు మినిమమ్ వేజెస్ కమిటికి కాని కవర్ కాబడలేదు. వారిని అలాగే వదిలి వేయటం జరిగింది. మినిమమ్ వేజెస్‌ను ఇవ్వటానికి ఆ ఫరమ్‌కు కాని, లేక ఆ మేనేజిమెంటుకు కాని తగిన స్థోమత ఉన్నదా లేదా అని పరిశీలించటానికి ఒక బాలెన్స్‌షీటు వేసుకొని కూడా పరిశీలించటం జరగలేదు. కొన్ని చోట్ల ఆటువంటి బాలెన్స్‌షీటులు ఆడిగితే యజమానులు ఇవ్వటానికి నిరాకరిస్తున్నారు. ఇక విషయం మనవిచేస్తున్నాను. గుంటూరు జ్యూట్ మిల్లు వేజ్ బోర్డు ఇంటీరిమ్ రిలీఫ్ ఇచ్చింది. అలాగే ఏలూరు జ్యూట్ మిల్లుకూడా ఇచ్చింది. కాని యజమానులు వాటిని అమలు జరపటంలేదు. మేము ఆ రెండు మిల్లుల వారితో సంప్రదించాము. లేబర్ ఆఫీసర్ కూడా ప్రయత్నించారు. కాని వారుకూడా ఏమి చేయలేని పరిస్థితిలోవుడ్డారు. చివరకు ఏమీ చేసేదిలేక స్ట్రయిక్ నోటీసు ఇచ్చినా కూడా ఆ ఇంటీరియమ్ రిలీఫ్ రాలేదు. వేజ్ బోర్డు చేసిన నిర్ణయాలు సంచదారి ఫ్యాక్టరీలలోను, కెమ్‌ప్లెక్స్‌లో, సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీలలో అమలు పెట్టామని చెబుతున్నారు కాని అది వాస్తవం కాదు. వేజ్ బోర్డు నిర్ణయాలు అమలు చేయకముందే దానిలో వున్న మ్యాటర్‌ను అసిమైలేట్ మ్యాటర్‌గా చేయటం వల్ల వై గ్రేడు మంచి తక్కువ గ్రేడులోనికి రావటం జరుగుతున్నది. అందువల్ల అతడు వేజ్ బోర్డు ఇచ్చిన ఫలితాలను పొందలేకపోవటం జరుగుతున్నది. మాత్రెర్ల సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీలో అలా జరిగింది.

షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో, టెక్స్‌టైల్స్‌లో ఇలా జరిగింది Workers విషయంలో technical side కూడా ఉంటుంది. కనుక అటు యజమానుల ఇటు technical side workers ను కూడ వేసుకొని committees ఏర్పాటు చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. అటువంటివి వేయకుండా ఇది అమలు జరిపినట్లయితే చాలా అన్యాయం జరుగుతుందని, నేను మనవి చేస్తున్నాను. అట్లాగే, ఈ medical employees గాని, Highways, Irrigation, Road constructions, Electricity వీటిలో పని చేసే employees విషయంలో conciliation జరగాలి అన్నట్లయితే, దానికి ఒక మిషనరీ ఏర్పాటు చేసినారని అన్నారు. బాగానే ఉన్నది, సంతోషమే. ఇంతకు పూర్వము అసలు ఏమీలేదు. ఒక Labour Officer వాళ్లను పిలిపిస్తే వాళ్లు రారు, అటు Engineering Department లో గాని, Medical Department లో గాని వాళ్లు రాకపోతే వీళ్లు ఏమి చేయలేనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. వాళ్ల grievences అట్లాగే సంవత్సరముల తరబడి పరిష్కారం కాకుండా ఉండే పరిస్థితి ఉన్నది వాళ్లు చాలా బాధలకు గురి అయినారు. తరువాత పారిశ్రామిక సంబంధాలు చాలా సక్రమంగా ఉండాలి ఒక మోస్తరుగా ఉంటే సక్రమంగా ఉన్నట్లుగానే మంత్రి గారు చెప్పారు కొన్ని చోట్ల సక్రమముగా ఉన్నాయేమో గాని రాష్ట్రం మొత్తం మీద చూచినట్లయితే ఈ పారిశ్రామిక సంబంధాలు చాలాకటువుగా, చాలా strange గా ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పారిశ్రామిక సంబంధాలు సక్రమంగా ఉండడానికి code of discipline ప్రవేశ పెట్టారు. అది వాస్తవమే, కేంద్ర ప్రభుత్వము కూడా దేశాభ్యుదయాన్ని కార్మికుల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని code of discipline చేసింది. దానిని నిరంతరం ఉల్లంఘించడం అనేది యజమానులు చేయడం తప్పితే కార్మికులవైపు నుంచి ఏమీ జరగడంలేదు. అది లోకానికంతకు తెలుసు ఈ industrial relations లో ముఖ్యంగా ఒకటి జరుగుతుంది ఒక యజమానికి, అక్కడ ఉండేటటువంటి కార్మికులకు వివాదం వచ్చినట్లయితే, దానిని పరిష్కరించడానికి ఒక conciliation Board పెట్టారు. ఈ procedure చాలావింతగా ఉంటుంది. దీంట్లో చివరకు కార్మికుల బాధ తీరేటటువంటి పరిస్థితి ఉండదు, ఇందాక మంత్రిగారు చెప్పినప్పుడు, మొట్టమొదట యజమాని, తరువాత Union ప్రతినిధులు, తరువాత మధ్యవర్తిత్వము దొరికితే దానితో ప్రయత్నంచేయడము' వాళ్లు అంతా అయిపోయిన తరువాత మళ్లీ Conciliation officer ఇటు యజమానులతోటి, అటు Union ప్రతినిధులతోటి మాట్లాడం, తరువాత conciliation ప్రారంభం అవుతుంది, ఆ వ్యవహారం జరగడానికి నెల పడుతుంది. ఇది అయిన తరువాత, అప్పుడు వాళ్లు conciliation ప్రారంభిస్తారు Conciliation officer, వివిధ పార్టీలకు conciliation కు పిలిస్తే labour ప్రతినిధి తప్పితే రెండవవైపు ప్రతినిధులు రావడానికి ప్రయత్నమే ఉండదు అన్నమాట. ఒకవేళ Conciliation లో participate. చేయకపోతే, సమ్మె జరుగుతుందేమో, సమైనా ప్రమాదం వస్తుందేమోననే భయముతో ఒకవేళ రావటం జరిగితే జరగవచ్చుగాని, అసలు Conciliation officer పిలిచారు, మనము పోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ పేచీ చాలా త్వరగా పరిష్కరించుకోవాలి అనేటటువంటి బాధ్యత వారు feel చేయడం

లేదు. ఒకవేళ దాంట్లో participate చేయలేదు అని అనిపించు కోకుండా ఉండేందుకు అవసరమను కొన్నప్పుడు వాళ్లు ఒకొక్కప్పుడు గుమస్తాను పంపడం జరుగుతుంది. చివరకు Conciliation officer గారు ఒక report submit చేస్తారు, అది submit చేసిన తరువాత, మరి labour court కో లేకపోతె Tribunal కో దానిని refer చేయవలసినటువంటివి కొన్ని ఉన్నాయి. వాటిని ఆవిధంగా refer చేయడంలో చాలా ఆలస్యం జరుగుతూంటుంది. అసలు ప్రభుత్వము దాంట్లో ఏదైన refer చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదను కొంటేనే refer చేస్తుంది, లేకపోతే చేయదు. Refer చేసినప్పటికి ప్రధానమైన విషయాలు వదలిపెట్టి కొంచెము అ ప్రధానమైన విషయాలనే refer చేయడం కొన్ని సందర్భాలలో జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. అది refer చేసిన తరువాత, Court గాని Tribunal గాని award గనుక ఇచ్చినట్లయితే, అది implement కావడం అనేది ఒక సమస్య, అది implement కాదు. అందుకొరకు High Courtకు పోతారు, లేకపోతె Supreme Court పోతారు. ఈ తంతు అంతా జరిగెదానికి కొన్ని సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఈలోపల ఈ workers grievances తొలగడం జరగదు గాని, కొంతమంది dismiss అయిపోయే పరిస్థితి కూడా ఏర్పడుతుంది మరల వారికి ఇంకొక factory ఉద్యోగం దొరుకుతుందనే పరిస్థితి ఉండదు. కనుక మొత్తానికి, కార్మికులకు ఏ విధమైన రక్షణ ఏ పరిస్థితులలోను లేకుండ, వారి పరిస్థితి, ఈ వ్యవహారం అంతా చాలా భయంకరంగా ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదేసందర్భంలో మంత్రిగారు చెప్పారు, collective bargaining ఉండాలని సమిష్టిగా యజమానులతోటి బేరము ఆడడము ఉండాలని, వారితో సంప్రతించడానికి వారికి బలము ఉండాలని చెప్పారు దురదృష్టవశాత్తు ఆ విధంగా బలంగా ఉండే పరిస్థితులు కల్పించడంలేదు. ఏదో కొన్నిచోట్ల మాత్రం వీరుబలంగా ఉండడానికి వీలుగా ఉన్న పరిస్థితులు ప్రభుత్వము కలుగ జేసిందేమో గాని, చాలాచోట్ల ఈవిధంగా ఉండడానికి వీలులేని పరిస్థితులుఉన్నాయి. అసలుఒక code of discipline కార్మిక శాఖలుగుర్తించాలిఅన్నారు Factories లో లేకపోతే ఆ concerns లో చాలా majority ఉన్నటువంటి unions నే గుర్తించి ఆమోదించేటటువంటి ప్రభుత్వము ఏమి చేస్తుందంటె ఒకచోట ఒక పద్ధతి, ఇంకోచోట ఒక పద్ధతిని పెడుతుంది. అసలు కార్మికులలో ఎక్కువ మంది ఎవరు ఉన్నారు అనేదాంట్లోకూడా, అది ballot పద్ధతిద్వారా voting పద్ధతిమీద నిర్ణయింపవలసిన అవసరం ఉన్నది. కాని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒకచోట తప్పితే, అంటె ఒక శీతానగరంలో ఇటువంటి పరిస్థితి ఉన్నదితప్ప ఇంకెక్కడ లేదు. అక్కడ బలమైన union ఉన్నది. అక్కడ ballot పద్ధతి పెట్టి union కు ప్రాముఖ్యత ఇచ్చారు. అలాంటి పరిస్థితి వచ్చి తక్కినచోట్లకూడా extend చేసి, అక్కడకూడా union ను గుర్తించివట్లయితే బాగుంటుంది. కాని అట్లా చేయడం లేదు. అంతేకాకుండా పోటీ సంఘాలు ఉన్నప్పుడు, వాటిని company యజమాని పెట్టనివ్వండి, లేకపోతె ఇంకొకరు పెట్టనివ్వండి, ఇటువంటివి ఉన్నప్పుడు, వాటిని గుర్తించటానికి అవకాశం లేనప్పుడు వాటిని గుర్తించే పరిస్థితి కలుగజేయమోడానికి మంత్రిగారు వచ్చినప్పుడో, వారు మాట్లాడుతున్నప్పుడో వాళ్లు దానిని అవకాశంగా తీసుకొని దెబ్బతిన్నటువంటి పరిస్థితికూడా ఉన్నది. ఈ విషయంలో ఒకటి

మనవిచేస్తే సరిపోతుందని అనుకొంటాను. గుంటూరులో నేషనల్ టొబాకో కంపెనీ ఉన్నది. అక్కడ N. T. C. Labour Union ఉన్నది పెద్ద సభ్యత్వం ఉన్నది National Tobacco కార్మికుల విశ్వాసం చూరగొన్న యూనియన్. ఇంకొక చిన్న యూనియన్—I N T. U. C ఉన్నది. 50 మంది సభ్యులుకూడ లేరు. వారు కార్మికులకు ఎంతో నష్టం తెచ్చారు వేతనం పెంచాలని, బోనస్ ఇవ్వాలని అవార్డ్ ఇచ్చారు. అది సుప్రింకోర్టుకు వెళ్ళింది అక్కడ ఈ 40 50 మందికి ప్రాతినిధ్యం వహించే చిన్న యూనియన్ రాజీ చేసుకున్నది. దానితో ప్రభుత్వం hand కూడ ఉన్నది కార్మికులకు 20 లక్షలు నష్టం వచ్చింది ఏదో ఒక సంవత్సరానికి బోనస్ తీసుకొనుటకు వప్పుకొన్నారు వేతనాలగురించి వదిలేసే పరిస్థితి వచ్చింది. రైవల్ యూనియన్ ఉండటం దానితో మేము చూసుకుంటాము అనే పరిస్థితి ఏర్పడటం విచారకరంగా వున్నది

Factory legislation అని చెప్పారు. ఈ legislation లో, పరిశ్రమలలో accidents జరగకుండ, వృత్తిరీత్యా వచ్చే జబ్బులు కనిపెట్టి ఉండటానికి ఏర్పాట్లు చేసి, కార్మిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలులో పెట్టాలని అన్నారు. ఆంధ్రదేశం మొత్తంమీద చూస్తే ఈనాటివరకు కార్మికులు 8 గంటలు పనిచేయాలనేది సక్రమముగా అమలు పెట్టుట లేదు. మా పొగాకు ఫ్యాక్టరీల్లో, కొన్ని రైస్ మిల్లులో 8 గంటలకంటె ఎక్కువ చేయించుకొంటున్నారు. చట్టప్రకారం కార్మికులకు కావలసిన క్రిమెస్, మరుగుదొడ్లు, యూరినల్స్, లేవు ఫ్యాక్టరీలలో ఇప్పుడు accidents ఎక్కువ అయినవి ఇప్పుడు కొత్త మెషినరీ వచ్చింది, accidents తగ్గినవని అంటున్నారు కొత్త మెషినరీకన్నా టెక్నికల్ వర్సనల్ లేకపోవుటవల్ల అర్థంచేసుకొని కార్మికులకు సలహా యివ్వటమవేది లేదు. ఈమధ్య accident సంఖ్య పెరిగినది. వృత్తిరీత్యా జబ్బు చేస్తున్నవి. మైకా కార్మికులకు ఒక జబ్బు వస్తుంది. టొబాకోలోవారికి ఒకరకం జబ్బు, జూట్ మిల్స్‌లోవారికి ఊపిరితిత్తులు జబ్బు వస్తుంది. ప్రివెంటివ్ మెజర్సు తీసుకొనటానికి, సలహాలు యివ్వటానికి periodical check up చేయటానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి. అటువంటి పరిస్థితి లేదు దీనికి సంబంధించి ఒక కమిటీని నిర్మాణం చేస్తామన్నారు. ఈవనికికూడ టెక్నికల్ పర్సనల్‌నువేసి వప్పుకెప్పాలని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

Employees State Insurance కు సంబంధించి కార్మికులకు అన్ని పట్టణాలలో అన్ని పరిశ్రమలకు అవ్వయించేట్లు చేయాలని ఉన్నది. హాస్పిటల్సులేవు. E. S. I. హాస్పిటల్స్ కట్టేలోగా ఇప్పుడు ఉన్న జనరల్ హాస్పిటల్స్‌లోగాని, డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్పిటల్సులోగాని ఒకభాగం ప్రత్యేకించి కార్మిక కుటుంబాలకు inpatient సౌకర్యాలు కలిగించాలని కోరుతున్నాను.

Cash benefits త్వరగా రావటంలేదు. నెలవలు ఇచ్చినప్పుడు 6,7, నెలలు పడుతోంది. తొందరగా రావటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. గుంటూరులో Cash benefits ఒక లోకల్ ఆఫీసు పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. మెటర్నిటీ

బెనిఫిట్ ఆక్ట్ సీజనల్ కార్మికులకు వర్తించే పరిస్థితిలేదు. అది లేకపోయినా Cash benefits అయినా వచ్చేట్లు ఉండాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Employment Exchange—ఇందులో జరుగుతున్నవి ఎవరైనావచ్చి రిజిస్టరు చేయించుకుంటే తప్ప చదువుకొన్న వారందరికీ నిరుద్యోగంలేకుండా సహాయం చేసే ఏర్పాటులేదు. విస్తృత ప్రచారం జరగాలి. ఉద్యోగాలు యివ్వాలంటే అక్కడ లంచాలు తీసుకొంటున్నారు. రిజిస్టరు చేసిన పాతవారిని పంపకుండ, panel పంపమంటే కొత్తవారిని ఒకరిని, పాతవారిని నలుగురిని పంపి కొత్తవారికి ఉద్యోగం వచ్చే అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. అంతకుముందు కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి రిజిస్టరు చేయించుకు ఉన్నవారికి ఉద్యోగం దొరకని పరిస్థితి ఉన్నది. దానిని అరికట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను

ఇంప్లిమెంటేషన్ కమిటీలో మా పట్టణంలో ఒకాయన—కొనగళ్ల పత్యం గారు, పొగాకు కంపెనీ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు—ఉన్నారు. అయితే ఆయన కంపెనీలో మినిమమ్ వేజెస్ యివ్వరు. అమరావతిలో పొగాకు కంపెనీ ఉన్నది. అక్కడ మినిమమ్ వేజెస్ 1—12—0 యివ్వరు. అటువంటివారు ఆ కమిటీలో ఉంటే implementation ఎట్లా అమలు జరుగుతుందో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

شری ٹی - اجیا (مشیر آباد) : مسٹر اسپیکر سر - حو ڈیمانڈس پیش کئے گئے ہیں میں ان کی پوری تائید کرتا ہوں - یہ بڑی خوشی کی بات ہے کہ ہمارے لیبر مسٹر صاحب نے لیبر ڈپارٹمنٹ کے لئے ایک سپریٹ دن مقرر کئے ہیں - اس سے پہلے مسیلیسس آئٹم کے تحت لیبر ڈیمانڈس پر بحث اور چرچا کی جاتی تھی - لیکن اب لیبر ڈیمانڈ کے تحت ایک علحدہ دن مقرر کیا گیا ہے یہ بڑی خوشی کی بات ہے - لیکن اس کے ساتھ ہی مجھے افسوس کے ساتھ یہ کہنا پڑتا ہے کہ لیبر ویلفیر کے لئے بہت تھوڑی سی رقم یعنی صرف (۳۳) لاکھ روپیہ رکھے گئے ہیں - اتنی تھوڑی سی رقم میں ہمارے مزدوروں کی بھلائی کا کتنا کام ہو سکتا ہے - آج ہم سوشلسٹک پیٹرن آف سوسائیٹی کی باتیں کرتے ہیں - ایسی صورت میں مزدوروں کی بھلائی کے لئے زیادہ سے زیادہ رقم رکھی جاتی تو اچھا ہوتا - مگر صرف (۳۳) لاکھ روپیہ رکھے گئے ہیں - ان (۳۳) لاکھ روپیوں سے ایک سال کے عرصہ میں ہم مزدوروں کو کتنی فیسیلیٹیز دے سکیں گے - مزدوروں کو کتنا فائدہ پہنچا سکیں گے ہیں کہا جا سکتا - آج لیبر کی جو حالت ہے وہ ہم سب کو معلوم ہے - مینیجمنٹ کے ظلم و زیادتیاں اتنی بڑھ گئی ہیں کہ آج لیبر یہ محسوس کرتا ہے کہ ان سے مینیجمنٹ نا جائز فائدہ اٹھا رہا ہے - ان کا اکسپلائٹیشن کیا جا رہا ہے - مل کے جو مالکین ہیں وہ تو بڑی بڑی ملٹنگس بنا رہے ہیں - کالے پیسہ کما رہے ہیں - نئے نئے کارخانے کھولے جا رہے ہیں - برلا اور علاؤالدین جیسے سرمایہ دار لاکھوں روپیہ کما رہے ہیں لیکن مزدوروں کو بونس برابر نہیں دئے جاتے - جب مزدوروں کو کچھ دینے کی بات آتی ہے تو مینیجمنٹ پیچھے ہٹ جاتا ہے - اسی وجہ

سے آج تک بھی سرپور میں میینجمنٹ کے ساتھ سمجھوتہ نہیں ہو سکا۔ ورلا میینجمنٹ آج ہماری بڑی بڑی انڈسٹریز متلا آلویں۔ اسبسٹاس۔ سرسلک۔ سرپور وغیرہ پر قابض ہے لیکن مزدوروں کے ساتھ اچھے تعلقات رکھنے کی بجائے مزدوروں کو کچلا جا رہا ہے۔ ایسی حالت میں ہمارے مزدور کیسے وسواس کریں گے کہ ہمارے ساتھ ہمدردی کی جا رہی ہے۔ ہمارے لیبر منسٹر صاحب کو لیبر لیڈروں سے ہمدردی ہے ان کا یہ فرض ہے کہ وہ فوراً میینجمنٹ کو بلائیں اور تصفیہ کرائیں۔ ہم آج دیکھ رہے ہیں کہ گورنمنٹ انڈسٹریز میں مزدوروں سے ایک سلوک کیا جاتا ہے اور پرائیویٹ انڈسٹریز میں مزدوروں سے دوسرا سلوک کیا جاتا ہے۔ گورنمنٹ انڈسٹریز میں میینجمنٹ کی ایک ڈکٹیٹرشپ قائم ہے۔ بعض مرتبہ یہ فیل (feel) کرتے ہیں کہ گورنمنٹ انڈسٹریز کے میینجمنٹ کا برتاؤ مزدوروں اور ان کے لیڈروں کے ساتھ اچھا نہیں ہے۔ گورنمنٹ انڈسٹریز میں الکٹریسٹی۔ آر۔ ٹی۔ سی۔ جیسے انسٹی ٹیوشنس میں جو کمرسیل بیسس پر چلتے ہیں وہاں مزدوروں کو بونس نہیں دیا جاتا۔ وہاں پر گورنمنٹ کا یہ کام ہے کہ وہ مزدوروں کو بونس دے۔ جتنے بھی انڈسٹریز کمرشیل بیسس پر چل رہے ہیں اور جو انائمس ہیں وہاں پر ہر مزدوروں کو بونس ملنا چاہئے۔ مجھے ہمارے لیبر منسٹر صاحب سے امید ہے کہ گورنمنٹ انڈسٹریز پر مثلاً آر۔ ٹی۔ سی۔ الکٹریسٹی ڈسٹریز وغیرہ میں جو کمرشیل بیسس پر چل رہے ہیں وہاں مزدوروں کو بونس دلانے کی کوشش کریں گے۔ آج کسانوں کے لئے پنچایت سسٹم قائم ہوتا ہے لیکن مزدوروں کے لئے پنچایت سسٹم نہیں ہے۔ کوئی ایک ٹریڈ یونین نہیں ہے۔ بعض جگہ ایک سے زیادہ یونینس ہیں جس کی وجہ مزدور پریسان ہو جاتا ہے کس میں شامل ہو اور کس طرح اپنے حقوق حاصل کر سکے۔ اس لئے گورنمنٹ کا کام یہ ہے کہ جس طرح کسانوں کے لئے پنچایت سسٹم قائم کیا گیا ہے مزدوروں کے لئے بھی پنچایت سسٹم قائم کیا جائے مزدوروں کی بھی کوآپریٹیو بنائی جائیں۔ اسکے لئے قانون بنایا جائے تاکہ ایک ہی یونین مزدوروں کی قائم ہو سکے۔ اگر دوسرے ٹریڈ یونین کے لوگ الکشن میں کنٹسٹ کرنا چاہیں تو کر سکتے ہیں۔ اس سلسلہ میں مزدوروں کی یونینس کے لئے کوئی قانون نہیں، اس لئے ضرورت ہے کہ اس کے لئے ایک قانون بنایا جائے۔ ایک بات اور یہ ہے کہ سات آدمی ملکر ایک یونین بنا سکتے ہیں اور ایک سال کے لئے الکشن ہوتے ہیں اور ایک سال کے لئے جو صدر بنتا ہے وہ پانچ چھ سال کے لئے اگریمنٹ کرلیتا ہے۔ اور لیبر ڈپارٹمنٹ ایسے اگریمنٹ کو قانونی شکل بھی دیتا ہے۔ میں بھی یہ چاہتا ہوں کہ لمبے اگریمنٹس ہونا چاہئے۔ لیکن ٹریڈ یونین رولس کے تحت ہر سال الکشنس ہونا ضروری ہے۔ جب ہر سال الکشن ہوتے ہیں تو پھر پانچ سال کا اگریمنٹ کیسے ہو سکتا ہے۔

دوسری بات یہ ہے کہ لیبر کالونیز مثلاً صنعت نگر وغیرہ میں مزدوروں کے لئے ایجوکیشنل فیسیلیٹیز - مارکٹ فیسیلیٹیز وغیرہ نہیں ہیں - صنعت نگر میں رہنے والے مزدوروں کو بیگم پیٹ اور نام پلی جیسے مقامات پر جانا پڑتا ہے - ایک مزدور کی اتنی آمدنی نہیں ہوتی کہ وہ اپنے بچوں کو سواری کے ذریعہ مدرسے بھیج سکے - اس لئے گورنمنٹ کا فرض ہے کہ جہاں جہاں مزدوروں کے لئے کالونیز بنائے گئے ہیں وہاں پر یہ تمام فیسیلیٹیز مہیا کرے - لیبر منسٹر صاحب نے اکسیڈنٹس اور کمپنسیشن دینے کے بارے میں بتایا ہے لیکن کتنے اکسیڈنٹس ہوئے اسکے فیگرس نہیں دیئے گئے - ناگر جونا ساگر کے کنسٹرکشن میں کتنے اکسیڈنٹس ہوتے ہیں اور کتنے لوگ مرجاتے ہیں ان لوگوں کو کتنی رقم دی جاتی ہے معلوم نہیں ہوتا - جو لوگ مرجاتے ہیں ان کے لوگوں کو سٹلمنٹ کے سلسلہ میں حیدر آباد آنا پڑتا ہے - کبھی کبھی سٹلمنٹ آفیسر وہاں بھی جاتے ہیں لیکن میں سمجھتا ہوں کہ جتنا جلد ان کا تصفیہ ہونا چاہئے نہیں ہوتا - لیبر کے تعلق سے جو قانون ہے اس میں بہت سی خامیاں ہیں - ٹریڈ یونین رولس کے تحت جو رائیڈنگس ہیں ان کی وجہ سے ہمارے رجسٹرار صاحب بھی کچھ نہیں کرسکتے جب کسانوں کے تعلق سے قانون بنائے جاتے ہیں تو میں سمجھتا ہوں کہ ٹریڈ یونین کے تعلق سے بھی ایک پالیسی ہونا چاہئے - اگریکلچر لیبر کے تعلق سے آپ جانتے ہیں کہ میسم وبحس کے سلسلہ میں سفارش ہوکر دو سال کا عرصہ ہوگیا مگر آج تک اس کا امپلیمنٹیشن نہیں ہوا - ایسی حالت میں ہم کو کبھی کبھی یہ سوچنا پڑتا ہے کہ گورنمنٹ لیبر کے مسائل کی طرف دھیان نہیں دیتی -

*శ్రీ బి. నాగభూషణరావు (వరంగల్) - అధ్యక్షా, కార్మిక శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన demands కు సంబంధించి కొన్ని సూచనలు యివ్వదలచుకున్నాను. వాటిని వారు ఆలోచిస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను. పెక్కు పర్యాయములు ఈ సభాముఖాన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ భారత దేశంలో పెక్కు విషయాలలో ముందంజ వేసినదని పలువురు సభ్యులు చెప్పిఉన్నారు నిజంగా అది గర్వించదగిన విషయం. Labour విషయంలో, Labour laws గాని లేక Trade Union వ్యవహారాలు గాని చూసినట్లయితే మన రాష్ట్రం చాల వెనకబడి ఉన్నది. Labour Acts ఏవైతే ఉన్నాయో, అవి All India implementations యిక్కడకూడా జరుగుతున్నాయని ఎన్నో పర్యాయములు, మంత్రి గారితో గాని, కమిషనర్ గారితోగాని మాట్లాడినప్పుడు వారు చెప్పడం జరిగింది. పెక్కు విషయాలలో మన రాష్ట్రం ముందంజ వేసినదని గర్విస్తున్నాము. అటువంటప్పుడు Trade Union Act లో లోపాలు ఉన్నట్లయితే, ఆ Act దేశవ్యాప్తంగా ఉంటున్నప్పుడు, దానిలో మార్పులు తీసుకురావడానికి మంత్రి గారు కొంతమంది కార్మిక Union నాయకుల సలహాతో భారత ప్రభుత్వానికి సూచనలు యివ్వవచ్చు. ఇప్పుడే అంజయ్యగారు చెప్పారు. ఇతర మిత్రులు కూడ చెప్పారు. ఒక్కొక్క ఫ్యాక్టరీలో మూడు. నాలుగు Labour Unions

ఉండడం. దాంట్లో ఏదుగురితో కూడుకున్న Union ను ప్రభుత్వం ఆమోదించడం ఆ ప్రకారం 3 సంవత్సరాలకు agreement చేసుకోవడం, ఆ agreement ను ప్రభుత్వం ఆమోదించడం జరుగుతూ ఉంటుంది మా వరగంటి ఆజంజాహి మిల్ వ్యవహారం చెబుతున్నాను 5 సంవత్సరాలకు bonus agreement జరిగింది లాభం వచ్చినా, నష్టం వచ్చినా 15 రోజుల bonus యిస్తామని ఒప్పుకున్నారు ఇది ఏమి అగ్రిమెంటో నాకు అర్థం కావడంలేదు. 15 రోజుల bonus యివ్వడం 5 సంవత్సరాలకు ఎట్లా ఒప్పుకున్నారు ముందు ఎంత లాభం వస్తుందో ఊహించారో, నష్టం వస్తుందని ఊహించారా? ఈ సంవత్సరం 9 లక్షల రూపాయలు లాభం వచ్చిందని ప్రభుత్వం కూడ ప్రకటించింది. ఎన్నో చోట్ల మేము మాచాము ఆ మిల్లు బోర్డుమీద లాభాలు లేవు, ఈ సంవత్సరము 15 రోజుల బోనస్ యిస్తున్నామని ప్రకటించడం జరిగింది. Agreements 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి, మూడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి, 10 సంవత్సరాలకు ఒకసారి అని ఈ తీరున పెట్టుకోవడం చాల చెడ్డ విషయం Agreements ఎప్పటికప్పుడు మార్చుకొని అవసరాలు గుర్తిస్తూ ఉండాలి కార్మికుల కోసం రాష్ట్రాలలో క్రొత్తగా ప్రభుత్వం Housing scheme ను ఏర్పాటు చేసినది వరంగల్లులో కార్మికులు ఒక unit ను ఏర్పాటు చేసుకొని భారత ప్రభుత్వ సహాయంతో 40 యిళ్లు కడుతున్నారు. కాని దానిలో కొన్ని చిక్కులు ఉన్నాయి ఒకచోటనే స్థలం ఉండాలి. Municipal permission ఉండాలి కుళాయిలు ఉండాలి. Electricity ఉండాలి అంటున్నారు. కార్మికులకు యిచ్చేది 4 వేల రూపాయలు. దానిలో భూమి కొనాలి. ఇవన్నీ ఎట్లా జరుగుతాయో జరగడానికి వీలులేదు కాబట్టి కొన్ని సడలింపులు కావాలి. మేము మూలనైన కార్మికులు చోటు తీసుకునేటట్లయితే యిల్లు కట్టుకొనే అవకాశం కల్పించాలి. individual scheme ఏర్పాటు చేసినట్లయితే వారికి ఎంతో లాభదాయకంగా ఉంటుంది. పట్టణాలలో మనకు తెలుసు. గజం 15, 20 రూపాయలదాకా ఉంటుంది. అది వీరు కార్మికులు కొనుక్కొని ఒకే చోట యిల్లు కట్టుకోలేరు సాధారణంగా ప్రతి వార్డులో కార్మికులు ఉంటారు. Out skirts లో ఉంటూ ఉంటారు అక్కడ నలుగురో, అయిదుగురో కలిసి కట్టుకునే అవకాశం కల్పించినట్లయితే చాల బాగా ఉంటుంది.

Employment exchange విషయంలో ఒక సూచన యివ్వదలచుకున్నాను ఈ రోజులలో backward class వారు, షెడ్యూల్డు తరగతులవారు, యితర కులాలవారు ఎంతోమంది 10వ క్లాస్ దాకా చదువుకొని ఉద్యోగాల కోసం Employment exchange నుంచి cards తీసుకుంటారు తీసుకున్నతరువాత ఎక్కడో ఖాళీఉన్నదని 20 మందిని పంపిస్తారు. అక్కడ అవసరం ఉండదు. concerned officer వద్దకు యిదివరకే recommendations చేరి ఉంటాయి ఈ 20మందిలో తెలివిగల వాళ్ళెవరికీ ఉద్యోగం దొరకదు. ఎవరైతే recommendation పట్టుకుపోతాడో వాడికే ఉద్యోగం దొరుకుతూ ఉంటుంది. Card పట్టుకొని ఈ తీరుగా Employment Exchange కి 8 సంవత్సరాలు 4 సంవత్సరాలు తిరిగినా ఉద్యోగం దొరకదు.

ఒకసన్నివేశంలో నేను Employment Exchange officerను అడిగితే యితనికి అర్హతలేదు Interviewలో నిలబడలేడు పోతున్నాడు అంటూ ఉద్యోగం దొరకడంలేదో ఏమోనన్నాడు నిజంగా ఆ పిల్లవాడు Second class marks తెచ్చుకున్నాడు HSCలోsecond class వచ్చినతరువాత L.D.C ఉద్యోగం దొరకకపోవడానికి కారణంఏమిటో నాకు అర్థంకాలేదు కాని వాడికన్న మొద్దులు, వెనకపోయినవాళ్ళకు ఉద్యోగం దొరికింది. నాకళ్ళఎదురుగా చూస్తున్నాను. ఇటువంటి అవకతవకలు జరగకుండా Employement Exchangeలోనే Selection Committee పెట్టి cards తీసుకున్నవారిని select చేసి serial orderలో ఒక list పెట్టినట్లయితే ఒకరితరువాత ఒకరికి ఉద్యోగందొరుకుతుంది కొంతకొత పద్ధతి కూడవచ్చినది రెండునెలలు ఊరికే ఎదురుచూడాలి 100 రూపాయలు Employment Exchange officeలో పనిచేస్తున్న గుమస్తాకు యిస్తే permanent ఉద్యోగం చూపిస్తాడు. ఇది చాలమంది కనిపెట్టారు రెండువందలో మూడు వందలో ఆ L.D.C కి యిస్తే permanent ఉద్యోగం ఎక్కడకావాలంటే అక్కడ వాడిని ఒక్కడినే పంపిస్తాడు ఏదోసిఫారసుతో వాడె select అవుతూఉంటాడు మూడునెలలజీతం పోతేపోయింది, permanent ఉద్యోగందొరికింది అనుకుంటాడు. అటువంటి పద్ధతిలేకుండా Employement cards తీసుకున్నవారందరికి selection పెట్టి, select చేసి ఒక list పెసినట్లయితే అందరికీ ఉద్యోగందొరుకుతుంది 6నెలలకో 8నెలలకో ఉద్యోగం దొరుకుతుందనేఆశ వాడికి ఉంటుంది. అంతవరకు ఏదో ఉద్యోగం చేసుకుంటూఉంటాడు బట్టలమిల్లులో పనిచేసేకార్మికులు ఎంతోమంది TBతో అవస్థపడుతూఉంటారు వరంగల్ అజంజాహామిల్సులో పనిచేసేకార్మికులలో కనీసం 100, 200 మంది ప్రతిసంవత్సరం T.B. hospital కు పోయివస్తూ ఉంటారు. వారికి insurance scheme క్రింద సరైనమందులు యివ్వడంలేదు T.B clinics ఏర్పాటుచేయలేదు. ఏదో వాళ్ళు recommend చేస్తారు T.B hospitals వాళ్ళుకొన్ని రోజులుఉంచుకొని వదిలిపెడుతూ ఉంటారు ఈ తీరుగా వారి జీవితాలన్నీ వృధాఅవుతున్నాయి కాబట్టి Insurance schemeలోనే ఒక TB ward కూడ open చేసినట్లయితే ఎంతోసౌకర్యం ఉంటుంది మందులు ఎట్లాయిస్తూనే ఉన్నారు కాబట్టి ఉండడానికిచోటు, కొంతఆహారము, విశ్రాంతికి అవకాశం కలుగజేసినట్లయితే వాళ్ళుచాలసుఖపడతారు. ఈ seheme open చేసినందుకు వాళ్ళకు ఎంతోమేలుచేసినవాళ్ళం అవుతాము ఈస్కీమ్ క్రింద మందులువిరివిగా వస్తున్నాయి కాని అవి కార్మికులకొరకు ఉపయోగింపబడడం లేదు దుకాణాలకు పోతున్నాయి Insurance scheme క్రింద వారికి యిచ్చే medicines మీద labour ముద్రవేసి యిచ్చినట్లయితే ఏ shop వాడు కొనడు మందులన్నీ వేరుకు ఉంటాయి తరువాత shop లో చేరుతున్నాయి. ఇటువంటి అన్యాయమైన పద్ధతిలేకుండాచూడాలి. Labour disputes కు సంబంధించి వరంగల్ అజంజాహిమిల్ వ్యవహారాలు చెప్పదలచుకున్నాను. అక్కడ దాదాపు 3,4 నెలలనుండి labour disputes ఉన్నాయి అవియింకా తెగలేదు. కార్మిక శాఖామాత్యులు వాటిని తొందరగా పరిష్కారం చేస్తారని అనుకుంటున్నాను. Rotionalisation scheme క్రింద 1500 మందిని తీసి

పేరాయి. కొత్త machinery తెప్పించాలి, తెప్పించలేదు పాత machines వల్ల ఎన్నోసార్లు ప్రాణాపాయం నడవవు కార్మికులు ఎంతో అవస్థపడుతున్నారు Rationalisation scheme ప్రకారం కార్మికులను తీసివేసినారుగాని, వాళ్ళకు కావలసిన సౌకర్యాలుమాత్రం చేయలేదు Minimum Wages Act ప్రకారం వాళ్ళకు యివ్వవలసిన మంగాయిబత్తా ఎంతైతే ఉన్నదో అది యింతవరకు implement చేయలేదు ఎన్నోసార్లు request చేశారు కాని అది వాళ్ళు ఒప్పుకోవడంలేదు సౌకర్యాలు చూద్దామా, Management తరపున కార్మికులకు చేయవలసిన సౌకర్యాలు ఒక్కటి, కూడ చేయలేదు. అక్కడ దాదాపు మూడు నాలుగు వందలయిండ్లు labourers కోసం కట్టించారు 8సంవత్సరములు అవుతున్నది అయిన్నీ యింతవరకు ఎవరికియివ్వలేదు ఏదో ఒక basis మీద అయిన్నీ వాళ్ళకు యిచ్చినట్లయితే వాళ్ళుఅందులో ఉంటారు 8సంవత్సరాలు అవుతుంది పాతబడి శిథిలావస్థకు వస్తున్నాయి గవర్నమెంటు లక్షరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి యిళ్ళుకట్టించింది? ఎవరికి కట్టించింది ఎవరికి కట్టించిందో ఇంత వరకుతెలియదు ఏదోవిధంగా కార్మికులకు యిచ్చినట్లయితే ప్రభుత్వాన్ని అభినందించి సంతోషంతో ఆ యిళ్ళలో ఉంటారు

Mr. Speaker. The House stands adjourned to 8-30 a m. tomorrow morning.

1 30 p m.

The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Wednesday, the 25th July, 1962

APPENDIX

Statement of Shri B V Gurumoorthy, Minister for Labour and Transport, on the Demand for Grants for the Departments of Labour, Factories and National Employment Service

I rise to move the Demand No XXVI concerning the Departments of Labour, Factories and National Employment Service

The Budget Estimates for 1962-63 provide for a gross demand of Rs 35 81 lakhs as against the Revised Estimates of Rs 27 04 lakhs for the year 1961-62 This demand includes a provision of Rs. 7 09 lakhs on Plan Schemes to be implemented during 1962-63.

The departments serve the interests of working men and women in a multitude of ways. They are charged with the responsibilities of enforcing standards and regulations designed to protect the wage-earner and improve his working conditions, to broaden employment opportunities and to provide certain benefits to workers. In any economy, especially in a planned economy, the importance of an effcient and contented abour force cannot be over-emphasized The twin goals of economic progress and individual security have to be made reasonably compatibe with each other Promotion of trade union activity and collective bargaining, provision of machinery for conciliation in labour management conflicts and where conciliation fails, for for adjudication, avoidance of strikes and lock-outs by securing observance of the code of Discipline accepted at the National level by managements and workers alike, protection of weakly organised workers employed in sweated industries by setting minimum wages and fixing hours of work etc, and insulation of workers against insdustrial hazards are the means to that end

Plan Schemes obviously refer mostly to strengthening of the staff adequately to employ the above means, labour welfare and education of workers

I shall detail in the following paragraphs the more important of the activities of the Departments of Labour including Factories and National Employment Servce

Industrial Relations

It is the poiocy of the Government to have all industrial disputes settled as far as possible by mutual negotiations between the management and the workers, and by conciliation efforts involving the good offices of the Labour Officers Where concilation fails, voluntary arbitration is encouraged and only in the last resort is adjudication evoked To step up the quality of conciliation, three posts of Regionale Assisant commissioners have been sanctioned in 1961-62. During 1961 formal voluntary arbitiation occurred in 7 disputes and conciliation in 291 disputes. One hundred and thirty of these conciliation cases ended in settlement and 88 of the unsettled disputes were referred for adjudication The number of strikes and man-days lost registered a decline, the number respectively being 49 and 1,53,9222 in 1961 as against 61 and 1,98,290 in 1960.

Prosecution resorted to as a last step, of employers for infringement of the provisions of the Industrial Disputes Act, was sanctioned by the Government in 7 cases during the year 1961

Government issued a general notification in October 1961, requiring all industrial establishments employing 100 or more workmen to constitute Works Committees under section 3 of the Industrial Disputes Act At the close of the year 1961 such Works Committees were functioning in 104 establishments as against 102 Works Committees at the end of 1960.

State Implementation Machinery

This Machinery, with a Special Officer in charge of it, has been set up to ensure observance of the Code of Discipline by workers and managements and implementation of the Awards and Agreements Two Evaluation and Implementation Committees one for the public sector and the other for the private sector at the State level, and two local Committees one at Guntur and the other at Visakhapatnam are functioning The State Committee for public sector met 3 times and the Committee for the private sector 4 times during 1961-62 The local committee at Guntur held 4 meetings and the one at Visakhapatnam met once.

During 1961-62, 42 cases of non-implementation of awards and agreements and 18 cases of recognition of unions under the Code of Discipline were received The efforts of the State Evaluation and Implementation machinery have resulted in implementation of awards and agreements in 38 cases and in according recognition to unions in cases

To make the machinery more effective, in 1961-62 the status of the Special Officer was raised to that of Deputy Commissioner of Labour and a staff of five Inspectors given This step has helped quicken the pace of verification of membership of Unions where there are more than one in an establishment; investigate promptly complaints of breach of Code of Discipline, and implement better the awards and agreements.

Recommendations of Wage Boards.

Efforts of this Department have secured implementation, in a large measure of the recommendations of the various Wage Boards. All the textile Mills except one, all the five Cement Factories, and 10 out of 11 Sugar Factories have implementaed the recommendations, more or less to the satisfaction of the workers. The remaining one sugar factory is reported to have reached an agreement with the workers about phased implementation of the recommendations In the case of the co-operative sugar factories, the implementation has been slightly staggered with the consent of the workers. All the jute mills too have also implemented the interim recommendations of the Jute Wage Board.

INDUSTRIAL RELATION COMMITTEES, TWO-TIER MACHINERY IN PUBLIC SECTOR AND JOINT STAFF COUNCILS

In accordance with the recommendation of the State Evaluation and Implementation Committee for private sector, the Government have, as a first step, framed rules for the constitution of tripartite Industrial Relations Committees in the Sugar and Textile Industries, and constitution of the Committees is under-way These Committees are on the lines of those which have been functioning in Kerala for some time. There has been some delay in the constitution of these Committees for want of adequate co-operation from Managements and unions, especialby the former, and also because it became necessary to amend the Rules in view of certain objections

In order effectively to tackle labour problems in the public sector it is proposed to constitute two-tier Negotiating Committees at the district or workshop or unit level as the case may be and at the State level on the lines of the machinery now in vogue in the Railway and Defence organisations At the local level, where local problems are to be settled, the Committee will consist of the local chief of the Department, a representative of the union and the Labour Officer At the State level where problems of general nature and those not solved at the local level will be taken up, the Committee will consist of the Secretary to Government concerned and the Head of the Department, the Commissioner of Labour or his representative, and representative of the workers These Committees will meet periodically and try to solve all problems in public sector

It is hoped that the Industrial Relation Committees in the private sector and the Negotiating Committees in the public sector will go a long way to eliminate areas of friction between management and labour and provide a medium for peaceful settlement of disputes and redressal of grievances.

It is proposed to introduce the Scheme of Joint Staff Councils in the Municipal Corporation, Hyderabad, and other big Municipalities like Vijayawada, Guntur and Visakhapatnam. Such Staff Councils have been formed in the Secretariat, on the lines of the Whitely Councils functioning in the United Kingdom These Councils are designed to foster happy labour-management relations by providing a forum for frequent mutual consultation on all service and welfare matter of the staff

WORKING CONDITIONS OF MUTTA AND CONTRACT WORKERS

To enquire into the unsatisfactory service conditions of Hammal working in market areas and to recommend remedial measures, Government have constituted a committee.

Similarly to prevent exploitation of labour through employment c contractors which is quite rampant, action is being taken to set up committee to study the working conditions of contract labour in various industries and suggest appropriate remedial steps.

Case Studies in Labour-management Relations

With a view to identifying the factors that make for happy industrial relations, case studies of labour-management relations were conducted in the industrial units of the I L T D Co Ltd, Chirala, and the Vazir Sultan Tobacco Co Ltd. Hyderabad, which have to their credit a very good record of industrial harmony deriving from long term agreements secured by collective bargaining

Workmen's Compensation

The Workmen's Compensation Act is a piece of social security legislation enacted with the sole object of providing a sort of social insurance to the workmen and their families against accidents arising in course of and out of employment The Act applies to employments in railways, tramways, factories, mines, seamen, docks, construction, demolition or repairs to buildings, or of roads, bridges, tunnels, marine works, operations relating to telegraphs, telephones, blasting operations, excavations, boat service, light-houses, tea, coffee, rubber and cinchona plantations, electricity or gas generations, drivers, etc

During the year 1961, 1,112 accidents were reported, of which 314 were fatal and 798 non-fatal In 36 fatal and 54 non-fatal accidents the employers contested their liability to pay the compensation At the end of 1960, 62 fatal and 111 non-fatal contested cases were pending. Thus, of the total number of 98 fatal and 165 non-fatal cases, 87 fatal and 87 non-fatal cases were disposed of, as against the disposal of 154 fatal and 62 non-fatal cases in 1960 A sum of Rs 3,94,006 45 nP. was disbursed towards fatal cases and Rs. 49,745 43 nP towards non-fatal cases, as against Rs 4,09,403 81 nP and Rs 6,606 71 nP disbursed towards fatal and non-fatal cases respectively in 1960

A sum of Rs 1,000 was sanctioned by the State Government under the head "Legal Assistance" to enable the workers with limited resources to conduct the cases filed under the Workmen's compensation Act The Commissioner for Workmen's compensation has been empowered to appoint legal counsels on behalf of the deserving applicants at State cost subject to a maximum of Rs 50 in respect of each case. In the year 1961 legal aid was sanctioned in respect of 13 cases to enable the dependants of the deceased workmen or the injured workmen to conduct their cases, as against one case in 1960.

Trade Unions.

Under the Indian Trade Unions Act, there are 586 registerhd Trade Unions now functioning in the State. During the year 1961, 87 unions were registered and the registration of 67 unions was cancelled owing mainly to their failure to submit their Annual Retuns According to the correct Annual Retuns submitted by 170 unions for the financial year 1960-61, the total membership of these unions were 30,938—24,093 men and 6,845 women The total income of these unions was Rs. 1,10,990.54 nP. and the total expenditure Rs. 1,00,678.26 nP.

Industrial Employment (Standing Orders).

Under the Industrial Employment (Standing Orders) Act, 1946, 31 establishments submitted draft Standing Orders for certificate during the year 1961 Taking into account 12 draft Standing Orders which were pending certification on 1st January 1961, 16 Standing Orders were certified during the year, leaving 27 to be certified at the close of the year

The Government is examining the advisability of promoting a new legislation for Standing Orders in place of the present Central Act—providing for automatic application of standard conditions of service (to the prescribed under the proposed legislation) to all factories employing 100 and even less number of workmen The present legislation required formal certification of Standing Orders in each case; and applies to factories having 100 and more workmen The new legislation, if promoted, will ensure minimum conditions of service to all workers and anything beyond them could be negotiated and settled by collective bargaining or through adjudication

Labour Welfare

Under the Plan schemes great stress has been laid on Labour Welfare and Workers' Education These schemes cover establishment of welfare centres at various industrial towns in the State and adult education classes in industrial undertakings

Labour Welfare Centres

In the Second Five-Year Plan, 10 Labour Welfare Centres were established These Centres provide creche and nursery for children, social work section for women, adult education classes for illiterate workers, reading rooms and libraries for literate workers, cultural activities, cinema shows, indoor and outdoor games, etc Another 12 Labour Welfare Centres are proposed to be set up during the Third Five-Year Plan period. It is proposed to establish 3 centres during the current financial year, 1962-63

Adult Education Classes

Fourteen Adult Education Classes were set up in the Second Plan for illiterate workers in the premises of factories Another 12 education classes are proposed in the Third Five-Year Plan in Andhra area Four Classes have been opened in 1961-62 in select factories in Andhra area.

Labour News and Statistics

The Labour Department issues a monthly journal by name " Andhra Pradesh Labour Bulletin " which contain a brief review of Industrial relations in the State, up-to-date information relating to labour legislation, important awards of the Industrial Tribunal and Labour Court, employment position in the State, and Labour Statistics, etc.

State Labour Advisory Board

The State Labour Advisory Board was constituted in 1958 and it was reconstituted again in 1960 The Board consists of representatives of Government, employers and employees to advise Government on broad principles of the policy regarding labour matters, industrial relations, and labour legislations

The present Andhra Pradesh Labour Advisory Board consists of 24 official and non-official members and 2 special invitees The Commissioner of Labour is the Secretary and the Labour Minister the ex-Officio Chairman of the Board The Board, as constituted now, will continue to function till 30th May 1963, *i e*, for a period of 3 years till it is reconstituted The Board is to meet at least once in every four months.

Various important subjects such as extension of subsidsied Industrial Housing Scheme to other categories of workers who are not classifid as industrial workers, payment of compulsory gratuity to workers, extension of Minimum Wages Act to Shops and Establishments, wage policy during the Second Five-Year Plan, legislation in regard to National and Festival Holidays, regulation of service conditions of Mutta, Zattu and piecerated contract workers working in rice mills, markets, etc., constitution of Industrial Relations Committees, implementation of Textiles, Cement and Jute Wage Board recommendations; extension of Provident Fund Act to Tobacco Industry, constitution of two-tier joint negotiating machinery in the public sector undertakings, implementation of Motor Transoprt Workers Act in the State, linking of dearness allowance with cost of living index, Minimum Wage Committee for small-scale engineering industry, institution of Personnel Management Advisory Service, Minimum Wage Committees for employment in Co-operative Societies, welfare of workers in stone quarries, Joint Staff Councils for civic employees, etc, have been discussed and considered at the meetings of the Board, and suitable action has been or is being taken on the conclusions reached.

Factories Legisi ation.

The chief function of the Factories Department is to administer the Factories Act, which aims at preventing industrial accidents and occupational hazards; ensuring proper working conditions like ventilation and cleanliness, regulation of hours of work, rest and holidays, and provision of welfare amenities The total number of factories as on 1st April 1962 was 6,008 as against 5,977 on 1st April 1961. According to the norms laid down at the National level, each Inspector of Factories should have not more than 150 factories for his regular inspection. Each Inspector is now having about 250 factories. This position has been achieved after strengthening the staff by the creation of two posts of Regional Inspectors of Factories and one post of Inspector of Factories in the Second Plan peiod, and 3 posts of Inspectors of Factories in the first year of the Third Plan period The department obviously need further strengthening

The standards of welfare and safety are comparatively satisfactory in the case of new factories. In the case of old ones, the Inspectorate

has been constantly striving to have the working conditions improved by suitable alteration in the lay-out of the machinery and provision of proper lighting and ventilation Safety competitions have been conducted in various districts in respect of rice mills So far, the districts of West Godavari East Godavari, Guntur Nizamabad and Krishna and 400 out of 900 rice mills have been covered. This year it is proposed to complete the competition in Nellore, initiate it in Warangal district and extend to other districts The safety competitions have created safety consciousness in the managements and the workers alike

To promote industrial safety, hygiene and productivity, an *Institute of Industrial Safety and productivity* is being set up in Hyderabad The building has been completed in 1961-62 at a cost of Rs 1 00 lakh Equipment of the Centre is going to be taken up on had shortly Industrialists have contributed about Rs 60,000 for the purchase of equipment, besides gifting machinery worth Rs 40,000 In this Centre modern techniques of machinery guardings, safety practices, industrial lighting, ventilation and effects of occupational hazards will be demonstrated Training course in industrial safety and occupational hazards will also be conducted

The setting of Minimum Wages has a fourfold object, *viz*,—

(1) to stop sweating, which term signifies—(*a*) wages which are inadequate for necessities or disproportionate to work, (*b*) extra hours of work, and (*c*) insanitary work-place;

(2) protection of un or ill-organised workers;

(3) maintenance of industrial peace, and

(4) protection of good employers from unfair competition.

The Government have fixed or revised minimum wages taking into consideration minimum needs of the workers, owing to increase in food prices and othe commodities, in the following employments.—

(1) Woolen carpet making or shawl weaving;

(2) Rice and dal mill

(3) Tobacco Manufactory (including beedi making)

(4) Oil Mill

(5) Employment in Local Authorities

(6) Construction or maintenance of roads or in building operations.

(7) Stone breaking or stone crushing.

(8) Mica Works.

(9) Public Motor Transport

(10) Tanneries and leather manufactory.

(11) Agricultural operations

The Government have also added to the Schedule under the Minimum Wages Act the following three employments, *viz*—(1) Cinema theatres, (2) Wooden furniture manufacturing establishments, and (3) hotels, restaurants and eating houses In the case of last two employments Minimum Wages Committees were constitutd and minimum wages have also been fixed. The report of the Minimum Wages Committee for cinemas is nuder examination.

The Government have further issued a preliminary notification to add the following employments to the Schedule, with a view to extending the provisions of the Act to these industries also—

(1) Salt pans

(2) Printing presses (including litho and off-set printing).

(3) Metal foundaries.

(4) Auto-mobile engineering workshops

Shops and Establishments—Legislation

The legislation is designed to help the employees in the shops and establishments who are normally not well organised The number of shops and establishments covered by legislation was 4 594 lakhs as on 1st April 1962 as against 2 447 lakhs on 1st April 1961 In the Andhra region all Municipalities and Major Panchayats are covered by the legislation In Telengana it is proposed to extend the coverage to another 20 places.

There are two sets of legislation—one for Telengana and other for Andhra, and it is proposed to bring out a consolidated legislation for the whole State.

Motor Transport Workers Act

Government of India have brought in a new legislation to protect the interests of Motor Transport Workers including running staff. The Act provides for regulation of hours of work—both for running staff and workers in the workshops and offices and also amenities like first-aid, rest sheds and canteen facilities and overtime wages for the work done beyond normal hours of work The Act has been enforced in the State from 1st of February 1962 and Government have notified Inspectors of Factories and Assistant Inspectors of Labour as Inspectors under the Act

Necessary rules are being framed under the Act.

Maternity Benefit Act

The Government of India have enacted the Maternity Benefit Act, 1961, and prior to this Act, the State Government were having two separate Acts—Madras Maternity Benefit Act applicable to Andhra region of Andhra Pradesh and another Hyderabad Maternity Benefit Act which was in force in Telengana area The State Government have brought the Maternity Benefit Act 1961 into force in the whole State of Andhra Pradesh from 1st May 1962 The Act now in force is more comprehensive and confers more liberal benefits on the women workers in factories. The important benefits that are newly introduced in the Act are as follows —

The women workers are now entitled to longer periods of maternity benefit than under the previous Act, namely 11 weeks in place of 7 weeks. In addition to the maternity benefit there is also provision for payment of the same benefit in case of miscarriage The rate of benefit per day in the previous Act was only annas eight Under the present Act it is the average daily rate of earnings of the woman worker or Re. one whichever is higher. In case of illness arising out of pregnancy, delivery or miscarriage, the women workers are also entitled to extra leave upto a period of one month in addition to the ordinary maternity benefit The workers are also entitled to medical bonus of Rs 25 if pre-natal and post-natal care is given by the employer free of charge In addition to the normal rest intervals, women workers are also entitled to nursing breaks during the working hours for nursing the child until the child attains the age of 15 months. The other important provision in the Act is giving powers to the Inspectors to order payment of maternity benefit withheld by the managements and in case of non-payment it can be recovered as arrears of land revenue.

National Employment Service.

The National Employment Service is run by the State Government in collaboration with the Central Government. The Government of India is responsible for formulation of national policies and procedures and co-ordination of the employment service in the country. The state Government is responsible for the execution of policies and programmes, for exercising administrative, financial and functional control of Employment Exchanges in the State. The Government of India bears 60 per cent of the cost and the State Government 40 per cent.

The chief object of the service is to register the employment seekers; to secure from the employers information about the number and types of vacancies; to secure suitable placements for the registrant; to provide suitable candidates for the employers; to collect information about the shortages of skilled personnel in various categories and to arrange for training of persons in the short skills; and to help the youth in proper selection of vocations and career. The department enforces the Compulsory Notification of Vacancies Act, which requires all private managements employing 25 and more and all Government Departments to notify vacancies to the Employment Exchanges. Vacancies to be filled by recruitment through independent organisations like the Public Service Commission, Universities, etc. are not covered by this Act.

EMPLOYMENT EXCHANGES.

At the beginning of the Second Five-Year Plan only 11 districts had Employment Exchanges, and Exchanges were opened in the remaining 9 districts in the Second Plan period.

There has been a steady increase in the number of registrations and placements. The number of registrations rose from 1,74,011 in 1960 to 1,94,837 in 1961 and the placements from 19,332 to 30,35,352.

VOCATIONAL GUIDANCE.

Vocational Guidance Service was introduced in the Second Plan period to assist the employment seekers in the choice of a right career relative to their aptitudes, physical and mental capacities and educational qualification, and also to promote the most effective use of man-power resources and training facilities available Seven Vocational Guidance Units were opened in the Second Plan period and 5 more have been started in the first year of the Third Plan. Units were established at Hyderabad, Visakhapatnam, Vijayawada, Guntur, Warangal, Kurnool and Kakinada in the Second Plan and at Nizamabad, Anantapur, Chittoor, Eluru and Nellore in the first year of the Third Plan

UNIVERSITY EMPLOYMENT BUREAUX

To guide and assist the University students in choosing their future profession, there is a scheme of having University Employment Bureaux One has been started at Waltair in the first year of the Third Five-Year Plan. It is proposed to have another Bureau at Hyderabad attached to the Osmania University during the year 1962-63

EMPLOYMENT MARKET INFORMATION

There is also a scheme of collecting Employment Market Information designed to collect information for employment in the public and private sectors on regular quarterly basis, to study the employment situation based on these reports, and to ascertain the type of personnel in short supply in order that necessary vocational training could be sponsored to meet the shortages, to provide information so collected to school leavers and employment seekers; and to assess the changes in the level of employment and to analyse the reason for the changes. The Employment Market Information Units have been set up in all the districts except Mahbubnagar, Karimnagar Adilabad, and Medak. The above four districts will be covered in 1962-63.

To check the influx of rural people into urban areas and to generate more employment in the rural areas, Government are implementing various schemes with large employment potential on pilot basis in select Blocks. This department has opened National Employment Assistance and Information Bureaux in 9 such pilot project areas. Another 4 are proposed to be set up in 1962-63.

EMPLOYMENT ADVISORY COMMITTEES.

To secure full co-operation from the employers and workers, Employment Advisory Committes have been set up at the State and District level, The District Level Committee has the Collector as the

Chairman and the Employment Officer as Secretary The State Level Committee has the Minister for Labour as Chairman and the Deputy Director as the Secretary The purpose of the State Level Committee is to offer suggestions for improvement of the working of Employment Exchange Organistions as such and to advise the Government on employment policy.

Employees'State Insurance Scheme.

The Employees' State Insurance Scheme is a social measure designed and to secure and maintain the health of the industrial worker.

The main benefits provided under the Act are: (*i*) sickness benefit, (*ii*) maternity benefit, (*iii*) disablement benefit, (*iv*) dependents benefit, and (*v*) medical benefit. The Scheme provides for protection of workers in two ways provision of cash benefits and medical care.

The Scheme was introduced in 1955 in Andhra and Telengana regions covering a population of 36,000. Since then there has been gradual expansion of the Scheme. As against 9 full time dispensaries in 1955, there are now 32 dispensaries working at different places in the State Since 1959 the benefits of the Scheme are extended to the families of insured workers also. At present the Scheme is in force in the following centres.—

Hyderabad, Secunderabad, Warangal, Sirpur-Kagaznagar, Adoni, Renigunta, Guntur, Peda Kakani, Mangalagiri, Vijayawada, Eluru, Kakinada, Visakhapatnam, Chittivalasa, Vizianagaram,, Rajahmundry, Kurnool and Dowlaiswaram.

Thus the Employee's State Insurance Scheme is in operation at 16 centres covering a working class population of 64,500.

Workers' Education Scheme.

The Workers' Education Scheme formulated by Government of India was introduced in Hyderabad in April, 1959. The main object of the Scheme is to promote knowledge, self-reliance and an awareness of the responsibilities among the workers. Under the Scheme there is one main centre at Hyderabad and 65 primary centres in the districts. The Hyderabad Centre has so far trained 196 worker-teachers while the primary centres have trained 3,394 candidates. The period of training at these centres is 3 months and instruction is given in the State regional languages, *viz.*, Telugu and Urdu. The workers who are given training are drawn from factories and commercial establishments. The number of worker trainees attending the classes at primary centres at present is 1,016.

Productivity.

The need for stimulating productivity consciousness in the country and to provide services for maximising the utilisation of available resources of men, machine, material and power; to wage war against waste and to help secure for the people of the country a better and higher standard of living has been felt for a long time. To meet this

need, National Productivity Council, an autonomous organisation with representatives of employers workers, Government and various other interests, has been established This Council collects and disseminates information about techniques and methods of productivity. There is a State Council also. The programme of the Productivity Council covers training of personnel in various techniques of industrial management, industrial engineering, and industrial relations, dissemination of useful information on productivity, research into programmes of productivity, arragnement for inter-factory visits, etc The State Council has constituted two industry-wise committees, one for Sugar and another for Cement, and has conducted productivity technical training course and is contemplating to extend its activities to various other industries

అనుబంధం

కార్మిక, ఫ్యాక్టరీల, జాతీయ ఉద్యోగ సౌకర్యముల శాఖలకు సంబంధించిన డిమాండుపై కార్మిక, రహణా శాఖల మంత్రి (శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి గారి వివరణ.

(శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి — కార్మిక, ఫ్యాక్టరీల, జాతీయ ఉద్యోగ సౌకర్యాల శాఖలకు సంబంధించిన 26వ నెంబరు డిమాండును సభవారి ఆమోదం నిమిత్తం ప్రతిపాదిస్తున్నాను.

1962-63 బడ్జెటు అంచనాలలో ఏర్పాటుచేసిన డిమాండు మొత్తం రు. 85,80,800 లు, కాగా 1961-62 సవరించిన అంచనాలలో ఈ డిమాండు మొత్తం రు. 27 04 లక్షలు. 1962-63 సంవత్సరంలో అమలుపరచవలసిన ప్రణాళికా పథకాలకుగాను రు. 7.09 లక్షల కేటాయింపుకూడ ఈ డిమాండులో చేరివున్నది.

కార్మిక ప్రజల శ్రేయస్సుకోసం ఈ శాఖలు బహుముఖంగా కృషిచేస్తున్నవి కార్మికుని రక్షణకు, అతనిపని పరిస్థితులను అభివృద్ధి పరిచేటందుకు, ఉద్యోగావకాశాలను విస్తృతం చేసేటందుకు, కార్మికులకు కొన్ని సౌకర్యాలను కలిగించేటందుకుగాను రూపొందించిన ప్రమాణాలను, నిబంధనలను అమలుపరచడం ఈ శాఖల బాధ్యత. ఏ ఆర్థిక వ్యవస్థలోగాని, ప్రత్యేకించి ప్రణాళికాబద్ధమైన ఆర్థిక వ్యవస్థలో, సమర్థమైన సంతృప్తి, కార్మికశక్తియొక్క ప్రాముఖ్యంగురించి ఎక్కువగా చెప్పనవసరంలేదు. ఆర్థిక అభ్యున్నతి, వ్యక్తిరక్షణ అన్న జంట లక్ష్యాలు ఒకదానికొకటి, వీలైనంత అనుగుణ్యంగా ఉండేటట్లు చూడాలి. క్రేడుయూనియను కార్యకలాపాలను, సమిష్టి సంప్రదింపులను అభివృద్ధిపరచడం; కార్మికుల యజమానుల మధ్య తగాదాల్లో రాజీ కుదుర్చటానికి, రాజీకుదురని సందర్భాలలో వాటిని పరిష్కరించటానికి యంత్రాంగాన్ని ఏర్పరచడం; జాతీయ స్థాయిలో యజమానులు, కార్మికులు ఇరువురు సమ్మతించిన క్రమశిక్షణ నియమాలను పాటింపచేసి సమ్మెలు, లాక్ ఔట్‌లు సంభవించకుండా చేయడం, కనీస వేతనాలు, వనివేళలు మొదలగునవి నిర్ణయించడంద్వారా కాయకష్టంతో కూడుకొని ఉన్న పరిశ్రమల్లో పనిచేస్తూ పరిష్కృమైన వ్యవస్థలేని కార్మికులకు రక్షణ కలిగించడం; కార్మికులకు పారిశ్రామిక ప్రమాదాలు వాటిల్లకుండా చేయడం— ఇవి యీ ధ్యేయసాధనకు అనుసరించవలసిన మార్గాలు.

ఈ మార్గాలను అవలంబించేటందుకుగాను అవసరమైన మేరకు సిబ్బందిని పటిష్టం చేయటానికి, కార్మికుల విద్యా సంక్షేమాలకు ప్రణాళికా పథకాలు ఉద్దేశించబడినవి.

కార్మిక, ఫ్యాక్టరీలు, జాతీయ ఉద్యోగ సౌకర్యాల శాఖలయొక్క ముఖ్య కార్యకలాపాలను గురించి క్రింది పేరాలలో వివరిస్తాను.

పారిశ్రామిక సంబంధాలు.—వీలైనంతవరకు యజమానులు, కార్మికుల మధ్య వచ్చే పారిశ్రామిక తగాదాలను పరస్పర సంప్రదింపుల ద్వారాను, లేబరు ఆఫీసర్ల పలుకుబడితో ఉండే రాజీ ప్రయత్నాలద్వారాను పరిష్కరించడమన్నదే ప్రభుత్వ విధానం. రాజీ విఫలమైన సందర్భాలలో స్వచ్ఛంద మధ్యవర్తుల పరిష్కారం ప్రోత్సహించ బడుతోంది. అంతిమ ప్రయత్నంగా మాత్రమే తీర్పుకు పెట్టడం జరుగుతుంది. రాజీ ప్రయత్నాల స్థాయిని పెంపుజేసే ఉద్దేశంతో 1961-62 లో మూడు ప్రాంతీయ అసిస్టెంటు కమీషనరు పదవులు మంజూరు చేయబడినవి. 1961 లో ఏడు తగాదాల విషయంలో మధ్యవర్తుల తీర్పుకు స్వచ్ఛందంగా అంగీకరించడం జరిగింది. 291 తగాదాల విషయంలో రాజీ కుదుర్చుటకు ప్రయత్నం జరిగింది. ఈ రాజీ కేసులలో 130 కేసుల విషయంలో పరిష్కారం కుదిరింది పరిష్కారం జరగని 88 తగాదాలను తీర్పుకు పెట్టడం జరిగింది. సమ్మెలు, నష్టమైన పనిరోజులు తగ్గాయి 1960 లో 61 సమ్మెలు జరిగినవి. 1,98,290 పనిరోజులు నష్టమైనవి. కాగా 1961 లో జరిగిన సమ్మెల సంఖ్య 49. నష్టమైన పనిరోజుల సంఖ్య 1,53,922½.

పారిశ్రామిక తగాదాల చట్టపు నిబంధనలను అతిక్రమించిన యజమానుల విషయంలో చివరి చర్యగా మాత్రం ప్రాసిక్యూషను చేయడం జరిగినది. 1961 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఏడు సందర్భాలలో ప్రాసిక్యూషనుకు అనుమతించ వలసి వచ్చినది.

పారిశ్రామిక తగాదాల చట్టపు 9 వ విభాగం క్రింద వందలేక అంతకెక్కువ మంది కార్మికులను నియమించిన అన్ని పారిశ్రామిక సంస్థలు కూడ వర్క్సు కమిటీలను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరుతూ 1961 అక్టోబరులో ఒక సాధారణ ప్రకటనను ప్రభుత్వం జారీ చేసింది. 1960 ఆఖరుకు 102 వర్క్సు కమిటీలు మాత్రం పని చేస్తుండగా 1961 సంవత్సరం అంతమయ్యే నాటికి అట్టి కమిటీలు 104 సంస్థలలో పనిచేస్తున్నవి.

రాష్ట్ర కార్యనిర్వాహక యంత్రాంగం.—కార్మికులు, యజమానులు క్రమశిక్షణ నియమాలను పాటించేటట్లుగా చూడటానికి, అవార్డులను, ఒప్పందాలను అమలు పరిచేటందుకుగాను ఈ యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరు ఆధ్వర్యం క్రింద ఇది పని చేస్తున్నది. రాష్ట్ర స్థాయిలో రెండు ప్రగతి నిర్ణాయక, నిర్వహణ కమిటీలు, ఒకటి ప్రభుత్వ రంగంలోను, మరొకటి ప్రైవేటు రంగంలోను పని చేస్తున్నవి. రెండు స్థానిక కమిటీలు—ఒకటి గుంటూరులోను మరొకటి విశాఖపట్టణంలోను పని చేస్తున్నవి. ప్రభుత్వ రంగానికి సంబంధించిన రాష్ట్ర స్థాయి కమిటీ మూడు సార్లు, ప్రైవేటు

రంగానికి సంబంధించిన కమిటీ నాలుగు సార్లు 1961-62 లో సమావేశమయినవి. గుంటూరులోని కమిటీ నాలుగు సార్లు, విశాఖ పట్టణంలోని కమిటి ఒకసారి సమావేశమయినవి.

క్రమశిక్షణ నియమాల క్రింద అవార్డులు, ఒప్పందాలు అమలు పరచడం జరగనట్టి 42 కేసులు, యూనియనుల గుర్తింపుకు సంబంధించిన 18 కేసులు 1961-62 లో విచారణకు వచ్చినవి రాష్ట్ర ప్రగతి నిర్ణాయిక, నిర్వహణ యంత్రాంగం యొక్క ప్రయత్నాల వల్ల 88 కేసుల విషయంలో అవార్డులను, ఒప్పందాలను అమలు పరచడం, 12 కేసులలో యూనియన్లను గుర్తించడం జరిగినది.

ఈ యంత్రాంగాన్ని మరింత పటిష్ఠం చేసే నిమిత్తం స్పెషల్ ఆఫీసరు హోదాను కార్మికశాఖ డిప్యూటీ కమీషనరు హోదాకు 1961-62 లో పెంచడం జరిగింది. అయిదుగురు ఇనస్పెక్టర్లతో గూడిన సిబ్బంది ఆయన క్రింద నియమించబడినది. ఈ చర్యవల్ల ఏదేని సంస్థలలోనైనా ఒకటికంటె ఎక్కువ యూనియనులు ఉన్న సందర్భంలో, యూనియనుల సభ్యత్వపు తనిఖీని త్వరితంగా పూర్తి చేసేటందుకు, క్రమశిక్షణ నియమాలను ఉల్లంఘించడం జరిగిందని చేసిన ఫిర్యాదులను శీఘ్రంగా విచారించేటందుకు, అవార్డులను, ఒప్పందాలను ఉత్తమంగా అమలు పరిచేటందుకు వీలుచేకూరింది.

వేతనాల సంఘంవారి సిఫార్సులు—ఈ శాఖ ప్రయత్నాల ఫలితంగా వివిధ వేతన సంఘాల సిఫార్సులను ఆత్యధికంగా అమలు పరచడం జరిగింది. ఒకటి మినహా అన్ని బట్టలమిల్లులు, ఐదు సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలు, పదకొండు పంచదార ఫ్యాక్టరీలలో పది ఫ్యాక్టరీలు ఈ సిఫార్సులను దాదాపు కార్మికులు సంతృప్తి పడే విధంగా అమలు పరచాయి—మిగిలిన ఒక పంచదార ఫ్యాక్టరీకూడ దశల వారీగా ఈ సిఫార్సులను అమలు పరిచేటట్లుగా కార్మికులతో ఒప్పందం కుదుర్చుకొన్నదని తెలియ వచ్చింది. సహకార పంచదార ఫ్యాక్టరీల విషయంలో మాత్రం కార్మికుల ఆమోదంతో ఈ సిఫార్సుల అమలును కొద్దిగా విలంబం చేయడం జరిగింది జనపనార మిల్లులన్నీ, జనపనార వేతనాల సంఘంవారు చేసిన తాత్కాలిక సిఫార్సులను అమలు పరచాయి

ప్రభుత్వ రంగంలో పారిశ్రామిక సంబంధాల కమిటీలు ద్విదళ సంప్రదింపుల యంత్రాంగం—ప్రయివేటు రంగానికి సంబంధించిన రాష్ట్ర ప్రగతి నిర్ణాయక, నిర్వహణ కమిటీ వారి సిఫారసు ననుసరించి తొలిచర్యగా ప్రభుత్వంవారు పంచదార బట్టల పరిశ్రమలలో త్రైపాక్షిక పారిశ్రామిక సంబంధాల కమిటీలను ఏర్పాటు చేయుటకు నిబంధనలను రూపొందించారు కమిటీల ఏర్పాటు జరుగుతున్నది. కేరళలో కొంత కాలంనుండి పనిచేస్తున్న కమిటీల పద్ధతిలో ఈ కమిటీల ఏర్పాటు జరుగుతున్నది. యజమానుల నుంచి, యూనియన్ల నుంచి, ముఖ్యంగా యజమానుల నుంచి తగినంత సహకారంలేని కారణంగా ఈ కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడంలో కొంత జాప్యం జరిగినది. కొన్ని అభ్యంతరాల దృష్ట్యా నిబంధనలను సవరించవలసి రావడం కూడ ఇందుకు ఒక కారణం.

ప్రభుత్వ రంగంలో కార్మిక సమస్యలను కట్టు దిట్టంగా పరిష్కరించే నిమిత్తం సందర్భాన్ని బట్టి జిల్లా, లేదా వర్కుషాపు లేదా యూనిట్టు స్థాయిలోను రాష్ట్రస్థాయిలోను, రైల్వే, రక్షణ వ్యవస్థలలో ఇప్పుడు పనిచేస్తున్న యంత్రాంగం పద్ధతిపై ద్విదళ సంప్రదింపుల కమిటీలను ఏర్పాటు చేయటానికి ఉద్దేశింపబడింది. స్థానిక స్థాయిలో స్థానిక సమస్యలను పరిష్కరించాల్సి ఉంటుంది ఇందుకు సంబంధించిన కమిటీలో ఈ శాఖ స్థానిక అధికారి, యూనియను ప్రతినిధి, ఒకరు, లేబరు ఆఫీసరు సభ్యులుగా ఉంటారు రాష్ట్రస్థాయిలో సాధారణ సమస్యలు, స్థానిక స్థాయిలో పరిష్కృతం కాని సమస్యలు పరిష్కరించవలసి ఉంటుంది ఈ కమిటీలో సంబంధించిన ప్రభుత్వ కార్యదర్శి, సంబంధించిన శాఖాధిపతి, లేబరు కమీషనరు లేక ఆయన ప్రతినిధి, కార్మికుల ప్రతినిధి సభ్యులుగా ఉంటారు. ఈ కమిటిలు నిర్ణీతకాల వ్యవధుల్లో సమావేశమయి ప్రభుత్వరంగంలోని అన్ని సమస్యలను పరిష్కారం చేయ ప్రయత్నిస్తాయి.

ప్రయివేటు రంగంలో పారిశ్రామిక సంబంధాల కమిటిలు, ప్రభుత్వ రంగంలో సంప్రదింపుల కమీటిలు యజమానులు కార్మికుల మధ్య సంఘర్షణలను తొలగించే విషయంలోను, తగాదాలను శాంతియుతంగా పరిష్కరించే విషయం లోను, ఇబ్బందుల నివారణ విషయంలోను ఎంతో తోడ్పడగలవని ఆశించబడు తున్నది.

హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషన్‌లోను, విజయవాడ, గుంటూరు, విశాఖపట్టణం వంటి ఇతర పెద్ద మునిసిపాలిటీలలోను జాయింటుస్టాఫ్ కౌన్సిలు పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టుటకు ఉద్దేశించ బడింది ఇంగ్లాండు దేశంలో పనిచేస్తున్న విట్లికౌన్సిళ్ల పద్ధతులపై ఇటువంటి స్టాఫ్ కౌన్సిళ్లను సచివాలయంలో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. సిబ్బందికి సంబంధించిన అన్ని ఉద్యోగ, సంక్షేమ విషయాలపై కార్మికుల, యజమానులు పరస్పరం తరచుగా సంప్రదింపులు జరిపేటందుకు వేదికగా ఉండి కార్మికులు, యజమానుల మధ్య సత్సంబంధాలను నెలకొల్పుటకు ఈ కౌన్సిళ్లు రూపొందించ బడినవి

ముఠా మరియు కంట్రాక్టు కార్మికుల పని పరిస్థితులు — మార్కెటు ప్రాంతాలలో పనిచేస్తున్న హమాలీల ఉద్యోగ పరిస్థితులు అసంతృప్తి కరంగా ఉన్నవి వీటిని విచారించి నివారణ చర్యలను సిఫారసుచేసే నిమిత్తం ప్రభుత్వం ఒక కమిటిని నియమించింది.

కంట్రాక్టర్లను నియోగించడంద్వారా కార్మికులకు అన్యాయం చేయడం కూడ ప్రబలంగా ఉన్నది ఈ అన్యాయాన్ని అరికట్టే నిమిత్తం వివిధ పరిశ్రమల్లో ఉన్న కంట్రాక్టు కార్మికుల పని పరిస్థితులను పరిశీలించి, యుక్తమైన నివారణ చర్యలను సూచించేటందుకు పై విధంగా ఒక కమిటిని నియమించడానికి కూడ చర్యలు తీసికోబడుతున్నవి.

కార్మిక, యజమాన సంబంధాల విషయంలో కేసుల పరిశీలన :— పారిశ్రామిక సత్సంబంధాలు నెలకొల్పటానికి తోడ్పడే అంశాలను కనుగొనే ఉద్దేశంతో, సమిష్టి సంప్రదింపుల ద్వారా కుదుర్చుకొన్న దీర్ఘ కాలిక ఒప్పందాల

మూలంగా పారిశ్రామిక సామరస్యం నెలకొని ఉన్నదనే ప్రఖ్యాతి పొందిన చీరాలలోని ఐ. ఎల్ టి. డి కంపెని వారి పారిశ్రామిక యూనిట్టులలోను, హైదరాబాదులోని వజీర్ సుల్తాను పొగాకు కంపెనివారి పారిశ్రామిక యూనిట్టులలోను కార్మిక, యజమానుల సంబంధాలకు సంబంధించిన కేసు పరిశీలనలు జరుప బడినవి.

కార్మికులకు నష్టపరిహారం: ఉద్యోగ నిర్వహణ సందర్భంలోను, ఇతరత్రాను సంభవించే ప్రమాదాలనుండి కార్మికులకు. వారి కుటుంబాలకు రక్షణ కల్పించడం కోసం ఒకవిధమైన సాంఘిక భీమాను ఏర్పాటు చేసే ఏకైక లక్ష్యంతో చేసిన సాంఘిక భద్రతా శాసనమే కార్మిక నష్ట పరిహార చట్టం. రైల్వేలు, ట్రాంవేలు, ఫ్యాక్టరీలు, గనులు, నావికులు, నౌకాకేంద్రాలు, భవనాల నిర్మాణం, పడగొట్టుట, మరమ్మతులు, రోడ్లు, వంతెనలు, పొరంగాలనిర్మాణం, సముద్ర సంబంధమైన పనులు లెలిగ్రాఫులు, లెలిఫోనుల నిర్వహణకు సంబంధించిన పనులు, ప్రేలుడు పనులు, ప్రత్యక్షం పనులు, పడవ సర్వీసులు లైట్ హౌసులు, టీ, కాఫీ, రబ్బరు, సింకోనా తోటలు, విద్యుచ్ఛక్తి లేక గ్యాస్ ఉత్పాదన, డ్రైవర్లు మొదలైన పరిశ్రమలలో పనిచేస్తున్న వారందరికి ఈ చట్టం వర్తిస్తుంది

1961 సంవత్సరంలో 1112 ప్రమాదాలు జరిగినవి. ఇందులో 314 ప్రమాదాలు మరణ కారకాలయినవి. మిగతా 798 ప్రమాదాలలో మరణం సంభవించలేదు. మరణం సంభవించిన 86 ప్రమాదాల విషయంలోను, మరణం సంభవించని 54 ప్రమాదాల విషయంలోను యజమానులు పరిహారం చెల్లించే విషయమై అభ్యంతరం తెలిపారు 1960 వ సంవత్సరం ఆఖరుకు మరణం సంభవించిన 62 కేసులు, మరణం సంభవించని 111 కేసులు పరిష్కారం కాకుండా మిగిలిఉన్నవి ఆ విధంగా, మరణంసంభవించిన మొత్తం 98 కేసులలో 87 కేసులు, మరణం సంభవించని 165 కేసులలో 87 కేసులు పరిష్కరించిబడినవి 1960 వ సంవత్సరంలో మరణం సంభవించిన 154 కేసులు, మరణం సంభవించని 62 కేసులు పరిష్కరించడం జరిగింది 1960 లో, మరణం సంభవించిన కేసులకు రు 4.09,403.81న, పై.లుమరణం సంభవించని కేసులకు రు 6,606.71 న పైలు చెల్లించబడగా 1961 వ సంవత్సరంలో మరణం సంభవించిన కేసులకు రు. 3,94,006.45 నయా పైసలు, మరణంసంభవించని కేసులకు రు. 49,745 48 వ. పై. లు చెల్లించడం జరిగింది.

ధనం పరిమితంగా మన్న కార్మికులు, కార్మికుల నష్ట పరిహారచట్టం క్రింద పెట్టిన కేసులను నిర్వహించుకొవే నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం "న్యాయ సంబంధ సహాయం" అన్న పద్దుక్రింద రు. 1,000 లను మంజూరు చేసింది అర్హులైన దరఖాస్తుదారుల తరపున ప్రతి కేసు విషయంలోను రు 50 లకు మించకుండా ప్రభుత్వ ఖర్చులతో వ్యాయవాదులను నియమించుటకుగాను కార్మికులకు పరిహారం సమకూర్చే కమీషనరుకు అధికారమివ్వబడింది 1961 వ సంవత్సరంలో 13 కేసుల విషయంలో చనిపోయిన కార్మికులపై ఆధారపడినవారు లేక గాయపడిన కార్మికులు తమ కేసులను నిర్వహించుకొవేటందుకు వీలుగా న్యాయ పం

సంబంధ సహాయం మంజూరు చేయబడింది. 1960 లో ఒకే కేసు విషయంలో మాత్రమే ఈ విధమైన సహాయం చేయబడింది.

ట్రేడు యూనియలు —భారత ట్రేడుయూనియనుల చట్టం క్రింద ప్రస్తుతం యీ రాష్ట్రంలో రిజిస్టరయిన 586 ట్రేడుయూనియనులు పని చేస్తున్నవి. 1961 వ సంవత్సరంలో 87 యూనియనులు రిజిస్టరయినవి. 67 యూనియనుల రిజిస్ట్రేషను రద్దు చేయబడింది. వార్షిక రిటర్నులు సమర్పించక పోవడమే ఈ రద్దుకు ముఖ్యకారణం. 1960-61 ఆర్థిక సంవత్సరానికి 170 యూనియనులు సమర్పించిన సరియైన వార్షిక రిటర్నుల ప్రకారం ఈ యూనియనుల మొత్తం సభ్యత్వం 80,938 ఇందులో 24,093 మంది పురుషులు, 6,845 మంది స్త్రీలు ఉన్నారు, ఈ యూనియనుల మొత్తం ఆదాయం రు 1,10,990 54 నయా పై. లు మొత్తం ఖర్చు రు 1,00,678 26 నయా పై. లు.

పారిశ్రామిక ఉద్యోగస్థాయి ఉత్తరువులు — 1946 సంవత్సరపు పారిశ్రామిక ఉద్యోగ (స్థాయి ఉత్తరువులు) చట్టం క్రింద 1961 సంవత్సరంలో 31 సంస్థలు ధ్రువీకరణ నిమిత్తం స్థాయీ ఉత్తరువులు ముసాయిదాను సమర్పించినవి 1-1-1961 తేదీనాటికి ధ్రువీకరణ జరకవలసి ఉన్న 12 స్థాయీ ఉత్తరువుల ముసాయిదాలను లెక్కలోకి తీసుకొని ఆ సంవత్సరంలో 16 స్థాయీ ఉత్తరువులను ధ్రువీకరించడం జరిగింది మిగిలిన 27 ముసాయిదాలను సంవత్సరాంతంలో ధ్రువీకరించుటకు వదలిపెట్టడమయింది.

ప్రస్తుత కేంద్ర చట్టమునకు బదులు స్థాయీ ఉత్తరువులకు సంబంధించిన ఒక క్రొత్త శాసనాన్ని చేసే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నది. ఈ క్రొత్త శాసనంలో నిర్ణయించే ప్రమాణీకృత సర్వీసు షరతులు నూరుశాతం లేక అంతకు తక్కువ మంది కార్మికులను నియమించే ఫ్యాక్టరీల కన్నిటికి వర్తించేట్లు నిబంధన చేయబడుతుంది. ప్రస్తుత శాసనము ననుసరించి ప్రతి సందర్భంలోను స్థాయీ ఉత్తరువుల ధృవీకరణ జరగవలసి ఉన్నది. అంతేకాక వందకు, ఎక్కువ మంది కార్మికులున్న ఫ్యాక్టరీలకు అది వర్తిస్తుంది. క్రొత్త శాసనం చేయడం జరిగితే కార్మికుల కందరికీ కనిష్ట ఉద్యోగ పరిస్థితులు తప్పక ఏర్పడతాయి. వాటికి మించి ఏదైనా జరగవలసి ఉంటే దానిని సంప్రదింపుల ద్వారాగాని, సమిష్టి సంప్రదింపులద్వారాగాని లేక తీర్పుకు పెట్టడం ద్వారాగాని పరిష్కరించుకొన వచ్చును.

కార్మిక సంక్షేమం — ప్రణాళికా పథకాలలో కార్మిక సంక్షేమానికి కార్మికుల విద్యకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడింది. రాష్ట్రంలోని వివిధ పారిశ్రామిక పట్టణాలలో సంక్షేమ కేంద్రాలను నెలకొల్పటం, పారిశ్రామిక సంస్థలలో వయోజన విద్యా తరగతులను నడపటం ఈ పథకాలలో చేరివున్నాయి.

కార్మిక సంక్షేమ కేంద్రాలు — రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 10 కార్మిక సంక్షేమ కేంద్రాలు నెలకొల్పబడ్డాయి. పిల్లలకు పోషణ పరిచర్యలు, స్త్రీలకు సాంఘిక సేవా విభాగం, చదువురాని కార్మికులకు వయోజన విద్యా

బోధన తరగతులు, విద్యావంతులైన కార్మికులకు పరనాలయాలు, గ్రంథాలయాలు, సాంస్కృతిక కార్యకలాపాలు, సినిమా ప్రదర్శనలు, ఇంటా బయటా ఆడే ఆటలు మొదలైనవాటికి ఈ కేంద్రాలలో ఏర్పాట్లు ఉంటాయి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో మరో 12 కార్మిక సంక్షేమ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ఉద్దేశించబడింది 1962-63 ఆర్థిక సంవత్సర కాలంలో మూడు కేంద్రాలు నెలకొల్పటానికి ఉద్దేశించబడింది.

వయోజన విద్యా బోధన తరగతులు — రెండవ ప్రణాళికలో చదువురాని కార్మికుల కోసం ఫ్యాక్టరీల ఆవరణలలో 14 కేంద్రాలలో వయోజన విద్యా బోధన తరగతులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి ఆంధ్ర ప్రాంతంలో మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మరో 12 కేంద్రాలలో విద్యా బోధన తరగతులను ఏర్పాటు చేయటానికి ఉద్దేశించబడింది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 1961-62 లో, ఎంపికైన నాలుగు ఫ్యాక్టరీలలో తరగతులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.

కార్మిక వార్తలు, గణాంక వివరాలు — 'ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లేబర్ బులిటెన్' అనే పేరుతో కార్మిక శాఖ వారు ఒక మాస పత్రికను నడుపుతున్నారు అందులో రాష్ట్రంలోని పారిశ్రామిక సంబంధాల మీద ఒక సంక్షిప్త సమీక్ష, రాష్ట్రంలోని కార్మిక శాసనాలు, పారిశ్రామిక ట్రిబ్యునలు, లేబరు కోర్టువారి ముఖ్యమైన తీర్పులు, ఉద్యోగాల పరిస్థితి, కార్మికుల వివరాలు మొదలైన వాటికి సంబంధించిన తాజా సమాచార మంతా వుంటుంది.

రాష్ట్ర కార్మిక సలహాసంఘం —1958 లో రాష్ట్ర కార్మిక సలహాసంఘం ఏర్పాటు చేయబడింది, మళ్ళీ 1960 లో దాన్ని పునర్నిర్మించటం జరిగింది ఈ సంఘంలో ప్రభుత్వానికి, పారిశ్రామికులకు కార్మికులకు సంబంధించిన ప్రతినిధులు ఉంటారు ఈ సంఘం కార్మిక వ్యవహారాలు, పారిశ్రామిక సంబంధాలు, కార్మిక శాసనాలకు సంబంధించిన విధానం గురించి స్థూల సూత్రాల విషయంలో ప్రభుత్వానికి సలహా యిస్తుంది.

ప్రస్తుతమున్న ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్మిక సలహా సంఘంలో 24 మంది అధికార అనధికార సభ్యులు, ఇద్దరు ప్రత్యేక ఆహ్వానితులు ఉన్నారు ఈ సంఘానికి లేబరు కమీషనరు కార్యదర్శిగానూ, కార్మిక మంత్రి అధికారరీత్యా చైర్మనుగానూ వున్నారు. సంఘం ఇప్పుడే ఏర్పడింది, కాబట్టి మళ్ళీ దాన్ని ఏర్పాటు చేసేవరకు 30-6-1963 తేది దాకా అంటే మూడు సంవత్సరాల పాటు పనిచేస్తూ వుంటుంది. కనీసం ప్రతి నాలుగు మాసాల కొకసారి ఈ సంఘం సమావేశమవుతుంది

పారిశ్రామిక కార్మికులుగా వర్గీకరింపబడని ఇతర తరగతుల కార్మికులకు: సబ్సిడీతో నిర్మించే పారిశ్రామిక గృహ నిర్మాణ పథకాన్ని విస్తరింపచేయటం, కార్మికులకు నిర్బంధమైన గ్రాట్యుయిటీని చెల్లించటం; దుకాణాలకు వ్యాపార సంస్థలకు కనీస వేతనాల చట్టాన్ని విస్తరింపచేయటం, జాతీయ, పండుగ సెలవులకు సంబంధించిన శాసనాలు, రైసు మిల్లులు, మార్కెట్లు మొదలైన వాటిలో పనిచేసే ముఠా, జట్టు, చిల్లర కాంట్రాక్టు కార్మికుల పరిస్థితిని గురించి రెగ్యులేషను చేయటం; పారిశ్రామిక సంబంధాల సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటం, బట్టల,

సిమెంటు, జనపనార కార్మికులకు సంబంధించిన వేతనాల సంఘం సిపార్సులను అమలుపరచటం, పుగాకు పరిశ్రమకు ప్రావిడెంటు ఫండు చట్టాన్ని విస్తరింప చేయటం, ప్రభుత్వ రంగానికి సంబంధించిన సంస్థలలో ఉభయులూ సమిష్టిగా సంప్రదించుకొనే విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టటం; రాష్ట్రంలో మోటారు రవాణా కార్మికుల చట్టాన్ని అమలుపరచటం, జీవన వ్యయంతో కరువు భత్యాన్ని కలిపివేయటం, చిన్నతరహా ఇంజనీరింగు పరిశ్రమకు కనీస వేతనాల సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయటం, సిబ్బంది నిర్వహణ సలహా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయటం; సహకార సంఘాలలోని ఉద్యోగాలకు కనీస వేతనాల సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయటం, స్టోన్ క్వారీ కార్మికుల సంక్షేమం, పురపాలక సంఘాలలోని కార్మికులకు జాయింటు స్టాఫ్ కౌన్సిళ్లు మున్నగు వివిధ ముఖ్య విషయాలను సంఘ సమావేశంలో చర్చించటం, పరిశీలించటం జరిగింది. నిర్ణయాలు తీసుకోబడిన వాటి విషయంలో తగిన చర్య తీసుకోబడింది లేదా తీసుకొనబడుతున్నది

ఫ్యాక్టరీల శాసనం —పారిశ్రామిక ప్రమాదాలు, వృత్తిరీత్యా ఆపదలు జరగకుండా చేయటం, సక్రమంగా పనిచేయటానికి అవసరమైన గాలి, పరిశుభ్రత మున్నగువవి వుండేటట్లు చూడటం, పనిగంటలు, విరామము సెలవులు క్రమంగా వుండేటట్లు చూడటం, చక్కటి వసతులు వుండేటట్లు చూడటం—వీటన్నిటికి గాను ఏర్పడిన ఫ్యాక్టరీల చట్టాన్ని నిర్వహించటమునే ఫ్యాక్టరీల డిపార్టుమెంటు వారి ప్రధాన కర్తవ్యం ఫ్యాక్టరీల మొత్తం సంఖ్య 1-4-61 తేదీనాటికి 5,977 కాగా 1-4-1962 కు వాటి సంఖ్య 6,008 జాతీయ స్థాయిలో నిర్ణయించబడిన పద్ధతి ప్రకారం ఫ్యాక్టరీల ఇన్ స్పెక్టరు ఒక్కొక్కరికి తన నిత్యపర్యవేక్షణ క్రింది 150 కి మించి ఫ్యాక్టరీలు వుండరాదు. ప్రస్తుతం ప్రతి ఇన్ స్పెక్టరు క్రింద 250 ఫ్యాక్టరీలు ఉన్నాయి రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో ఫ్యాక్టరీల రీజినల్ ఇన్ స్పెక్టరు ఉద్యోగాలు రెంటిని, ఫ్యాక్టరీల ఇన్ స్పెక్టరు ఉద్యోగం ఒకదాన్ని. మూడవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో ఫ్యాక్టరీల ఇన్ స్పెక్టరు ఉద్యోగాలు మూటిని సృష్టించటంద్వారా సిబ్బందిని ఎక్కువ చేసిన తర్వాతనే యిది సాధ్యమైంది. ఈ శాఖను ఇంకా అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం వుంది.

కొత్త ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించినంతవరకు సంక్షేమ, భద్రతా సౌకర్యాలు తృప్తికరంగానే వున్నాయి. పాత ఫ్యాక్టరీల విషయంలో యంత్ర నిర్మాణంలో తగిన మార్పులు చేయటంద్వారా పని పరిస్థితులను మెరుగుపరచడంలోను సరియైన వెలుతురు, గాలి ఏర్పాట్లు చేయటంలోను ఇన్ స్పెక్టరేటు వారు సర్వదా గట్టి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే వున్నారు. రైసు మిల్లులకు సంబంధించి వివిధ జిల్లాల భద్రత పోటీలు జరపబడ్డాయి. ఇంతవరకు 900 రైలు మిల్లులకుగాను 400 రైస్ మిల్లులలో—పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి, గుంటూరు, నిజామాబాదు, కృష్ణా జిల్లాలలో-ఈ పోటీలు నిర్వహించబడ్డాయి. ఈ సంవత్సరం యీ పోటీలను నెల్లూరులో పూర్తిచేయటానికి, వరంగల్లు జిల్లాలో ప్రారంభించటానికి యితర జిల్లాలకు విస్తరింపజేయటానికి ఉద్దేశించబడింది. ఈ భద్రత పోటీలు యజమానుల్లోను కార్మికులలోను కూడ భద్రతా మనస్తత్వాన్ని సృష్టించాయి.

పారిశ్రామికంగా భద్రతను, ఆరోగ్యాన్ని, ఉత్పత్తిని, అభివృద్ధిచేసే నిమిత్తం, పారిశ్రామిక భద్రత, ఉత్పాదిక సంస్థ ఒకటి హైదరాబాదులో నెలకొల్పబడుతున్నది. దీనికిగాను 1961-62 లో ఒకలక్ష వ్యయంతో భవనం పూర్తిచేయబడింది. ఈ కేంద్రానికి అవసరమైన సరంజామా ఏర్పాట్లు పని త్వరలోనే చేపట్టబడుతుంది. పారిశ్రామికులు రు. 40,000 విలువచేసే యంత్రాలను ఉచితంగా యివ్వటమే కాకుండా, సరంజామా కొనుగోలు కోసం సుమారు రు 60,000 విరాళం యిచ్చారు. యంత్రాలను కాపాడటంలో ఆధునిక మెళకువలకు భద్రతా పద్ధతులు, పరిశ్రమలకు అవసరమైన వెలుతురు, గాలి, పనిలో సంభవించే ప్రమాదాలవల్ల కలిగే నష్టాలు - ఇవన్నీ ఈ కేంద్రంలో ప్రదర్శింప బడతాయి పారిశ్రామిక భద్రత గురించి, పనిలో సంభవించే ప్రమాదాల గురించి శిక్షణ కూడా ఇవ్వబడుతుంది.

కనీస వేతనాల చట్టం — కనీస వేతనాలను నిర్ణయించటంలో నాలుగు ముఖ్యోద్దేశాలు ఉన్నాయి. అవేవంటే—

(1) శ్రమ అధికంగా లేకుండా చూడటం అంటే (ఎ) అవసరాలకు సరిపోని వేతనాలు లేదా పనికి తగినట్టుగాలేని వేతనాలు (బి) పని గంటలు ఎక్కువ కావటం (సి) పనిచేసే స్థలం పరిశుభ్రంగా లేకపోవటం,

(2) ఆర్గనైజేషనులేని లేదా సరిగాలేని కార్మికులకు రక్షణ కల్పించటం,

(3) పారిశ్రామిక శాంతిని నెలకొల్పటం,

(4) అనుచితమైన పోటీనుంచి నిజాయితీగల యజమానులకు రక్షణ కల్పించటం.

ఆహార ధరలు, ఇతర వస్తుసామగ్రి ధరలు పెరిగినకారణంగా, కార్మికుల కనీస అవసరాలను దృష్టిలో వుంచుకొని ప్రభుత్వం ఈ క్రింది ఉద్యోగాల విషయంలో కనీస వేతనాలను సవరించింది.—

(1) ఉన్ని జంఖానాలు తయారుచేయటం లేదా శాలువలను నేయటం
(2) రైసుమిల్లు, పప్పుమిల్లు
(3) పొగాకు పరిశ్రమ (బీడీలు చుట్టటంతో సహా)
(4) నూనెమిల్లు
(5) స్థానిక సంస్థలలోని ఉద్యోగాలు
(6) రోడ్లు లేదా భవనాల నిర్మాణం లేదా నిర్వహణ
(7) రాళ్లు కొట్టడం లేదా రాళ్లు కంకర కొట్టడం
(8) మైకా పనులు
(9) పల్లకు మోటారు రవాణా
(10) చర్మాల, తోళ్ల తయారీ
(11) వ్యవసాయ కార్యకలాపాల

కనీస వేతనాల చట్టం క్రింది షెడ్యూలులో ప్రభుత్వం ఈ క్రింది మూడు తరగతులకు చెందిన ఉద్యోగాలను కూడా చేర్చింది అవి ఏవంటే, (1) సినిమా థియేటర్లు, (2) కొయ్య సామగ్రి తయ్యారి సంస్థలు, (3) హోటళ్లు, రెస్టారెంట్లు, భోజన శాలలు, ఆఖరు రెండింటికి సంబంధించిన ఉద్యోగాల విషయంలో కనీస వేతన సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటం, కనీస వేతనాలను నిర్ణయించటం కూడా జరిగింది. సినిమాలకు సంబంధించిన కనీస వేతనాల సంఘం వారి నివేదిక ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది. ఈ చట్టంవల్ల కలిగే సౌకర్యాలను దిగువ పరిశ్రమలకు కూడా విస్తరింపచేసే వుద్దేశంతో షెడ్యూలుకి ఈ క్రింది ఉద్యోగాలను చేర్చటానికిగాను ప్రభుత్వం ముందుగా ఒక నోటిఫికేషను జారీచేసింది—

(1) ఉప్పు కోర్చార్లు
(2) లితో, ఆఫ్ సెట్ ప్రింటింగుతోసహా ప్రింటింగు ప్రెస్సులు
(3) మెటలు ఫౌండ్రీలు.
(4) ఆటోమొబైలు ఇంజనీరింగు వర్క్‌షాపులు

దుకాణాల, వ్యాపార సంస్థల శాసనం —ఆర్గనైజేషను సక్రమంగా లేని, దుకాణాల, వ్యాపార సంస్థలలోని ఉద్యోగులకు సహాయపడటానికిగాను ఈ శాసనం రూపొందింపబడింది ఈ శాసనం క్రిందికి వచ్చే దుకాణాల, వ్యాపార సంస్థల సంఖ్య 1-4-1961 తేదినాటికి 2,447 కాగా 1-4-1962 తేదినాటికి ఆ సంఖ్య 4,594. ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని మునిసిపాలిటీలు, మేజరు పంచాయితీలు అన్నీ ఈ శాసనం క్రిందికి వచ్చాయి. తెలంగాణాలోని మరో 20 ప్రాంతాలలో ఈ శాసనాన్ని విస్తరింప చేయటానికి ఉద్దేశింపబడింది.

ప్రస్తుతం తెలంగాణాకు ఒకటి, ఆంధ్రకు మరొకటి - రెండు రకాలైన శాసనాలున్నాయి రాష్ట్రం మొత్తానికి ఏకీకృత శాసనాన్ని ఒకటి తీసుకరావటానికి ఉద్దేశించబడింది.

మోటారు రవాణా కార్మికుల చట్టం.—రన్నింగు సిబ్బందితో సహా మోటారు రవాణా కార్మికుల శ్రేయస్సును కాపాడటానికి గాను భారత ప్రభుత్వం ఒక శాసనాన్ని తీసికొచ్చింది. రన్నింగు సిబ్బంది, వర్క్‌షాపులోని ఆఫీసులలోని కార్మికులకు - ఉభయుల పని గంటలను క్రమపరచటం, ప్రథమ చికిత్స విశ్రాంతి శాలలు, కాంటిను వసతులు, మామూలు పనిగంటలకు మించి పనిచేసినందుకుగాను ఓవర్ టైము వేతనాలు మున్నగు సౌకర్యాలు ఈ చట్టంలో కల్పించబడ్డాయి. ఈ చట్టం రాష్ట్రంలో 1962 ఫిబ్రవరి 1 నుంచి అమలు పరచబడింది. ప్రభుత్వం వారు ఫ్యాక్టరీల ఇన్‌స్పెక్టర్లను, అసిస్టెంటు లేబరు ఇన్‌స్పెక్టర్లను, ఈ చట్టంక్రింద ఇన్‌స్పెక్టర్లగా ప్రకటించారు ఈ చట్టం క్రింద అవసరమైన నియమాలు రూపొందింప బడుతున్నాయి

ప్రసూతి సౌకర్యాల చట్టం.—భారత ప్రభుత్వంవారు 1961, ప్రసూతి సౌకర్యాల చట్టాన్ని చేశారు. ఈ చట్టానికి పూర్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రెండు వేరు వేరు చట్టాలు ఉన్నాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని ఆంధ్ర ప్రాంతానికి వర్తించే మద్రాసు ప్రసూతి సౌకర్యాల చట్టం ఒకటి, తెలంగాణా ప్రాంతంలో అమలులో

వున్న హైదరాబాదు ప్రసూతి సౌకర్యాల చట్టం మరొకటి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారు 1961, ప్రసూతి సౌకర్యాల చట్టాన్ని, 1-5-1962 తేదినుంచి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రమంతటా అమలులోకి తెచ్చారు ప్రస్తుతం అమలులో వున్న ఈ చట్టం మరింత సమగ్రంగా వుంది దీని మూలంగా ఫ్యాక్టరీలలోని కార్మిక స్త్రీలకు మరికొన్ని సౌకర్యాలు కలుగుతాయి ఈ చట్టంలో కొత్తగా చేర్చ బడిన ముఖ్యమైన సౌకర్యాలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడ్డాయి—

కార్మిక స్త్రీలు ప్రసూతి సౌకర్యాన్ని పూర్వపు చట్టంక్రింద 7 వారాల పాటు మాత్రమే పొందుతుండగా, ప్రస్తుతం ఎక్కువ కాలం అంటే 11 వారాల పాటు పొందుతున్నారు ప్రసూతి సౌకర్యానికి అదనంగా గర్భ స్రావం జరిగిన సందర్భాలలో అదేమాదిరి ద్రవ్య సహాయం పొందటానికికూడా ఏర్పాటు వుంది. పూర్వపు చట్టంలో రోజుకు 8 అణాల సహాయం మాత్రమే వుంది. ప్రస్తుత చట్టం క్రింద కార్మిక స్త్రీ ఒకరోజు సరాసరి సంపాదన లేదా ఒక రూపాయి ఏది ఎక్కువైతే అది పొందటానికి వీలున్నది గర్భధారణ, ప్రసవం, గర్భ స్రావం మూలంగా అనారోగ్యం కలిగిన సందర్భంలో కార్మిక స్త్రీలు మామూలు ప్రసూతి సౌకర్యానికి అదనంగా ఒక మాసంపాటు సెలవు పొంద టానికికూడా అర్హులై వుంటారు కాన్పుకు పూర్వమూ, తర్వాతనూ యజమాని కార్మిక స్త్రీలకు ఉచితంగా సహాయం చేసే ఏర్పాటు ఉన్న పక్షంలో వారు 25 రూపాయల మెడికల్ బోనసును పొందటానికికూడ అర్హులై వుంటారు. కార్మిక స్త్రీలు తమ పిల్లలకు 15 మాసాల వయస్సు వచ్చేవరకూ, పని గంటలలో తమ పిల్లలను చూసుకోగలందులకు, మామూలు విశ్రాంతి సమయాలకు అదనంగా అప్పుడప్పుడూ కొంత కాలాన్ని వినియోగించుకోటానికి అర్హులై వుంటారు యజమానులు నిలిపివేసిన ప్రసూతి సహాయం కార్మిక స్త్రీలకు చెల్లించేటట్లు ఉత్తర్వు చేయటానికిగాను ఇన్స్పెక్టర్లకు అధికారం కల్పించట మనేది ఈ చట్టంలోని మరొక ప్రధానాంశం చెల్లింపులు జరగని సందర్భాలలో మాత్రం వాటిని భూమిశిస్తు బకాయిల మోస్తరుగానే రాబట్టవచ్చును.

నేషనల్ ఎంప్లాయిమెంటు సర్వీసు—రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు, కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి తోడ్పాటుతో ఈ నేషనల్ ఎంప్లాయిమెంటు సర్వీసును నడుపు తున్నారు జాతీయ విధానాలను, పద్ధతులను రూపొందించటం, దేశంలోని ఎంప్లాయిమెంటు సర్వీసును సమన్వయ పరచటం, భారత ప్రభుత్వంవారి బాధ్యత విధానాలను, కార్యక్రమాలను అమలు పరచటంలోను, రాష్ట్రంలోని ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్చేంజీలమీద పరిపాలక, ఆర్థిక, వ్యవహార నియంత్రణ వహించటం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ బాధ్యత. ఈ వ్యయంలో 60 శాతాన్ని భారత ప్రభుత్వం భరించగా 40 శాతాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరిస్తుంది. ఉద్యోగాలు కోరేవారిని రిజిష్టరు చేయటం, ఖాళీలు ఎన్ని వున్నదీ, ఏ ఏ రకాలకు చెందినదీ మొదలైన సమాచారాన్ని యజమానులనుంచి పొందటం; రిజిష్టరు చేయించుకొన్న వారికి తగిన ఉద్యోగాలు చూచిపెట్టటం, యజమానులకు కావలసిన అభ్యర్థులను అందచేయటం; వివిధ తరగతులక్రింద విపుణులైనవారి కొరతగురించి సమాచా రాన్ని సేకరించటం; కొద్దికాలంలో నిపుణతఅబ్బే శిక్షణకు వ్యక్తులను ఏర్పాటు

చేయటం, యువకులు సరిగా తమ వృత్తులను ఎన్నుకోవటంలో తోడ్పడటం, ఇవన్ని ఈ సర్వీసుయొక్క ముఖ్య ఆశయాలు

ఉద్యోగాల ఖాళీల నిర్భంద ప్రకటన చట్టంక్రింద 25 లేక అంతకంటె ఎక్కువమందిని నియమించిన ప్రయివేటు సంస్థలు, అన్ని ప్రభుత్వశాఖలు ఉద్యోగ సాధిత కేంద్రాలకు ఉద్యోగాలలో వచ్చే ఖాళీలను తప్పక తెలియచేయాలి. ఈ చట్టాన్ని ఈ శాఖ అమలుపరుస్తున్నది పబ్లిక్ సర్వీసు కమీషను, విశ్వవిద్యాలయాలు మొదలయిన స్వతంత్ర వ్యవస్థలద్వారా భర్తీచేయబడే ఖాళీలు ఈ చట్టం క్రిందకురావు.

ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలు —రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభంలో 11 జిల్లాలలో మాత్రమే ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలు ఉన్నవి మిగత 9 జిల్లాలలో ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలను రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది.

రిజిష్టరు అయినవారి సంఖ్య, ఉద్యోగం పొందినవారి సంఖ్య క్రమాభివృద్ధి చెందుతున్నాయి 1960 లో 1,74,011 అభ్యర్థులు రిజిస్టరుకాగా 1961 లో ఈ సంఖ్య 1,9,487 కు పెరిగింది 1960 లో 19,332 మంది ఉద్యోగాలు పొందగా 196 లో 80,352 మంది ఉద్యోగాలు పొందారు

వృత్తి విషయక సలహాలు (ఒకేషనల్ గైడెన్సు).—ఉద్యోగాన్వేషులు తమ అభిరుచికి, దేహదారుఢ్యతకు, మానసిక శక్తికి విద్యార్హతలకు తగిన సరియైన వృత్తిని ఎన్నుకోవడంలో తోడ్పడడానికి, అందుబాటులో ఉన్న అంగ బలాన్ని శిక్షణ సదుపాయాలను సద్వినియోగం చేసుకోవటంలో దోహదకారి కావటానికి రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో వృత్తివిషయ సలహాసౌకర్యం ప్రవేశ పెట్టబడింది రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో 7 వృత్తి విషయకసలహా యూనిట్లు ప్రారంభించడం జరిగింది. మూడవ ప్రణాళికా మొదటి సంవత్సరంలో మరో 6 యూనిట్లు ప్రారంభించడమైనది. రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో ఈయూనిట్లు హైదరాబాదు, విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, గుంటూరు. వరంగల్లు, కర్నూలు, కాకినాడ పట్టణాలలోను, మూడవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి సంవత్సరంలో నిజామాబాదు, అనంతపురం, చిత్తూరు, ఏలూరు, నెల్లూరు పట్టణాలలోను ప్రారంభించబడినవి.

విశ్వవిద్యాలయ ఉద్యోగ సంస్థ.—విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు తమ భావివృత్తిని ఎంచుకోవడంలో సూచనలు ఇచ్చి సహాయపడే నిమిత్తం విశ్వ విద్యాలయ ఉద్యోగసంస్థను స్థాపించడానికి సంబంధించిన పథకం ఒకటి ఉన్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మొదటిసంవత్సరంలో ఈ సంస్థ ఒకటి వాల్తేరులో ప్రారంభించబడింది. 1962-63 లో హైదరాబాదులో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధంగా మరొక సంస్థను స్థాపించుటకు ఉద్దేశించడమైనది.

ఎంప్లాయిమెంటు మార్కెటు సమాచారం.—మూడు మాసములకొకసారి పల్లికు, ప్రయివేటు రంగాలలో ఉద్యోగ సమాచార సేకరణ నిమిత్తం ఉద్యోగ సమాచార సేకరణ పథకం ఒకటి రూపొందించబడింది. ఈ సమాచార

ఆధారంగా ఉద్యోగ పరిస్థితులను పరిశీలించటం, సిబ్బంది కొరతను తీర్చేనిమిత్తం అవసరమైన వృత్తి శిక్షణను ఏర్పాటు చేయటానికిగాను ఏ విధమైన ఉద్యోగులు కొరతగాఉన్నారో తెలుసుకోవటం, ఆవిధంగా సేకరించిన సమాచారాన్ని పాఠశాల వదలిపెట్టినవారికి, ఉద్యోగాన్వేషులకు అందచేయటం, ఉద్యోగ స్థాయిలో మార్పులను పరిశీలించి ఆ మార్పులకుగల కారణాలను తెలుసుకోవటం ఈ పథకంయొక్క ఉద్దేశాలు మహబూబ్‌నగరు, అదిలాబాదు, కరీంనగరు, మెదకు జిల్లాలు మినహా అన్ని జిల్లాలలోను ఎంప్లాయిమెంటు మార్కెటు సమాచార యూనిట్లు నెలకొల్పబడినవి. ఈ నాలుగు జిల్లాలుకూడ 1962-63 లో ఈ పథకం క్రింద తీసుకురాబడతాయి.

పట్టణ ప్రాంతాలకు గ్రామీణ ప్రజలు వలసపోవడాన్ని నిరోధించేటందుకు, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఎక్కువగా ఉద్యోగవకాశాలను కలుగచేసేటందులకుగాను ఎంపికచేసిన బ్లాకులలో ప్రభుత్వంవారు పైలటు పద్ధతిపై భారీఎత్తున ఉద్యోగావకాశాలను కలిగించే వివిధ పథకాలను అమలుపరుస్తున్నారు అట్టి పైలటు ప్రాజెక్టు ప్రాంతాలు తొమ్మిదింటిలో ఈ శాఖ జాతీయ ఉద్యోగ సహాయం, సమాచార సంస్థలను ఏర్పాటు చేసింది. మరో నాలుగింటిని 1962-63 లో స్థాపించటానికి ఉద్దేశించబడింది.

ఉద్యోగ సలహా కమిటీలు.—యజమానులనుండి, కార్మికులనుండి పూర్తి సహకారాన్ని పొందే నిమిత్తంరాష్ట్ర, జిల్లా స్థాయిలలో ఉద్యోగసలహా కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది జిల్లాస్థాయి కమిటీకి కలెక్టరు అధ్యక్షుడు, ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసరు కార్యదర్శి రాష్ట్రస్థాయి కమిటీకి కార్మిక శాఖమంత్రి అధ్యక్షుడు డిప్యూటీ డైరెక్టరు కార్యదర్శి ఉద్యోగ సాధక సంస్థల కార్యకలాపాల అభివృద్ధికి సూచనలు చేయటానికి ఉద్యోగ విధానంపై ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వటానికి రాష్ట్రస్థాయి కమిటీ ఉద్దేశించబడింది.

ఉద్యోగుల ప్రభుత్వ భీమా పథకం —పరిశ్రమలోని పని వారి ఆరోగ్యాన్ని కాపాడెందుకు వుద్దేశించిన కార్యక్రమమే ఈ ఉద్యోగుల ప్రభుత్వ భీమాపథకం.

ఈ పథకంవల్ల చేకూరే ముఖ్య ప్రయోజనాలు—

(i) అనారోగ్య కాలంలో చేసే సహాయం

(ii) ప్రసూతి సహాయం

(iii) అశక్తత యేర్పడినపుడు చేసే సహాయం

(iv) పనివారిపై ఆధారపడియున్నవారికి చేసే సహాయ

(v) వైద్య సహాయం

ఈ పథకం రొక్క రూపంలోను, వైద్య సహాయం రూపంలోను ఈ రెండు విధాలుగా పనివారికి రక్షణ కల్పిస్తున్నది

ఈ పథకం 1955 లో ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాల్లో ప్రవేశపెట్టబడింది. 86,000 మందికి ఇది వర్తింప చేయబడింది అప్పటినుంచి యీ పథకం క్రమక్రమంగా అభివృద్ధి చెందుతోన్నది. 1955 లో పూర్తికాలం పనిచేసే వైద్య

శాలలు 9 వుండేవి. కాగా రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం ఆయా ప్రాంతాలందు పనిచేస్తున్న వైద్యశాలలు 82 ఈ పథకంవల్ల చేకూరే ప్రయోజనాలను 1959 నుంచి భీమాచేసిన పనివారి కుటుంబాలకుకూడా విస్తరింపచేశారు. ప్రస్తుతం యీ పథకం దిగువ కేంద్రాలలో అమలులో ఉన్నది.

హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు, వరంగల్, సిర్పూర్ కాగజ్‌నగర్, ఆదోని, రేణిగుంట, గుంటూరు పెదకాకాని, మంగళగిరి, విజయవాడ, ఏలూరు, కాకినాడ, విశాఖపట్నం, చిట్టివలస, విజయనగరం, రాజమండ్రి, కర్నూలు, ధవళేశ్వరం.

ఈ విధంగా ఉద్యోగుల ప్రభుత్వ భీమాపథకం 16 కేంద్రాలలో అమలులో నున్నదన్నమాట వీటిక్రింద కొచ్చే పనివారి సంఖ్య 64,500.

పనివారల విద్యాపథకం.—భారత ప్రభుత్వం రూపొందించిన యీ పథకాన్ని హైదరాబాదులో 1959లో ప్రవేశపెట్టారు పనివారిలో విజ్ఞానాన్ని, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, కర్తవ్యపరాయణతను పెంపొందించటమే ఈ పథకపు ప్రధాన లక్ష్యం. ఈ పథకంక్రింద హైదరాబాదులో ప్రధాన కేంద్రం ఒకటుంది. జిల్లాల్లో 65 ప్రాథమిక కేంద్రాలున్నాయి. హైదరాబాదు కేంద్రం యింత వరకు 198 కార్మికోపాధ్యాయులకు శిక్షణ యిచ్చింది ప్రాథమిక కేంద్రాలలో శిక్షణపొందిన అభ్యర్థుల సంఖ్య 8,294. ఈ కేంద్రాలలో మూడు మాసాలపాటు శిక్షణ యిస్తారు. బోధన ప్రాంతీయభాషల్లో అంటే తెలుగు, ఉరుదు భాషల్లో జరుగుతుంది. ఫ్యాక్టరీలనుండి వాణిజ్య సంస్థలనుండి పనివారిని ఎంపికచేసి వారికీ శిక్షణ యిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ప్రాథమిక కేంద్రాల్లో 1,016 మంది పనివారు శిక్షణ తరగతులకు హాజరవుతున్నారు.

ఉత్పత్తిశక్తి.—దేశంలో ఉత్పత్తిశక్తిని అధికం చేయటానికి ప్రోత్సాహం కల్పించటం, లభ్యమయ్యే జనశక్తి, యంత్రాలు పదార్థాలు విద్యుచ్ఛక్తి సదుపాయాలు గరిష్ఠంగా వినియోగించుకోటానికి సౌకర్యాలు కల్పించటం, దుబారాను అరికట్టడం, దేశప్రజలకు ఉత్తమము, అధికమూ అయిన జీవనప్రమాణాన్ని సమకూర్చడం, యెంతో అవసరమని చాలా కాలంగా భావించబడుతున్నది. ఇందుకుగాను జాతీయ ఉత్పత్తి మండలి స్థాపించబడింది ఇది స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగల సంస్థ. దానిలో యజమానులూ, పనివారూ, ప్రభుత్వమూ, తదితర వివిధ వర్గాలకు చెందిన ప్రతినిధులు ఉంటారు. ఉత్పత్తికి సంబంధించిన విధానాలు, పద్ధతులగురించి యీ మండలి సమాచారాన్ని సేకరించి అందరికీ అందచేస్తుంది. రాష్ట్రానికి చెందిన మండలికూడా వొకటుంది.

పారిశ్రామిక మేనేజిమెంటు, పారిశ్రామిక యింజనీరింగు, పారిశ్రామిక సంబంధాలకుచెందిన వివిధ పద్ధతులలో శిక్షణ యివ్వటం, వుత్పత్తిని గురించిన ఉపయోగకరమైన సమాచారాన్ని అందరికీ అందచేయటం, ఉత్పత్తి కార్యక్రమాలను గురించి పరిశోధన జరపటం, ఒక ఫ్యాక్టరీ పనివారు మరొక ఫ్యాక్టరీ సందర్శించేటట్లు యేర్పాటు చేయటం, మొదలైనవి యీ మండలి కార్యక్రమాల

క్రిందకు వస్తాయి. రాష్ట్రీమండలి పంచదార పరిశ్రమలకొకటి, సిబ్బొంటు పరిశ్రమకు మరొకటి మొత్తం రెండు కమిటీలను యేర్పాటు చేసింది. ఉత్పత్తి విషయాలలో సాంకేతిక శిక్షణ తరగతులను నిర్వహించింది. వివిధ యితర పరిశ్రమలకుకూడా తన కార్యక్రమాలను విస్తృతం చేయటానికి మండలి ఆలోచిస్తున్నది.